

15521/0271yoo

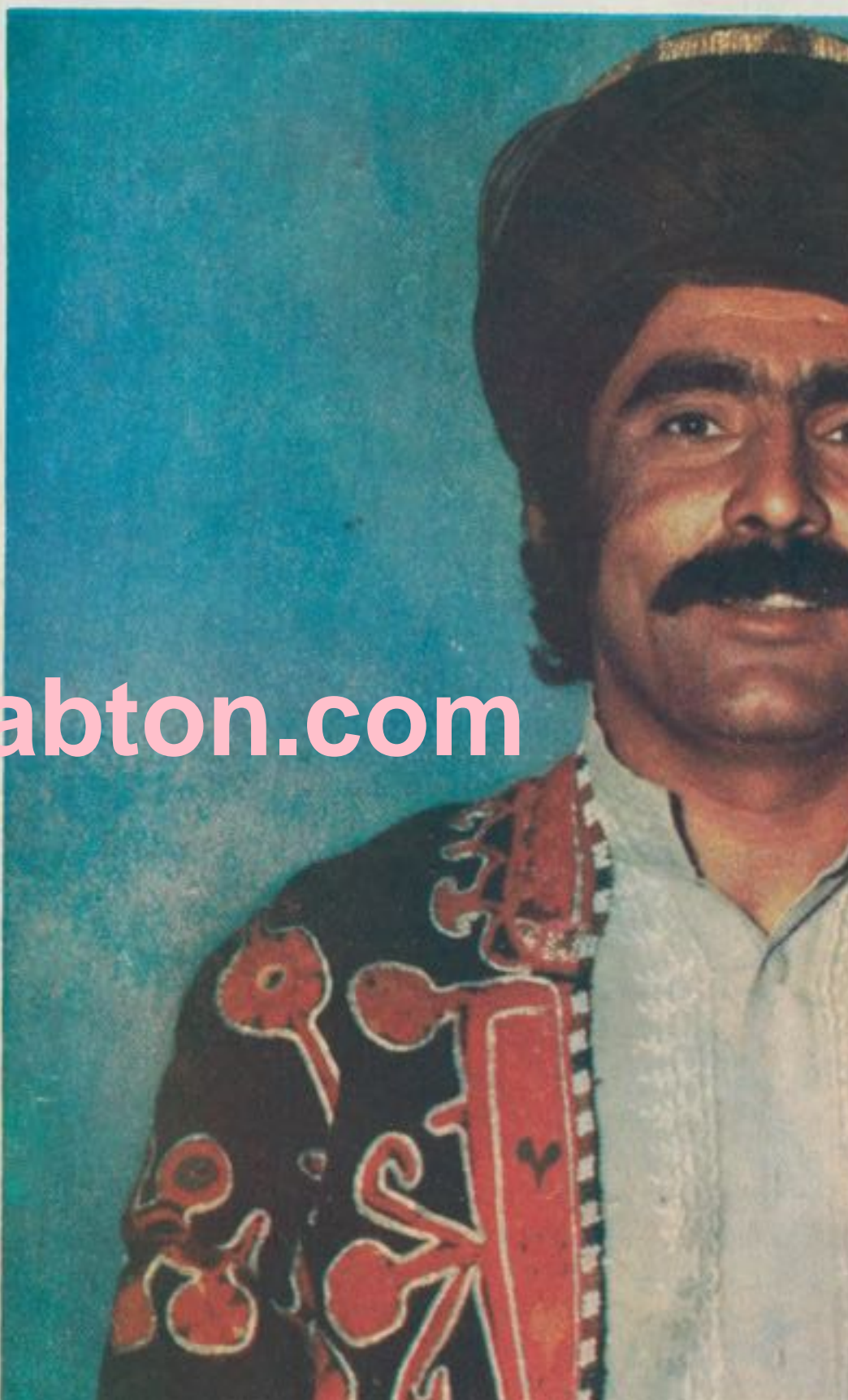
شنبه ۱۴ میزان ۱۳۵۸
۶ اکتوبر ۱۹۷۹

نگاه مختصر بر ابعاد
وما بیت فعالیتها
جاسوس بریتانیا
در افغانستان

Ketabton.com

گفت و شنودی
باشاکردان ممتاز
لیسه عایشه درانی

حفيظ الله امين منشي عمومي كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان، رئيس شوراي انقلابي ولومري وزير موفعيكه جمعيت كشيروزي بزرگان و اقوام مختلف هموطن مارادرقصر سلامخانه خانه خلق بحضور پذيرفته و ايشانرا از بيانات ارزشمند شان مستفيد ساختند.

اختصاص وقايع مهم هفته

تحت رياست رفيق حفيظ الله امين منشي عمومي كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان، رئيس شوراي انقلابي ولومري وزير جمهوري دموكراتيك افغانستان، شوراي وزيران روز هشت ميزان از ساعت چهارونيم بعداز ظهر تا ساعت ۹ شب در قصر گلخانه خانه خلق جلسا نمود.

در آغاز جلسه حفيظ الله امين اعضاي شوراي وزيران رابه وظيف و مسووليت هاي شان طبق رويچه جديد كه در طرز كار بايد تغيير انقلابي وارد گردد متوجه ساخته گشتند: در وزارت خانه ها بايد تحرك، تشبث و ابتكار محسوس باشد و كارهاي وزارت را وزير مربوط شخصا هميشه بر رسي نمايد.

• • •

مديريت اطلاعات وزارت امور خارجه خبر ميدهد به مناسبت انتخاب رفيق حفيظ الله امين بحيث منشي عمومي كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان رئيس شوراي انقلابي ولومري وزير جمهوري دموكراتيك افغانستان تلگرام تبريكيه از طرف چلاتماب فيدل كاسترو منشي اول كميته مركزي حزب كمونسٽ، رئيس شوراي دولتي و حكومت جمهوريت كيوبا عنواني ايشان بكا بل مواصلا ت کرده است.

• • •

فيصله پلنيوم فوق العاده مورخ ۲۵ سنبله ۱۳۵۸ كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان مبنی بر انتخاب رفيق حفيظ الله امين بحيث منشي عمومي كميته مركزي حزب

دموكراتيك خلق افغانستان، رئيس شوراي انقلابي ولومري وزير جمهوري دموكراتيك افغانستان وهمچنان پيام خلقی حفيظ الله امين كه شام ۲۶ سنبله ۱۳۵۸ از طريق راديو و تلويزيون خلق افغانستان ايراد فرمودند روز ۹ ميزان نيز از طرف خلق شريف و نجيب كتور در مركز و ولايات با تدوير ميتسنگ هاي شاندار مورد تاييد قرار گرفته هر نوع حمايت و پشتيباني از آن ابراز گرديد.

فيصله پلنيوم فوق العاده كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان مبنی بر انتخاب حفيظ الله امين بحيث منشي عمومي كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان رئيس شوراي انقلابي ولومري وزير وهمچنان پيام خلقی حفيظ الله امين روز هشت ميزان ضمن محافل شاندار در مركز و ولايات كتور تاييد گرديده و از آن پشتيباني عميق بعمل آمد.

• • •

حفيظ الله امين منشي عمومي كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان رئيس شوراي انقلابي ولومري وزير ساعت ۹ قبل از ظهر هشت ميزان چلاتماب هوانگ منگتا سفير كبير جمهوريت مردم چين، به ساعت ۹ ونيم قبل از ظهر چلاتماب توشيكازوميدا سفير كبير جاپان مقيم كابل وهمچنان به ساعت يك ونيم بعد از ظهر ان جون گون شارژ دافير سفارت كبراي جمهوري دموكراتيك خلق كوريا و به ساعت دوي بعد از ظهر ام اي هاويل شارژ دافير سفارت كبراي برتانيه مقيم كابل رادر خانه خلق براي ملاقات تعارفي بحضور پذيرفتند.

• • •

بدستور حفيظ الله امين منشي عمومي كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان

رئيس شوراي انقلابي ولومري وزير جمهوري دموكراتيك خلق افغانستان مساجد و مدارس علوم ديني ترميم، تزئين و رنگ آميزي مي گردد.

• • •

مديريت اطلاعات وزارت امور خارجه خبر ميدهد كه: از طرف حفيظ الله امين منشي

عمومي كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان رئيس شوراي انقلابي ولومري وزير تلگرام تبريكيه به مناسبت روز ملي جمهوري قبرس عنواني چلاتماب سپيروس - كبريانو رئيس جمهور آن كتور به نيكوسيا مخابره گرديده است.

• • •

حفيظ الله امين منشي عمومي كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان رئيس شوراي انقلابي ولومري وزير جمهوري دموكراتيك افغانستان ساعت دوي بعد از ظهر هفت ميزان جمعيت كشيروزي بزرگان، موسفيدان ونمايندگان اقوام افريدي، استوري خيل، زخه خيل، ملك دين خيل، عومند، توري و باجوو رادر حاليكه بريك شينواري معين وزارت امور سرحدات حاضر بود در قصر سلامخانه خانه خلق بحضور پذيرفتند و خطاب به آنها بيانيه عالمانه و ارزشمند شانرا ايراد كردند.

• • •

مديريت اطلاعات وزارت امور خارجه خبر ميدهد كه به مناسبت انتخاب حفيظ الله امين بحيث منشي عمومي كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان رئيس شوراي انقلابي ولومري وزير جمهوري دموكراتيك

افغانستان تلگرام هاي تبريكيه از طرف انوارد گريك سكرتر اول كميته مركزي حزب كارگران متحد پولند وهانريك يابلو - نسكي رئيس شوراي دولتي خلق پولند عنواني شان بكا بل مواصلا ت کرده است.

• • •

طبق اطلاع واصله دكتور شاه ولي معاون لومري وزير و وزير امور خارجه اخيرا در نيويارك باوزير كتور جمهوري خلق بلغاريا ملاقات نموده و روي موضوعات مورد علاقه مذاكره نمود.

هنگام اين ملاقات دكتور سهاك نماينده دايمي جمهوري دموكراتيك افغانستان در موسسه ملل متحد نيز حاضر بود.

• • •

به مناسبت آشنائي با المتيوت علوم اجتماعي حزب دموكراتيك خلق افغانستان در حاليكه يوهنوال دكتور عبدالرشيد جليلي وزير زراعت و اصلاحات ارضي، ديپلوم انجنير محمد صديق عالميار وزير امور پلانگذاري و عبدالقدوس غوربندی وزير تجارت حاضر بودند محفلي بعد از ظهر ۹ ميزان در ليده استقلال برگزار گرديد.

• • •

ملاي زيزنتون از يكصدو شصت و پنج بستر به دو صدو پنجاه بستر ارتقا یافته و بعد از ظهر ۹ ميزان طی مراسم توسط دكتور صالح محمد زيري وزير صحت عامه با قطع نوار افتتاح گرديد.

مصوبیت، قانونیت او عدالت هغه وخت عملی

معنی پیدا کوی چی زموږ هیوادوال تو لیدی

انکشاف ته هم متوجه وی

د انقلابی شورا رئیس اولومری وزیر حفیظ الله امین ملی سوداگرو ته په خطاب کی وو یل ، موږ په گران افغانستان کی دخپلوملی بانگوالو او خپلو ملی سوداگرو د پانگی اچونی تود هر کلی کوو

یوهی سره یی لکه خنګه چی بنایي سمه ارزیا یی کی یده چی زموږ ملی سوداگرو زموږ دویارلو وطنپالو نکو په توگه دکارگرانو ، بزگرانو او نورو زیار ایستو نکو په خنګ کی اغیزمنه برخه اخیستی اواخلي یی . ستاسی او زموږ دگران هیواد گران افغانستان دنورو وطن پالونکو د خدمتگار په توگه زموږ عراض له علمی ، سیاسی او ټولنیز نظره له مسؤلیت خنګه دک او تل دهر ډول ملی علمی او بین المللی پوښتنو په وړاندی حاضر او چمتودی چه گران افغانستان خپل ملی سوداگر او ملی پانگه وال دخپلو خلکو دویاړلو عناصرو په توگه منلی دی اود لطفاً پانه واپوی

د افغانستان د خلکو ددمو کراتیک گوند دمر کزی کمیټی دعوومی منشی دانقلابی شورا درئیس او لومړی وزیر حفیظ الله امین دهغی وینا متن چی د هیواد دملی سوداگرو استازو ته یی په خطاب کی وکړه .

آبادی دوطن په پر مختک او لوړ تیا کی ویارلی بر خه اخلی زموږ د هیواد په ویارلو خلکو کی د پیر درناوی خای لری . گرانو او درندو وطنوالو تاسی دوطن په وړاندی دخلکو په وړاندی او دانقلاب په وړاندی له هغه ویارلی دریخ سره سم چی په افغانی ټولنه او زموږ په خلکو کی یی لری خپله وطن پالونکی وظیفه سر ته رسوی چی زموږ دگران هیواد دټولو

د افغانستان ددمو کراتیک جمهوری حکومت دسوداگری دوزیر زموږ دمبارز ملگری عبدالقدوس غور بندی دتودی او دملگر تیا له وینا خنګه دخو ښی په خر گندولو سره په پوره ویار سره دخپل گران هیواد افغانستان دکرا نو وطنپالو نکو او رښتینو ملی عناصرو په حضور کی دوطن دټولو زیار ایستونکو خلکو دخدمتگار په توگه عرا یضی وړاندی کوم . هغه وخت چی موږ د خلکو په باب غږیږو ویارو چی دخلکو دمفهوم دعلمی خپرنی له نظره او زموږ دټولنی داقصادی او ټولنیز تکامل دپراو له نظره هغه وطنپالو نکو چی دملسی سوداگرو په توگه دوطن په

افغانستان دخلکو دمو کرا تیک
گوند اودافغانستان دموکراتیک
جمهوریت دهغوی درناوی
کوی .

گرانو وطنوالو !

لکه څنگه چی مو مخکی
ستاسی په حضور کی عرض
وکړ دافغانستان د خلکو
دمو کراتیک گوند او د
افغانستان دمو کراتیک
جمهوریت له تاسی زپورو
وطنپالو نکو سره اوږه په اوږه
دوطن داساسی دښمنانو په ضد

ټولو مبارزو ، خپلو آرزو گانو
او په خپل سلوک باندی په
صداقت خبر وو نودادی چی
دشریفوخلکو جزء تاسی وطن-
پالونکو ته په ډاگه وایو موږ چی
هرڅه وایو ، رښتیا وایو-
په هغو کی هیڅ ډول تیسر
ایستل غولول چل ول. نشته
موږ به له خپلو متحدینو له
خپلو وروڼو له خپلو ملگرو سره
هیڅکله بی وځایی ونکړو
او هیڅکله به درواغ ونه وایو
هغه ژمنه چی کوو یی له هغی

زموږ ملی سوداگرو زموږ دویارلو وطنپالونکو په توگه
د کارگرانو ، بزگرانو او نورو زیاریستونکو په
څنگ کی اغیزمنه پرڅه اخیستی او اخلی یی.

د انقلاب داساسی دښمنانو په
ضد، دخلکو داساسی دښمنانو
په ضد مبارزه کوی جنکیری
خپل دښمنان یی را نسکور
کړیدی او له مینځه یی وړی
زموږ دغه دښمنان هغه طفیلی
طبقات قشرونه او عناصر وو
چی له امپریالیزم سره په
لاس یو کولو او په دیکور
ورستو ټولنیزو اساساتو
باندی یی په اتکاء کولو سره
یعنی په فیوډالی اساساتو
یی تکیه درلوده او زموږ
دزیار ایستونکو وینی یی
څښلی او زموږ دملی پانگه
والو او ملی سوداگرو له
ټولو تشبثاتو څخه یی هم
طفیلی گټه اخیسته همدا دی
چی موږ او تاسی ټول دخلکو په یوه
لیکه کی په امپریالیزم پوری
دمربوطو دښمنانو زموږ
دفیوډالی دښمنانو په ضد ولاړیو
جنکیدلی یو جنکیرو او پر مخ
خو .

موږ دخپلو زیار ایستونکو
مبارزو او ویارلو خلکو په
وړاندی تل په علمی اساساتو
ولاړی وعدی کړیدی دهغه
تاریخی مسؤلیت په منلو سره
چی تل پری وفادار پاتی شوی
یو موږ دلپچی دصراحت
وفاداری او صداقت ماهیت لرو
هیڅکله له منافقت څخه ډک
تمایل نلرو او له هرډول منافقت
څخه له ډک سلوک نه ډیره زیاته
کر که لرو موږ په خپلو خلکو
تکیه لرو ، خپل خلک به خپلو

چی هیڅکله به زموږ دهیڅ
یوه وطنپالونکی ملی پانگه وال
او زموږ دملی سوداگرو ژوند
نه یوازی داچی زیان ونه وینی
بلکی پر یماننه او زیاتس
گټی به ترلاسه کړی خو
گرانو وطنوالو له علمی نظره
موږ ژوری خپرنی کړی ییدی
هغه کسان چی دافغانستان د
ټولنیز تکامل په پړاو کی
ستاسی دښمنان وو او دی زموږ
دکارگرانو او بزگرانو دښمنان
وو او دی هغه کسان چی
ستاسی به وړاندی یی په
امپریالیستی سیالی سره
ستاسی له تشبثاتو څخه گټه
وړله زموږ دکارگرانو او بزگرانو
دښمنان هم وو او دی .

موږ او تاسی او زموږ
او ستاسی دوطن ټول زیار-
ایستونکی دوطنپالو نکو په
توگه دگډو دښمنانو په
وړاندی ولاړ یو .

موږ دخپلو گډو دښمنانو
په خلاف آگاهانه مبارزه کوو
زموږ ددښمنانو دغه تبلیغات
دامپریالیزم درواغ دی دا دهغو
کسانو چل وول دی چی اساساً
دملی پانگه والو او ملی سوداگرو

څخه هیڅکله نه تیر یوو .
موږ خپلو خلکو او نوری
ته اعلان وکړ چی موږ له مبارزو
کارگرانو ، زیار ایستونکو
بزگرانو ، مترقی روشنفکرانو
ملی وطن پالونکو پانگه والو
اوملی وطنپالو سوداگرو سره
یوځای او لاس په لاس دخپل
وطن دآبادی دپاره کار کوو پر مخ
خو او دخپلی هری طبقی
هر قشر او وطن پالو نکو
عناصرو گټی مو په نظر کی
نیولی دی دهغو ملاتړ کوو او
هغه تائید وو او دوطن دآبادی
دپاره ددوی دپریمانو تشبثاتو
او اقداماتو لاره اواروو .

پدی لحاظ تاسو گرانو
وطنوالو ته یو ځل بیا عرض
کوم چی موږ او تاسی ټول
دمسلکونو او خپلو وظیفوله
نظره دیو بل په یووالی سره په یوه
لیکه کی دوطن دآبادی په لاره
کی پر مخ خو کار کوو ، چی
خپل دښمنان له مینځه یوسو
او خپل وطن آباد او سمسور
کړو .

گرانو وطنوالو پدی کی شک
نشته چی موږ په افغانستان کی
داسی ټولنه جوړوو چی هرڅوک
د خپل وس په اندازه د خپل
قدرت او طاقت په اندازه کار
وکړی دخپل زیار او کړاو له
حاصل څخه دخپل رېښ او
تکلیف سره سم گټه واخلی
هغه وخت به پرمخ تللی ، مترقی
آباده او ویارلی ټولنه ولرو

والو ندی ، وطن زموږ او تاسی
ټولو گډ مال دی ، دو وطن
آبادی زموږ او تاسی ټولونه
ستری کیدو نکي رېږاو کړ او
او له خلکو سره زیاته مینه
او عشق غواړی ، موږ او تاسی
وظیفه لرو چی دخپل وطن او
خلکو په وړاندی تر زیاتس
اندازی پوری انسانی وظیفی
سرتو ورسوو ، خپل دښمنان
ویژنو او دهغوی په خلاف
مبارزه وکړو .

دافغانستان دخلکو دموکراتیک
گوند دملی سوداگرو او ملی
پانگه والو ددیر ښه خدمتگار په
توگه خپل دښمنان یی دخپلو
گډو دښمنانو په توگه پیر ندلی
او دخپلو دښمنانو اودوستانو
ترمنځ یی سره بیلوونکی
کړ ښه ویستلی ده ، دو وطنپالو
ملی پانگه والو او ملی
سوداگرو په گډون ټول
وطنپالو نکو ته یی ښودلی ده
چی دسری کرښی یوی خوا ته
زموږ او ستاسی دښمنان او
سری کرښی بلی خوا ته
زموږ او ستاسی دو ستان ولاړ
دی تر څو لاس په لاس او په
گډه وطن آباد نه کړو په هر

موږ په خپلو خلکو تکیه لرو ، خپل خلک په خپلو
ټولو مبارزو ، خپلو آرزو گانو او په خپل سلوک باندی
په صداقت خبروو

یوه باندی جلا جلا دښمنان
گوزارو نه کوی ، دښمنان موږ
جلا جلا کمزوری کوی ، په خپلو
کی سره یو لاس او یو موټی
دی او زموږ په خلاف ولاړ دی ،
نو بیا خو زموږ او ستاسی
ټولو وظیفه ده چی دیوه کلک
سوک په توگه یوځای دښمنان
په خولی گوزار وکړو او دخپل

وطن دآبادی دپاره لستو ښی
را ونغاړو ، وطن په خبرو نه
آبادیږی په شعار نه میسر یږی
دوطن آبادی دعمل ملاک
غواړی باید دټو لنی کارگران

او ملی پانگه وال ، دټو لنی
بزگران او ملی سوداگرو ، ملی
پانگه وال او ملی سوداگرو او
کارگران چی له خپل وطن او
خلکو سره زیاته مینه لری
خپل ټول مادی او معنوی جسمی

موږ پوهیږو چی وطن ستاسی
و طن پالونکو ملی سوداگرو
او ملی پانگه والو نه ستیری
کیدو نکي کار او هلو ځلو ته
اړدی موږ پوهیږو چی وطن
یوازی دکارگرو او بزگرانو
یوازی دوطنپالونکو ملی
سوداگرو ، یوازی دملی پانگه

او اقتصادي امکانات ، پيسی او نوری طبیعی منابع دو وطن دآبادی په لاره کی په گډه په کار واچوی ، پدی تو گه دښمن نشی کولی رښتینی وطن پالونکی سره بیل کړی ، دښمن مایوسه کیري او پری موږ او تاسی ته راپه برخه دی پر مخ خو ، اوپه مطلق ډول خپل وطن آباد وو ، زه خپلو ټولو وطنپالونکو او ټولو گرانو وطنوالو ته په ټوله نړی کی په مسئولیت سره اعلان کوم چی موږ دکارگری دو لتونو له هغه ټیټ څخه یو چی علماً یو هیدلی یوچی ملی پانگه وال او ملی سوداگر زموږ دوطنپالونکو خلکو جزء دی له گډ صفت پرته ، له ټینک بیوستون پرته له ډله ییز صادقانه کار څخه پرته موږ هیڅ یو نشو کولی دخپلو وطنپالونکو لوږو او مانونو ته ورسیرو ، نن د افغانستان دموکراتیک جمهوریت دوطن دآبادی دپاره پنځه کلن پلان طرحه کړیدی دافغانستان د اقتصادی او ټولنیزی پر مختیا پنځه کلن پلان زموږ د هیواد پالو ملی پانگو الو او زموږ د هیواد پالو ملی سوداگرو په گټوری ، پراخی او زیاتسې برخی اخیستنې باندی تکیه کړی ، پر مختیایي اقتصادی پنځه کلن پلان عادی سند نه دی قانون دی ، د هیواد قانون دقانون په توگه داطاعت او مراعات

وړگرځی ، له هغه څخه سرغړونه له قانون څخه سر غړو نه ده دخلکو وطن او انقلاب په مقابل کی جرم دی زموږ پنځه کلن پلان زموږ اقتصادی او پر مختیایي پنځه کلن پلان د وطن په ودانولو کی دملی پانگه والو او ملی سوداگرو برخه نه یوازی مهمه بللی بلکسی حتی یی بللی یایی په گټوره توگه ستاسی هیواد پالو نکو دبرخی اخیستنې خطاب کړی دپنځه کلن پلان دارما نونو په ترسره کولو کی ستاسودرول کمښت موږ او تاسو ټولو ته ستر مسئولیت منخته راوړی دا داسی کار نه دی چی دقانون په ضد وی دقانون مخالف

موربه له خپلو متحدينوله خپلو ورونوله خپلو ملگرو سره
هيڅکله بی وفایی ونکړو او هيڅکله به دروغ ونه وایو
هغه ژمنه چی کووی له هغی څخه هيڅکله نه تیریږو

او دوطن او انقلاب دکټومخالف وی ، نو هر څوک چی دا هجوی چی زموږ په ملی پانگه والو او زموږ په ملی سوداگرو گوزارو شی ، وطن ، خلکو او انقلاب ته خیانت دی او هر څوک چی په خاینانه تو گه ملی پانگه وال او ملی سوداگر تلقینوی او غواړی چی وتښتی چی دوطن په ودانولو ، دوطن په شرافت او دخپلی پلر نی خاوری په ودانولو کی لږه برخه واخلي هغوی هم خلکو ته خائن ، وطن ته خائن او انقلاب ته خائن دی ، نن ټوله نړی دآزاد دستر انقلاب په باب حیرانی کوی ، نړی په دوو قطبونو ویشله شوی ، یوه خوا ستاسو دفاع کوی او بله خوا ستاسو په ضد ولاړه ده زموږ او ستاسو ټولو ویاړ په دی کی دی هغه کسان چی په ټوله نړی کی دکارگرانو ، بزگرانو ، مترقی روشنفکرانو ، ملی پانگه والو او ملی سوداگرو په مخالف قطب کی ولاړدی او هغه کسان چی دتاریخ ډیر تور چلندی غوره کړی یو له بل سره یی لاس یو کړی زموږ او ستاسو په خلاف ولاړ دی .

هغه کسان چی تاسو ملی پانگه وال ، دخان دښمنان بولی او هغه کسان چی ملی سوداگر دخان دښمنان بولی او په بین المللی امپریا لیستی ټولنوکی سره تړلی دی زیاتې هلی ځلی کوی چی په هره ټولنه کی ملی پانگه وال کمزوری کړی .
ملی سوداگر له پښو وغورځوی ، هغوی زموږ او ستاسو دښمنان دی او زموږ او ستاسو په خلاف ولاړدی او هغه کسان چی دمد نیست

خصوصی پانگی چی اچولی کیري په خپله زموږ دملی پانگه والو او په خپله زموږ دملی سوداگرو بهوی ، موږ تاسو ته وعده در کوی ، نه یوازی وعده در کوی په خپله می دزړه له کومی ستاسو په حضور کی ویلی ږ او باور لرم چی ټول ملی پانگه وال او ټول ملی سوداگر په دی موافقه لری چی په خپلو وعدو او په خپلو خبرو باندی مو به سلو کی سل وفاداری ښودلی ده ، عمل مو پری کړی او له دی وروسته به هم په ډله ییزه توگه دخپل ویاړلی گو ته او دافغانستان ددمو کراتیک جمهوریت په نمایندگی دخپلو وعدو په مقابل کی تل وفاداری څر گنده کړم چی نه یوازی خپله وعده تکراروم ، نه یوازی دخپلو ملی پانگه والو او ملی سوداگرو دپانگی اچونی امکانات له مینځه نه وړو بلکی هر ډول داسی مرسته به په خپل ټول توان او وس سره وکړو چی دوطن دآبادی په گټه ستاسی ملی وطنپالونکو سوداگرو او ملی وطنپالونکو والو دپانگی اچولو په خاطر ممکنه وی زه ویاړم چی ټول هغه درواغ چی زموږ دښمنان یی زموږ د انقلاب په باره کی وایی داوبو په سر څک دی زموږ

او پر مخلو نکي ژوند ډیر کوجنی مظهر مخالف دی په ټوله نړی کی دنړی په ټولو هیوادو کی ټول هغه کسان چی دکارگرانو او بزگرانو په لیکه کی ولاړ دی دملی پانگه والو دفاع کوی ، دملی سوداگرو دفاع کوی او له هغوی سره دهیواد پالنې په یوه لیکه کی ولاړ دی او زموږ او ستاسو دفاع کوی او زموږ او ستاسو په پلوی دریدلی دی . نن په نړی کی هرڅو مره ملی پانگه وال چی دی زموږ او ستاسو انقلاب ته هر کلسی وایی موږ هیله لرو چی دنورو هغو هیوادو دملی پانگه والو به شان چی کارگری نظا مو نه لری زموږ ملی سوداگر او ملی پانگه وال هم وکولی شی زموږ د هیواد دکور نی تو لید په انکشاف او پر مختیا کی گټوره برخه واخلي او وکولی شی چی دپردیو ډیره لږه استثماراری اغیزه هم له مینځه یو سی .

گر ان افغانستان خپل ملی سوداگر او ملی پانگه وال دخپلو خلکو دویار لو عناصر و په توگه منلی دی

وطنپالونکی او په ټولو نړی کی یی زموږ دوستان په خپلو ستر گوو ینی زموږ دښمنانو زموږ په خلاف ډول ډول درواغ ویل پیل کړی دی ، داسی چی وایی موږ په افغانستان کی دین له مینځه وړو دوی په تور مخ نړی ته رسوا کیري چی موږ نه یوازی په افغانستان کی ددین آزادی ته پراخه لاره آواره کړیده ، نه یوازی ویاړو چی په افغانستان کی داسلام دپیلو لطفاً پانه واپوی

موږ په گران افغانستان کی دخپلو ملی پانگه والو او خپلو ملی سوداگرو دپانگی اچونی تود هر کلی کوو او له میني نه په ډک زړه دهغی دپراختیا او انکشاف زمینه برابروو ، خو په افغانستان کی دډیر نیو پانگه والو دپانگی اچونی کلک مخالف یو موږ یی نه پټوو بلکی په ډاگه وایوچی له دی وروسته به امپریا لیستان او بهر نی پانگه وال په افغانستان کی یوه پیسه هم پانگه وانه چوی په افغانستان کی ټولی هغه

هغه کسان چې ستاسې په وړاندې یې په امپریالیستي سیالی سره ستاسې له تشبثاتو څخه گټه وپوله زموږ د د کارگرانو او بزگرانو دښمنان هم وو او دی .

د تولیداتو په زیاتوالي کې زموږ هر وطن پالونکی ملي سوداگر وی که ملي پانکه وال کارگر وی او که بزگر او یا روشن فکر یا د دولت کوم بل کار کوونکی هر څوک چې وی او دمصونیت، قانونیت او عدالت په فضا کې زموږ د هیواد تولیداتو ته زیاته پاملرنه کوی او خپله برخه زیاته اداء کوی ډیر زیات وطن پالونکی دی نو بیا هم وایم زموږ او تاسې ټولو شعار د تولیداتو له زیاتوالي سره یوځای دی .

د تولیداتو زیاتوالی یوه شپه له نظر څخه نه لویږی.
د تولیداتو له زیاتوالي سره یوځای به مصونیت، قانونیت او عدالت له تولید څخه جلا د افغانستان د تولید په زیاتوالي کې له برخې اخیستو جلا د افغانستان پرمختگ، د افغانستان د انکشاف مصونیت، قانونیت او عدالت شعرا به د هغو استثماري ټولنو د شعرا بڼه ولری چې په هغو کې طفیلیان حکومت کوی .

مصونیت، قانونیت او عدالت هغه وخت عملی معنی پیدا کوی چې زموږ ټول وطن پالونکی دخپل گران هیواد د تولیدي انکشاف ته هم متوجه وی .

تاسې وطن پالونکی او ملي پانکه وال، ملي سوداگر زیات امکانات لری چې په عمل کې خپله وطن پالنه د افغانستان ټولو خلکو ته ثابته کړی خو تاسې ټول وطن پالونکی دغه ترڅه حقیقت ته هم متوجه کیږی هماغه شان چې د وطن په ودانې کې د برخې اخیستو امکان لری او د زیاتو ویاړونو د ترلاسه کولو امکان لری او په عمل کې دخپلې هیواد پالنې په ښودلو کې زیات

سلوک وکړی زموږ د هغو نسی سبب او ستاسې د خد متکارانو د زیاتو مرستو بڼه دلیل بلل کیږی .

موږ او تاسې پوهیږو چې د انقلاب پیل له خان سره ځینی بی بندو باری راوړی ځینی بی اعتنایي احساس شوی کله کله زموږ له ځینو وطنوالو سره اندیښنه پیدا شوه خو ویاړو چې د افغانستان د خلکو دموکراتیک گوند مخکې تردی چې له علاج څخه ووځی هغه ته ملتفت شووی ځیرلی ویی سنجولی او په خپلو انقلابی اقداماتو سره یې د هر ډول فردی دیکتاتورۍ د غیر قانونی سلوک او د دولتي کار کوو نکو د غیر مسئولانه سلوک مخه یې ونیوله او تردی وروسته زموږ له ټولو وطنوالو سره پوره ډاډ او باور شته چې په افغانستان کې به هیڅوک زموږ د وطنوالو د هیڅ یوه وگړی په سر نوشت باندی لو بسی ونکړی .

زموږ هر یو وطنوال به په پوره باور سره زموږ د ملي تولیداتو په زیاتوالي او انکشاف کې اغیزمنه برخه واخلي .
 د وطن پالنې معیار د ملي توب معیار ، د افغانستان د تولیداتو په پرمختیا کې برخه اخیستل دی .

که چیرې زموږ هر یو وطنوال کارگر دی که بزگر روشن فکر دی که ملي پانکه وال یا ملي سوداگر د افغانستان د تولیداتو په انکشاف کې دخپلې برخې اخیستنې د امکاناتو د فیصدې په تناسب په خپلې وطن پالنې باندی ویاړ کولی شی زموږ هر وطن پالونکی چې زیاتې هلې ځلې کوی زیات زیار باسی چې گران افغانستان پرمخ ولاړ شی او د هیواد د پرمختگ ډیر بڼه معیار د تولیداتو زیاتوالی دی .

کوو او د وطن د خدمتگارا نو په توگه دخپلو ټولو خلکو او خپلو هغو وطن پالو په ویاړ سره خدمت کوو چې په عزت او پت سره په هرځای کې یی چې غوښتی وی د افغانستان په هرځای کې چې وغواړی خپل ژوند ته دوام ورکړی و وطن د ټولو هغو افغانانو دی چې له خپل وطن له خپلې ویاړلې تاریخي خاوری گران افغانستان له خپلو خلکو اوله خپل انقلاب سره وفادار وی .

هماغه شان زموږ د دښمنانو دغه خائنه تبلیغات هم رسوا شوی دی او ټو له نړی یی ویی چې وایي په افغانستان کې دملي پانکه والو او ملي سوداگرو د پانگې اچولو مخه نیوله کیږی موږ نه یوازی خپلو ملي پانکه والو او ملي سوداگرو ته د دوی د خد متکارانو په توگه بلنه ورکوو چې آزادانه او په ویاړ سره په افغانستان کې پانگه واچوی هر ډول مرسته چې قانون او امکانات یی اجازه ورکوی نه سپموو او په ویاړ سره یی سر ته

بیلو مذهبونو پیروان آزادانه خپل مقدسات اداء کوی ، موږ د اسلام د سپیڅلی دین ننگه کوو لکه څنگه چې زموږ خان دښمنان تبلیغ کوی چې موږ دینی عالمان له مینځه وړو او وژنوی ، خو ددوی له فتنی د کدرواغ زموږ وطنوالو او ټولی نړی ته رسوا شوی دی چې موږ نه یوازی خپلو دینی عالمانو ته چې په جوماتونو کې دخدا ی په عبادت بوخت دی څه نه وایو ، نه یوازی یی درناوی کوو ، بلکې دهغوی د هویت په پیژندلو سره د دولت له بودجې څخه تنخوا ور کوو او د بیسو مرسته ورسره کوو، لکه څنگه چې زموږ د وطن دښمنان تبلیغ کوی چې په افغانستان کې دهغو کسانو دپاره چې دامپریالیزم او فیوډالیزم د خدمت دپاره یی ملانه ده ترلی داوسیدو ځای نشته او زموږ دښمنان به خپلو دغو درواغو سره هم تور مخی شوی دی ، موږ خپلو ټولو وطنوالو او په نړیواله سویه اعلان کړی دی هر هغه افغان چې په خپله پلارنی خاوره کې د ژوند هیله

پدی کې شک نشته چې موږ په افغانستان کې داسی ټولنه جوړوو چې هرڅوک دخپل وس په اندازه دخپل قدرت او طاقت په اندازه کار وکړی دخپل زیار او کړ او له حاصل څخه دخپل رېږ او تکلیف سره سم گټه واخلي

رسوو پدی لحاظ موږ نن ستاسې ملي وطن پالو سوداگرو او ملي پانکه والو په گډون دخپلو ټولو خلکو په وړاندی ولاړیو هرڅه چې وایو تاسې ته حساب هم در کوو موږ هغه شپه متاثره کیږو چې زموږ له تاسې وطن پالونکو څخه هر یو دخپل وطن دخپلو خلکو او دخپل ژوندانه په برخه کې بی اعتنا وی .
 موږ هیڅکله ستاسې د بی اعتنایي هر کلی نه کوو او نه یی تائید وو هر څومره چې تاسې خپل ژوند خپل وطن او خپلو خلکو ته پام وساتی او له هغو سره په بوهه او باور

ولری موږ ورته دخپل هیواد په هرگوت کې د کار او ژوندانه امکانات چې غوښتنی یی وی ورته برابر وو ددوی د ځمکې کور به آبادولو او د ژوندانه په نورو وسایلو کې مادی مرسته هم کوو په ویاړ سره ژوند کولی شی او د دنیا په هرځای کې چې وی کولی شی دخپلو خلکو، وطن او انقلاب د خدمت دپاره ملا وتړی موږ نه یوازی خپل هغه وطنوال چې زموږ د دښمنانو په دروغجنو او خائنه تبلیغاتو غولیدلی وو بڅښلی دی بلکې ددوی په پلارنی گران وطن کې دهغوی د ژوندانه تود هرکلی

امکان لری که چیری خنډ پکی راخی په هماغه اندازه ستاسو مسؤلیت هم زیات دی او تاسو په زیات مسؤلیت سره دخپل تاریخ او خلکو په وړاندې درېږی چې دخپل وطن په ودانولو کې پراخه امکانات ولری او په هغی کې سستی او یا بی پروایی کوی نو خپل ستر مسؤلیت ته هم متوجه اوسی تاسو په داسی حالت کې یاست چې هر څوک ستاسو د هیواد پالنې اغیزه په ښه توگه احساسولی شی ځکه د وطن په ودانولو کې مادی او څرگنده برخه اخلی هر څوک دا احساسوی چې تاسو زموږ د هیواد له ډیرو سترو وطن پالو څخه د ډیر ښه حالت په توگه په عمل کې په

پانگی اچولو سره مادی ونډه واخیستله دغه راز د وطن هر وگړی چې تاسو پیژنی وینی چې تاسو د وطن په ودانولو کې دوښی اخیستنی امکانات لری خو خدای دی نه کوی که چیری دغه وظیفه ترسره نه کوی دخپلو خلکو دخپل وطن او خپل انقلاب په مقابل

کې ستر مسئولیت لری تاریخ تاسو له دی نظره تل محاکمه کولی شی او پوښتنه درنه کولی شی.

تاسو د تاریخ په مقابل کې په داسی حال کې سر لوی کیدلی شی چې خپل ټول امکانات د وطن په آبادی کې په کار واچوی او موږ ټول او د دولت ټول کار کوونکی دغه حساب تاسو خپل تاریخ او خپلو خلکو ته و رکوو چې ستاسو د پانگی اچونې لپاره ډیره ښه او لوړه زمینه برابره شوی ده .

موږ هم تاسو ته حساب درکوو، خپلو خلکو ته حساب ورکوو تاسی هم خپلو خلکو او تاریخ ته حساب ورکوی او موږ او تاسی یوځای په یو

سنگر کې خپلو خلکو ته حساب ورکوو چې د هیواد په ودانی کې مو څرنکه برخه واخیسته یا تاسی ته د درخی اخیستلو څه امکانات برابر شویدی چې تاسی دخپلو پلرونو له تودو احساساتو نه په ډک زړه په وطنپالنې سره برخه واخیستله او خپل هیواد مو ودان کړی پدی امکان سره تاسی لکه څنگه چې د هیواد رښتینی بچیان یاست پدی هیواد کې په خپل ژوند ویاړی. وطن په تاسو ویاړی تاسو په وطن ویاړی. دغه ویاړنی ستاسو د هیواد پالنې په عملونو کې چې دخپل وطن په ودانولو کې مو برخه اخیستل دی څرگند پری پدی خاطر چې موږ او تاسو ټول په تاریخی شیبو کې ولاړ یو نړی موږ او تاسو ته کوری گرانو هیوادوالو متوجه اوسی چې د افغانستان د خلکو سر نوشت یوازی ستاسو په انقلاب او زموږ او ستاسو په برخی اخیستنی پوزی مربوط ندی د ټولی نړی خلک په تیره بیا له بنکله دیش څخه تر آمو پوری ټول هغه کسان چې

او سوکاله ژوند سره میالی وکړی په ویاړ او سرلو ډی سره به ودرېږی چې د وطن په آبادولو کې یی برخه اخیستی ده او زموږ د هیواد تاسی وطن پالونکی په پانگه اچولو او دخپلی ملی پانگی دپه کار اچولو له لاری او دخپلی پانگی په اچولو سره دملی پانگه والو په توگه دسیمې او نړی د ټولو ملی پانگه والو دپاره لکه څنگه چې ستاسی انقلاب سرمشق دی تاسی وطن پالونکی هم دملی پانگه والو او ملی سوداگرو په توگه سرمشق وگرځی.

موږ او تاسی په عمل کې ښیو چې دخپل گران هیواد

دخلکو د ویاړلو اجزاوو په توگه خپل وطن آبادوو او د خپل وطن د آبادی دپاره سولی ته اړیو موږ له سولی سره مینه لرو موږ ټولی نړی ته اعلام کړیدی چې په افغانستان کې د نور دستر انقلاب په بری سره درښتینانی سوله غوښتنی سور بیرغ هم د آسیا په زړه گران افغانستان کې ورپیده او سر یی راوچت کړی او موږ ټول زموږ ټول کارگران زموږ ټول بزگران، زموږ ټول ملی پانگه وال، زموږ ټول ملی سوداگر دخپل دغه سره ملی

نن د افغانستان د سولې د ټول د آبادی د پاره پنځه کلن پلان طرحه کړیدی

بیرغ داوچت ساتلو دپاره چې په ویاړ سره رپانده وی کار کوی او مبارزه کوی دخپل وطن د آبادی او دخپل وطن د دفاع او دخپل انقلاب د دفاع دپاره مبارزه کوی چې موږ او تاسی ټول د سولی او وطن د دفاع لپاره خپله مبارزه غوره کړیده موږ به ښکله په چا باندی تیری نه کوو موږ د خپل وطن دفاع کوو او د سولی دفاع کوو له دی امله ده چې دسیمې ټولو زیار ایستونکو

په دغه سیمه کې ژوند کوی وینی چې د افغانستان خلک څنگه کولی شی له هغی ستړی انقلابی ادعا څخه چې په نړی کې یی کړیده سر لوی و و خسی او افغانستان دهغی ټولنی په لور پرمخ ځی چې د فرد لخوا د فرد استثمار پکی نه وی چې دخپل دغه لوړ ارمان په سرته رسولو سره د ټولو ملی پانگه والو او ټولو ملی سوداگرو ژوند هغه پراو ته رسېږی چې په نړی کې به له ډیر پرمین

ته اودسیمې ټولو ملی پانگه والو ته او دسیمې ټولو ملی سوداگرو ته ، دسیمې ټولو کارگرانو ته او دسیمې ټولو بزگرانو ته چې په میرانه او ویاړ سره مو اعلان کړیدی چې موږ او تاسو ټول په وروری سره په گډ سنگر کې دسیمې د سولی لپاره دگډ دښمن په مقابل کې جنګیږو چې موږ هر یو وکولی شو په ویاړ او ډاډ سره دخپلو هیوادو په ودانولو کې بوخت اوسو .

موږ خپله دغه ادعا په عمل کې ښیو. خو زموږ د وطن دښمنانو په موږ دا تحمیل کړی چې نن موږ او تاسو دوه وظیفی په مخکې لرو هم خپل وطن آبادوو او هم دخپلو دښمنانو په ضد جنګیږو زموږ د وسله وال پوځ قهرمانان د انقلاب د دفاع په سنگر کې ولاړ دی او زموږ او ستاسو د ټولو دبی دریغی هیواد پالنې له ملاتړ څخه پر خوردار دی او کوری ستاسو د ټولو هیواد پالو او د افغانستان د

ټولو وطنپالو د هیواد پالنې په رول سره ستاسی وطن آبادیږی او لا سمسورېږی . له دی امله ده چې د وطن زړور بچیان او د وطن قهرمانان به ویاړ اوسرلوی سره د وطن او انقلاب د دفاع په سنگر کې ولاړدی او دخپلو دښمنانو په خلاف یی خپلی سینی ډال کړیدی او په خپلو دښمنانو باندی به یی باکانه او قهرمانانه توگه گوزارونه کوی او پرمخ ځی ځکه وینی چې

خپل ټول هیواد پالونکی یی یا په سنگر کې ولاړ دی او یا د هیواد په ودانولو کې هلی ځلی کوی خپل لاسونه تنه کوی. خپل ټول مادی او معنوی امکانات د وطن په آبادی باندی لکوی، ستاسی پدی عالی تصمیم، ستاسی د وطن پالنې پدی احساس پدی ویاړلی رول سره چې تاسی ټول یی د وطن په آبادی کې لویوی زه خپل ډیر د زړه له کومی اوله مینی ډکې منی پاتی په ۵۳ مخ کې

آهنگ

شعار مصونیت، قانونیت و عدالت

یا تکیه گاه قابل اطمینان برای خلق

آوايکه انقلاب اجتماعی و کاری مترقی در یک کشور پیروز می شود و قدرت از دست طبقات حاکمه می برگردد بدست طبقات متروقی و پیشرو انتقال میابد در پهلوی سایر مسائل مسأله خلق های زحمتکش و شریف برای موجودیت یک حیات مطمئن از اهم مسائل است در افغانستان انقلابی که بپیروزی انقلاب کبیر نور قدرت سیاسی از محافل و دست های ارتجاعی (سلطنت دست نشاند) پیروز می شود، بیرو کرات های فاسد و کجپروان محترک و نمایندگان امیر یالیزم - به کارگران، دهقانان و سایر طبقات واقفان مترقی و وطن پرست و به نمایندگی آنها به حزب دموکراتیک خلق افغانستان (پیش آهنگ طبقه کارگر کشور) انتقال یافت و با پیروزی انقلاب درین انتقال، قدرت بشکل انقلابی آن به جمهوری دموکراتیک افغانستان تحت رهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان تا رسید یافت.

طوریکه همه میدانیم طبقات حاکمه ارتجاعی که قدرت را از دست داده بودند آرام نشستند و به کمک او تجاع و امیریا لیزم بین المللی بنای توطئه ودمسیه و حتی تجاع وزات بیشتر ما نه را نهادند ولی با یا برندی خلق دلیر و زحمت کش ما این توطئه ها و دسائیس نقش بر آب شده و می شود و دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان در پهلوی آنکه بشکل خستگی ناپذیر علیه دشمنان داخلی و خارجی خلق ما مبارزات پیگیر و دامنه داری را انجام داده و انجام میدهد یک لحظه هم از شگوفان ساختن و رشد کشور غافل نبوده است جمهوری دموکراتیک افغانستان تحت رهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان هم از نظر مادی و هم از نظر معنوی درجهت اعمار و آرامی جامعه و خلق ما تلاش می ورزد.

در تاریخ هفده ماهه انقلاب پیروز منسد و شکست ناپذیر کشور، نقطه های بس روشنی را می توان دید فیصله های

اداره ی دموکراتیک محسوب می شود و این موضوع در پهلوی آنکه خلق را تشویق می کند که با اطمینان خاطر در جهت آباد دانی کشور خود دست بکار شوند عملی است مترقی و انقلابی چه در پرتو رزش های انقلابی، انقلاب کبیر نور علاوه از آنکه دشمنان خلق سرنگون شده اند و برای ابد بگور نیسی سپرده شده اند و با هر نوع توطئه ودمسیه ی ارتجاعی و امیر یا لیستی مبارزه صورت می گیرد دولت خلقی بابت خلقی و پاک خویش محیط امن و مطمئن را برای حیات خلق فراهم و میسر می سازد. دولت خلقی ما شعار مصونیت را از آن سبب بیان کشیده است تا خلق ما با طیب خاطر و روح سرشار از علاقه مندی و تقب نگرانی های قرون متوالی را با کار و بیکار انقلابی

و وطن پرستانه ی خود جبران کرد و خود را با کاروان تند روز ما نهد و شمسازند احسان مصونیت هم چنان اجازه می دهد تا از تمام امتیازاتیکه قانون به افراد ارزانی داشته مستفید شده و هم چنان مکلفیت ها بپوشد که به عهده ایشان است بر سر رسد. مصونیت یعنی اخص کلمه عبارت از حالتی است که در آن افراد یک جامعه مطمئن می باشند که بدون ارتکاب کدام جرمی مجازات نمی شوند و نخواهند شد.

دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان تحت رهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان مصونیت را بشکل انقلابی و مترقی آن اعلام داشته است زیرا مصونیت های موجود در جوامع طبقاتی و بورژوازی مصونیت نه بلکه آثارش می باشد زیرا برای برتری و بروری حیات خلق زحمت کش تنها مصونیت نیست سیاسی که نیست بلکه مکمل روح اصلی آن مصونیت مادی و اقتصادی می باشد لذا مصونیتیکه در پیام خلقی حقیق الله امین منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و لومیری وزیر جمهوری دموکراتیک افغانستان ابراز اطمینان داده شده همان مصونیت انقلابی و مترقی یعنی تا مین رفاه مادی و معنوی خلق های ما کن افغانستان می باشد پس برای خلق ما داشتن اطمینان از یک زندگی مطمئن به مثابه تکیه گاه مطمئن است.

و اما قانونیت در پر لسیب، قانونیت عبارت از شرایط و حالتی است که در تحت آن اعضای یک جامعه یا مراعات احکام قانونی کاملاً آزاد بدون تهدید و توییح حیات میسر می آید و هیچ نیروئی نتواند بدون احکام قانونی و خلاف احکام آن و بدون ارتکاب عمل خلاف منافع جامعه، آنها را تهدید نماید. جمهوری دموکراتیک افغانستان با وضع قانونی

و مقررات دموکراتیک و مترقی اساس این حالت را گذاشت و پیام خلقی حقیق الله امین منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و لومیری وزیر جمهوری دموکراتیک افغانستان که در آن علاوه از ارمغان های خلقی دیگر، شعار قانونیت نیز داده شده و به خلق واضح گردیده که در یک حالت قانونیت حیات به سر می برند، این آرزومندی را تکمیل نمود حال دیگر خلق افغانستان با داشتن اطمینان از یک حیات آرام در پرتو شعار نوید بخش قانونیت کمر همت بسته اند و شب و روز در تکیه گاه ای دانی کشور خود هستند.

و هکذا شعار عدالت به معنی انقلابی کلمه نیز جزء پیام خلقی رفیق حقیق الله امین می باشد. عدالت به معنی مترقی کلمه عبارت از آن دیدیه ای است که طبق آن همه افراد جامعه در برابر قانون و مقررات حقوق و وجیبه ی مساوی یا نه داشته می باشند یعنی افراد جامعه از امتیازات و مکلفیت های قانونی و اجتماعی مساوی یا نه برخوردارند.

تطبیق شعار فوق با صداقت خلقی و مترقی از طرف دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان، حقیقی است انکار ناپذیر زیرا دولت خلقی، نماینده ی اکثریت قاطع و قریب به اتفاق همه خلق های ساکن افغانستان می باشد. دولت ها در جوامع طبقاتی و استثمارگری و غیر دموکراتیک به مثابه اهل سرکوب زحمتکش و وسیله بادی مشته های اقلیت مفت خوار است مگر قانون، حقوق و دولت در جوامع مترقی و انقلابی نقش بر عکس دارد یعنی در این جوامع دولت به معنی وسیع آن عبارت از آلنی است بدست اکثریت خلق برای سرکوب اقلیت های نا چیز استثمارگر و اعمار جامعه بدون استثمار فرد از فرد و با لایحه جامعه ی بدون طبقات. حال بر ما و شما خلق هاست تا از دل و جان در راه تطبیق شعار مترقی و خلقی فوق یعنی مصونیت قانونی و عدالت بکوشیم زیرا، پیام خلقی حقیق الله امین منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و لومیری وزیر جمهوری دموکراتیک افغانستان بصورت کل و شعار مصونیت، قانونیت و عدالت فوق به صورت مشخص به مثابه تکیه گاه قابل اطمینان است برای همه خلق های ساکن افغانستان یعنی برای آنها تکیه گاه خواهند وطن خود را آباد سازند علیه منعم و ظلم در منطقه و جهان مبارزه نمایند و جامعه فاقد بهره کشی انسان از انسان را اعمار نمایند.

به پیش در راه عملی نمودن هرچه و وسیع تر شعار خلقی مصونیت، قانونیت و عدالت، زنده باد خلق، زنده باد حزب دموکراتیک خلق افغانستان

«تردی وروسته خپل سری او بی سری دنیا رامی احساس او د مصونیت
دستوالی او دخلکو په وړاندې دولت د کارکوونکو په نامه غیر مسوول چلند و نه بیخي له
منځه ځي هیڅوک به له کوم جرم نه پر ته بندی نشي»
«د افغانستان دخلکو د دموکراتیک گوند د مرکزی کمیټې عمومی منشی دانهلابی شورا
رئیس اولومړی وزیر حفیظ الله امین له خلقي پیغام څخه.»

شنبه ۱۴ میزان ۱۳۵۸ - ۶ اکتوبر ۱۹۷۹

زموږ خلك اوس دمصوونیت، قانونیت او عدالت تر شعار لاندې دنوی ژوند په لور ډاډه روان دی

مصونیت، قانونیت او عدالت هغه عملی
معنی پیدا کوي چې زموږ هیواد وال تولیدی
انکشاف ته هم متوجه وي.

***

شعار مصونیت، قانونیت و عدالت په لویه کچه
قابل اطمینان برای خلق.

***

قالین افغانی تاهنوز رسالت زیسبایی و
نفاست خود را حفظ کرده.

***

دیدگاههای اجتماعی اقبال لاهوری

***

نقش زبان مادری در تعلیمات ابتدایی

***

طبقاتی نظامونو ته یوه لڼه کتنه

***

درباره جنگلات در افغانستان

***

جوانان و ارزبایی شخصیت انسانی در
اجتماع

شرح روی جلد:

صالح گل خواننده محبوب رادیو تلویزیون
رجوع به صفحه ۳۴

عکاسی فرید

***

پشتی اخیر دهقانان را در حالت استفاده از
ماشین زراعتی نشان میدهد.

عکاسی قاسم صاعد

له کوم وخت راهیسی چې د افغانستان په
شیرمان او حماسه هستونکی هیواد کسی
د افغانستان دخلکو د دموکراتیک گوند (د هیواد
د کارگری طبقې مخکین) د پرله پسې اونه ستری
کیدونکو مبارزو په نتیجه کې ۱۳۵۷ کال د
لور ستر او خنځیر ماتونکی انقلاب
پریالیږي ته رسیدلی دی زموږ په خلکو کې
په ډاډه او هوسا راتلونکی باندې پوخ باور
پیاوړی شوی دی.

که د افغانستان د دموکراتیک جمهوریت
چې کلن انقلابی عمر ته یوځلغلند نظر وچوو
یوډاډه راته څرگنده شې چې پدغه انقلابی عمر کې
زموږ خلقي دولت د افغانستان دخلکو د دموکراتیک
گوند په لارښوونه ددی لرغونی او سپیڅلی
پاتوېی دفاع اکثریت په گټه داسې کارونه
پکې دی چې د تیرو ورسو او فاسد ورژیمونو
په ټول عمر کې نه وو ترسره شوي.

ددی پکې په پوره درک سره چې خلقي نظامونه
باید دخلکو هراړ خیزه سوکالی او هوساینه
په پام کې ونیسي او دخلکو ټولو معقولو
پوښتنو ته دامکان ترپولی پوری مثبت ځواب
وړي. ددور دستر انقلاب زوړ قوماندان
د افغانستان دخلکو د دموکراتیک گوند د مرکزی
کمیټې عمومی منشی د انقلابی شورا رئیس
اولومړی وزیر حفیظ الله امین د ۱۳۵۸ کال
سپټمبر په ۲۶ په خپل خلقي پیغام کې
دخلکو دمو و ساینې او دخلکو دمصوونیت او

خلکو ته د عدالت او د قانونیت د نامین برمساله
پینکار وکړ او زموږ یو وکړه ډیر ژبه په
گران افغانستان کې د دموکراتیک جمهوریت
اساسی قانون جوړ شوی او زموږ خلك به ددغه
کارگری نظام د اساسی قانون د ارزښتونو په
رڼاڅخه هیواد د سوکالی او وطنوالو د هو ساینې
له پاره دمصوونیت قانونیت او عدالت څخه
په ډکه فضا کې کار وکړی.
د دور د زغورنده انقلاب قوماندان په خپل
خلقي پیغام کې په یوه ټولنه کې د قانونیت
د ضرورت په باب وویل:
(قانونیت په ټولنه کې یو حتمي ضرورت
دی هر څومره چې د قانونیت په لاره کې تکامل
کوي په یوه داسې ټولنه کې چې خلقي نظام
ولري ډیره ښه قانونیت د اساسی قانون په
چوکات کې نامیندلای شي.)
د افغانستان دخلکو د دموکراتیک گوند
د مرکزی کمیټې عمومی منشی د انقلابی شورا
رئیس او لومړی وزیر حفیظ الله امین ددی
پکې په پوره او علمی درک سره چې خلك له
مصوونیت، قانونیت او عدالت څخه په ډکه
فضا کې په ښه او ډاډه توگه د بی طبقاتو
ټولنی د جوړیدو پسر خوا وړاندې تللی شي

شعار دلاڼه غوړیدو او تطبیق په لور .

گفت

و

شنودی

با

شاگردان

ممتاز

لیسه

عایشه

درانی

به سلسله گفت و شنود های اختصاصی ماباشاگردان ممتاز لیسۀ ها، این هفته پای صحبت دانشجویان ممتاز لیسۀ عایشه درانی می‌نشینیم و باب سخن واپیرامسون دوس و مدرسه می‌کشاییم ورشته سخن رادراختیار شاگردان برگزیده ، وبا استعداد لیسۀ عایشه درانی میگذاریم گسه ببینیم این شاگردان جوان وهوشمند در مورد درس و تعلیم چه نظر دارند ؟ وجه تحولانی رادر بنیاد آموزشی ، خواستارند وجه آرزو و خواست دارند که در زیر دل، آرمان نجفش رامیکنند وسر انجام چه پیام وسختی به هم صفتان خود دارند ...

این شما واین هم گفت و شنود ویژه بر مابا شاگردان لیسۀ عایشه درانی ....
صحبت را باشاگردممتاز ، کوبک صمدی، معلم صنف دوازدهم ب اجتماعیات می‌آغازیم واز او میپرسیم که شما بحيث شاگرد نمونه وممتاز راز موفقیت خویش رادر چه میدانید؟
** بصورت کلی وعنده، راز موفقیت من وهر شاگرد دیگر در گرو زحمت و پشتکار است . اگر زحمت وکوشش برای خواست خویشن مبنول داریم ، خسواه ناخواه به موفقیت میرسیم ....

* پاسخ روشن وقاطع ارایه کردید ...
حال، ازریلورمهای آموزشی چیزی بگو ییید؟
** بسیارخوب، در گذشته، شاگرد ومعلم را دیواری ازهم جدا میکرد ونحوه تدریس معلم به گونه یی بود که دیکتاتورانه بود ، شاگرد جز اطاعت وفرمانبری حرفی نداشت که بگوید ، ولی بهتر است که بگویم ، حرفی نداشت که بگوید ، بلکه برای گفتن زانداشت وانتقاد و اظهار نظری اصلا مطرح نبود وجه رسد به اینکه اگر میگفت : معلم صاحب، من بانظرشما، هم عقیده نیستم . میدانید چه میشد ؟ شاگرد از صنف اخراج میشد وبه اسم شاگرد نالایق و معرودمحسوب مگردید ... اما حال چنین نیست ، شاگرد حق پرسیدن را دارد، حق نظر دادن را دارد وبالاخره حق انتقاد کردن را دارد ...
* امیدوارم روش معلمان و استادان ، در مقابل شاگردان، همینگونه باشد وجز این انتظاری نیست، بهدنبال سخنان خود ادا مه میدهد :

تدریس علوم سیاسی گام مثبت دیگریست درروشنی افهان شاگردان جوان که فریب ایدیولوژی های ضد مرفقی را نخورندوخوبتر درککنند که حقیقت کدام است وفروغ چیست؟

* راست بگو ییید، از انتقاد خوش می آید ؟
** همینطور که میگویم، خوب است بسیار عالیست.. اشعارش فردی داروخسبه یی بیامی دارد ومطلبی .
* تشکر. وبگو ییید چه نوع کتابها میخوانید ؟
** چند کتابی بیشتر نخوانده ام وازآنچه «این است مذهب من» اثر گاندی .
* امیدوارم این قیسه را جبران کنید بیشتر بخوانید وتنباهه دروس مکتب اک نکند که ضعف فکری بارمی آورد .
** همینطور میکنم ...
رشته کلام رابه اختیار شاگرد ممتاز دیگ لیسۀ عایشه درانی میگذاریم که خودرا چنین معرفی کرد :
اسم گل سیما است، ومعلم صنف دوازدهم الف رشته ساینس عایشه درانی میباشم .

* بسیارخوب، حال بگو ییید که برای شاگردان تنبل چه گفتنی دارید ؟
** میگویم که دروس خودرا بدقت بخواند وکار امروزه، که همانا دروس شان باشد بهفردا نگذارند کهفردا رادروس دیگر و کار

شفیقه الله یار بغلاشامرد ممتاز

فاطمه سلیم شامرد ممتاز

زینله نایب خیل شامرد ممتاز

دیگریست که آنگاه عقب می افتند و آهسته آهسته بیشتر عقب می افتند وجبران مافلا گذشته را کرده نمیتوانند واز اینرو در رو امتحان بدبخانه ناکام می گردند . به این ترتیب بهتر است که امور کار و زندگی را با تقسیم اوقاتی منظم کنیم تا همه چیز بروفق مراد انجام یابد .
* چه نوع کتابها مطالعه میکنید ؟
** بیشتر بقسامین ساینس - بیولوژی کیمیا، فزیک - رامیخوانم و اوقات بیکاری با خواندن روزنامه ایس میگذرانم .
* خوب میکنید، ولی کتاب روزنامه خواندن کار نفسی نیست . باید تنها بیکاری تاآرا کتاب خواندن نگیرد بلکه چون نیاز ونسرورتی به آن نگاه کنید وهیرورتی زندگی جایی برای آن وقف کنید وازخواندن کتابها استفاده برید .

وباین محک خوب میتوانند همه چیز را به درستی آن دریابند وقضایا را سبک وسنگین کنند وحرفهای دیگران را بآن معیار ها بسنجند که آیا درست است یا غلط ؟
* گاهی مجله ژونون را میخوانید، واگر میخوانید کدام صفحات آنرا می پسندید ؟
** مجله ژونون را همیشه میخوانم وبه طوری میخوانم که صفحات آنرا از صفحه یک به دو ورق نمی زرم ونمی خوانم بلکه مجله را ازوسط میکشایم وراسا به صفحه گلهای سرخ توقف میکنم وسر تابای ، نساام اشعار آن صفحه را میخوانم ولذت میرم و بعدا بالترتیب از آغاز شروع میکنم وصفحات دیگر آنرا میخوانم .
* از نظر شما، اشعار این صفحه چگونه است ؟
** بسیار خوب، بسیار عالی ...

* ولی عده یی از شاگردان عقیده دارند که اگر استعداد نباشد کوشش ونلش بر نمر است وبه سخن دیگر کوشش ونلش گویی وسمه برابروی کوره، کشیدن است، چه نظر دارید ؟
** موافق نظر این شاگردان نیستم گسه استعداد رابنهانه قرار میدهند و گناه غفلت وسهل انگاری رادر نداشتن استعداد وحضور ذهن حوالت می کنند ... بسیاری ازادیسن مخترع برق، مرد هزارچهره یی علوم، پرسیدند که اینهمه اختراعات شگفت آور ودرد بخور را مرفون چه میدانی ؟ ا وگفت مرفسون ۹۸ در صد کار وپیکار وکوشش وپشتکار .. مجددا از او پرسیدند ، مگر استعداد چه ؟ گفت : در اختراعات من دو در صد نقش دارد که آنهم چشمگیر نیست، از اینرو سخن سهل انگاران بلوه ویسوده است .

فلا از تغییرات آموزشی چیزی بگوید؟
 بعد از انقلاب کبیر نور تغییراتی در
 ساحت تعلیم و تربیه به مشاهده رسید که
 در خورد یادآوری است. از آن جمله باز گردیدن
 مجدد درهای مکتب بروی شاگردانیکه به اسم
 کانکور صنوف هشتم از درس و تعلیم باز
 نگهداشته شده بودند و دیگر تدریس علوم
 سیاسی در لیسسه ها که برای آگاهی و شناخت
 شاگردان کاریست عالمانه و در خورد قبول.
 رمز موفقیت و پیروزی خویش را در چه
 می جوید؟
 از نظر من موفقیت يك شاگرد بویخصوص
 از خودم، در تلاش و کوششی است که برای
 يك هدف معین صورت میگیرد مثلا از دوره
 مکتب مثال می آورم که هدف ما فرا گرفتن
 دروس و در نتیجه موفقیت ماست. هرگاه
 همه کوشش در دور همین هدف بچرخد با
 قاطعیت میتوان گفت که کامیابی و پیروزی
 از آن ماست، چونکه برای آن زحمت
 کشیده ایم، تلاش ورزیده ایم، ولی در
 غیر آن ...
 راست میگوید و شاگردان همین وسال
 خود را خوب مشوره دادید، چونکه هدف روشن است
 و رسیدن به آن فقط به خواستن بستگی دارد

اول نمبر باقی بمانم ...
 * تاثیر انقلاب کبیر نور را در بهبود دروس
 چگونه توجیه میکنید؟
 قابل یاد آور است که بعد از انقلاب کبیر
 نور تغییرات شگرفی در ساحت تعلیم و تربیه
 بوجود آمده است که میتوان از لغو کانکور
 منحل و بی اساس صنوف هشتم نام برد که
 شاگردان جوان را در حین بالندگی و شگوفایی
 از دانش اندوزی دور میساختند ..
 بعد از انقلاب کبیر نور، تمام موسسات
 مسوول در گسترش سواد و تربیه مجدد جوانان
 مناسب با خواست زمان کمر همت بستند
 و سازمانهای را به راه انداختند که در تئور
 اندهان جوانان نقش انکار ناپذیری دارد،
 میتوان از سازمان خلقی زنان و سازمان خلقی
 جوانان طور نمونه یاد کرد.
 * از مجله زوندون چیزی بگوید که آیا
 میخوانید یا نه؟
 * بلی، مجله دوست داشتنی زوندون را
 میخوانم و صفحه جوانان آن خیلی مورد علاقه
 و پسندم است.
 * چه انتقاد و اظهار نظری در جهت بهتری
 مجله دارید؟

کند و او در جواب میگوید:
 اسم فاطمه سلیم است و شاگرد صنف
 یازدهم بساینس لیسسه عایشه درانی میباشم..
 * خوب فاطمه سلیم، آیا میشود که کلید
 راز موفقیت و پیروزی تان را به دیگران هم بدهید؟
 * چرا نه. این کلید را فقط، مطالب
 زیر میسازد:
 - داشتن يك تقسیم اوقات روزانه.
 - خواندن دروسها بصورت همه روزه.
 - مرور درس های گذشته.
 - پرسیدن برای بیشتر فهمیدن.
 * تفاوت درسی را با گذشته چگونه ارزیابی
 میکنید؟
 * در گذشته، در قطار مضامین، مضمونی
 بنام علوم سیاسی نمی خواندیم و از اینرو
 با سیاست سروکاری نداشتیم ولی بعد از انقلاب
 کبیر نور برای سیاسی ساختن مردم، آموزش
 علوم سیاسی در مدرسه ها صورت میگیرد که
 شاگردان جوان ما را بس بکار می آید ...
 جذب بیشتر شاگردان دولیده باس ما به
 بوختن و زمینه ایجاد کار به شاگردان
 فارغ التحصیل صنوف دوازده، اقدام دیگریست
 که با نحوه تعلیم و آموزش گذشته تفاوت
 میکند.

دست گیر! این، خود سلاخی است ...
 یعنی اگر کتاب خواندیم عامل و علت اصلی
 را پیدا میکنیم و دیگر از گرسنگی و بیخانگی
 رنج نمی بریم و از همه چیز واقف میگردیم
 که چرایی خانه مانده ایم و چرانی برای
 خوردن نداریم. انوقت با خواندن کتاب و یا
 درست فکر کردن رنج اصلی را درمی یابیم
 و میدانیم که کی ما را استخمار کرده بود که
 ناهنوز اثرات آزابه رای العین می بینیم،
 آرزو داریم که هم نظر باشیم و اختلافی درین
 نباشد.
 * چرا، واقعا همینطور است.
 دختر ممتاز و جوان دیگری را به شما معرفی
 میکنیم که اسمش زبیده و تخلصش نایب خیل
 و شاگرد اول نمبر صنف دهم رشته اجتماعیات
 عایشه درانی است.
 او به پاسخ سوالی چنین گفت: راز موفقیت
 و پیروزی من در درک و فهمیدن دروس است
 بطوریکه درس ها را نکته به نکته و مو ب مو
 فرا میگیرم بلکه لب و فشرده آنرا از بیانات
 معلم و خود کتاب استخراج میکنم و می آموزم
 نه اینکه طوطی وار و نادانسته به اصطلاح
 « پخوبه » کنم که چندی بعد به فراموشی سپرده
 شود. در پهلوی اینها از تشویق پدرم باید
 گفت که مرا همین تشویق او بسیار اثری کرده
 است و نیم از موفقیتم را مهربون احسان و لطف
 و مرحمت او میدانم که باری نسز، در اینجا
 از او تشکر میکنم.
 * تاثیر انقلاب کبیر نور را در ساحت تعلیم
 و تربیه چگونه توجیه میکنید؟
 * از نظر من، عمده ترین تاثیر انقلاب کبیر
 نور برداشتن کانکور کور و بی ارزش صنوف
 هشتم بود که جوانان ما را در سن و سالی از
 مدرسه خارج میکرد که هنوز شناخت درستی
 درین لیک و بد نداشتند و سر گردان و بی
 پناه، آن نونپالان جوان ما را به سوی لجنزار
 کثیف مفاسد اخلاقی را هنمایی میکردند.
 در آینده آن جوانان بار دوش جامعه
 میگردیدند ... لیکن امروز جای شکستش
 باقیست و آن به گونه ای که از همه شاگردان
 کانکور زده دعوت گردید تا به پشت میز
 درس بنشینند و دانش اندوزند و نیروی سازنده
 شان به هدر نرود.
 نظر دیگر اینست که تدریس علوم سیاسی
 در جهت تئور اندهان شاگردان لیسسه ها بسیار
 موثر است و شناخت بهتری به شاگردان
 میدهد تا همه چیز را بهتر و خویتر بدانند و
 بفهمند.
 * در مورد عود و فیشن چه نظردارید؟
 * یگانه چیزی که باعث غیبتی و پسمانی
 ما میگردد، همین موفیشن است ... دانشجوی
 مکتب بیش از آنکه درس بیاموزد به پای
 آئینه، عبادت میکند و به ضرب تبلیغات
 تجاری سرمایه داران جیب بر، گاهی چند
 بطلون به تن میکنند و زمانی چند مینژوب ...
 و صباخی دیگر ماکسی ژوب .. هر لحظه به
 طبل فروشنده گان مال به قسمی و رسمی لباس
 بقیه دو صفحه ۵۷

گل سیمیا شاگرد ممتاز

نظیفه شاگرد ممتاز

کوکبه صمدی شاگرد ممتاز

و خواستن از سویی نیم توانستن است یعنی
 وقتی که میگویم میخواهیم نیم توانستن انجام
 یافته است مشروط بر اینکه واقعا بخواهیم نه
 اینکه بخواهیم. بگویم و هیچ کار و کوششی
 انجام ندهیم. واضحاً که موفق نمی گردیم.
 * شاخورد معرفی میکنید؟
 * بلی، نامم نظیفه است، و متعلم صنف
 یازدهم ج رشته اجتماعیات لیسسه عایشه درانی
 میباشم.
 * چند سال میشود که اول نمبر صنف خود
 هستید و بطور شد ایسن موقعیت را حفظ
 کنید؟
 * از صنف اول تا حال اول نمبر صنف
 خودم که دلیلش درس خواندن زیاد در
 جوکات يك تقسیم اوقات معین است و از
 سویی هم تشویق و مهربانیهای فامیل است
 که مرا بیشتر از پیش قوت و آمادگی میدهد
 تا موفقیت گذشته را حفظ کنم و درایم و بپوسته

شگرف دارد که باید یادآوری کرد ..
 * غیر دروس مکتب، دیگر چه مطالعه
 کرده اید؟
 * کتاب معروف بنوایان و ویکتور هوگو
 و چند کتاب دیگر را خوانده ام که نامش
 در خاطرم نیست.
 * بیشتر بخوانید و چیز های دیگری
 بخوانید و بخصوص شاگردان هفتم و
 هفتمار خویش را به کتاب خواندن علاقمند گردانید
 که همه بسوی کتاب خواندن بسیج شوند
 و سراغ کتابخانه هارا بگیرند و گردگیری
 از کتابها بکنند که برویشان خاک و غبار
 نشسته است و بفول برست «ای آنکه بی -
 خانمانی، دربی درس و مدسه باش!»
 ای آنکه از سرما می لرزی، چیزی بیاموز!
 ای آنکه گرسنگی می کنی، کتابی به

قالینچه جای نمازی که خیلی ظریف بافته شده

قالین یکی از تولیدات صنوبری و خیلی قدیمی کشور ما است و از جمله اقلام درشت صادراتی کشور عزیز ما افغانستان محسوب میگردد .

از نگاه سیر تاریخی در دوره های قبل از اسلام در زمان سکندر مقدونی و در دوره اسلام مخصوصاً در عصر غزویان خاصاً در ام البلاد (بلخ امروزه) قالین منجبت فرش و سامان زینتی منزل مورد استفاده قرار می گرفت. و بعد از آن طی قرون متعاقب در صفحات شمال مملکت پخش گردیده و از آن جابه حواشی شمال غربی و غرب مملکت ما ترویج گردیده .

صنعت قالین در افغانستان در طول سده ها همواره در تحول بوده و در قرن های هفده و هجده میلادی انکشاف زیاد نموده است .

از شواهدی که بدست آمده می رساند که این صنعت ظریف و هنر متدانه که بنابر شواهد تاریخی ابتدا روی احتیاج و رفع مشکلات بوجود آمده اساساً به اقوام کوچی و سوار کار مربوط میشود که از اینرو شرط اساسی و مهم این صنعت ظریف و پرمایه را ربه داری و داشتن بشم کافی که قابلیت بافت آنها داشته باشد میدانند . اهمیت تاریخی دوهزار سال قبل قالین که لیلی و سرخ به صفت رنگهای اساسی شمرده میشود در کتاب انجیل آمده است و این امر قدامت این صنعت ظریف را می رساند .

قدیمی ترین قالینچه، جای نمازی است که در موزیم صنایع مستظرفه اسلامی در قاهره موجود است که در (۹۰۳) هجری در خراسان بافته شده است . اصالت قالین های افغانی در طول قرن ها حفظ شده است و این امر از جمله خصوصیات و ویژگی های این صنعت صنوبری در کشور ما است .

قالین های افغانی با زیبایی و نفاستی که دارد حتی در قرن نهم میلادی از جمله بهترین اشیاء زیبا و زینتی محسوب میگردد چنانچه اعراب در دوره سامانیان بهترین تحفه و هدیه

را قالین و یا قالینچه های افغانی میدانستند افغانی کمتر میتوان دیزاین های خارجی را از همین رو در دریا سلطین آن عصر گرافیکها دید از همین رو اصالت قالین های افغانی در ترین اشیاء قیمتی قالین افغانسی بشمار طول زمانه حافظ گردیده .

میرفت . گفته میشود که در بسیاری از قالین های قالین افغانی در طول تاریخ دیرپای خود افغانی از قابلو های میناتورری کار گرفته و با وجود یکه تحولات زیادی را دیده است استفاده بعمل می آید . ریزه کاری های که با آنها اصالت و زیبایی و نفاست خود را حفظ در قالین های افغانی دیده میشود بیانگر این کرده است و همیشه از جمله بهترین اقلام حقیقت است .

صادراتی کشور بوده و مقام خویش را همچنان میگیرند قالین های افغانی دیزاین های حفظ نموده است .

متنوع و بشیاد هنر خیالی میراثی داشته یعنی خریداران قالین و علاقمند این آن علاوه تخنیک رهنمایی شده بخصوصی ندارد و از دوام و زیبایی و نفاست قالین افغانی رنگهای دختران و قالین بافان توسط رهنمایی های زیبایی آنها می پسندند . مخصوصاً رنگ و آلدین شان و یا اسلانی شان تمام جریبان سرخ و دیگر رنگها که هرگز مرور سالها و کار را از آغاز تا انجام رسیدگی میکنند و از

کجا بافته شده است ؟

میگوید : این قالین را که میگوید مور نام دارد البته موزیک تازه است که در اندخوی بافته شده .

آیا مور در دیگر مناطق کشور ما بافته میشود ؟

چرا نه ، بلی در اندخوی، در دولت آباد ، در بلخ ، هرات و غیره ...

این قالین ها (مور) با دیگر قالین ها چه تفاوتی دارد ؟

شما بگویید چه تفاوتی دارد ، منکه جز رنگ و ریزه کاری و نفاست آن کدام تفاوت با دیگر قالین هائی بنیم . پس میخواستید چه تفاوتی داشته باشد .

به قالین فروشی دیگری سر میزنم این

قالین افغانی تاهنوز اصالت زیبایی و نفاست خود را حفظ کرده است

تحولات جوی بر آن تأثیری وارد نمی سازد مورد پذیرش علاقمندان این صنعت اند .

باید خاطر نشان کرد که در زمان های قدیم برای رنگ آمیزی قالین از الوان مختلف استفاده میشد .

الوان از مواد طبیعی و مخصوصاً از گسل و ریشه نباتات استحصال میگردد و همین خاصیت پر دوام این رنگ ها است که ارزش قالین های افغانی را در مارکیت های خارجی بلند برده است .

نقش و نگار و اشکالی که در قالین افغانسی بکار برده میشود بیشتر سیغه محلی داشته و خاص خود کشور ماست یعنی در قالین های

سینه به سینه و از نسلی به نسلی دیگر باقی می ماند . به همین ترتیب این فرآورده که صنعت و هنر هر دو در بوجود آمدن آن دست هم داده و ایجادگر آن است تا امروز توسط هنرمندان که با پنجه های هنر آفرین شان قالین می بافند و کوشش و تلاش می ورزند تا این فرآورده هنری را به بهترین شکل آن عرضه نمایند تا امروز جریان دارد .

برای تهیه راپور تازی سری به مکان های قالین فروشی میزنم . قالین های خوش رنگ و خوش بافت که با هنرمندی خاصی بافته شده است توجه مرا جلب میکند از فروشندگانی می پرسم این قالین چه نام دارد و در

قالین فروشی هم قالین های زیبایی دارند . چند مشتری که یکی دو قالینچه را با دقت نگاه میکنند و گاهی به روی آن دست میکشند و در قسمت قیمت آن با فروشنده چنه میزنند سرگرم معامله اند . پس از چند دقیقه ای سودای آنها میگیرد و قالینچه ها بفروشی می رسد . از فروشندگانی در مورد قالین هایش، در مورد بازار قالین سوال میکنم .

میگوید: بازار فروش قالین خوب است . می پرسم بیشتر مشتری هایب چه کسانیند؟ جواب میدهد : کسانی که آرزومند خرید قالین اند و بیشتر مشتری هاهم سیاحین خارجی میباشند .

طرح های که در قالین های افغانی بکار میرود خیلی زیباست

در مورد قالیان های درجه سوم و چهارم چه عقیده داری ؟
 يك مطلب را باید به صراحت خدمت تسان عرض کنم که ادبی ترین قالیان ما از بهترین قالیان های ماشینی برتری دارد . هم از نگاه رنگه و هم از نگاه دوام خود .

قالین در گذشته بهتر بود و باحالا ؟
 در گذشته ساحت کار این صنعت خیلی محدود بود و تعداد قالین بافان هم به همان پیمانگی کم و محدود بود ابتداء این صنعت را مردان از پیش می بردند ولی بعدها زنان و خوشبختگان به این صنعت رو آوردن و باذوق و استعدادیکه در این قسمت دارند توانستند کار های شان را بصورت عالی انجام دهند .
 و باید علاوه کنم که این صنعت برخلاف گذشته بیشتر وسعت یافته و در قسمت رنگ و دیزاین آن نیز تحولاتی پدید آمده که این تحول از نظر کمی و کیفی تأثیر زیادی بر قالین وارد نموده است .
 از قالین فروش دیگری می پرسیم بهترین قالین کدام قالین است ؟

میگوید : هر قالین که خوب بافته شده باشد و دارای رنگ پخته و زیبا باشد از مشخصات يك قالین خوب است .

بقیه در صفحه ۵۰

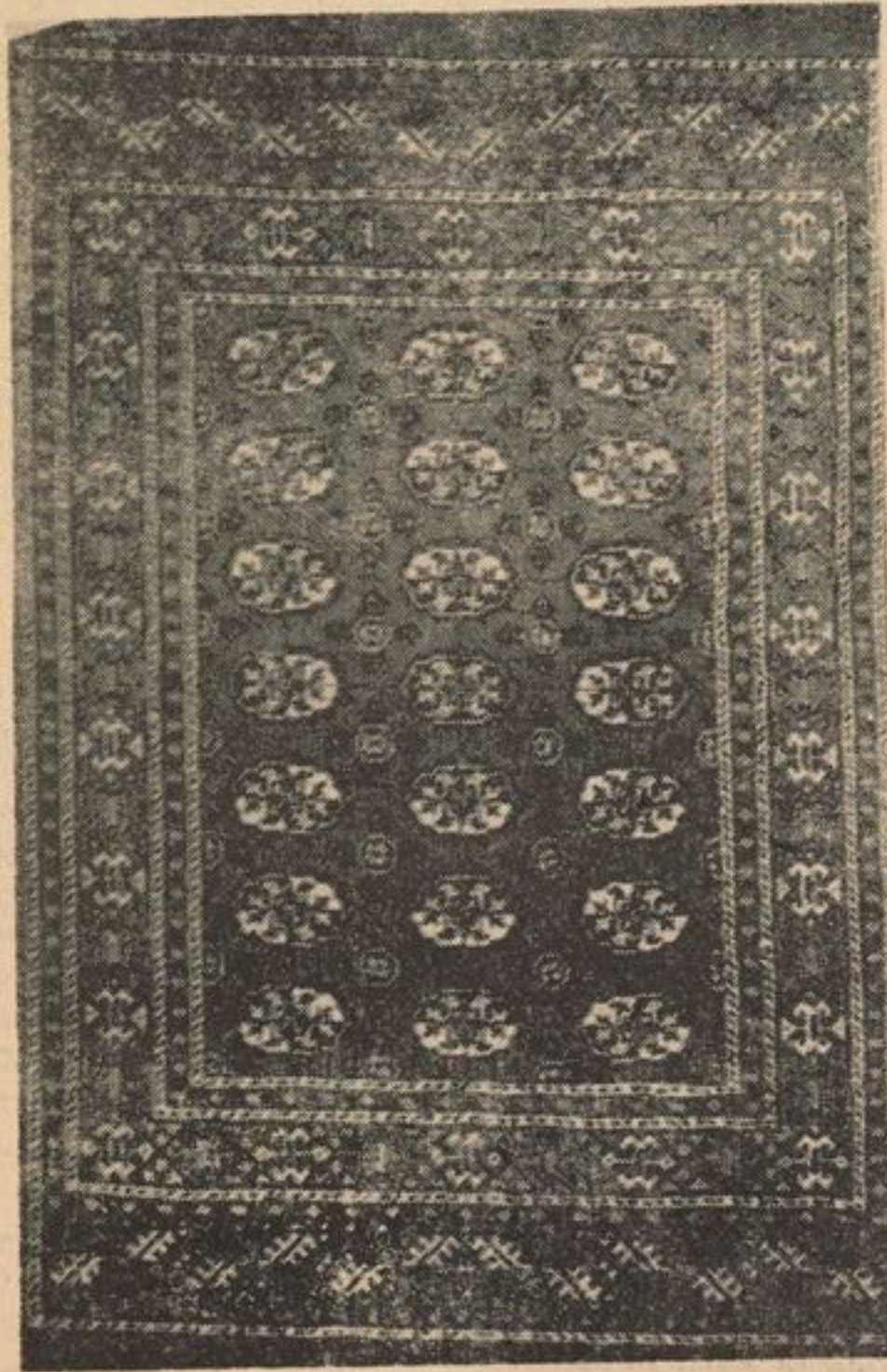

قالین های افغانی روز بروز ارزش خود را می یابد

می پرسیم قرار اطلاع یکی از محصولات مهم صنایع دستی کشور قالین است که به پیمانگی وسیعی بخارج صادر میشود در این مورد نظرت چیست ؟
 - بله، در این جای شکی نیست که مهم ترین صنایع دستی کشور ما قالین می باشد و باید برای بدست آوردن اسعار به خارج صادر گردد .
 چه چیز در مورد فروش و بازار یابی قالین ها کمک میکند ؟
 تبلیغات دامنه دار برای بازار یابی قالین در داخل و خارج خیلی ها پراهمیت است . آیا گفته میتوانی اتحادیه قالین در کدام سال تاسیس شد؟ خوب بیاد ندارم، فکر میکنم در سال ۱۳۴۶ باشد .
 در مورد نمایشگاه های قالین در داخل وجود ساحت خیلی محدود شان مشاهده

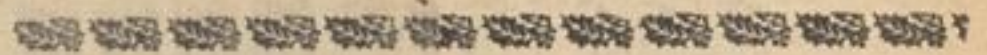
صنعت قالین در افغانستان در طول سده ها همواره در تحول بوده و در قرن های ۱۷-۱۸ میلادی انکشاف زیاد نموده است

و خارج چه نظرداری ؟
 نمایشگاه های بین المللی چه در خارج باشد و یا در داخل برای بازار یابی قالین های ما خیلی ها مؤثر است و برای شما معلوم است که تبلیغات و اعلانات در قسمت فروش هر صنعت مؤثر است .
 در مورد قالین های ماشینی چه نظرداری ؟
 آیا قالین های ماشینی خطرناک برای قالین های افغانی نیست ؟
 من به این عقیده هستم که خریدار هر چیزی خوب و عالی را نسبت به چیزی که کمتر ارزش داشته باشد ترجیح میدهد . درست است که قالین های ماشینی نسبت به قالین های که با دست بافته میشود ارزان تر تمام میشود ولی هیچگاه جای قالین اصیل افغانی را گرفته نمیتواند از همین رهگذر است که با وجود قالین

ریزه کاری که در قالین های افغانی است کمتر در قالین های خارجی دیده میشود

نگاه مختصری بر ابعاد و ماهیت فعالیت های جاسوسی استعمار در افغانستان

کارنامه های شوم استعمار و تحریکات و تجاوزات مسلحانه آن با همه بکار انداختن شبکه های جاسوسی و دامن زدن تبلیغات دروغین و مغرضانه در برابر خلق و وطن و انقلاب ظفر آفرین ما در دو دهه گذشته گسترش پرورده این انقلاب نویست بلکه پیش ازین و نیم قرن پیش که استعمار انگلیس و دیگر دشمنان طبقاتی خلق ما در عرصه منطقه و جهان با انواع تکنیک ها و اسالیب ضد ملی و ضد دموکراتیک در برابر منافع بلند پایه خلق حماسه ساز و علیه مصالح علیای وطن محبوب ما، افغانستان شاندار از هیچگونه تجاوزات مسلحانه، تحریکات تخریبی، نفاق اندازی های ملی و مذهبی و فعالیت های غارتگرانه و رهنزانه دریغ نکرده است. زیرا از پژوهش واقع بینانه تاریخ یک و نیم قرن کشور ما بهتر می یابیم که عملیات و تحریکات استعمار در برابر انقلاب کبیر تور چه از لحاظ هدف و چه از جهت وسایل و محمول های ذهنی و عینی با تمام تحریکات، تجاوزات و اهداف شوم استعمار در طی همین یک و نیم قرن در کلیت امر همسنگ و مشابه میباشند. زیرا استعمار در طی نفوذ مستقیم و غیر مستقیم خود به کشور عزیز مانده هدف، بلکه اسالیب و پالیسی های خود را وقتا فوقتاً تعویض نموده و بمنظور حفظ نظام مندس طبقاتی فئودالیزم و بظواهر حراست از مواضع و سنگر های ضد ملی و ضد دموکراتیک خود در بین کشور بیومست در پی دریافت وسایل و امکانات موثر و عوام فریبانه بوده است تا به حفظ و دوام مواضع شوم و نادرانگیزانه اش درین سرزمین ادامه دهد. ولی میتوان سیاست استعماری و درونمایه ضد خلقی و ضد ترقی آنرا در طی همین یک و نیم قرنیکه در برابر خلق و وطن ما پیش افکنده بوده است منجبت المجموع بدو بخش تقسیم بندی کرده. ولی نه بصورت مجرد و انتزاعی، بلکه یکی را متمم دیگری باید باز شناخت این دو بخش همانا عملیات نظامی و مسلحانه و پالیسی های کثیرالجواب و محیله سیاستی میباشند که از او اخر قرن هجده و تا اکنون بانحوی از انجا ناسف و چشمگیر بوده است، در میان این دو سیاست

با انبوهی از سلاح و وسایل مدرن جنگی یورش می آورد بوده های ملیونی خلق ما با بیل و داس و چوب و سنگ و کتو و تنگ های عادی شان چون موج چپنده آتش برین انبوه سلاح و سلاح برداران انگلیسی استیلا می یافت و به اسرع وقت قوای دشمن را چون حر منسی از علوفه مابه خاکستر تعویض داده و بر ساط خاک فرو می نشاندند. حتی به گواهی تاریخ زمانیکه قشون متجاوز از چهار آسیاب چهل ستون در بحیوچه جنگ دوم افغان و انگلیس از کویچه های این محلات سرازیر می شدند زنان با شهادت افغان بر فراز بامها اوج گرفته و با نغاره ها، کوزه ها، آب داغ و کلسوج و سنگ و چوب به دشمن پاسخ میدادند. آری! تاریخ بیاد ندارد که خلق رزم آور و وطن پرست ما در برابر حملات و هجوم رهنزانه اجاب و استعمار یون بزانو در آمده باشند، بلکه این سکندر بود که در برابر امواج کنترل ناپذیر و تند آهنگ مقاومت و بیگانه های ملی خلق ما برای اولین بار در سر زمین افغانیا بزانو نشست و آن قوای درنده خور و وحشی خصال چنگیز بیان بود که از غرش و رعد و برق عصیان و خشم بنیان کسب و دلبره افکن خلق دلاور ما در بساط خاک فروغلتیدند. و این را نیز تاریخ فراموش نکرده است که امواج فتوحات عرب تا چه حد در برابر کوهپایه های فلکسای افغانستان درهم پیچیده و راه نفوذ برین سرزمین کهنسال، این جایگاه عقابان بلند پرواز و آزاده خلق آن بازمی یافت.

مگر متأسفانه آنچه که در روزگرو خود های خلق ما با مهاجمین اشغالگر جهان، خاصتا در ستیز و جدال های یک و نیم قرینه استعمار علی الرغم خواست این خلق، برایشان موثر و کارگر اقدام و زمینه گسترش و حفظ طومار استعمار رادر سر زمین محبوب آنان مساعد نمیکرد مجموعه پالیسی ها و اسالیب غیر نظامی بود که نامحوی شیا دانه و عوام فریبانه آن، استعمار بر خلقی ما تحمیل کرده و با استفاده از فقدان رهبران واقعا ملی و خلقی و نسبت نفوذ بیسواد و فزولیت سطح آگاهی سیاسی و طبقاتی، تا که توانست نطفه آزادیخواهی، جوانه ترقی و کلمبرگ های همسنگی این خلق را لگدمال کرد.

استعمار انگلیس از بررسی سوابق تاریخی خلق ما و از خلال تحریکات خود که در عرصه کارزار مستقیم در برابر این خلق قرار میگرفتند به زودی آموخت که خلقها را، بخصوص خلق غیور، آزاده و وطن پرست افغان را نمیشوان با شرب گلوله و خودباروت و شعله های سرکش جنگ در اقیاد کشید و بدین نحو استعمار انگلیس در قبال حملات نظامی و تجاوزات مسلحانه خود بیشتر متکی بر پالیسی ها و اسالیب عوام فریبانه و تر استعماری گردیده و از همین طریق بود که تا سبیده دم انقلاب کبیر تور قادر گردید بساط نفوذ و غارتگری های خود را در وطن محبوب ما حفظ نماید.

چنانچه تجربه نشان میدهد که خلق رزمنده و سلحشور مادر هیچ حربه داغ و بیگانه باد دشمن شکست نخورده بلکه همواره شاهد پیروزی و انتصیب شوم و برعکس به دشمنان متجاوز شان شکست ها و ضربات فاحش و قاطع وارد

آورده اند که بسورترین مثال میتوان سه جنگ افغان و انگلیس را ارائه داشت. امکان قهرمانی یکی ازین جنگها را که حاکی از شهادت وطن پرستانه خلق ماست مولسلف افغانستان در مسیر تاریخ از قول بنیادگذار ایدئالوژی علمی و انترناسیونالیزم اول پرولتری در همین کتاب چنین نقل میکند: «ملاحظین از بالای دیوار تپون شاز شخصی را دیدند که با لباس رسمی انگلیس اما پاره پاره براسپ لاغری سوار بود، سوار واسپ هر دو سخت مجروح بودند. این داکتر برآمدن بود و او یگانه آدمی بود که از جمله بازنده هزار نفر (عسکر انگلیسی) که سه هفته پیشتر از کابل حرکت کرده بودند به تپون شاز رسیده».

از شجاعت و جانپازی و وطن پرستی واقعی خلق ما به جهانیان مطلع اند که بدوام این افتخارات پیروزی انقلاب کبیر تور به جهانیان باز دیگر ثابت کرد که خلق ما واقعا آزادی دوست، وطن پرست و قهرمان بوده که با این انقلاب طومار استعمار و بساط طبقات استعمارگر را برای ابد از جامعه خویش دور بردند تصادفی نیست که بنیادگذار انترناسیونالیزم دوم خلق ما را اینگونه توصیف میکنند: «افغانها مردم شجاع و با انرژی و آزادی دوستند».

روی صرفته باید افغان کرد که استعمار و هر فاشی از دشمن طبقاتی و ملی خلق و وطن مادر ملی یک و نیم قرن گذشته بیشتر از طریق پالیسی ها و اسالیب نو استعماری توفیق حاصل نموده اند که بساط چور و چپاول و غارت خویش رادرین سر زمین گسترده و حفظ نگه داشته است که اینک مابه بررسی موجز و فشرده ابعاد و جهات عمده آن می پردازیم که تا خلق ما پیش ازین به ماهیت اسالیب، تکنیک ها، توطئه ها، و دسایس دشمنان خویش در گذشته و حال تسلط افدیده باشد.

آنچه که استعمار انگلیس بمنظور در اسارت کشیدن خلق قهرمان و استعمار شکن افغانستان، عملا در موارد مختلف پیاده کرده و تحقیق بخشیده است عبارت اند از:

الف: تحریک، تجویز، تطبیع و تمویل مرتجعین کشور های همسایه ما، جهت مداخله مستقیم و غیر مستقیم در افغانستان تا معاصر امیال شوم استعمار اوضاع و احوال جامعه ما را به نفع این غول جهان خوار حفظ نماید.

ب: پرورش، تطبیع، تمویل و حتی تسلیح و تجویز برخی از عناصر سست اراده، وطن فروش و زرد پرست از زمره مسکوتین همین خاک مقدس ماکه بارها این چنین شده است.

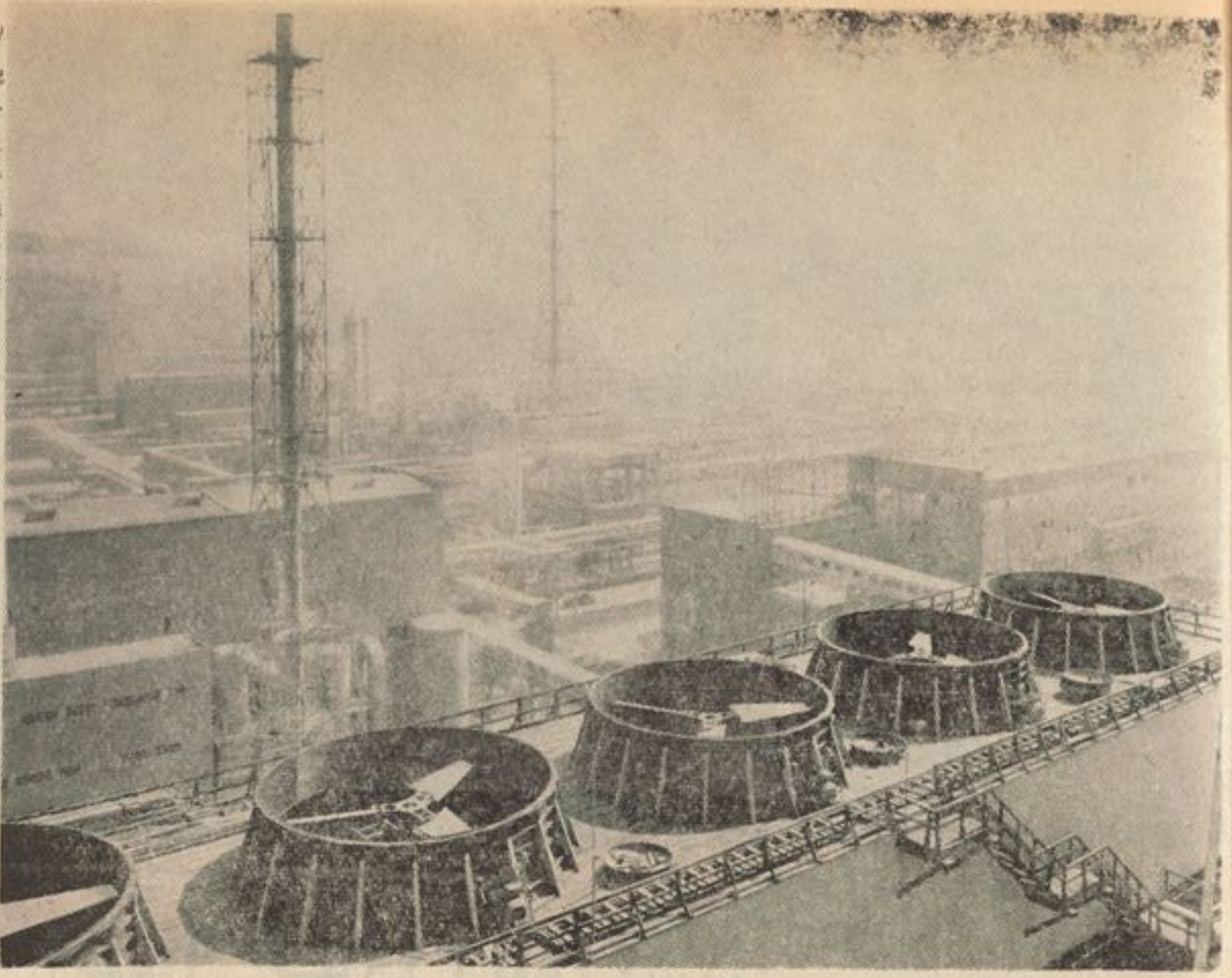
ج: فرستادن جواسیس و نمایندگان خالص و وابسته به استعمار انگلیسی که بزودی بنا بر عدم آشنایی به فرهنگ و عیتمات خلق ما افشا و رسوا میگرددند.

د: فرستادن جواسیس و نمایندگان غیر انگلیسی ولی وابسته به استعمار به لباس های دین و مذهب که تادوران امان الله خان بیشتر از نمایندگان هندی استعمار انگلیس بودند.

ه: تطبیع، تخویف و یادادن وعده های به قدرت رساندن این و یا آن شهزاده و سردار جاه طلب و وطن فروش که در بدل گرفتن از زنگ شاهی سر به استعمار ساییده و بر د

لاس به گر یوان دی ، یوا خنی به روا نه
 پیری کی دسلو ملیو نو تنونه زیاتو
 خلکو به جنگو نو کی قربان شویدی ،
 به ملیوانو نو تنو دنیا سی ، مذهبی او اقتصاد
 دی آزادیو خنجه مجروم او د نژادی توپیر
 غوښتو نکو دسو مو غر سو نو خنجه
 قربان دی او به زیبا تره تو لئو کسسی
 تکنا لوژیکی نو وینتونه دښخو په مابل
 کی د جنا پتو نو نوی ټولو به زین وی ایا
 مونږ کولای شو له دغو ټولونیمگر تیا وو
 سره سره خانونه متعلم وپولو؟

هدا او س به نری کی یو زیبا تشهیر
 انکشافات د خنجه ونو سره مخا هخ دی .
 مونږ به هغو شرا یواز کی ژوند کورو چی
 به نری کی دانرژی دبحران دمخنیوی دپاره
 کلکی هلی خلی روانی دی .
 زمو لیر به جا پیر یا ل ټول برا نسه
 طبیعی زایر می هخ به خلا صیدو دی . اود
 نری دیو زیات شمیر هیواد ونو اقتصاد
 دنورسو دچنکی ویدی تر خورا کلک اغیزی
 لاندی دی . و سلوا لی مسا بی د نری
 دټولو او سید و نکو ژوند لیدیدی .هدا
 رنگه به نری کی پولی انفلاسیون (نورم)
 دنری یو الو هو سایته او آرامی د خنجه سره
 مخامخ کی یده .

به نری کی دانرژی دبحران دمخنیوی دپاره کلکی هلی خلی روانی دی

دبر یالی ملی زاد ژباړه

ایا بشري تمدن دسا ینس

او تکنالوژی زیو فنده گڼل کیږی؟

دایو منلی شوی حقیقت دی چرانسانی
 هلی خلی دسا ینس او تکنا لوی
 قوا وی دبشری ټولنی دپاره گماری . لکه
 خنجه چه معلو به شویده صنعتی پر مخکښه
 او نرو ښتونه دنوی اختراعا تو په بر ننه
 خوځو خلی زیات دی چی حقیقت مو نردیو
 سو کاله او هو سا راتلو لکی ز بر یسه
 زغر ده توگه راکوی .
 لدی نه وروسته مونږ دنیوتون دزمانی
 دخلکو بهشان دیو شمیر څپرو نکسو
 د څپر او نسجو ته لاس تر زلانه کینو بلکی
 ددنه کری دیو او سید و لکی به تو گه
 لکه خنجه چه ښانی خپل ډول سو پو واو
 خپل را سبا ډل شوی دندی او هغه
 بودی مربوطی جاری دوخت او زمان دغو
 ښتی سره سم سرته رسو و او لیر یوالو
 نه دسو کاله ژوند دتامن به مقصد سر
 راز قربا نیو ته چمتو یو .
 لکه خنجه چه لیدل کیږی اوسنی نری
 ثابت نه بلکی پولی بشمیر وپه زده پوری

بدلو نونو ، تحولات او پر مخکونه یکی
 روانی دی چی دټول انکشافات د نری
 دټولو او سیدو نکو یعنی نارینو و او ښخو
 دنه ستر یا گیدونکی علو خلوپه نتیجه
 کی را منځ کیږی انسانی هلی خلی
 او لجر بی دی چی سا ینس او تکنا لوی
 دبشری ټولنی دغو ساینی او هغو ته دسو
 کاله ژ و ند دتامن دپاره هماری
 او بشری ټولنی ته دسا لسی او سوکالی
 ټولنی دلر او ار معان ورکوی .
 چه دپاسه ټوه لسیز مخکی انسان دسیو
 زمو لیر هخ په پلي کیدو بر یا لی شو دهغو
 هلو څلر خنجه په نتیجه کی لی انسان دسیو
 پنی ته وختل بشیر لاس ته راغلی نتیجه
 یوا خنی دنه وچی انسان دسیو پ
 پر هخ پلي شو بلکی دهغه حقیقت مو لیدل
 وچی مونږ کولای شو دخپل ستوری (مخکی)
 خنجه نورو ستورو ته ملر و کړو . او دلیری
 خنجه مو ولیدو چی دنه گز هر مانند فضائی
 پیری (مخکه) چه مونږ ورته خپل کور وایو

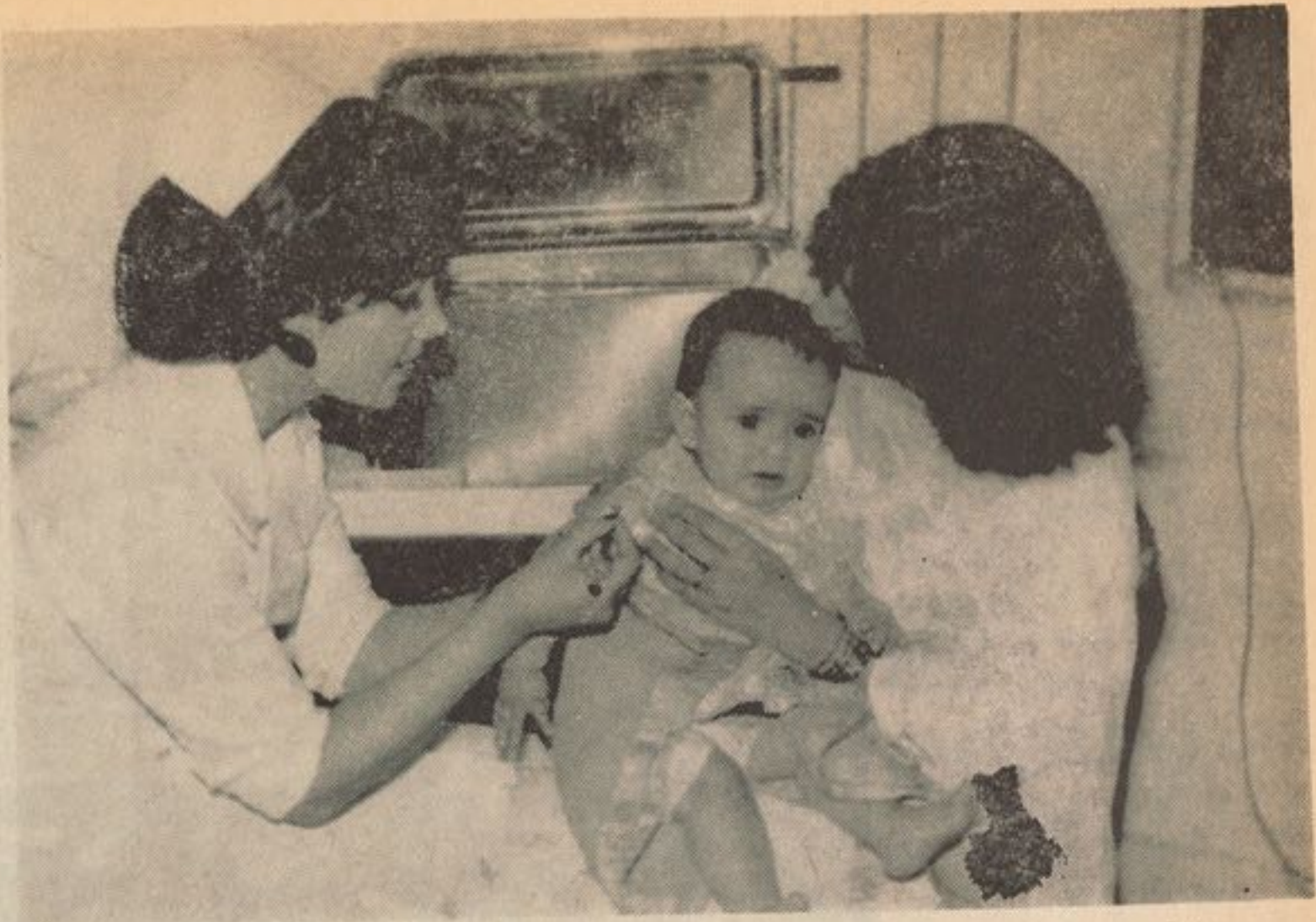
خومره ښکلی او ښایسته ده په حقیقت کی
 مو لیر او س یو هیرو چی د مخکی مسخ
 دنردی خنجه دلیری نه ښکلی ښکاری .
 یاد وویل شی چی ساینس او تکنا لوژی
 دتامن ضمانت نکوی، دوی یواخی او یو -
 اخی دتامن امکانات نایونی .
 کپ ندی مو ټرونه ، گرنندی الو لکی او
 ټول ټول صنعتی محصولات نسی کو لای
 یو تمدن منځ ته راوړی . تر خو دخپل
 ما ډول او هغو مادی شیا نو سره چه زمو لیر
 په جا پیر یا ل کی دی بشیره ییز ند نسه
 پیدا نه کړو او دهغه خنجه دخپلی ټولنی د
 سوکالی په مقصد کته وانه خلو اودخپل
 ژوند مادی اړخ به بشیره او گه بهای ونه
 گر خو و خانله متعلم نشو و پلي .
 پدا می حال کی چه دخنکی د هخ دټولو
 او سیدو نکو څلور مه برخه دیو ز لسیز
 ودرستوب، وز کار تیا او بیسوادی سره

آیا داتول ددی معنی ورکوی چی زمو نریژوند
 بشیر وده کری ؟

آیا مو لیر به ریښتینی توگه دسا ینس او
 تکنالوژی دټولو امکاناتو خنجه دبشری
 ټولنی د سو کالی په مقصد گڼه اخی
 یالیر تر لیره روحی قناعت مو حاصل
 شویده ؟ که بهزوره تو گه خیر سو دغه
 حقیقت جو نه کیږی چه نه ژوند مو بشیره
 وده کری اونه روحی قناعت حاصل شویده
 اونه داری د ټولو هیواد ونو تر منساره
 هغه لیر یوال بیو ستون د پاره چی د یواز
 نریوالو دگرو مبارزو په صورت کی را منځ
 ته کیدای شی دخپل نه ستر یا کیدو لکی
 ما رزو او خپل نه منو لکی تصمیم خنجه
 مولاس اخیستی دی .

که دنری او سنی او ضاغ په ژوره توگه
 وڅپر ودا به په زغرده توگه راته خوځنده
 شی چی مو لیر په یوه نا قصه نری کسری
 او سیرو ، داځکه چی به هغه کی ټو لسی
 اقتصادی اړیکی دتوپیر غوښتنی دپا لسی
 بر بنسب ولادی یعنی دسپا یو اونستمنو
 هیواد ونو دا قتصادی اړیکو او منا سبا تر
 تر منځ خوځر گند توپیر ونه شته .

دتکنالوژی نریوال چټک وده ، چټک
 څپور اودهغی خنجه دکټسی اخیستلو دشی
 لاری تا مین ټولنی هغی ستو نری چی د خلکو
 دکامربت دسو کالی په لاره کی خنډیوی
 نه بیخه باسی او دینستی کندی ته نسی
 غورځوی . تراوسه پوری مونږ د علمی
 مزیتونو اوداړتیاو دتکنالوژی تر منځ
 دښیر یو والی په حقیقت نه یو یوه شوی .
 پاتی په ۵۳ هخ کی

واکسین بی سی جی در دوره تطبیق میشود ، یکدوره بعد از تولد، دوره دوم در وقت سهولیت به مکتب .

اطفال خود را با واکسین نمودن در مقابل مرض وقایه نمایید

امراض مهلك و خطرناك وجود رابه این خالمی گشاند

ویاماده سمی يك عامل مرضی كه مكروب مذکور ویاماده سمی حاصله قدرت تولید مرض ویانائیر زهری نداشته واکر در وجود انسان یا حیوان زرق گردد باعث تسریع مرض نشده بلکه عناصر مدافعی عضویت را تحریک نموده باعث تشکک آتی بادی و مواد معافیت دهنده در وجود انسان یا حیوان گردد. که بالاخره بدن انسان ویاحیوان در مقابل مکروب مذکور معافیت کسب میکند . واکسیناسیون عبارت از عملیه تطبیق واکسین است که بنام های مختلف خال کوبی ، سوزن زدن یاد میشود و بهترین راه برای نجات دادن اطفال تان از شر چند مرض خطرناك و مساری شمرده میشود . همانطوریکه گفتیم واکسین انسان را در مقابل امراض مقاومت می بخشد گرچه در مقابل تمام امراض واکسین موثر در اختیار نیست باآنیهم برای هشت مرض خطرناك دوره طفولیت واکسین های موثری در اختیار طب قرار دارد این امراض عبارت انداز : مرض سل (توبرکلوز) ، دفتری، سینه سرفه، تینانوس، فلج اطفال، سرخکان، چیچک و محرقه است واکسین های امراض فوق در تمام مراکز تطبیق واکسین طور رایگان در خدمت خلق شریف ماقرار دارد .

برای معلومات بیشتر شما خوانندگان ارجمند میبراهزم به شرح مختصر واکسین هر مرض :

مرض سل یا توبرکلوز : این مرض راهه از زمانه های قبل شناخته اند و مردم را عقیده برین است که درین مرض شش هاگل می زند و یا هم شش های تکد . مگر این درست نیست این مرض شش و تمام اعضای مختلف بدن را مبتلا ساخته میتواند انسان را لایق و ضعیف میسازد همچنن عرق، تب های شبانه ، سرفه و در حالت پیشرفته سرفه بلم دار از جمله امراض و علایم عمده مرض می باشد ضمنا مرض سل همیشه احساس خستگی کرده قدرت کسار را نمیداشته باشد و این سرریسی بصورت تدریجی مسبب مرگ عده مردم در سنین مختلف می گردد خوشبختانه امروز این مرضی توسط واکسین ضد مرض سل وقایه شده میتواند .

بر علاوه واکسین چیز دیگریکه در وقایه این مرض در خور اهمیت است ایست که مریضان سل باید در وقت عطسه و سرفه

واکسین بهترین وسیله بخاطر جلوگیری از امراض است .

کرد. سال بین المللی طفل با بیستمین سالگرد اعلامیه حقوق طفل که در ۲۰ نوامبر ۱۹۵۹ از طرف ملل متحد به تصویب رسید مصافح می باشد . به اساس این اعلامیه کسودک حق استفاده از غذای لازم و مناسب ، مسکن، خدمات صحی، تحصیل، معلومات و آموزش و پرورش و غیره شرایط را که بوسیله زمینیه رشد و پیشرفت جسمی و روحی معمول و طبیعی رامیبا می سازد دارا می باشد .

ما که با پیروزی انقلاب کبیر و ظفر آفرین ثور باب جدید تاریخ زندگی اجتماعی خود را آغاز نموده ایم متیقن هستیم که هر گونه نابسامانی های اجتماعی و اقتصادی از زندگی مردم رخت بسته و حیات نوین و سعادت مندی بروی مردم بلا کشیده ما نبخند خواهد زد و در برتوارزش های جامعه نوین زمینیه هر گونه رشد و انکشاف جسمی و روحی برای اطفال ما میسر خواهد گردید .

برای اینکه جامعه آینده ما از نگاه صحی یک جامعه مضنون باشد لازم است که اطفال امروز را در مقابل امراض قابل وقایه، وقایه نماییم . همین منظور لازم است که آنها را واکسین کنیم برای اینکه در زمینیه

اطفال امروز که نسل های آینده جوامع بشری را تشکیل داده و مسلما سازندگان زندگی فردای جامعه بشری می باشند تربیه و پرورش جسمی و روحی و اعزاز شخصیت آنها مستلزم توجه دقیق و اهتمام بس عمیق است تمام بشریت مترقی به این نونهالان دیستان آدمی توجه خاص و شایانی میگوید میدارند تا با تربیه و پرورش جسمی و روحی و آماده ساختن هرگونه زمینیه رشد و انکشاف سالم آنها چنان نسلی را تقدیم جامعه آینده نمایند که بتوانند حافظ تمدن و دست آورد های علمی و انسانی املاق خود باشند .

بالملاحظه همین اصل موصسه ملل متحد سال ۱۹۷۹ را بحیث سال جهانی طفل مسمی

مریض آهسته آهسته زیاد شده بعضاً همراه سرفه بلغم نیز میداشته باشند . مریض سیاه سرفه سبب سرفه های رنج آور شده و قتیکه مریض سرفه می کند رنگش کبود میشود از همین سبب این مرض را بنام سیاه سرفه یاد می نمایند . سیاه سرفه تل های شش را خراب نموده و بعضی اوقات دردمع و دیگر قسمت های وجود سبب خورمیزی میشود اگر ندای درست صورت بگیرد امکان دارد که مریض در هفته اول بهبودی حاصل کند . اما بهترین راه نجات از شر مرض سیاه سرفه تطبیق واکسین آن یعنی (دی پیرتسی) است .

مرض تیتانوس :

این مرض توسط یک میکروب که به چشم دیده نمیشود بوجود می آید این میکروب زیاده در خاک و فضله حیوانات موجود می باشد .

بعضی هموطنان عزیز مادر موقع خراشیدگی های جلدی جرحه و تصادم ترافیکی بالای زخم ها خاک می ریزند میکروب تیتانوس توسط خاک از طریق زخم داخل خون شده چند روز بعد یک قسم شخی در وجود مریض پیدا شده مریض دهن خود را باز کرده نمیتواند و در نتیجه مریض از خوردن غذا و نوشیدن مایعات می ماند .

اطفال نوزادی که نای آنها تحت شرایط صحنی و مراقبت لازمه قطع نگردد دیده باشند احتمال مصاب شدن شان به این مرض زیاد بوده و اگر مصاب شوند حالت گتندگی را باز می آورد مطالعات نشان داده که فریب سه بر چار (۳) این واقعات بعمرگت می انجامد . این مرض عامل عمده مرگت و میر اطفال رادرماه های اول حیات تشکیل میدهد با قطع شناق تحت شرایط صحنی و جلوگیری از داخل شدن گردوخاک که حامل میکروب های مختلفه بوده میتواند وهم با واکسین نمودن مادران در زمان حاملگی در برابر این مرض میتوان طفل را که حمل می نماید برای روز های اول حیاتش معاف ساخت برای بوجود آوردن معافیت دائمی نزد اطفال استفاده از واکسین تیتانوس نتایج فوق العاده قناعت بخش بدست خواهد آمد .

واکسین دی پی پی یا واکسین ضد دفتری سیاه سرفه و تیتانوس :

طوریکه در مورد واکسین ضد این سه مرض فوق (دفتری، سیاه سرفه و تیتانوس) از (دی پی پی) نام گرفتیم بدین شرح واکسین هر سه مرض را یکجا و به شکل یک واکسین واحد درآورده اند تا تکلیف اطفال را از رهگذر تطبیق آن کم ساخته باشند . تطبیق واکسین دی پی پی اطفال شما را در مقابل سه مرض فسوق و قایه می کند .

واکسین دی پی پی سه مرتبه تطبیق میشود: دوره اول بعد از سه ماهگی .

دوره دوم شش هفته بعد از دوره اول . دوره سوم سه تا شش ماه بعد از دوره دوم . در صورتیکه اطفال ثان ازین سن گذشته باشند و واکسین نشده باشند در صورتیکه هیچیک از امراض فوق درانه گذشتانده باشند باید عینا مثل شرح فوق واکسین دی پی پی برایشان تطبیق گردد و یا اگر طفل شما سیاه

بقیه در صفحه ۴۷

واکسین تی پی برای تمام خانم های بین سن ۲۰-۵۰ ساله خصوصاً خانم های حامله در ماه ۶-۷ حاملگی دودوره بفاصله بکاه تطبیق میگردد

دوره اول واکسین بر سرحی بعد از تولد برای طفل تطبیق میگردد و دوره دوم آن در وقت شمولیت بمکتب تطبیق می گردد .

اگر هموطنان محترم ما اطفال خود را واکسین تطبیق نکرده باشند لطفاً هرچه زودتر اطفال خود را به مراکز تطبیق واکسین برده و طور رایگان اطفال شان را واکسین پی پی سی جسی نمایند .

مرض دفتری :

متلایان این مرض در ابتدا یک گلسون دردی شدید داشته شروع مرض آن بسوده است . بی اشتها بی سردردی و درد تمام بدن همراه بوده ضمناً مریض رنگت پریده نظر میرسد . دهن مریض اکثراً باز بوده از بینی مریض یکتوب مایع چرکین هم خارج میشود . همچنین یک بوشتش یا بسرده سفید خاکی رنگ در داخل گلو مریض تولید میشود که اکثراً سبب نفس تنگی نیز میشود همچنین فعل خورد و نوش را نیز برایش مشکل می گرداند بر علاوه میکروب این مرض سبب قسم ز هر از خود تو لید میکند که سلالی اعصاب و قلب تا اثرات بدی دارد می کند برای اینکه اطفال ثان به این مرض مبتلا نشوند اطفال ثان را واکسین دی پی پی نمایند .

سیاه سرفه :

این مرض را بنام (سرفه کبودیا) سرفه صد روزه (همیادمی) گفته . سیاه سرفه درممالک مانند کشور عزیز ما بعد از سرخکان از سبب مرگت و میر زیاد در درجه دوم قرار میگردد . این مرض بعضاً تا صد روز دوام کرده میتواند اگر مریض شفا پیدا کند سال های بعد بسا سرماخوردگی مریض تکرار شده میتواند . این مرض اطفال را ضعیف ساخته ، سرفه

لازمست نامریض هرچه زودتر خود را به شفاخانه برساند و بندای منظم خود الی مدت یکسال ادامه بدهد .

پی پی سی یا واکسین ضد مریض تو بر کلوژ : این واکسین برای وقایه و امحای مریض سل کمک زیاده می کند از بسرو تطبیق واکسین پی پی سی جی برای هر کس جنسی است .

بیش دهن خود دستمال بگیرند مریضشان هر جا و بیجا بلغم خود را تف نکند برای این کار مریض همیشه بلغم خود را در یک تفتانی جمع نماید و قتیکه تف دانسی پرشد بلغم آنرا خارج از حویلی زیر خاک گور نما بسد و با هم آنرا بسوزاند . همچنین ظروف و اشیای طرف استفاده مریض باید جدا ساخته شود و برای اینکه جلو پیشرفت مرض گرفته شود

کسور
ولید
وجود
سوالی
ویست
و با
جوان
هر
دند
کسین
سوزن
دافن
ساری
در
ر
ختیا
دوره
ط
ر
ف
و
تمام
مت
سان
سن

بل
ی
س
ن
ت
ت
و

فصلنامه ختم

یادآوری و بوش :

با عرض معذرت از خوانندگان محترم و نویسنده گرامی - سهوا در صفحه دوم نمائشنامه «ختم خلق» در ستون سوم و چارم، از سطر سوم ستون سوم تا به آخر، دنباله قصه به ترتیب صفحات نبوده بود. اینک به تسلسل سطر سوم ستون سوم یعنی جمله بی «برابر تخت زانو میزند» بقیه اش را بخوانید و آن دو ستون صفحه دوم شماره قبلی را نادیده انگارید»

سلطان - امین اطلاعات در بار ما، تو

بگو چه خبر داری ؟
 امین الاطلاعات - حضرت سلطان آرامین همان آهنگر پہلو ان است که مدتی زندان بود و حالا دشمنان سلطنت را به دور خویش جمع کرده است. همه آهنگران بیرو اوشده اند. و همه مدتیست که در فتن های سرخ ساخته اند.

سلطان - در فتن های سرخ ؟
 امین الاطلاعات - بلی سلطان در فتن های سرخ.

سلطان - برای چه ؟

امین الاطلاعات - زبا نم لال حضرت سلطان اگر بداند برای چه ... شما بد برای آرایش دکا تنها نشان سلطان و با شما بد برای آنکه به کار و کسب شما چشم زخمی تر شد سلطان ...

و گو یا میخواهد از دیگران پنهان کند، و مدتیست به فرمایش دربار زولانه و دستبند نمی سازند سلطان ... بیل و کلنگ هم نمیشد زدن سلطان ...

سلطان پس این آهنگران چه میسازند ؟
 ... کار و کسب شما چیست ؟

امین الاطلاعات - طوریکه میخواهد معرمانه عرض کند مدتیست که همشهر میسازند سلطان ... همی ستان برای نیرزه های دراز میسازند ... همی سازند و همی می سازند ...

زبا نم لال اگر فهمیده باشم سلطان که شمشیر برای چه ... نیزه برای چه ...

در بار ما ... عجب ... معلوم است که برای چه ... این که نفهمیدنی ندارد ... چه

امین الاطلاعات !
 سلطان - (به درباریان) این تاج وازگون یعنی چه ؟

در بار ما اول - (به شما که گفتگان) به کدام زبان بگویم ؟ ... توبه ... توبه

(به سلطان) حضرت سلطان ! من ... عرض کنم ... به به خود مت سل سلطان

سلطان - (به سلطان) این تاج وازگون یعنی چه ؟

سلطان - (به سلطان) این تاج وازگون یعنی چه ؟

سلطان - (به سلطان) این تاج وازگون یعنی چه ؟

حسن سلطان بزرگ این به پر مشبای شما صاف فانه با سخ گنم . و به فرمان

نیز گر دن نباده ام اما میخواهم یک تکه را تو صبح گنم تا از روز باز خواست آن

جهاندار عادل بی جواب نماند .
 سلطان - بگو !

حسن - درست است که من این تاج را تقاضا می کرده بر سر بازار گذاشته ام اما

بدینگونه که در برابر شما گذاشته اند تصویر نگرفته ام .
 سلطان - چگونه تصویر نگرفته ای ؟

حسن - (تصویر را بر داشته و به حال عادی میگذارد) اینطور سلطان ...

من اینطور نقاشی کرده ام سلطان .
 (غوغایی از تعجب در میان دربار پیمان با لا میشود)

سلطان - پس چه کسی آنرا بر نگون کرده است تا رمز سرنگونی سلطنت شما

باشد ؟ بگو که آنرا وازگون کرده است ؟
 حسن - اگر راست عرض کنم جان من در امان خواهد بود ؟

سلطان - در امان خواهد بود ... زود بگو !

حسن - تصویر تاج را فرا ولان به دستور میرا جل سرنگون کردند و از تمام

بازار سرنگون گذاشتند و در سرنگون به دربار آوردند .
 سلطان - ام ... میراجل کینز هندی ما

را هم کشته است ... او چاکر و فاداری نیست ...
 این کار به کار او میماند ... میرا جل

و آن چند فر اول را بندانند جدا کنند .
 مگر ترا هم آزاد نمیکنم . جانت را امان دادیم ... در زمان خواهی بود نارامین به

دست ما افتد ... آنگاه در عا خواستی شد ... او را بزدان کاخ ...

(حسن را میبردند و این تصویر اینجاست باشد ... زیباست نه ؟
 در بار ما - خیلی عالی نقاشی شده

حضرت سلطان ..
 (جلاد با شمشیر خون آلود داخل میشود)

جلاد - عمر سلطان دراز باد ! میرا جل باهشت نفر فراول بدهند جدا شدند .

(سلطان که در اوج مستی است تا وسط تالار می رود) .
 سلطان - شمشیر خون آلود ... من از رکن

الدین هراس دارم ... از رامن هراس دارم .
 در بار ما منفور ... بروید ! (در حالیکه

کنیزان با زواش را گرفته اند تکا نخورده بیرون میروند)
 نطق اعلان میکند :

با زار : رسته آهنگران
 چند دکان آهنگری باز است و یکی از دکانها قفل است . بر در دکان قفل پارچه

سرخ آویخته اند .
 چند مرد زیر پارچه سرخ طبل میزنند و میخوانند :

آن شنیدستی که روزی زیر کی بسا آلبس
 گفت کین والی شهر ما گدای بیجاست

گفت چون باشد گدا آن کر کلاهش تکه
 صد جو ما را روزها بل سالها برگشت

گفت ای نا دان غلط اینک از اینجا کرده
 ای آنه برکت ونوا دانی که آنجا از کجاست

در وروارید طوفانی اشک اطلال من است
 نعل و بافوت ستایش خون ایتم شمامست

آنکه تا آب سیو پیوسته از ما خواست
 گر بجوی تا به مفر استخوانی را نمانست

خواستن کربه است خواهری شتر جوان
 خواهی خراج

زانکه مرده نام باشد یک حقیقت را رواست
 چون گدایی چیز دیگر نیست جز خواهندگی

هر که خواهد گر سلیمان است و گسر قارون گداست
 والی شهر وقرا ولان در رسته آهنگران از اسب پیاده میشوند

والی - بزینسه این از اذل و او باش را از اینجا دور کنید !
 (فراولان با نازبان به مردم حمله ور میشوند و آنها را گنده میگردانند .)

والی - آهان ! ... این هم از همان درفش های سرخ است که را عین بعد از خودی به یادگار مانده است . این یادگارش سر خودش را خواهد خورد . (پارچه سرخ را کتف به سوی یکی از فراولان مسمی اندازد) پشت باشد . خوب چه معطلید ؟

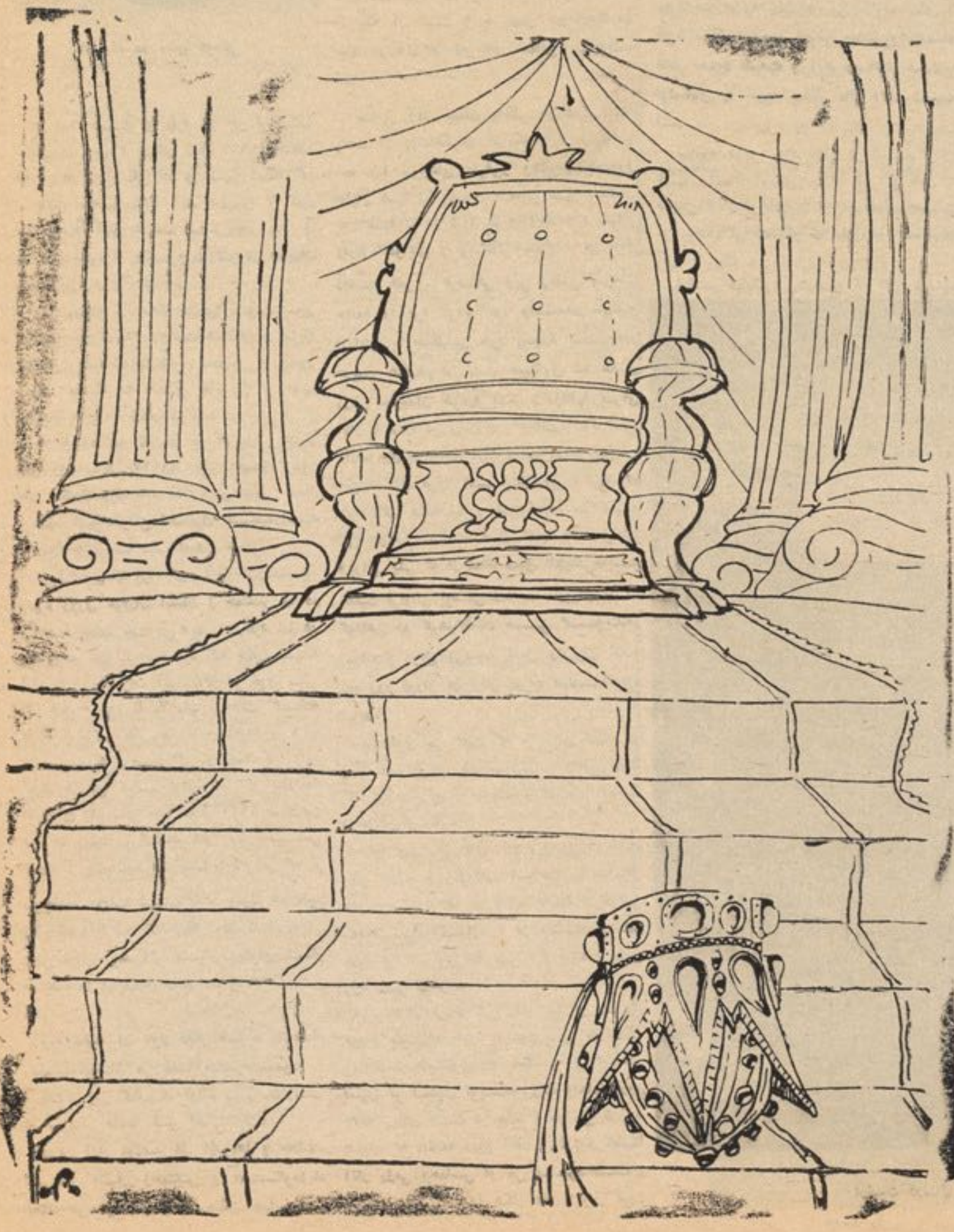
(روبه فراولان) بشکنید قفل دکان را ! ... (قفل دکان را می شکند و دکان را عین و بازار میکنند) همه چیزش را بیرون بریزید (روبه تماشا کنندگان) من و اسی شهر اسم آمده ام تا رسته آهنگری را به تل خاکی بدل کنم تا این سرشته مست شما بداند که یک نا ن چند قتی میشود ! ... (چند چکش ، چند بیل و داس ، چند در فتن سرخ و یک پیشبند آهنگری را بیرون می اندازند)
 والی - دیگر چیزی نیست ؟
 فراول اول - نه ... دیگر هیچ چیز نیست .
 والی - خوب بین ! ... (به دکان دیگر میروند) تو هم از این درفش ها داری ؟
 آهنگر اول - نه ... من ندارم .
 والی - اگر بایلدیم و باقیم ؟
 آهنگر اول - البته اگر بایلدیم مسری یا بید ... مگر چه سودی به شما دارد در فتن ها را چه جک کنید دیگر در فتن ما خسته خواهد شد .
 والی - سافرفش داران راهی جمع میکنند ... همه را جمع خواهیم کرد . همه را ... آهنگر اول - مگر در فتن داران دیگری به وجود نخواهند آمد ؟

بگو که با صفوف بتک دار های سپهر
 متحد شوند
 و با گروه کاوه زادگان
 به کاخ دشمنان خود یورش برند
 و تخت و تاج را به قهر و ازگون کنند
 بخیز! بخیز!
 اگر چه تو ضعیفی و توان تو توان السد
 کیست
 وقت را حث تو نیست
 نجات خلق تو به کار اندک و تلاش اندک
 تو
 نیز بسته است
 (بیر مرد بر خاسته تهازلان به راه می
 افتد.)

مرد های کار
 به بند های آهنین فزاده اند
 توان تو توان اندکیست
 مگر نجات جاودان مرد است
 به کوشش کم و توان اندک تو نیز بسته است
 بخیز! ای علیل و نا توان!
 وای چراغ چشم تو خموش
 برو به روستا
 به کوچه های ده عشا زنان برو!
 به روستائیان بزرگم
 زدستی خالی و غم گران شان
 و از تمام ظلم ما لکا به فسه کن
 ز شهر فسه کن
 ز زندگی تلخ کارگر بگو

خشک ... یک چاینگ چای و نان گرم ...
 شما که دست و دل باز داشتید چه شد
 که صدا بتان نمی بر آید؟ ... هه! مثلک
 با من شوخی میکنید! ... صدای خنده مس
 شوم ... این خنده آن کله کنه است که
 همیشه چای بچو شش بالای زغال میجو شد...
 بخیز! ... تو جای دم کن!
 همسرایان از پشت سن میخوانند:
 تو ای که پیرو ناتوانی ای که کوری
 تو ای که لور چشم ها بتو
 براه راستی و جرف حق زدستی رفقه
 است.
 بخیز! بخیز!
 وقت راحت تو نیست
 رسته از صدا نیست
 صاحبان دستهای بسته بسته

والی فرس کهنه آهنگر را در بازار
 می اندازد
 والی دکانش را جستجو کنید!... (جستجو
 گران در فتنی از دکان می یابند)
 ... خوب این هم از آنهاست... دستپاش
 را به پشتش ببندید!
 (به دکان دیگری میروند.)
 والی - تو هم دیروز در زیر درخت سرخ
 را مین و تسمو بر تاج و ازگون سرودمی
 خوا ندی و والی شهر را آبله مینا میدی؟
 آهنگر دوم - نه ... حضرت والی ... من
 نمیخوانم ... دیگران میخواهند من معض
 کف میزد م
 شاگردان آهنگر دوپ و اما ما میخواندیم.
 والی - شاهش دکانش را بیرون بریزید
 دستپاشی خود و شاگردانش را ببندید!
 فر اول اول شاگردان که کودک اند
 ... هیچ چیزی را نمیفهمند ... چطور ببندیم
 جناب والی؟
 والی - هرچه را تفهمنند یک چیز را خوب
 میفهمند که والی شهر را تبا بد آبله
 گفت ...
 (به دکان آهنگر سوم میروند)
 آهنگر سوم - سلام علیکم ... خوش
 آمدید ... بفرمائید جای براتان دم کنما
 والی - شاهش دکان اینرا هم بیرون بندازید!
 آهنگر سوم - چرا سامان و اسباب را بیرون
 بندازند؟
 والی - چرا معطلید؟ دست تان شکسته!
 آهنگر سوم - جناب والی! ... شما میتوانی
 دکان مرا هم درهم بریزید ... میتوانید
 مرا هم غل و زنجیر کنید ... مگر بیبوده
 است ... همین چند آهنگر
 رسته آهنگران تمام گروه را مین بستند
 در آن هزاران دیگر شامل اندک نشه
 شما میشناسید و نممن ... آزار چند تن
 آهنگر کاری نمیکند ... بهتر است دست
 از سر مردم بردارید! ...
 والی - ترا آفتاب دلیر ساخته اند که
 به خود حق میدی که مرا نصیحت کنی!
 ... من حالانسانت خواهم داد که حدو حدود
 نشناسی یعنی چه ... بی معطلی دستت را
 ببندید و کالا و اسباب دکانش را به
 بیرون بندازید ... تو با بوز سیا هست
 آیین مملکت داری میدانی و من که عمر م به
 کار دولت گذشت از تو باید درس بگیرم.
 (آهنگران را میبرد و در قفا پشان بازار
 درهم ریخته و خاموش باقی میماند)
 (جارجی جاز زنان می آید.)
 جارجی ساهل بازار را واضح خاطر بادکه
 هر که از گروه آشوب طلب را میشی کسی
 را دستگیر کند و به دیوان عدالت بسپارد
 هزار روپیه مکافات خواهد داشت و اگر
 سر زامین را بیاورد پنجاه هزار روپیه از
 خزانه دربار صاحب خواهد شد ...
 (جارجی میگذرد و بیای آن پیر مرد
 کور می آید)
 پیر مرد - (صدا میکند) آهنگران آزاده!
 ... کدام تان پیر کور را به جایی و نانی
 مهمان میکند؟ (به پاسخ صدایی شنید نامی
 شود) آهنگران آزاده و سخاوتمند چرا
 خاموشید؟ تشنه ستم ... حلقم خشک است

ارنست همینگوی نویسنده

شاهکار آفرین قرن بیستم

ارنست در زمان کودکی

زندگانی ربا نستی و طبری مردم نیز استاد عالیقدری بود .
ارنست اغلبا او قات بیکاری خود را بیک شکار ماهی ، سگ ، نشان زدن و گسار بازی سپری می نمود .

ارنست همینگوی در تمام آثار خود در اعمال مضحک و ظلمت زای اربابان قدرت برده می بردارد .

واز داستان بردازی جعلی خود پرداخته ، انتقادی دوری می گزیند و آنرا بسه یاد انتقاد می گیرد .
بعدا او آثار مشهور دیگر خود را «تیمه های سبز افریقا» «مرکز هنگام بعد از ظهر» «کلبه سرخ بوستان» و نوشت . در این داستان ها او بطور آشکار از منا فسح طبقات پائین و زحمتکش دفاع نموده است .

کنیف ، یادداشت های یان شکارچی و راکه سراسر از روح مبارزه و قیام های ضد بردگی آمریکا وارو با در سال های (۱۸۵۰-۱۸۶۰) انباشته بود . بسیار ستوده است .
در مورد بیروی او از سبک کلاسیک تو لستوی با بد علاقه شود که او نه تنها بطور همه جانبه دنیا له روی نکرده بلکه آنرا عمیقا بررسی نموده و با نبوغ و ابتکار خاص خود طبیعت و روح ریسالزم هنر تو لستوی را به وجه بسیار عالی اکتساب نموده است .

چنانچه درین مورد یکی از نویسندگان مشهور اتحاد شوروی چنین نظر می دهد :
«تجلی آثار تو لستوی را در اعماق هنر نو بسندگی همینگوی میتوان جستجو کرد .
ارنست همینگوی همچنان در هنر ترسیم

اول به اینا لبیا سفر نمود . و در آنجا و ظنه راننده گی امبولانس مجروحین ، انتقال مجروحین به عهده وی بود . یکبار در حین انتقال مجروحین جراحت سنگینی برداشت ، و مدال طلاسی نظامی اینا لبیا بخاطر با دلس خود متاوی بوی داده شد . در سال (۱۹۲۷) دوباره بسه آمریکا بازگشت و به عضویت اتحادیه نویسندگان آمریکای شمالی پذیرفته شد .

بعد از آغاز جنگ داخلی در هسپانیا با عده از روشنفکران آمریکا وارد هسپانیا شد و با نیروهای مرفیو و وطنپرست جمهوری طلبان هسپانیا بیوست . درین هنگام دهه نمان هسپانیا در شرا پت و قاعده د شوار ، ملوک الطوائفی و زندگانی عشیر ه بر قرار داشتند . فقر ، مرستگی و بی رفقی سراسر جامعه را فرا گرفته بود و استبداد و مستماری اربابان به حدنهایی خود رسیده بود . در همین هنگام ارنست همینگوی شاهکار رزمی جاویدان خود را بنام «زنگها برای که به صدا در می آیند» انتشار داد . این کتاب وی به هزاران تیراز بیچاپ رسید . قهرمان این داستان مردی است بنام رابرت آردن که در جنگ هسپانیا بر ضد قدرت حاکمه می جنگد ، و با دسته از گور بلاها برای ویرانی پلی که از لحاظ سوق الجیشی حایز اهمیت فراوانی بود می شتابد . و برای مدت کوتاهی در گوهها اقامت می گزیند و سرانجام موفق می شود که پل را ویران کند و به زور او را آن زمان ضربه مهلک وارد نماید .

همینگوی می گفت که «تر بیت اما می و منا سب برای یک نویسنده واقعی همانا کا نو ن رنج و عشقت زمان طوبیست و جوانی اوست»

آثار همینگوی دارای یک صفت عمیزه است و آن اینکه هر خواننده آن خود را در اعماق همان رو یداد های ناول و داستان خواهی نخواهی غرق میسازد . از جمله داستان های کوتاه وی «قا تلین» و «مردان بدون زن» شهرت زیاد دارد .

او هیجانی و شور آفرین او بنام «وداع با اسلحه» او را به اوج شهرت رساند . ارنست همینگوی به سبک و متود ادبی لسون تو لستوی نویسنده بزرگ اتحاد شوروی علاقه زیادی داشت در هنگام جوانی خود هواره به مطالعه عمیق آثار تو لستوی خاصا آثار رزمی و حماسی او می پرداخت و همچنان یکی از شاهکار های ایوان تور-

ارنست همینگوی معروفترین نویسنده جهان بنا بر ریخ ۲۱ جولای سال ۱۸۹۹ در دهکده اوک پارک در نزدیکی های شهر شیکاگو ایالات متحده بدنیآ آمد . پدرش دکتور طب بود و آرزو داشت پسرش نیز روزی داکتر شود . ازینرو در اکثر از معاینات بر رضای ارنست با او بود .

ولی مادرش بر خلاف میخواست پسرش موسیقی دان شود . ارنست همینگوی از ایام کودکی پسر شوخ طبع ، متجسس و جسور بود . تحصیلات ابتدائی خود را در همین دهکده به پایان رسانید .
در پانزده سالگی از خانه پدرش فرار نمود و در سال (۱۹۱۷) بجهت تصدی امور خبر نگاری روز نامه کا ترانس سیتی سنتر (ستاره شپهگانزاس) مشغول گسار شد او بعدا به فرانسه سفر نمود .

او قوا تین جا برانه زور آور انومستبدین و تیره روزی هزاران انسان زحمتکش را در فرا نسه بچشم خود می دید . و خود شا هد معا رزات خلق فرانسه بود که چگونگی قیام ها و مبارزات آنها ترقه در خون می گر دند . این نا ملایمات و حالت گسیخته اجتماع و زندگانی حرمان آورد وی برای رشد استعداد نویسندگی او کمک فراوانی نمود بدین ترتیب اولین اثر او بنام «سه داستان وده شعر» در سال ۱۹۲۱ در پاریس بیچاپ رسید . ارنست هواره مسسی گفت : «به خواننده ات چیزی بنویس که از سرچشمه حقیقت سیراب باشد و عینا همان طور واقع شده باشد که تو آنرا به رشته تحریر درمی آوری» بعد اثر مشهور دیگری بنام «سیلاب های بهاری» در سال ۱۹۲۶ منتشر شد .

و به تعقیب آن ناول دیگر خود را بنام «خوشبختی همان می دهد» منتشر نمود .
با انتشار این کتاب ها آوازه و شهرت ارنست در سراسر جامعه طنین انداز شد .
درین آثار او غصه ها ، انبوهها و محنت کشی های انسان زحمتکش و محکوم زیاد بچشم می خورد او هنگام جنگ جهانی

ارنست در سال ۱۹۴۰ هنگام شکار

دیتافت شالوده خلع سلاح میباشد

الدول تاجه جدائر ناگوار می گذارد گامیلا واضح و روشن است .
در برابر چنین نظریه ای موضع گیری اتحاد شوروی بوسیله لیونید بریزف چنین تصریح گردیده است .
«اتحاد شوروی همیشه مخالف چنین نظریه بوده و می ماند . سیاست ما ایست نا مانع ضربه اول و دوم باشیم و حتی از جنگ اتمی بصورت قطع جلوگیری می نمایم برای قبل چنین مامول خط مشی ما زیلا خلاصه میگردد»

قدرت دفاعی اتحاد شوروی باید تا اندازه باشد که به کسی اجازه ندهد که سعی بخرج دهد تا زندگی صلح آمیز ما را مختل سازد . سیاست ما داشتن اسلحه موثر زیاد به مقایسه دیگران نمی باشد بلکه ماسیاستی را تعقیب می نمایم که مسابقه تسلیحاتی را تقلیل دهد و خطر تصادمات نظامی را از میان بردارد .

کشور های عضو پیمان وارسا سال گذشته در مسکو طی اعلامیه تاریخی ۲۳ نوامبر یکبار دیگر تصریح نمودند که آنها در پی برتری قدرت نظامی نمی باشند و اینرا نیز تصریح نمودند که در ساحت نظامی سیاست آنها تنها متوجه تامین قدرت دفاعی بوده و چنین خواهد بود

ولی هرچندکه اتحاد شوروی و کشورهای دیگر سوسیالیستی و صلح دوست خواهان صلح باشند بازهم نمیتوان از آنها چنین توقع شود که بصورت جداگانه و منفرد دست به خلع سلاح بزنند . برای آنکه مسابقه تسلیحاتی پایان باید لازمت تا تمام کشور ها با همکاری یک دیگر در این راه گامیهای مشترک را دنبال نمایند .

میرهن است که میان دیتافت سیاسی و تلاش های که برای خلع سلاح صورت می گیرد رابطه دیالکتیکی موجود است اگر دیتافت سیاسی با چنان اقدامهای توأم گردد که باعث کاهش تنشحات نظامی گردد این امر به تنها مانع تصادم اتمی خواهد شد بلکه در تمام جهان به عادی شدن مناسبات مساعدت خواهد نمود .

ولی اگر نیرو های ارتجاعی فایق آیند که دیتافت سیاسی را متوقف سازند و بکوشند وقایع جهان را به مرحله تشنج و جنگ سرد بکشانند بطور میتوان در راه خلع سلاح گام برداشته شود ؟

در چنین شرایطی بشریت بطور خواهد توانست این معضله را که موجودیت و بقای انسان با آن ارتباط می گیرد حل نماید ، در چنان حالتی که تنشحات جهان همه روزه انسان را در فکر جنگ می کشاند ممکن نیست جلو مسابقه تسلیحاتی گرفته شود . تجارت قبلی و بالخصوص تجارت سا لبهای ۱۹۵۰ این حقیقت را اثبات می رساند .

پایان دادن به مسابقه تسلیحاتی و بویژه مسابقه تسلیحاتی اتمی بدون شك و تردید یکی از مهمترین و با اهمیت ترین برابلمهای عصر ما به شمار میرود . این مسابقه از مدت زمان طولانی ادامه دارد و حتی مسابقه تسلیحاتی اتمی نیز دارای سابقه طولانی می باشد که در سال ۱۹۴۵ از بمباران اتمی هیروشیما و ناگاساکی آغاز یافت .

در زمان حاضر اگر به این مسابقه پایان داده نشود کیفیت و جهت جدیدی را میتواند احراز نماید .

اتحاد شوروی در آن پیشنهادی که به منظور برداشتن گام عملی در راه خلع سلاح برای اجلاس مخصوص مجمع عمومی ملل متحد نمود بر این امر تاکید ورزیده است . در این پیشنهاد تذکار یافته است :

«سرعت و گسترش بیرویه تولید و جایجا کردن سیستمها و انواع جدید اسلحه ، روز بروز خصوصیت وخیم و خطرناکی را کسب مینماید ، نیروی تخریبی روز افزون دولت ها همین اکنون در صورت فعالیت میتواند موجودیت انسان را بروی مباره ما تهدید نماید .»

نکات نظر پیشنهادی فوق اتحاد شوروی در صورتی میتواند بدرستی درك شود که دانسته شود قدرت يك بمب بزرگ تخریبی اتمی مساوی به مجموع نیروی تخریبی مواد منفجره است که از جانب تمام گروه های جنگ طلب در جنگ جهانی دوم بکار برده شده است و قادر شد نایه هشت و زده کیلومتر پنجاه میلیون انسان خانه بکشد .

باید نظر داشت واقعت فوق نیز به تنها مسابقه تسلیحاتی ادامه دارد . بلکه سرعت آن به مقایسه موفقیت های که در راه جلوگیری از مسابقه تسلیحاتی بعیان آمده است سه مراتب زیاد است .

با آن هم همین اکنون آنچنان نظریات استراتژییک عرضه تبلیغ می یابند که واضحا صیغه تعرضی را بخود گرفته است نظریه «دوران ضربه اول» از جمله همین دکترین بشمار میرود که از جانب کشورهای امپریالیستی بصورت جدی تحت مطالعه قرار گرفته است . ولی خطر استراتژییک ضربه اول کاملا روشن است . اگر کشوری قادر شود که چنان توان ضربه اتمی را کسب نماید که بوسیله آن امکان انتقام را از میان بردارد و یا کم از کم چنان اندیشه ای را باز آورد که گویا این قدرت را دارا می باشد . این کار باعث خواهد شد که این کشور به اندازه يك جنگ تعرضی تشویق خواهد شد . اینکه تاجه حداینکار امکانات تعرضی اتمی را فراهم می آورد و بالای روابط بین-

خواهند گمان بیشمار دارد . به تعداد بیش از صد جلد از آثار او در اتحاد شوروی ، به بیش از بیست زبان بجا ب رسیده است . کتاب های «کب هندی» و «قا تلیسن»

وی در سال (۱۹۳۴) در اتحاد شو روی بجا ب رسید . در سال ۱۹۵۹ مجموعا از آثار او در اتحاد شوروی به تعداد بیش از صد هزار تیراژ بجا ب رسید .

ارنست همینگوی از نظر نو یسته گمان عا صر شو روی ، نویسنده توانا و پرنیوخ کلاسیک قرن بیستم است ولی این بدان معنی نیست که مطالعه آثار او امروز خالی از دلچسپی است . آثار گرا نیهای او در ارنست همینگوی مقام عالی خاصی را در ادبیات جهان دارد .

رما نیزم آثار همینگوی را برای انگیزه های حماسی و موضع گیری آشکار انسان دوستی عدالت خواهی و هو ما نیزم انسانی است . او از زندگی گمانی رویا انگیز طبقات استثمارگر و اشرف نفرت دانست .

هشتادمین سالروز تولد این نویسنده مشهور در سراسر جهان و از جمله در تمام شهر های اتحاد شوروی به گرمی تجلیل گردید .

ارنست همینگوی ظلم استبداد و بیروکراسی را نکوهش می کرد . و در سرتا سر عنصر خود جنگجوی مجرب بود بغضاتر کسبیدیموکراسی ار نست همینگوی چهار بار از جواج نمود و در او اخر عمر خود از فشار خون و سرطان جلد شکایت می نمود . چندین بار تو سفا شوک برقی ندای گردید . ولی زندگی این داستان نویس ، ژورنالیست بی همتا به شکل عجیبی پایان یافت .

ارنست آزادی را گرامی می داشت و بار صامسی گفت « آزمایش آزادی و حتی بدبختی آید که انسانها فقدان آنرا احساس نمایند»

همینگوی در سال ۱۹۵۳ جایزه پو لیترز را ربود . و در سال ۱۹۵۴ نلمی که از داستان معروف و زیبای او «مرد پیر و دریا» تهیه شده بود جایزه نوبل گرفت . داستان «مرد پیر و دریا» او سرشار از مبارزه ، شجاعت و بیگری یک مرد پیر است که با وجود کوهساری از مشکلات ، روح امید واری و پیر وزی در او خلق می گردد . قهرمان داستان يك مرد پیر کبوی باقی است که به مدت هشتاد روز متوالی از شکار نا امید برمی گردد . ولی سرانجام او با عی بزرگ شارک را صید می کند .

در بین راه قایق کوچک وی مورد حملات شدید شارک ها قرار می گیرد . ولی او با متانت بر همه آن پیروزی جا صل می کند و مردم را از صید بزرگ خود بحیرت می اندازد . درین داستان وی حقایق فطری و شپاعت انسان را به نحو معصومانه ای بیان می دارد .

علت گرامی داشتن آثار همینگوی همانا قدرت و توانایی طاقف فرسای او در نوشتن آثار و عشق وی به انسان ، و هدف زندگی گمانی می باشد . او آزادی انسان را زیبا ترین و مطلوب ترین در به طبیعت می داند . چنانچه میگوید « انسان برای شکست آفریده نشده است . انسان میتواند بمیرد و بنا نابود شود ، ولی هیچگاه و در هیچ صورتی مغلوب شده نمیتواند . آثار همینگوی در سراسر جهان

ارنست همینگوی در پاریس سال ۱۹۵۸

دیدگاههای اجتماعی اقبال لاهوری

اوریشه های بردگی را وین به اسارت دادن
هارا در نادانی می جوید چه انسان آنگاه که
سرشت خود را می شناسد و کرامت خویش
را سرتسلیم در پیشگاه اربابان زر و زور
فروشی آرد و از چکاد های بلند غرور خود
فروید نمی آید .

آدم از بی بصری بندگی آدم کرد
گوهری داشت و نذر قیاد و جم کرد
یعنی از خوی غلامی زسنگان خوارتر است
من ندیدم که سگری پیش سگری سرخم کرد
اقبال به آفرینش های شگفت و غرور انگیز
انسان و قوت بازوی او ایمان دارد به نظر او

اگر خدا شب آفریده این انسان است که
جراغ آفریده اوست که از سنگ آینه واز
زهر نوشینه می سازد .

اقبال دل بسته ی عاشق بلندی ها و اوج ها
و آسمان های کیود است او مانند آن عقاب
بلند پرواز است که خورشید هر باعداد بومه
به بال اومی زند . این بلند پروازی ها بدان

معنی هم نیست که علایق او از زمین و خاک
قطع شود ، او شاعری اجتماعی است و ایمان
آورده به قانونمندی های تکامل و پیشرفت
او مرد مردان و مرد میدان است ، آهنگ
بیداری و اتحاد ملت های در خواب رفته
و برایشان را صادقانه می خواهد . عقاب
بلند آشیانی است که دل به پستی های

هستی نمی بندد و مانند مرغکان بی همت چشم
بر خون دیگران نمی دوزد و تلاش دانه در
خاستک نمی کند . در پی آنست که قیای
زندگی را بدوزد و به بی سامانی های آن
سامان دهد . او روحی نا آرام ، ستیزه گر و
سرکش دارد . از آرامش و سکون سخت
گریزان و فراری است . زندگی را در خطر
زیستن می داند . هر لحظه خویش را بر فغان

می زند و مانند نیغ پاک گوهر برنده تر می
گردد . از نظر اقبال در خطر زیستن است که
عیار ممکنات جسم و جان آشکار می گردد .
اقبال همواره آهنگ اتحاد انسان را می
خواند و می داند که از اتحاد است که :

می توان مغان و دیر مغان را نظام تازه بخشید
و بنای میکده های کهن را فرو باشی از اتحاد
است که می تواند از راهزنان چمن انتقام
لا اله را گرفت و بزم غنچه و گل طرح دیگر
انداخت .

اقبال به این بلور نیست که بیکار و کار
انسان به پایان رسیده اولای چمن را هنوز
آلوده به خون می بیند و فریاد می دارد که
پسر از دست میندازید که جنگ به پایان
نرسیده .

مغان بر که به پایان رسید کار مغان
هزار باده ی ناخورده در دست ناک است
بخود خورده و محکم چو کوهساران زی
چوخس مزی که هوا نیز و شعله بیباک است .
و اما کوتاه اندیشان را و آنانی که هنوز
پای بند دستور های خشک شمس قیس رازی
اند و ذهن شان پر شده از مطالب قرار دانی
و کهنه بر دو بیتی های اقبال ایرادها و اعتراض
هاست که در پاسخ آنان حرفی رسانسر از
گفته ی دکور عبدالحمین زرین کوب نمی توان
یافت که نوشته :

(۰۰۰) دویستی های او گرم ، تیدار و آکنده
از تیش و شور است معجونی از درد و اندوه
بقیه در صفحه ۷

و سراسر آثار او سرشار از امید است ،
این آرزو است که انسان راه نکاپو و جستجو
وامی دارد ، نا امیدی را در اندیشه و آنچه را
اقبال آفریده نمی توان یافت در سرود های
اقبال ، مقاومت ، سر سختی و تلاش است .
تلاش برای ساختن دنیایی دیگر ، جهانی
دلخواه و زیبا ، او ویران می کند تا آباد
نماید ، دل بسته آزادی است . بیداری و ایمان
خست های نخستین گام اندیشه ی اقبال است .
او را مذهبی است که در کعبه نماز دارد و در
دیر نیاز از همین خاکی که بروی آن راه
می رود جهانی دیگری می سازد . در دل شعله
فرومی رود و نمی سوزد با شیر سوزده دست و
پنجه نرم می کند و غالب میشود .

زندگی ، در صدق خویش گهر ساختن است
در دل شعله فرو رفتن و نگذاختن است
عشق ، ازین گنبد در بسته برون تاخن است
ششهی ماه ز طاق فلک انداختن است
حکمت و فلسفه را همت مردی بایسد
تبع اندیشه بر روی دو جهان آخن است
مذهب زنده دنان خواب پریشانی نیست
از همین خاک جهان دگری ساختن است .

اقبال مانند نسیمی است که از سر بر و بحر
و کوهستان می آید اما توفان در نفس نهفته
دارد به طایر غمزده پیام بهار می دهد و با سبزه
و گل و لاله می آمیزد ، با آنکه در صدایش
صلابت کوهساران نهفته است و شیپور آزادی
و برابری را می نوازد خاطر کسی را با برکت
گلی نمی آزرده و از بال و پر غبار تمنا و هوس
های زود گذر را زوده است . نابرابری های

اجتماعی اقبال را خشمگین می سازد و به
فریادش وامی دارد از مزد مزدور کرباس پوش
است که خان لباس حریر می پوشد و اشک
کودک یتیم است که خاتم والی شده است .
فریبی کلبسایان از اشک و خون تیره بختان
است و عرق ریزی در ماندگان .
ز مرد بندگی کرباس پوش و محنت کش
نصیب خواجگی ناکرده کار رخت حریر
زخوی فغانی من - لعل خاتم والسی
ز اشک کودک من گوهر مستام امیر
اقبال به روابط کهن تولیدی می نازد و چاره
را در آن می بیند که "حلقه وار طرحی نسو
درندازد :

بیا که تازه نوامی تروداز رنگ ساز ،
می که شیشه گدازد ، به ساغر اندازیم
مغان و دیر مغان را نظام تازه دهیم
بنای میکده های کهن بر اندازیم
ز رهزنان چمن انتقام لاله کشیم
به بزم غنچه و گل طرح دیگر اندازیم
اقبال با اسارت و بندگی در ستیز دایمی
است او عاشق آزادی و سرودگر رهایی است

آزادی ، مبارزه و اتحاد است . اقبال خواستار
شور مولانا و سوز خسرو دهلوی است آن مرد
دل سوخته ای که نظام الدین اولیا نسرک
سر می نموده و آن ترکه زاده رها نمی کرد .
گرچه ترک ترکم ازه بر نازک نیستند
ترک نازک گویم و هرگز نگویم ترک ترک
اخلاص سنایی را می جوید و در این بندگی
حتی خدایی را نمی خواهد . اقبال به دنبال
سنایی و عطار و مولوی آمده ، دانش بوعلی را
هم در مقامی که مولوی است نمی پذیرد .
بوعلی اندر غبار ناله گم
دست رومی برده ی مجمل گرفت
این به دریا رفت و ناگوه رسید
و آن به گردابی جوخس منزل گرفت
اقبال شاید یگانه شاعری باشد که حضور
مولانا در آثارش حس می شود . گذشته از اینکه
بیشترین کار های او از نظر اندیشیدن مولانا
و ارادت حتی از نظر قالب و شکل هم شباهت
های فراوان با کار های مولانا دارد . ترک های
مولانا آن اوج گیری ها ، آن شور و حال
و جاذبه ، آن فراز و نشیب سخن مولانا را می
توان به وضوح در کلام اقبال یافت .
خورشید به دامانم ، انجم به گریبانم
درهن نگری هیچم ، در خود نگری جانم
در شهر و بیابانم ، در کساح و شبستانم
من منبع جهان سوزم ، من چشمه ی حیوانم
و یا :
ناله ی سیار من ، آهوی ناآر من
در هم و دینار من ، اندک و بسیار من
دولت بیدار من ،
نیز ترک گام زن منزل مأمور نیست .
اقبال با وجود تحصیل در غرب و آشنا
با فرهنگ آنجا از آن سامان دل کنده است
و ستاره ی بخت او در حال غروب مدینه به
نظر او هنگامی زندگی از آن دیار برجیده
شده است و در ختی است که از بالندگی و
باروری و امانده و این روز های شرق است که
آفتابی است و روشن می شود و گریز و گریزی
از آن هم نیست .
پس چه باید کرد ای اقوام شرق
باز روشن می شود ایام شرق .
اقبال شرقیان را با آوازی رسا ندا در می
دهد که از مکر غرب غافل نباشند و فریب این
گرگ سالخورده که در لباس بره ظاهر شده
است نخورند .
او ادامه زندگی را در حرکت ، رفتن و
پویندگی می داند .
ساحل افتاده گفت گرچه بسی زیستم
هیچ نمعلوم شده آه که من کیستم
موج ز خود رفته ای نیز خرامید و گفت :
هستم اگر می روم گسر نروم نیستم

شعر درمی از سبیده دم پیدایی آن ناکنون
فراز و فرود هایی به خود دیده است . گاهی
مردانی توانند آنرا پاس داشته اند و زمانی
در دست بی هنری چند روندی انحطاطی
داشته در سده های نخستین شاعرانی راستین
این هنر ارجمند را به باروری و شکوفندی
کشانده اند . شاعر این روزگار با طبیعت
ارتباطی مستقیم حاصل و تجربه های خویش
خویش را باز گو می نماید . تشبیهات ،
ترکیب ها و ابعاد های شعر در این دوره عینی
و محسوس اند . سخن آریان این دوره واقعا
تقلید گران طبیعت اند و به این تعریف ارسطو
از شعر مؤمن که گفته : شعر تقلیدی از
طبیعت بیش نیست .

گرچه شاعر این زمانه رسالت اجتماعی
خویش را نمی شناسد و شعر برای او وسیله
است وسیله ای برای رسیدن به اسب
و کنیز و قیام ، نه بیان واقعیت های دردناک
اجتماعی اما نمی توان از اصالت کار این
شاعران انکار کرد .
و اما اقبال با در نظر داشت اینکه ز بیان
عاشقانه درمی نیست در شمار سر آمدان
ادبیات درمی قرار می گیرد و این درخت تناور
را صمیمانه با صدای می کند . او با آنکه
وز های جوانی خود را در کوچه های لندن
و پاریس وین گم کرده و آشناترین انسان
شرقی در تفکرات غربی است چشم به راه
آن ستاره است که از مشرق سر بزند و آن
بادی که از طرف خاوران بر خیزد .

اقبال مرد سیاست و فلسفه و شعر است ،
آنتی از نیاکان شرق در دل دارد و لاله آسا
در خیابان های شان می سوزد .
چون چراغ لاله سوزم در خیابان شما
ای جوانان عجم جان من و جان شما
غوطه ها زد در ضمیر زندگی اندیشه ام
تا به دست آورده ام افکار پنهان شما
عبر و مه دیدم نگاهم بر تر از پروین گذشت
ریختم طرح حرم در کافرستان شما
تا سناتش نیز تر گردد فرو پیچیدمش
شعله ی آشفته بود اندر بیابان شما ،
فکر رنگینم کند نذر نهید ستان شرق
باری لعلی که دارم از بدخشان شما
می رسد مردی که زنجیر غلامان بشکند
دیده از روزن دیوار زندان شما ،
حلقه گرمین زیند ، ای بیکران آبلو گل ،
آنتی در سینه دارم از نیاکسان شما ،
گرچه سنایشگری های اقبال از امیران
و پادشاهان روزگارش لطمه ی به شخصیت
اجتماعی او می زند و کاش چنین نبود اما بازم
او شاعری قدرتمند است و پیام او پیام رهایی ،

چون چراغ لاله سوزم در خیابان شما
ای جوانان عجم جان من و جان شما
غوطه ها زد در ضمیر زندگی اندیشه ام
تا به دست آورده ام افکار پنهان شما
عبر و مه دیدم نگاهم بر تر از پروین گذشت
ریختم طرح حرم در کافرستان شما
تا سناتش نیز تر گردد فرو پیچیدمش
شعله ی آشفته بود اندر بیابان شما ،
فکر رنگینم کند نذر نهید ستان شرق
باری لعلی که دارم از بدخشان شما
می رسد مردی که زنجیر غلامان بشکند
دیده از روزن دیوار زندان شما ،
حلقه گرمین زیند ، ای بیکران آبلو گل ،
آنتی در سینه دارم از نیاکسان شما ،
گرچه سنایشگری های اقبال از امیران
و پادشاهان روزگارش لطمه ی به شخصیت
اجتماعی او می زند و کاش چنین نبود اما بازم
او شاعری قدرتمند است و پیام او پیام رهایی ،

چون چراغ لاله سوزم در خیابان شما
ای جوانان عجم جان من و جان شما
غوطه ها زد در ضمیر زندگی اندیشه ام
تا به دست آورده ام افکار پنهان شما
عبر و مه دیدم نگاهم بر تر از پروین گذشت
ریختم طرح حرم در کافرستان شما
تا سناتش نیز تر گردد فرو پیچیدمش
شعله ی آشفته بود اندر بیابان شما ،
فکر رنگینم کند نذر نهید ستان شرق
باری لعلی که دارم از بدخشان شما
می رسد مردی که زنجیر غلامان بشکند
دیده از روزن دیوار زندان شما ،
حلقه گرمین زیند ، ای بیکران آبلو گل ،
آنتی در سینه دارم از نیاکسان شما ،
گرچه سنایشگری های اقبال از امیران
و پادشاهان روزگارش لطمه ی به شخصیت
اجتماعی او می زند و کاش چنین نبود اما بازم
او شاعری قدرتمند است و پیام او پیام رهایی ،

چون چراغ لاله سوزم در خیابان شما
ای جوانان عجم جان من و جان شما
غوطه ها زد در ضمیر زندگی اندیشه ام
تا به دست آورده ام افکار پنهان شما
عبر و مه دیدم نگاهم بر تر از پروین گذشت
ریختم طرح حرم در کافرستان شما
تا سناتش نیز تر گردد فرو پیچیدمش
شعله ی آشفته بود اندر بیابان شما ،
فکر رنگینم کند نذر نهید ستان شرق
باری لعلی که دارم از بدخشان شما
می رسد مردی که زنجیر غلامان بشکند
دیده از روزن دیوار زندان شما ،
حلقه گرمین زیند ، ای بیکران آبلو گل ،
آنتی در سینه دارم از نیاکسان شما ،
گرچه سنایشگری های اقبال از امیران
و پادشاهان روزگارش لطمه ی به شخصیت
اجتماعی او می زند و کاش چنین نبود اما بازم
او شاعری قدرتمند است و پیام او پیام رهایی ،

نقش زبان مادری در تعلیمات ابتدایی

از هر يك هزار شاگرديكه در صنف اول شامل میشوند. صرف چار صد آنها تحصیلات ابتدایی را تکمیل میکنند. البته این ضایعات عوامل متعدد دارد از قبیل شرایط نا مساعد جغرافیایی، وضع رقبتی اقتصادي، شرایط غیر عادلانه اجتماعی، فقدان مواد درسی موثر و وسایل تعمیر و معلمان مسلکی و رسیدن واز همه مهمتر انگیزه تحصیل. اما آنچه قابل تذکر است این میباشد که این فیصدی ضایعات بصورت کل وضع شاگردان مکاتب ابتدایی را در افغانستان نشان میدهد. بدون شک فیصدی ضایعات در ولایات نسبت به مرکز حتما بیشتر است. در ولایات کشور نیز باید فیصدی ضایعات در بین آن محلاتی که زبان مادری اطفال غیر از پشتو و دری است بیشتر از دیگر محلات باشد چه این شاگردان

مطلوب علاوه ازان مشکلاتیکه دامگیر اطفال دری زبان و پشتو زبان است به یک مشکل دیگر نیز مواجه اند. آنها در مکتب مضامین راه زبان غیر از زبان مادری خود یعنی پشتو یا دری میخوانند. این البته معنای آفرادارد که هم مضامین وهم وسیله آموختن آن برای آنها پدیده های جدید است. در چنین شرایط جای تعجب نیست اگر اکثر آنها نمیتوانند به تحصیلات خویش ادامه دهند. نتیجه آن میشود که از تحصیل محروم میگرددند و باینک عالم مایوسی و عقده به زندگی فلاکتناز خود درزراعت و یا کدام کار دیگر به شکل مزدور و دهقان ادامه میدهند. این هانه برای جامعه و نه برای خود و فامیل خود چندان مفید واقع میشوند. بدتر آنکه دیگر اطفال محل از درس و تحصیل دلسرد گردیده و در شمولیت بمکتب تعلل نشان میدهند. این وضع ناسف آور و غیر انسانی دوام کرد تا آنکه خوشبختانه

انقلاب کبیر و برهشت ناپذیر شور به پیروزی رسید و در ضمن اقدامات دیگر علمی و خلقی در ساجه معارف به ارتباط حل مساله ملی تحصیل راه زبان مادری برای اقلیت های هموطنان ترکمن، ازبک، بلوچ و غیره حتی لازمی شمرد و به مقامات مربوط هدایت داده شد تا در زمینه اقدام لازم صورت گیرد. در وزارت تعلیم و تربیه دیپارتمنت های ازبکی ترکمنی و بلوچی تاسیس شد و کار تهیه کتب و مواد درسی آغاز گردید و همچنان در اداره ملی مبارزه با بیسوادی در تهیه کتب به این زبانها برای اکابر پرداخته شد بر علاوه در وزارت اطلاعات و کلتور نشرات از طریق رادیو و تلویزیون، روزنامه و مجلات به این زبانها آغاز شد.

هدف ما از نوشتن این مقاله این است که درباره اهمیت تحصیل به زبان مادری بحث کنیم تا فهمیده شود چرا دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان به این کار مهم که در منطقه بی سابقه است اقدام کرد. برای این منظور ما این موضوع را از نگاه زیانشناسی، روانشناسی و پداگوژی بررسی میکنیم. در قدم اول انواع تفکر را به اختصار ذکر کرده و در باره امکانات تدریس آن به اطفال مکاتب ابتدایی ابراز مینماییم. سپس مفهوم سازی را که هدف عمده دوره ابتدایی میباشد تشریح مینماییم. بعد در آن تدریس مفاهیم علمی را به ارتباط پروگرام مکاتب ابتدایی به اختصار ذکر میکنیم و در اخیر ارتباط زبان و فکر را مورد بحث قرار میدهیم خواهیم دید که در همه این فعالینهای ذهنی نقش زبان مادری اساسی میباشد.

انواع تفکر :

تفکر به چند نوع است ؟ آیا اطفال و کلانسالان یکسان فکر میکنند ؟ آیا امکان دارد همه این انواع تفکر را به اطفال مکاتب ابتدایی تدریس کرد ؟

۱- اهداف تحصیلات ابتدایی :

انواع تفکر :

اکثر روانشناسان به این عقیده اند که فکر کردن به سویه ها و سنین مختلف از نگاه عملیه و میخانیکیت تقریبا یکسان است اما در محتوی و کیفیت به انکشاف ذهن مربوط میباشد. اکثر عملیه های تفکر را میتوان به شش دسته تقسیم کرد.

تفکر ادراکی :

که عبارت از آگاهی میباشد از اشیا و حوادث این نوع طرز تفکر را که میتواند ساده یا معلق، انفسی یا آفاقی باشد به اطفال و اکابر تعلیم داد.

تفکر ارتباطی :

در این طرز تفکر ارتباط انگیزه و عکس-العمل اهمیت دارد عکس العمل های مورد نظر میتواند در شخص تقویه گردد تا آنکه بعد از تکرار زیاد عمل مطلوب به شکل عادت درآید. این طرز تفکر که بنام امر-آر نیز یاد میگردد و پیروی از پاووف فیزیولوژیست اتحاد شوروی به شکل یک تیوری جداگانه در روانشناسی درآمده است بعد ها در این مقاله با مثالهای از زبان و ساینس و اجتماعیات بیشتر توضیح خواهد شد.

تفکر انتقادی :

این طرز تفکر که میتوان آنرا در صنوف ابتدایی تدریس کرد دارای خصوصیات و مشخصات آتی میباشد : قوه تجرید کردن و تنظیم و ترتیب دادن معلومات، قوه نتیجه گیری کردن، جستجوی مطالب و ارتباط در موضوع مقایسه و ارزیابی ماخذ، فرق کردن واقعیت و حقیقت از نظر شخصی، تشخیص پرواگاند و تطبیق صحیح قواعد استدلال منطقی.

طرز تفکر ابتکاری :

این طرز تفکر مقایسه با دیگر انواع تفکر آنقدر ها بدرستی و دقت لازم تعریف نشده است و چنان مینماید که عملیه آن خوب فهمیده نشده اما اهمیت فراوان برای آن قایل شده اند اینقدر این روشن است که در این طرز تفکر از همه انواع تفکر استفاده میشود و زبان نقش مهمی را در آن بازی می کند.

باتشریح مختصری از انواع مختلف تفکر توجه خواننده را باید به این نکته جلب کرد که اکثر این انواع تفکر میتواند جز پروگرام درسی به شمول خواندن شود و آنرا به شاگردان تدریس کرد. همچنان طوریکه در بحث مفاهیم علمی و ارتباط زبان و تفکر خواهیم دید عملیه تفکر از هر نوعی که باشد در اطفال و کلانسالان موجود است منتی به سویه های مختلف تفکر از نگاه محتوی، کلیت، مجرد بودن و هدف فرق می کند.

مفهوم سازی :

در همه انواع تفکر که قبلا بدان اشاره شد از مفاهیم استفاده میگردد. اکنون باید دید که مفاهیم چگونه در ذهن طفل ساخته میشود و چگونه میتوان آنها را به وی درس داد. برای این منظور نظریات (وایگاتسکی) را در زمینه به اختصار شرح میدهیم:

ناتمام

اطفال درسی را به زبان مادری شان خوبتر و بهتر می آموزند

مفهوم سازی :

مفهوم سازی در بحث جداگانه بعد ها به ارتباط زبان و مفاهیم علمی به تفصیل مورد بحث مقرر خواهد گرفت. در اینجا همینقدر باید گفت که عملیه تفکر به چندین مرحله صورت میگیرد و از دریافت مفهوم شروع شده بعد از خود ساختن به مرور زمان متدرجا تقویه میگردد و انکشاف می کند. در اینجا لازم است به این نکته اشاره کرد که اطفال بعد از سن هفت یا هشت سالگی مفاهیم متعدد را در سنین مختلف از طریق خواندن و مطالعه کسب می کنند.

بیشترت یک جامعه بستگی به افراد آگاه و وطنپرست آن دارد تا با استفاده ساینس و تکنالوژی در آبادی و شکوفائی و طن خود بپردازند. تعلیم و تربیه سالم و همه جا نبه متکی بر اساسات علمی در نبل به ایسن هدف نقش اساسی دارد. یکی از اهداف مهم تعلیم و تربیه در مکاتب ابتدایی این است که اطفال و جوانانرا با وسایل و ابزار علم و دانش مترقی مجهز سازد. تعلیمات ابتدایی به مثابه تهداب وزیر بنای تعلیمات متوسط و عالی باید شیوه های تفکر علمی و منطقی را به اطفال بیاموزد، اکنون باید دید که تفکر به چند نوع است :

دگرينا دا

دگار ايبين په سيمه کې دگرينا دا داپو-
بيز هيواد پيژندنه او دامير ياليزم په
مقابل کې ددغه هيواد دميرنيو خلکو دمبارزو
لنډه يادونه:

گرينا دا د کارايبين په بحيره کې دټولپورډ
دټاپو گانو په وروستۍ جنوبي برخه کې
موقعيت لري. دغه کوچنی ټاپو بيز هيواد
په غرب الهند کې د ترينيداد له کوچنی
هيواد څخه ۹۰ ميله واټن لري. دگرينا دا
ټاپو ۱۲۰ مربع ميله پر احوالي لري. ددغه
ټاپو بيتر هيواد شمالي خواته دگار يا کلاو
په نامه يو لړ ټاپو گان هم پراته
دي چې ۱۳ مربع ميله پراخوالي لري او په
گرينا دا پورې اړه لري. په دې ټاپو گاه
دگرينا دا هيواد د کار يا کلاو د ټاپو گانو
په شمول جمعاً ۱۳۳ مربع ميله مساحت لري.
گرينا دا بيضوي ټوله طبيعي جوړښت
لري. په دغه هيواد کې يو لړ مات غرونه
له شمالي برخې څخه پيل شوي او د هيواد
تر جنوبي خوا وو پورې يې ادامه موندلې
ده. نو موږي غرونه دکوچنيو درو لاسه
امله پري سوي او ځای ځای دهغي او په
سمندر ته رسوي. دگرينا دا د غرونو
نو په څوکه دستت کاتر يې په نامه
ياديزي چې ۲۷۵۶ فټه جگوالی لري. دگر-
ينا دا ټاپوله اصله اورښتونکی دی چې
دهغي په بيلا بيلو سيمو مخصوصاً دټاپو
به وروستيو شمالي برخو کې داور غورځولو
فعا لبت ډير گر لندې دي او ټوله سيمه په
ريکي سور بخونو لادايي ډبرو پوښله
شوي ده.

دگرينا ددغرونو په مينځ کې دگراند-
ايتانگ په نامه د ۳۶ ايکرو په پراخوالي
يو جيبيل پروت دی چې دسمندر له سطحې
څخه ۱۷۴ فټه جگوالی لري. همدغه راز
دگرينا داپه شمالي برخو کې دانتيون په
نامه يو بل کوچنی جيبيل هم موقعيت لري
چې لوړ والی يې د بحر له سطحې څخه
هومره زيات نه دی او ټيټه جوړښت لري
دگرينا دا په ټاپو کې د څو ډلو اوبو ډيری
چيني ليدل کېږي.

دگرينا دا دټاپو بيز هيواد اقليم لوڼد
او استوا يې دی چې د ټو دوخي درجه ږد
سيمو دجگوالی يا ټيټوالی سره جوخت توي-
بېرمومي ٠ دتودوخي منځني درجه يې دظلام-
نېايت ۸۲ درجې اټکل شوی ده چې دسانتي
گراد له ۲۷.۷ درجو سره سمون خوري.
ددغه هيواد کلتی منځنی اورښت ۷۵ انچه

لټ شوی دی چې د ۴. او ۱۶۴ په مينځ کې
نوسان لري. دگراند ايتانگ دجيبيل
شا او خوا د کاله ۱۶۴ انچه وړ ښت
لري په داسې حال کې چې دگرينا دا په

جنوبي ما حلی سيمو کې صرف ۴. انچه
با ران اوري. دگرينا دا د هيواد لوڼد
فصل دغیر گولي له مياشتې څخه پيل کېږي
او تر ليندې (مې- دسمبر) پورې ادامه
مومي.

دگرينا دا دواو سیدو نکو شمير په کال
۱۹۶۰ کې ۸۶۰۰۰۰ ته وچي تر کال ۱۹۷۸
پورې يې ۱۱۰۰۰۰۰ تنوته زياتوالی موندلی
دی. د هيواد پایتخت د سنت جورج ښکلی
او کوچنی ښار دی چې د ۱۹۷۸ کال د
ارقا مو له مخې ۱۲۰۰۰ تنه او سيد و نکی
لري. دگرينا دا يان د رومن کا تو ليک

د خلکو

مذهب پير وان دی او اکثراً يې په انگليسي
زبه خبرې کوي. خو د هيواد په کليسي
او با ټاپو کې ډير کروندگر په فرانسوي
زبه خبرې کوي.

دگرينا دا زيات زړه و گړی توپوستکی
نيکرو ويان دی. تر اکثریت نيکرو يا نو
وروسته ميلو نوز نژاده خلک دي او لږ
سپين پوستکي هم پکې مېشت دي.
گرويف سو يکتوريا سمارت ز او گرونيبل
په سکور کې په کار بوخت دي. ښه

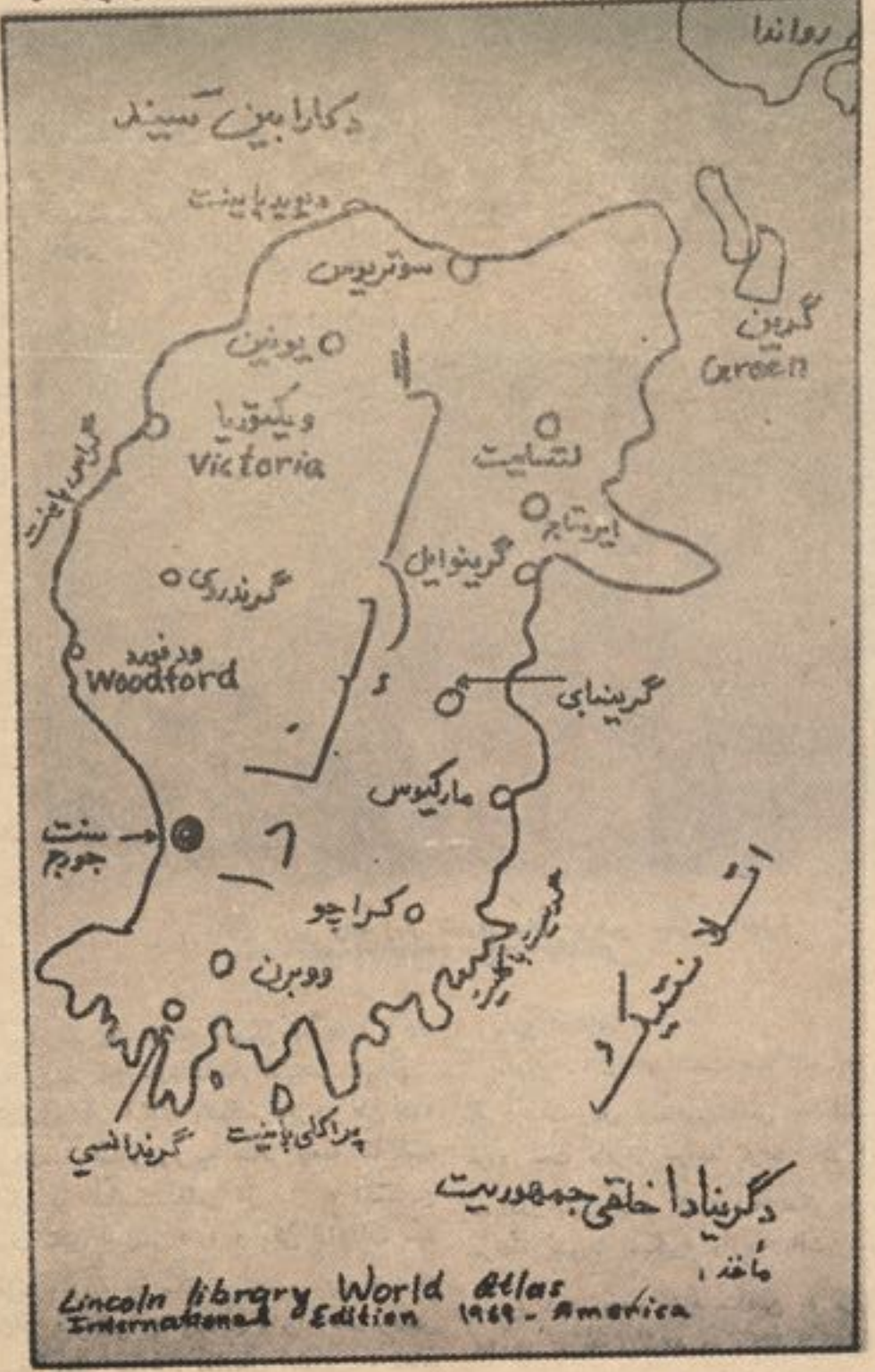
کتابت کسي، ککا و او ميوې مخصوصاً
کيله دگرينا دا له مېوې زراعتي
محصولاتو څخه شميرل کېږي. دگرينا دا
نيمايي ما دراني محصولات يوازي انگلستان
ته ما دريدل. دگرينا دا ښکلو طبيعي
منظر او په زړه پورې تاريخي آثارو ودغه
هيوادته دزرگو نو تنو بهرنيو سيلانيانو
لاره وړ خلاصه کړي ده. له همدې امله
توريزم دگرينا دا يو ستر عايدا نسی
قلم شميرل کېږي. دگرينا دا په پایتخت
کې يو عصري او ستر هوايي ډگر موقعيت لري
چې ددروني کرښه يې يوميل اوږدوالی لري
اوډرتش اير لاینز داستفادي په منظور
جوړ شوی و.

دگرينا دا د هيواد ځمکنی ترانسپورت هم
ښه وده کړی او نژدی ۵۰۰ ميله لومړی درجه
ډمبر سر کونه لري. ددغه هيواد په ضايعو
کې دکب نيولو او دکبانو ډبرو مس صنعت
ديا دولو وړ دی.

گرينا دا په کال ۱۴۹۸ کې دکرېستف

برياليتوب

کولمبو س له خوا کشف شوه.
نوموړی دا ټاپوگان په لومړي سر کې

دکاشيشن په نامه ونومول. دغه ټاپوگان
دکشف له نيتي څخه بيا تر ۱۶۲۷ کاله
پورې خپلواکه و او دوخت استعماري قدر-
تو نويعنی انگلستان او اسپاني لاسونه نه و

دگرينا دا د هيواد لوی ښار رونه دی چې د هيواد
ډير او سیدو نکی پکې استوگنه لري.
دگرينا دا د هيواد اقتصاد پر کورنه ولاړ دی
تر پنځوس فیصده زيات وگړی يې دکرني

ور غزولی.
په ۱۶۵۰ کال کې د مارټيننگ دټاپو
گور تر دا ټاپو گان په بيه واخستل او
ټول قلمرو باندی يې خپل تسلط ټينگ کړ.
هغه ځايه چې دمارټيننگ ټاپو دانگليسا
په واک کې و اوددغه ټاپو گور تر هره
دانگليسانو له خوا ټاکل شوی و دمارټيننگ
دگو رنرله خوا دگرينا دا اخستل په
حقيقت کې دانگليسا نو داستعمار خو نړی
منگو لوته دگرينا دا لوړيدلو معنی
در لوده او په دې توگه دگرينا دا دخلکو
خپلوا کې سلب او پر گرينا دا باندی
انگليسي استعمار غلبه وموندله.

پر گرينا دا باندی دانگلستان د غير
مستقيم او بيا وروسته مستقيم استعما ري
تسلط په تعقيب ددغه ټاپو داستعمار لاس
پاره دوخت ددوو سترو ير غلگرو قوتو او
يعنی انگلستان او فرانسې تر مينځ رقابت
پيل شو. ددغه رقابت په لومړي سر کې
فرا نسی غلبه وموندله او دگرينا دا داپو-
گا نو اختيار يې د هند غربي فرانسوي کمپني
لاس ته ولير داوه. دگرينا دا تر دغې نيتي
وروسته ۹ کاله دلو يدیز هند دفرا نسوي
استعماري کمپني له خوا اداره شوه. په
۱۶۷۴ کال کې دگرينا دا دانداری اوکنترول
چاری له نو موړی کمپني څخه په مستقيم
توگه دفرا نسو ټاپو سلطنت ته ولير خو ل
شوی او په دې توگه گرينا دا دفرانسوي
استعمار په لومو کې ښکيل شوه اودفرانسوي
استعماري سلطنت تر بشپړ کنترول لاندی
راغله. فرانسې پر گرينا دا باندی دخلپ
مستقيم تسلط له هغو لومړنيو شيبو څخه
بيا تر ۱۷۱۴ کال پورې په دغه هيواد کې
ديني-ککاو او قهوي کولسو ته پراختيا
ورکړه او تر نيما يې زيات توليدات به يې
دخپلو اړتيا وړ ليری کولو له پاره فرانسې
ته لير تول. د ۱۶ ميلادي پيری ټول کلونه
دگرينا دا په تاريخ کې له تورو حوادثو
څخه ښکلو نه دی څکه چې په دې ټاپو له
اورده موده کې دخپلوا کې او ملسی
استقلال له پاره دگرينا دا دخلکو مبارزی
دوخت ددوو سترو ير غلگرو استعما ري
هيواد و (انگلستان سرفرانسه) له خوا خپل
کيدی او غلی کيدی. په دې اوږده موده
کې له گرينا دا څخه دانگلستان او فرانسې
د زور از مويلو يو ډگر جوړ شوی و. هر
يوه هيله درلوده چې پر گرينا دا باندی خپل
تسلط ټينگ او دهغه بل اقتدار له مينځه
يو سي.

په ۱۷۶۲ کال کې دفرا نسی او انگلستان
دشخړو په جريان کې دگرينا دا ټاپوگان
دانگليسيا ټوله خوا ونيول شول. پسر-
گرينا دا باندی دانگليسي استعمار داير-
غل هومره پياوړی ووچي فرا نسويان يسی
له ماتي سره مخامخ کړل. دهمدی ماتي
له امله فرا نسو ټاپو پر گرينا دا باندی
دانگلستان تسلط رسماً قبول کړ خو په
پته يې دگرينا دا دبيا نيولو په پاره نقشې
کاپولی. دفرانسی دا نقشې په کال ۱۷۷۹ کې
دعمل ډگرته را ووتی او گرينا دا بيا
دفرانسې لاس ته ورغلی.
پر گرينا دا باندی دفرانسوي تسلط له

پنځېت سره جوخت انگليسيانو پيسا
دگر ښا دا دنيو لو هڅې پياوړې کړې او د
فرانسې په خلاف يې کلکه دپيلو ما تیکه
چگره پيل کړه .
په دنه دپيلو ما تیکه چگره کې انگلستان
بريالي شو او د (ور سا يلس) د تړون له
مخې يې دگر ښا دا د کنترول واک اختيار
ترلاسه کې (۱۷۸۳) دغه تړون له مخې چسې
د انگلستان د دپيلو ما تیکه فشار له امله د
انگلستان او فرانسې دولتو نو تر مينځ
لاسلېک شو د فرانسې دولت دگر ښا دا د
کنترول او تسلط چاري انگلستان ته ورو-
سپارلې او گر ښا دا انگلستان له مستعمرو
څخه وشميرل شوه .

پر گر ښا دا باندې انگلستان له پيسا
تسلط سره جوخت دگر ښا دا دخلکود
خپلوا کې نهښت بيا يو مو تي او بيا و پي
شو، دنهښت د مشرتابه چاري والسف
اير کابې په غاږه اخستي وې، ده هڅه
کوله چې د انگلستان او فرانسې له رقابت
څخه خپل هيواد دخلامون په گټه کار
واخلي له همدې امله يې له فرانسوي مقاماتو
څخه په پټه دهرستي غوښتنه وکړه ، دې
نهښت د ۱۷۹۵ او ۱۷۹۶ کلونو په موده کې
دخلکو دپا خون له پاره لاره اواره کړه . دا
پاخون هومره پياوړې و چې نژدې يو کال
پر دوام وکړه او د انگليسي استعمار را عا ملين
يې يو څې مداخلي ته مجبور کړل .

په ۱۷۹۶ کال کې دخلکو دپا خون له
خپل کېدو څخه ۴ کاله وروسته دگر ښا دا
غلامانو نو په يو بل ستر پا خون لاس پورې
کړ ، په دنه پا خون کې په زرگونو نوښو
گر ښا دايې غلامانو داستعمار دتورو کې پيو
دشلو لو له پاره ملاو ترله او نوزې ته يې
لاس کړ خو دا پا خون هم داستعمار ريوسلې
له خوا وټکول شو او دگر ښا دا په تاريخ
کې دخلخوا کې دلاري دمپ نيو شپيدا شو
په وينو يوه بله ستره پيښه هم ثبت شوه .
دغلامانو دستر قيام ترخپلو وروسته ،
پر گر ښا دا باندې انگليسي استعمار د
دواو له پاره ښه زمينه مساعده شوه او له
بلې خوا فرانسې دگر ښا دا له نيو لسو
څخه صرف نظر وکړ او په دې تو گه يې
انگلستان ته دگر ښا دا د استعمار په برخه کې
د بیکه تازې (ميدان ورکړ .

گر ښا دا تر ۱۸۸۵ کال پورې دېر تل-
نوی د (ولپورډ) ټاپو ټاپو د استعمار د مرکز
حېثيت در لود . په دنه کال کې گر ښا دا په
برتانوي شرق الهند فدراسيون پيروي
ونړ ل شوه او د ولپورډ ټاپو ټاپو ټاپو پاتې
بر څې (بار بيډ و س او د ليوارد ټاپو ټاپو)
ديوي نوي اتحاد يې د جوړولو له پاره هڅې
پيل کړې .

په ۱۹۶۷ کال کې تر يو لو مساعده و
شرایطو سدوسوالېستي که پ هيوادو پيا وړ-
تيا په نړی کې دمتر قې افکارو دخپريسو
اودملي خپلو اکې غوښتونکو نهښتو نو
بر يا ليتو يو نو د گر ښا دا دخلکو
دخپلو اکې غوښتنې مبارزې پياوړې کړې
او هغه يې يو نوي پړاو ته ورسولي . له
همدې امله انگليسي استعمار يو گام په
شا لار اودگر ښا دا دخلکو ته يې نسبي

آزادې ورکړه او گر ښا دا د انگلستان
د يوه دومنيون هيواد بڼه غوره کړه .
دگر ښا دا دخلکو دخپل دنه لو مسرسي
برياليتوب په تعقيب خپله سيا سي هونيارې
لپياوړې کړه او په يوه غېږ اوپوره يو-
والي يې د خپلې بشپړې خپلو اکې غوښتنه
وکړه او خپلو مبارزو ته يې دوام ورکړ، دې
پراخه او تودو مبارزو انگليسي استعمار ريو بل
گام شا تگ ته هم مجبور کړ او د گر ښا دا
د بشپړې خپلو اکې له پاره زمينه مساعده
شوه .

د گر ښا دا د ټاپو ټاپو نو بشپړه خپلواکې
د ۱۹۷۴ کال د فبروري په ۷ نيټه اعلام شوه
او انگليسي نو دگر ښا دا د کنترول اوداداري
چاري پر يښودلې .

دگر ښا دا دخلخوا کې له اعلاميدو سره
جوخت بيا هم قدرت دخلکو ته په لاس ورغلی
بلکه د انگليسي استعمار دا صو او سره سم
مخامخ او مستقيم استعمار په غير مستقيم
استعمار بدل شو او انگليسي گونډا گس
عنا صرو دگر ښا دا د هيواد د چارو وا گس
تر لاسه کړې چې په راس کې يې از بیک
گيري د صدارت چاري پر مخ بيولې .

دگر ښا د حکومت په ټوله دوره کې پيو
مو تي اشرافي عنا صرو مهمې دولتي څو کې
انحصار کړې وې چې يوازې اويوازي دلسوټ
اودخپلو شخصي شتمنو دپيرولو په فکر
کې و. دخلکو غوښتنو ته توجه نه کېده
اود هيواد اقتصادي ژوند له کلک رکود سره
مخامخ شوی و. گيري چې دامير باليزم او
ارتجاع په گټه يې دخلکو ضد سيا ست
چلاوه په ټوله گر ښا دا کې دو پړي او دهشت
نظام ټينگ کړ او ټول ضد دولتي ، وطنپالو-
تکي گمان يې دخلخوا جا سوسی يو ليسي
ارتجاع شېکو په واسطه ونیول ، وټکول
خني يې جيلونو ته واچول اوخني يې په داروخيزول

دگر ښا دحکومت وحشي پوليسو په هيواد کې
د سرور او اختناق شرایط مسلط کړې
او خلك يې له کلکې ويري اوددهشت
سره مخامخ کړي و . دپوليسو
وحشت هومره پراخه و چې په رڼا ورځ به
يې دولت دمخا لنو هڅې والو دکا نو نه تالا
کول او په اور سيزل .

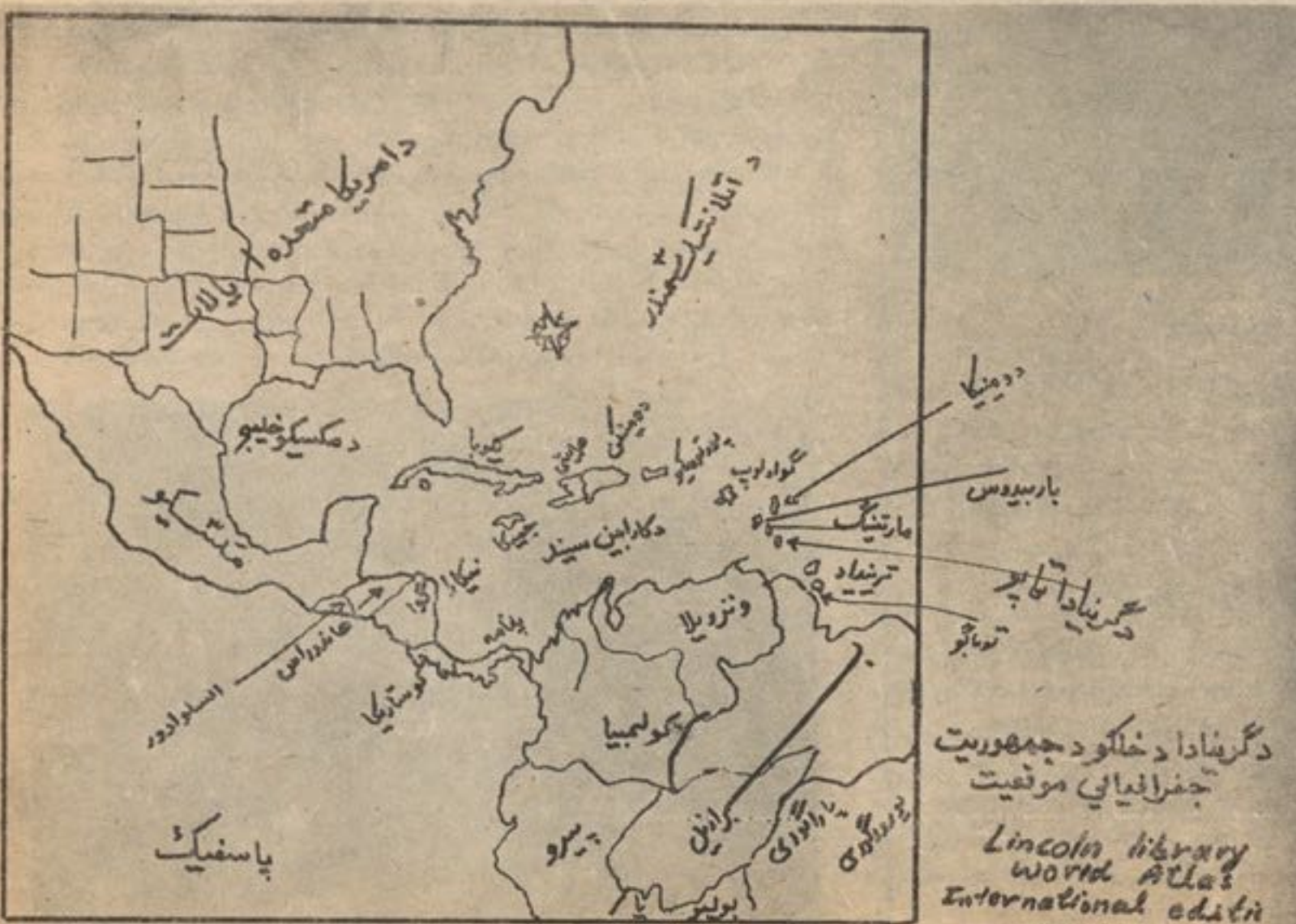
دگر ښا دحکومت په گر ښا دا کې دخلکوهر
ډول آزادي سلب کړې اوسياسي لهاليت
يې تر کلکې څارنې لاندې ايسار کړې و .
په هيواد کې دننه يو مو تي پانگه والو او
شتمنو اشرا فو دخلکو داستعمار له لاري

ژوند کاوه او په بهر کې رژيم دامير باليسي
مخامخو په خوښه له مرتجعو او گونډا گس
ټولنو او دولتو نو سره اړيکې ټينگې
کړې وې او گر ښا دايې ديوي ايد يولوژيکي
اقتصادي او سياسي اړيکې په تو گه داميربال-
يزم په واک کې ورکړې وې . دگر ښا دکنډا
توري فاشيستي رژيم دجنوبي افریقا له
ارتجاعې او نژاد پالو تکي دولت دخپلې
له فاشيستي او غير قانوني دولت اود جنوبي
کوریا دلاس پوڅې او گونډا گي رژيم سره
يې نژدې اړيکې درلودې او د خپل باندې
له پاره يې له هغو څخه مرسته تر لاسه کوله .

دگر ښا دارتجاعې رژيم خلقې ضد او
ارتجاعې اعمالو اوله بين المللي امپريال-
يزم سره دهغو اړتياو دگر ښا دا دميريوي
دخلکو د مبارزې مقدمات برابر کړې و ،
په کال ۱۹۷۴ کې دگر ښا دا له خپلواکي
سره جوخت دگر ښا دا دخلک وپو هيدل
چې انگليسي استعمار خپله پټه بدله کړې
او قدرت دخلکو نماندې گام او ته په
لاس ته دې ورغلی ، له همدې امله يې د(نوي
جول) په نامه نهښت مينځ ته راووست او په

سري اوعلني توگه يې دگيري دارتجاعې
دولت پر ضد خپلې مبارزې منسجمې کړې او
هغو ته يې دوام ورکړ . ناويلي دي پا نسي
ته وي چې د جول کلمه (د هو سا يني-
ښوونې او روزنې او آزادي له پاره گلبه
مبارزه) دخپلې له مخفف څخه تر کيښ شوي
ده . د جول دنهښت مشر موريس بيشاپ
يو ۳۳ کلن وکیل مدافع و چې څو ځلې دگيري
دوحشي پوليسو له خوا ونیول شواو ووهل
شو دجول نهښت چسې دگر ښا دا دخلکود
پراخه پر گونډا گي ورسره و زر پيا وړې
شو او دگر ښا د رژيم دجا سوسی پراخه
شېکو او وحشي پوليسو دژوردياتي سره سره
يې دگيري دحکومت پر ضد خپلو مبارزو
ته ادامه ورکړه او په نورو ۶ کلونو کې يې
گيري رژيم ته درانده گونډا گونه ورکړل .
دموريس بيشاپ په مشرۍ - دگيري د
دکنا توري رژيم پر ضد خلقې مبارزې ۱۹۷۸

کال دمارج په ميدان کې خپل اوچ ته
ورسيدي . دغې ميا شتې په ۱۳ نيټه يو ي
ډلی انقلابي نو ديوه انقلابي پر غل پسه
نتيجه کې دگر ښا دا دپا بنخت منت
جورج دښار ټول پوځي مرگړو ته و نيول
او دگر ښا دا د يوازي را نې يو يې شېکې
پر نثراتي مرکز يې تسلط وموند ، دغې
قهر مانانه حملې دنيم ساعت په موده کې
ددوتنوپه تلفا تود گيري ۶ کلن ارتجاعې
فاشيستي دکنا توري رژيم را نسکو ر کړ او
قدرت يې دگر ښا دا دخلکو ته وليږد او په
گيري په ۱۹۷۴ کې گر ښا دا دصدر اعظم
په توگه د هيواد د چارو وا گي انحصار کړې
ده د ۱۹۷۶ کال په عمومي انتخاباتو
کې ددولتي قدرت ، نيټنگ او فرېکاري
له لاري د رژيم دمخا لښتو ايو ز ښوون ته
ماتي ورکړه او دخپل (مانجو ست) په مرسته
پاتې په ۱۹۷۳ مخ کې

بدون کار سازنده به سر منزل مقصود نمیتوان رسید

تحول و پیشرفت جوامع مستلزم کار و بیکار متدوام و خستگی ناپذیر جوانان همان جامعه است . هر قدر کار و تلاش در یک جامعه برای نوسازی آن جامعه صورت میگیرد به همان اندازه سرعت پیشرفت آن جامعه قویتر خود را می بیند .

متأسفانه در کشور ما تا قبل از انقلاب کبیر نور تلاش و سرعت کار آنقدر بطی بود که نمیتوان به آن حد و مقیاسی قایل شد . علت این سکون درجه بود ؟ چرا جوانان ما که نیروی پرتحرک شمرده میشوند در گذشت خود و جمود بدون کوچکترین تحرک و تلاش برای نوسازی کشور شان زندگی را به بی تفاوتی سپری میکردند ؟

علت وانگیزه که جوانان ما کمتر به کار و تلاش برای بهبود جامعه خود علاقه میکردند رژیم های مستبد گذشته بود . جوانی که علاقه مند کار بود ، کاری برایش وجود نداشت ، مسلک و تخصص به هیچ شمرده میشد ، آنکه قدرت داشت و نفوذ ، میتواند در ادارات کار

یابد و به مدارج عالی ترقی کند . و برعکس جوانی که صاحب استعداد بود و قدرت کار را داشت ولی پول و صاحب قدرت نبود نمیتوانست کار مطابق استعداد و ذوقش بیاید .

ما شاهد هزاران جوان تحصیل کرده خویش بودیم که دیپلوم بدست داشتند از این وزارت خانه به آن وزارت خانه ، از این موسسه ، به آن موسسه می رفتند ولی کاری برای شان نبود . با اینکه صد ها بست و چوکسی خالی بود ولی اینها نمی توانستند این خالیگاه ها را پر کنند ، برای چه ؟ برای اینکه این چوکسی ها و بست ها فروخته میشد ، این بست ها به فلان آقا زاده تعلق داشت و ...

گذشته از این در رژیم های گذشته کار را بگونه عیب میدانستند ، اگر کاری پشت میز وجود میداشت برایش میتوان گفت کار ولی سایر کار ها و مشاغل جسمانی بست و مردود شمرده میشد از همین رو در کارهای تولیدی جوانان کمتر علاقه میکردند و این باعث میشد که انکشاف و ترقی در کشور ما قوی ترولی خود را بیاید .

کار دسته جمعی امروز از وظایف اخلاقی هر انسان شمرده میشود

خوشبختانه با پیروزی انقلاب سستی که نور جوانان ما در روشنی انقلاب در یافته اند که بدون تلاش و کار متدوام نمیتوان به سر منزل مقصود رسید . از این رو امروز جوانان ما با شور و علاقه انقلابی در کار های تولیدی سهم باری میگیرند و برای شکوفایی کشور شان هر چه بیشتر از پیش تلاش می ورزند . امروز

جوانان ما بخوبی ملتفت این حقیقت گشته اند که کار به هر شکل و نحوی که باشد مقدس است و باید برای آبادی و ترقی کشور و جامعه کار کرد و با زهم کار کرد . تا خدا بخواد همه که بزودی کشور و جامعه خود را در قطار سایر کشورهای مترقی قرار دهیم و این آرزوی هر جوان وطن پرست و انقلابی است .

احترام متقابل و سعادت فامیلی

احترام متقابل در سعادت و خوشبختی فامیل هائش بسزایی دارد . در آن خانواده ای که حسن تفاهم و احترام متقابل وجود نداشته باشد ، سعادت و خوشبختی به معنی واقعی کلمه نیز وجود ندارد .

میشناسیم یک عده پدر و مادر ان را که در زندگی روزمره شان متأسفانه کوچکترین اهمیتی به این موضوع نمیدهند و اصلاً معتقد به آن نیستند . برای همین است که صلح و دوستی و تفاهم در آن خانواده وجود ندارد . در آن فامیلی که این امر مراعات نمیگردد و مخصوصاً بین زن و شوهر رعایت آن کمتر میشود اطفال آن خانواده ، پژمرده بدبین ، ترسو و گریزان از همه بازمی آیند بنا بر همین علت والدینیکه خواهان سعادت آیندگان کودک شان اند نباید در نزد اطفال شان گفتگر و جدال نمایند .

بعضی از پدر و مادر ها بدون در نظر داشت تربیت سالم کودکان شان اختلافات جزئی را که گاه گاهی بین زن و شوهر پدید می آید در پیشروی کودکان مطرح میسازند در حالیکه برای رفع آن میشود در غیاب کودکان به جروبخت بردازند . ولی متأسفانه قسمیکه دیده میشود یکعده از خانواده ها و والدین به این امر خطیر و مهم چندان توجه نکرده و با کمترین مساله و مشکلی شدیدا عصبانی شده به گفتگو و جدال می پردازند و حتی کب به ل و کوب و تهدید همدیگر میکنند . این هابدون رعایت مقام و شخصیت خود در نزد کودکانشان که زود تاثیر پذیر اند بیکدیگر شان فحش و دشنام میدهند . تا جاییکه دیده شد . بیشتر مردان عصبانی شده رعایت مقام پدری خویش را فراموش میکنند و این فراموشی در حقیقت سهل - انگاری در تربیه کودک و یا اطفال شان است .

پدر و مادریکه میدانند کودک شان چه قدر حساس و زود رنج و تاثیر پذیر است هر گز در نزد وی اظهار شکایت از زندگی نمیکنند . برعکس آنانیکه تنها به خود فکر میکنند و تربیه کودک را جز از زندگی خانوادگی نمی دانند بزرگترین اشتباهی را مرتکب میگردند ، اشتباهی که جبران آن ممکن هرگز میسر نشود .

در پهلوی خانواده های پر جنجال و بی مسئولیت هستند فامیل ها و خانواده هایی که سخت طرفدار تربیت درست کودکان شان اند .

این خانواده ها مخصوصاً پدر و مادر های این خانواده بخوبی این نکته را ملتفت شده اند که بگویم که خانواده های خانوادگی باعث برهم خوردن تربیت درست کودکان میگردند . از همین رو هر مشکل و پیروپرسی که در محیط خانواده ایجاد گردد کوشش میشود که کودک از آن کمتر متاثر گردد اگر چه نباید کودک را از بعضی مسایل خانه بدور داشت و بایست کودک را به مسوولیت های زندگی آشناساخت ولی این موضوع جد از مسایلی است که قبلاً در باره آن تذکر دادیم .

از خانواده پرسیدیم که علت خوشبختی شما در چیست ؟

این خانواده برایم گفتند : تفاهم و احترام متقابل .

این دو عنصر حیاتی بزرگترین راز خوشبختی یک خانواده محسوب میگردد . البته باید بگویم این بدین معنی نیست که در خانواده ما کوچکترین اختلاف پدید نیامده ، خیر گاه گاهی به مشکلات و پیروپرسی برخوردیم که باعث ایجاد اختلاف در بین اعضای خانواده گردیده است ولی با معقولیت و سنجش و تفاهم توانسته ایم که این گره های زندگی را بکشاییم بدون اینکه از همدیگر آزرده گردیم . اگر آنان اختلافات جزئی را که گاهی در زندگی هر انسانی پیش می آید جدی بگیرد بدون شك دامنه این اختلاف ها بیشتر شده و بالاخره به بگو مگوها و جدال های خانوادگی کشید . میشود که نتیجه جز بدبختی و ازهم پاشیدگی روابط خانواده ندارد . بدین ملحوظ کوشیده ایم تا از یکطرف زمینه اختلافات خانوادگی را کوتاه سازیم و از جانبی تفاهم و احترام متقابل را در خانواده طوری پرورش دهیم که همه از آن مستفید گردند . و خوشبختانه که امروز شما ما را خانواده خوشبخت میدانید علتی جز این ندارد که همه اعضای خانواده باهم تفاهم دارند و این بزرگترین راز موفقیت و سعادت یک خانواده محسوب میگردد .

اگر می خواهید زندگی

سعادت باری داشته باشید

نقش سازمان جوانان

در تجدید تربیت

باید نظر داشت و یزگیهای عصر ما وسیر تکامل جامعه مادرپر تو اندیشه های سوسیالیزم و انترناسیونالیزم در این مرحله اساس تاریخی که قدرت سیاسی از دست طبقات حاکم ستمگر و نمایندگان اشرافیت فیودالی و دست نشاندگان امپریالیزم جهانی به حزب ساء حزب پیشتاز طبقه کارگر کشور ما، حزب دموکراتیک خلق افغانستان انتقال کرده است مبارزه خلقها در کشور ما مطابق شرایط نوین انقلابی جامعه مابیش از پیش کسب اهمیت نموده و از اشکال ساده سازماندهی به اشکال و شیوه های متکاملتر و پیشرفته تر آن گام گذاشته است. این وظایف که از ساختمان انسان نوین مجبزی با ایدئالوژی دورانساز طبقه کارگر، امروز به ساختمان یک جامعه نوین مجبزی با تیوری انقلابی و پیشرو عصر ما و مجبزی با سلاح پروتاریای سراسر جهان تبدیل گردید، بیکار مبارزه دولت خلقی ما و همه سازمانهای خلقی وابسته به حزب مارا بر مسوولیت تر ساخته است.

سازمان خلقی جوانان یگانه سازمانی در برگیرنده قشر و سیع و پیر تحرك جوانان است که در آغوش کسرم و محبت آمیز حزب پیشتاز ما رشد میکند و به پیش میرود.

وظایفی که درین مرحله از تکامل جا معه مادر برابر سازمان خلقی جوانان افغانستان قرار گرفته است کدام ها اند ؟ از جمله وظایف عمده سازمان خلقی جوانان مابکی هم سازماندهی انقلابی و تجدید تربیت نسل خروشان و نیرو مند جوانان است. نسلی که همیشه با پختی ایدئولوژی ارتجاعی و خرافات به بیراهه ها کشانده میشد و از زندگی سالم اجتماعی بدور میماند و بالاخره نسلی که با همه نیرومندی و توانایی به هیچ گرفته شده بود و باید پختی های اجتماعی دست و پا میزد.

سازمان خلقی جوانان افغانستان به حیث یگانه نیروی متشکل کننده جوانان کشور به

بقیه در صفحه ۵۰

آیا این حقیقت دارد که پس از ازدواج عشق و علاقه زن و مرد به پایا ن میرسد و یا ضعیف میگردد؟ در حقیقت این يك اشتباه بزرگی است اگر چنین تصور شود، زیرا در دوران نامزدی امر از مهر و محبت واقع از طرف زن و مرد صورت میگيرد. چه يك جوان حداکثر تا دوسال با دختری در دوران نامزدی بسر میبرد و پس از آن ازدواج می نمایند که ممکن است این ازدواج بیشتر از چهل تا پنجاه سال ادامه یابد. بنابراین روابط زن و شوهر در طول زندگی مشترک خانوادگی ده ها برابر بیشتر از دوران نامزدی با مهر و محبت توأم است.

علت اینکه میگویند پس از ازدواج محبت زن و شوهر کمتر میشود در اینست که بعضی از شوهران در دوران زندگی زن و شوهری به همسرش کمتر هدایا می خرد و زن ها هم که سخت شیفته گرفتن هدیه از طرف شوهران

نسبت به زن پس از ازدواج میان زن و شوهر را از میان می برد و زندگی خانوادگی زن و شوهر را بشکل يك وظیفه خشک و خالی درمی آورد که زن در طی آن مانند يك مجسمه بیروح و یا خدمتگذار بیش نخواهد بود.

و شوهر هم آهسته آهسته از زندگی خانوادگی دل سرد شده و بالاخره دشمن خانه میگردد. طبیعی است که همه راز و نیاز های عاشقانه در دوره نامزدی در دوران زن و شوهری و طی زندگی زناشویی، نه میسر است و نه طبیعی. پس بگوئید آنچه را که در این دوره طبیعی نیست به یکسو گذاشته از تجربیات جدید خویش استفاده کنید.

برای اینکه همسر خویش را از خود آزاده نساخته باشید تعریف از خوبی ها و محاسنات زن باید بطور غیر مستقیم و گاه گاهی از طرف شوهر صورت بگیرد، مثلا وقتی به شما غذای

شان میباشد این وضع را دلیل به کم شدن محبت ایشان نسبت به خود میدانند، درحالیکه حقیقت غیر از اینست. باید به این عمده شوهران که مشهم به بی علاقهگی نسبت به زندگی خا نوادگی میگردند خاطر نشان ساخت که: اگر شما در دوران نامزدی عادت داشتید که به مناسبت جشنها هدیه ای به نامزد خود بخرید، چه عیب دارد که این عادت را در طول زندگی مشترک خویش داشته باشید. شما که در گذشته دایم از نامزد خود تعریف میکردید و او را ستایش مینمودید چرا وقتی ازدواج کردید این ستایش ها و تعریف ها را کنار میگذارید و همه آنها را فراموش میکنید. توجه داشته باشید که این وضع در روحیه همسر شما تأثیر فوق العاده دارد مخصوصا که همسر تان زن زود رنج و حساسی هم باشد. زیرا قطع حالات عاشقانه

خوش مزه پخت کرچه آن غذا مطابق میل تان نباشد از دست پختی و از ذایسته اش تعریف کنید.

اگر پیراهن تازه برای شما دوخت یا خرید از فوق و سلیقه اش تمجید کنید، این عادت باید در هر حال زندگی مشترک زن و شوهر مراعات گردد.

شوهر باید همواره در پی کسب فرصت برای تعریف از زنتی باشد تا بدین وسیله وی را شاد خسرم و روحش را راضی و بانشاط نگهدارد.

عشق بین زن و شوهر در حقیقت همین خوشی و مسرت و رضایت است. این احساس در نزد زن که خیلی حساس و در عین زمان باریک بین است پیدا نمیشود تا اینکه اونزد خود احساس رضا و مسرت نکند شاید علت آنرا بررسید که چرا ؟

اولا اینکه او یک زن است و دیگر اینکه از شوهرش توقع آنرا دارد که شوهرش او را ستایش کند و به حد پرستی دوستش داشته باشد.

شوهری که در ایجاد چنین وضع و بوجود آوردن چنین احوال در روح زنتی توفیق حاصل میکند، در حقیقت خسرش و او را خوشبخت ساخته است. يك موضوع را بنا به فراموش کنید و آن اینکه: نسبت به زن اعتقاد واقعی نشان دهید.

این يك امر طبیعی است مردانیکه زنها وسیله لذت خود میدانند زنان از آنها سخت گریزانند باید گفت این گونه مردان در حقیقت زن را دوست نداشته بلکه صرف خود و خواهشات خود را دوست میدارند و در پی لذت و خوشی خود هستند. و قتیکه زن بداند که شوهرش او را دوست ندارد متوجه اینست وضع میشود و به مقتضای آن با شوهرش رفتار میکند وای بسا که این وضع زندگی زناشویی را تباہ سازد.

باید بدین نکته معترف بود که زن از هر نوع واداری هرگونه صفات و روحیات باشد، مکمل مرد بشمار میرود زن و مرد دو شیوه

دوره مختلف در زندگی دارند و مرد باید در طرز رفتار و سلوک خود، متوجه این تفاوت و اختلاف باشد و همین تفاوت زن و مرد است که پایا به خانواده را میسازد.

زن خیلی مسرور میشود و قتیکه شوهرش او را در مسایل زندگی خانوادگی و غیر خانوادگی شرکت دهد و از او نظرش را بخواهد و مشورت جوید.

ادب و اخلاق در بین زن و شوهر خیلی ها با ارزش و پراهمیت است اما نه به آن اندازه که بین زن و شوهر شکل رسمی بخود بگیرد و زن و شوهر خود را نسبت به همدیگر بیگانه احساس کنند.

یکی از راز های موفقیت و سعادت مرد در زندگی خانوادگی اش اینست که او نباید در پیش زنتی از زن دیگر تعریف کند ولو این تعریف از روی بی غرضی هم باشد نکته دیگر خیلی با ارزش تر است و آن اینکه زن را نباید در مقابل هم جنسان شان تحقیر کنید و خورد سازید. این مر خیلی در سعادت و خوشبختی خانواده تأثیر دارد. و آنالیکه در بی سعادت و خوشبختی خانواده اند باید متوجه این دو نکته بالا باشند.

زنان و دختران

گزارش از: لگهت دستگیر زاده

عوامل تعصب مقابل آزادی زنان چیست؟

درباره موارد بین جوانان مخصوصاً زنان و مردان روشنفکر ماکلمه تعصب به مباحثه گرفته می‌شود و بطور مشخص سر تعصب مقابل آزادی زنان، جروب بحث هائسی صورت می‌گیرد و چه بسا که به نتیجه یسی نمی‌انجامد. برای اینکه موضوع را بصورت علمی و همه‌جانبه بررسی کرده باشیم خبرنگار ما با چندتن از استادان و محصلان پوهنتون کابل پیرامون عوامل تعصب مقابل زنان صحبت نموده‌است که اینک اشرف آن تقدیم می‌گردد:

پوهنمل رسول امین استاد پوهنخا ادبیات و علوم بشری در این مورد گفت:

عمق این مسئله را باید در حیات زن در جریان تاریخ جامعه افغانی مطالعه کرد و برای دریافت عوامل موجود این عمل باید نقش فارمسیون حاکم اجتماع را بررسی نمود.

تعصب در مقابل آزادی زن، دانش زن و موجودیت موقف اصلی زن نظر به عنعنات و رسوم ناگوار است که زن حیثیت ملکیت خصوصی را اختیار کرده‌است.

در فارمسیون فیودالیه موقف اجتماعی شخص وابسته بزمن بوده و ارزش او محدود به مقدار جریب زمین و تعداد بزرگ و دهقانان

وی می‌باشد. در اینجا لازم می‌بینم که ازدو اصلی که مربوط به این گونه مسایل است نام ببرم که یکی آن تعلیم است و دیگرش کلتور. تعلیم که در این جامعه تقیماً زیر اثر کلتور قرار دارد زیاد مورد بحث نیست پس مسئله حاکم در ساختمان ذهنیت جوانان ما کلتور است که آنرا در دو بخش مطالعه می‌نمایم اولاً از نگاه اقتصادی یعنی کلتور مادی و دیگر کلتور معنوی یا از لحاظ گرفت و برداشت مرام از اجتماع و ارزش های مرام در همان معیار حاکم. با تغییر کلتور عادی یعنی تغییر سیستم اقتصادی مسلط جامعه کلتور معنوی آماده تغییر می‌گردد که البته یادآور می‌شوم تغییر کلتور معنوی با همان سرعت کلتور مادی صورت پذیر نیست.

بر میگردیم به اصل موضوع و آن اینکه گفتیم «زن» در فیودالیه منحیت یک وسیله برای تولید یا خود ملکیت خصوصی نداشته میشود مثلاً در اکثر نقاط کشور ما زنها پایه پای مرد در ذرع و سایر مراحل زراعت کار میکردند اما در آن جایکه کار میکردند ما لک نمی‌بلکه ملک بودند کارشان بدون مسزد و تا اندازه زیادی تحمیلی بود در اینجا زن

مالک آن قسمت از کار هاییکه در مزرعه به انجام رسانده نیست بلکه وسیله ایست برای انجام کارها.

پس دیده می‌شود که زن (ملکیت خصوصی) و یا (وسیله تولید) بوده و جزء کلتور شان بود و همچنان که زمین و مال را وابسته بخود میدیدند زنها نیز، و در زمینه برای وی آزادی عمل و مجال تصمیم گیری مستقل را نداده‌اند و خیلی جدی مقابل آزادی زن عکس العمل نشان داده‌اند. و این عکس العمل همان تعصب است که شما از آن نام بردید و این جز نتیجه ضابطه کلتور معنوی این گونه جوامع نمیتواند باشد.

دکتور رحمت الله زیرک یار استاد پوهنخی حقوق و علوم سیاسی در مورد می‌گوید:

یادآور می‌شوم که انتقال کلتور مادی به

سرعت صورت می‌گیرد و در اینجا میتوان به مردمی بر خورد که انتقال کلتور مادی را به آسانی پذیرفته اند ولی کلتور معنوی و ی به همان گونه باقی مانده است مثال میدهم: شخصی را می‌بینم که زندگی خود را به مدرن ترین شکل تنظیم میکند از وسایل ارتباط جمعی مخصوصاً رادیو و تلویزیون بهترین اش را هم دارد ولی همین‌ادم به ظاهر متهمن دخترش را اجازه نمیدهد از صنف ششم به بالا درس بخواند چون انتقال کلتور معنوی بطی تر صورت می‌گیرد و این انتقال مدت زمانی طولانی لازم دارد تا شخص از زیر ضوابط یک فارمسیون خودش رابه فارمسیون دیگری و ضوابط زاده آن فارمسیون تطابق دهد.

حرف این است که در فارمسیون فیودالی «زن» متاع است و متاع هم که آزادی ندارد پس زن نباید آزاد باشد! وزن بدین دلیل در قبضه و اختیار مرد است و متحمل حاکمیت بی‌موردش! در این خصوص تعصب به نا مطلوب ترین شکل تسلط دارد. و از بین رفتن تعصب در اینگونه محیط ها خواهان تغییر مادی آن جامعه است و بطور کلی تغییر مطلق فارمسیون اقتصادی آن منطقه.

سلطان حمید نارون محصل پوهنخی حقوق و علوم سیاسی:

راجع به مسئله که شما متذکر شدید باید بگویم که: محیط سازنده ترین عامل در ساختمان شخصیت افراد است: افراد اجتماعی از روابط حاکم اجتماع و خصوصیات و عنعنات جامعه خویش به هیچ صورت دور و جدا مانده نمیتواند بهترین مثال در این باره تفاوت جوان با جوان روستا است: چه جوان «ده» از محیط کوچک و محدود خویش، و جوان شهر از محیط پرسرو صدای خویش تا تر بر داشته اند و در عمل هر دو تابعیت از محیط خود و ضوابط حاکم محیط خود میکند و اگر مسئله را از شهر و ده بیرون کنیم و آنرا در اجتماع بزرگتری مطالعه کنیم دیده می‌شود ارزش های مسلط جوامع جوانان را به گونه‌های مختلف در آورده است، مثلاً در فیودا لیزم، جوان طوری و در سرمایه داری جوان به

گونه دیگری مسایل را بررسی می‌کند و به نظر من مسئله تعصب بیشتر زاده فیودالیزم است جوانان در این گونه اجتماع بدون در نظر داشت واقعیت های عینی، عکس العمل های بی جا از خود بروز میدهند بطور مثال عده از جوانان دوست دارند با دختران روابط داشته باشند و برای برپا نمودن این رابطه هزار زحمت را هم متحمل می‌شوند تا با دختری طرح دوستی بریزند ولی غافل از اینکه پسرانی دیگری مثل خودش در پی ایجاد رابطه با خواهر روی است، در مورد خودش این مسئله را خوب و پسنندیده می‌گوید ولی اگر خواهرش را با پسری دید شدید ترین عکس العمل را در زمینه نشان میدهد اگر این جوانان این عکس العمل را با بقا طر حفظ آبروی خانواده اش انجام میدهند باید بدانند که او توانست تا به گونه های پبتری زشتی ها و پستی های اجتماعی رابه خواهر روشن سازد ولی موضوع این نیست زیرا وی زیر تسلط همان روابط کهنه فیودالی میخواهد تملک و حاکمیت خویش را به الیات رساند و سگرنه باید نگهداری آبروی خانواده را از خویش شروع کند!!

عقیده «بها» کاکر محصل سال اول پوهنخی اقتصاد درین خصوص چنین ابراز نظر کرد:

به عقیده من «تعصب» زاده جدل بین دو کلتور متضاد است آنجایکه کلتور نو میخواهد جانشین کلتور کهنه شود!

کلتور حاکم هراجمعی در همه موارد بر زندگی

افراد سایه افکن است و افراد جدا مانده نمی‌توانند از قبول آن گریزی ندارند جز در مواقعیکه کلتور تغییر یابد من این موضوع را از شروع پدرسالاری به مطالعه می‌گیرم بعد از اینکه مرد صاحب وسایل تولید شد حاکمیت حیات اجتماعی را بدست گرفت و زن را که اتکای اقتصادی نداشته و فاقد هر نوع ملکیت بود برای خانه داری برگزید و ویرا جدا از فعالیت های اجتماعی نگهداشت زن را محصور در قلعه‌ها کردند و به گفته پروین اعتصامی (نور دانش را ز چشم زن نهان میداشتند) وزن جامعه افغانی در طول تاریخ و گذشت سده ها زیر ضربات تازیانه خرافات پسندی مرد قرار داشت ولی از آنجایکه نظام طبیعت در تحول است کلتور حاکم جامعه نیز پایه پای سایر تحولات تغییر می‌نماید و در این گذار است که تعصب زاده می‌شود. در جامعه ما که در مسیر تحول قرار دارد زن (حتی بسویه لیسانی) محکوم تفوق طلبی مرد است هر چند که مرد نیز از نگاه دانش همپای وی است.

و این اصل آشکار گردد که «زن» و مرد باید نقش حاکم و محکوم را نداشته باشند و امر و مامور و انداخته باشند بلکه با ید نقش همان در ایجاد جامعه نوین داشته باشند نقش همسان در ایجاد جامعه نوین داشته باشند.

زنان و جهان امروز

کمیسیون اقتصادی ملل متحد برای اروپا ECE اخیراً سمپوزیومی در باره نقش زنان در انکشاف اقتصادی جوامع بشری در پاریس دایر نمود. هدف اصلی این سمپوزیم عبارت از جلب توجه حکومت‌اشتراک‌کننده به پرابلم‌های جهان است. زنان که سهم فعالانه‌ای در انکشاف اقتصادی جهان دارند، نیمی از اجتماع بشری را تشکیل می‌دهند.

روی همین ملحوظ درین سمپوزیم حقوق زنان بادر نظر داشت سهم شان در فعالیت‌های اجتماعی مورد ارزیابی قرار گرفت.

وقت نابرای زنان نیز وقت کافی برای تفریح و استراحت ندارد. چنانچه از مطالعات جامعه‌شناسی برمی‌آید اوقات تفریح و بیکاری مردان سه چند و چهار چند نسبت به وقت تفریح زنان بیشتر است و همین علت است که اورگانهای دولتی بلغاریا می‌کوشند راه‌های سالمی را برای زنان مهیا سازند تا به تفریح اطفال خود رسیدگی بهتر نمایند.

در سمپوزیم پیشنهادات و تقاضاهای نمایندگان اشتراک‌کننده در مورد پرابلم‌های کنونی که زنان جهان به آن روبرو اند مورد بحث صورت گرفت.

بادر نظر داشت پرابلم‌های متذکره بود که

ماریا دیلوردیز پنتاسیلگو

ماریا دیلوردیز پنتاسیلگو

اولین‌زن پرتگالی است که تابعال به پست صدارت رسیده است و ی در ۱۸ جنوری ۱۹۳۰ در شهر ابرا نینس تولد شد بعد از آنکه بحث انجیر کیمیا از استیتوت تخنیک عالی لوزین در سال ۱۹۵۳ فارغ گردید و ی بحث محقق در ریاست‌انژی هستوی شامل کارشد و کارهای تطبیقی تسی خود را در استیتوت های علمی آلمان غرب سو ایس سوامریکا انجام داد. پنتاسیلگو هرگز عضویت کدام حزب سیاسی را نداشته است مگر از دوران تحصیل حسود تاکنون باحلقه های کاتولیک از نزدیک تماس داشته و در اورگان های ملی و بین المللی زنان کاتولیک سهم فعال خود را انجام داده و بحث رئیس جنبش بین المللی زنان کاتولیک انتخاب شده قبل از انقلاب اپریل ۱۹۷۴ و بعد از آن عضو هیات نمایندگی پرتگال در اما میله عمومی ملل متحد بوده است از سال ۱۹۷۵ تا وظیفه فعلی اش نمایندگی پرتگال را در یونسکو عهده‌دار بوده است. موصوف در سال ۱۹۷۴-۷۵ سکرتر دولت و بعد از آن وزیر امور اجتماعی

در دوپست اول حکومت وقت انقلابی بوده است. وظیفه اخیر پنتاسیلگو (پست صدارت) از طرف دست چپی های پرتگال مورد استقبال گرم و همه جانبه قرار گرفته است.

زنان نه تنها نیم تمام جمعیت جهان را تشکیل می‌دهند بلکه در تعمیر اقتصادی جوامع دول اوزنده ایفا میکنند. این عملیه درازین بردن پرابلم‌های که زنان جهان به آن مواجه اند کمک و مانع به میان آمدن مشکلات جدید میگردد. و به همین دلیل بود که در سمپوزیم پاریس روی سه گروپ جداگانه (شامل موضوع استخدام زنان در موسسات، کارگاه ها و فواری، تعلیم و تربیه زنان و جلوگیری از ضیاع وقت آنان) بحث و مذاکره صورت گرفت. اشتراک‌کنندگان توجه جهانیان را به محترم شمردن حقوق زنان و مشکلات آنها معطوف نمودند و از آنها خواهان حقوق مساوی زن و مرد شدند.

زنان هنوز هم در اکثر گوشه های جهان از حقوق مساوی تعلیم و تربیه که حق مسلم هرافسان است بهره مند نبوده بلکه تحت فشار های گوناگون قرار دارند. در بعضی از کشور های جهان زنان هنوز هم تحت فشار کار های کمر شکن عمنوی میباشند. به عدد کمی از آنان فرصت دست یابی به کار های

در عکس عده ای از اعضای سازمان رفاه بلغاریا را مشاهده میکنید. این سازمان سی سال قبل در بلغاریا تأسیس شد. در تابستان امسال در حدود ۸۲۰۰۰۰ محصلین و متعلمین در فعالیت های این سازمان مجدانه سهم گرفتند. آنها با کارگران، صنایع قطعی سازی، کارگران زراعتی و موسسات ساختمانی کار مشترک انجام دادند.

خطاب به دختر افغان

دختر افغان مبارک گویت
مبتلای رنج بودی در فروش
در فر و شت نیک‌دارد دگر
غزت انسان فرو ریزد از یسن
دیگر آن ناپخرد دختر فروش
بی ر ضا با پول بفر و شد ترا
شمع سان امروز در محفل یسا
با کلام و با پیام آتشیسن
دستخیز خلق می باشد کنون
در بنای اجتماع با شکوه

چونکه روزنیره و نارت گذشت
آن همه تحقیر بسیار گذشت
چونکه انسانی و بسائی محترم
گر خریدش کسی به دینار و دم
کی تواند تا ترا سودا کند
پول بشاند و جاه و پا کند
توده را از غفلت بیدار کن
سعی در اصلاح و در اعمار کن
با برادر های خود همکار باش
پیش تاز و جاهد سر شار باش
(عبدالحی ضیاء)

گر مه وینه مینه

خنگه زه اونه اشنا شو
خنگه مووکاته یوبل نه
خنگه سترگی شولی خوینی
لکه کتیبینی یورا گل نه

خنگه زهونه سره نلو شو
خنگه تنگ شوه په سینه کی
خنگه اوپنکی خوخیدلی
د سرو کا پو رنگینه کسی

تاته یاد دی زما گلی
هاغه پته پته مینه
۱ - زاری د بنو لادی
غلی غلی پته شیرینه

تا ته یاد تی بنکلی ورخی
لا چه زهوکسی لیبو لری و
هاغه خانله ز پید نه
پوچه بل نه سپیلنی و

خومره خوند کوی نازولی
چه د مینسی درد د پیری
د زونون په مزه پوه شو
چه پیری لا خو پیری

خو : خه ناولی چاپیریال دی
دلته مینه نا روا ده
د لته شوه زهونو یووالس
دا خطا لوی به گناه ده

هو : قسم می منا په مینه
چه به دا طلسم مات کړم
یا به زه هم در لوگمی شم
یا به دا لاره آلیات کړم

یا بسه و شینده مه وینه
چه را و تو کی گلونه
یا به گر مه کوبه زمکه
چی شی یو داغلی زهونه

یا به کتیبیده سور خال زه
به تند ی به لیکم مینه
یا به غاږ و غم نا به
سی گیم به نا زینه

د خلکو شاعره

ای شاعره ای خلکو ارجمنده
د آوتسو ترجمانه او پسونده

طبیعت او په بنکلا یی لا مینه
ای په ژوند کی دسیغلی مینشی خونده
ستا له سوزه سازو هره نغمه ده
ای فنکاره او خلاقه هنرمنده
ستا په ژبه د بنکلا نمانځنی کیری
ای د مینشی له عقیوبه پسر مند
د علمی جهان بڼی په پلوشو کی
تا فکرونه آزاد کړی دی له بنده
د سپرو او زیار ایستونکو خلکو زونه
په خوره مینه می ماته کوبه دانده
رنگینی طبیعت رانه تعریف کوبه
تا خوالی می توری لیری کوبه له ژونده

ای شاعره : پدی خلکو دی تل ویاړه
خه چی غواړی نوددوی په نوم یسی غواړه
رازلی لری یوال
ژوندون

پوشش های یکتا کار گر باسواد

چه کسی شهر هفت دروازه «تب» را بنا کرد ؟
در کتاب ها ، نام فرمانروایانی آمده است
آیا فرمانروایان ، نخته سنگ ها را به عوش کشیدند ؟
و با بل را که چندین و چند بار ویران شد ،
چه کسی باز ساخت ؟

قلعه های شهر زوین «لیما» خود در کدام خانه به سر می بردند .
در آن شب که دیوار بزرگ چین
تمامی گرفت ،

بنایانش به کجا رفتند ؟ روم بزرگ ،
پراز تالی نصرت هاست . چه کسی آنها را بر باد داشت ؟
وقبصر هارچه کمانی بیروز شدند
آیا بیزانس پر آوازه ، برای ساکنانش فقط قصر داشت
در آتلانتیس افسانه یی

حتی در آن شب که دریا به کامش کشید
به دریا افتادگان ، بر سر بردگان خود نعره می کشیدند
آیا اسکندر جوان ، هند را تسخیر کرد ؟
به تنهایی ؟

قصر که «گل» هارادر هم گوید ،
حتی آتشیزی هم به همراهش نبود
فلیپ اسپانیایی ، به هنگامی که ناوگانش
غرق شد ، گرفت .
جز او ، آیا هیچکس گریه نکرد ؟

فردریک دوم در جنگ های هفت ساله پیروز شد
آیا هیچکس در این پیروزی ، سهمی نداشت .
بر پیشانی هرورقی ، یک پیروزی
چه کسی شام پیروزی هارا می پخت ؟
هرده سال ، مردی بزرگ .

چه کسی خزینه ها را می برداخت ؟
این همه روایت
این همه پرسش

خط سرخ

انقلاب از چه تراويد ؟

از آن شيبه باد ،
آنكه ز آشوب قرون
به لياش فریاد
و آنكه از بهر بر افكندن باروی قصور
ز زمينهای لگد كوب ستم می آید .

رگزن حاذق بی مثل زمان بر تو درود
ز تن تو س نب آلود زمین
خون حق بود كه چون آیت بهیودوشیاب
بر لب نشتر نصمیم سحر جاری شد .

در كمينگاه قرون
بیر زال گنه آلودی هست
او كه تكرار خودش را به مزارع زمان میكارد
و در اعصار قدیم

او كه از حلق تنور شرر اباشته اش
مد تو فانی در پای نها جم رو یید
نوح الفسانه بی بیر كهن را بدود

نوح آن روزی را
كه به كشتی نجات
زهر آن جا نوری
جوره بی را برداشت

و به نصیری دیگر
زال آماج ملامت هاباز
ورد تكرار خودش را به خجالت نالید
مددیگر رو یید
ناوبانی آمد
ناوبانی دیگر
لیك فر هیخته تراز هر نوح
نه زافسانه نه دور
و در آن كشتی پندرا مش ما
خلفها را دیدیم

همگی خنده فر مز بر لب
دستها شان به سلامت و سباس
به هوا با لا لا

قلیبا شان همه با شوق رهایی ها گرم
انقلاب از دل مردم برخاست

انقلاب از دل آزردة مردم برخاست
باز مغز آگاه
باز بازوی سطر و بدن داغ عرق پرورشاد

با یكی دست رها گشته خشك
بخت بیداد تپی ماندن را
ز نفس میخارید

و تنی سست زهر بند به خاك افتاد
خواب نان را میدید
كه هزاران كاوه
همگی از پولاد

انقلاب از چه درخشید ؟

زندگانه ابر
ز صغیر باران
وزرعد طاغی

آنچنان آذر خشمینه حوال
كه بگو بند به طبل ظلمت

همگی در پولاد

در هبوی طی زازل
تا کرانهای ابد
خواب آن گر سته را

یافتند از لب خاموش زمان تعبیری
وجه روشن
چه فرست ا

• • •

من كف دست زمین را دیدم
پیش از لحظه میلاد كبود «من» خویش

و در آن دست سپید

همه خط ها : خط لرون خط قلب
خط عمر

همه اش يك خط بود
همه اش يك خط سرخ

همه اش يك خط «من»
انقلاب از سر آن خط برخاست

و هنوز آن خطها

بر كف دست تما می زمین میبینم

تنازع

بقا

از: بهار

نیست هنگام تأمل بی درنگ آماده شو
با نشاط شیر و با عزم پلنگ آماده شو
در مقام خویش، چون شهید و شریك آماده شو
تا هراد خویش را آری بچنگ، آماده شو
تا رسد آوازه ات هر جا، چون جنگ آماده شو
تا بری این گوهر از كا منبگك آماده شو
تا از این فرهنگ یابی فرهنگ آماده شو
تا ز گردن بگنی این پالنگك آماده شو
چون قیص شوخگن بهر گدنگك آماده شو
ورنه بهر دیسدن صدر و پورنگك آماده شو
تیره بختی را بگیتی رنگ رنگ آماده شو
ور بهماندی از هنر هابهرنگك آماده شو
ورنه چون شلوك مسكن بهر رنگك آماده شو
ای بلورین ساق و ساعد، بهر مننگك آماده شو
چون ستوران از بی الفسار و رنگك آماده شو
سنگلاخ عمر را با پای رنگك آماده شو
تا رود يكسر از این آئینه رنگك آماده شو
بهر كسور با كتاب و با رنگك آماده شو
پیش از آن كا بد بگوشت بانگك رنگك آماده شو
زیر این چرخ نفوس چون خدنگك آماده شو
پس برای بردن گوی از رنگك آماده شو
هم تو بهر این بنا با ارج و سنگك آماده شو
شیر مرده با غریسو و با غرنگك آماده شو
زندگی جنگ است جا تا بهر جنگك آماده شو

زندگی جنگ است جا تا بهر جنگك آماده شو
در ره ناموس ملك و ملت و خویش و تبار
بهر كام دوستان و بهسر طبع دشمنان
همچو شیر سخت دندان یا عقاب تیز جنگك
تا رود صبت خوشتر هر سو، چو سرو آرازه باش
علم یكتا گوهر است و كاهلی كام نینگك
حاصل فرهنگ جز مهر و محبت هیچ نیست
خشم و شپوت پالنگك گردن آزاد گیت
با گدامن باش و ایمن ورنه با سر كوب دهر
چون جوان مردان بیكرنگی مثل شوردجهان
گر بگیتی علم و دانش را نجستی رنگك رنگك
ای بسر كسب هنر كن تا كه نام آور شوی
خیز و باورزش بر آر این كموت زرد از بدن
گر تكردی بازوی خود را بورزش همچو سنگك
ورتن و زنده ات را ورزش جان یار نیست
رستی اربا رهروان رفتی و گرم اندی بجای
با ریاضت میتوان ز آئینه جان برد رنگك
نیست ممكن پاس كشوری كتاب و بی رنگك
دهر در هر كار كردی میزند رنگك خطر
تاریخی از راستکاری با سر مقصود خویش
ساز چو گانی ز رسم مشرق و علم فرنگك
این بنا آماده شد بهر تو با این ارج و سنگك
اینك این میدان ورزش عرصه علم و هنر
سال تاریخ بنا را زد رقم كسلك بهار

از سنگفتی

رابطه نوع خوراک با بیماری

سرطان

کار شناسان غذایی درین اواخر دریافته اند که نوع خوراک رابطه نزدیکی با ابتلاء به بیماری سرطان دارد. بدین معنی که مصرف بعضی از خوراکیها انسان را در معرض ابتلاء به بیماری سرطان قرار میدهد. ازین جهت به عقیده آنان ضرورت دارد از مصرف برخی خوراکیها دوری جست. میدانید که یکی از غذاهای روزانه آدمی گوشت است. گوشت های چرب گوشتدوگاو برای تندرسی انسان زیان دارد. برعکس گوشت مرغ و ماهی جو راکی است که به صحت و تندرسی آدمی بی افزاید. در مصرف گوشت سعی شود چربی آن جدا گردد. هیچگاه گوشت را در روغن سرخ نکنید بهتر است گوشت را آب بپزید و آبکباب شده مصرف نماید. همچنین از مصرف شیر پرچربی بپرهیزید و مصرف تخم مرغ را بحداقل کاهش دهید. در عوض میوه، سبزی و حبوبات، مصرف کنید. علاوه بر خوراک بصورت مری و شیرینی که از شکر ساخته میشود پرهیز داشته باشید. خوراک های غلیظ از کولسترول خون میکاهد و از اضافه وزن بدن جلوگیری می کند. به عقیده پروفیسور «آرنست ویندر» رئیس رادار در خدمت ناپینایان

رادار در خدمت ناپینایان

یک دستگاه کوچک رادار در آینده نزدیکی در عسای ناپینایان تعبیه خواهد گردید که کمک آن ناپینایان میتوانند مواج سر راه خود را احساس و تشخیص دهند. این دستگاه را دانشجو یان پوهنتون «فوت وانگ» در شوارتس والد آلمان ابداع کرده اند و هدف آنها اینست که برای هشدار هزار ناپینایی که در آلمان وجود دارد یک دستگاه ردیاب قابل استفاده بوجود آورند. این دستگاه که باندازه یک چراغ قوه سی است مانند رادار کشتی ها کار می کند. قرار است در حدود دوسه و پنجاه مایک باشد.

وسيله شگفت انگيز

دانشمندان دست به تهیه ابزار شگفت - جنگک یا صلح، به همراه داشته باشد. انگیزی زده اند که قدرت فوق تصور آن اگر امواج اشعه معمولی را بیک جمعیت میتواند دست آورد های انسانی یا اهرمنی - پراکنده تشبیه کنیم امواج یکنواخت لیزر را

میتوان مانند یک ستون سر باز دانست که بانظم خاص قدم بر میدارند زیرا اشعه لیزر مانند نور معمولی موج نمی زند. اشعه لیزر میتواند متمرکز شود و بجای هدفتاشانه گیری کند. بدیده لیزر برای اولین بار توسط دانشمندان شوروی و آمریکا در دهه پنجاه مرحله آزمایش درآمد. در ممالک متحده «چارلسزنان» و «آرتور شاولو» متوجه شدند که نور یک لامپ جرقه زن (فلاش) باعث می شود که مالیکول های بعضی از عناصر کمیاب در زمین بقوت متشعشع شوند و یک انفجار نیرومند و غلیظ را ایجاد کنند.

در اولین لیزر که عملاً در سال ۱۹۶۰ بکار گرفته شد از کریستال های یاقوت مصنوعی استفاده گردید اما امروز لیزر کمیاب و الکتریکی ابداع شده است که از هرو نوع ماده گازی، مایع و جامد استفاده می شود (باید دانست که دانشمندان شوروی از دوگاتونیک

معبد آتش پرستان

یک معبد بی نظیر مربوط مذهب آتش پرستان (مسرکز تصویر) که تاریخ آن تقریباً به قرون ۱۷ و ۱۸ میرسد در دامنه های خارجی شهر باکو مرکز آذربایجان موقعت دارد. در آنجا در گذشته های دور راهبسن یک معبد را اعمار کردند که آتش آنرا با روغن می افروختند و اجرای مراسم مذهبی شروع میگردد. در قرون هجدهم زابریسن از بغداد خوارزم و بخارا در اطراف این معبد جمع میگرددند و بتدریج توجه مسافرن کم کم به این معبد جلب گردیده اکنون هزاران سیاح ازین ساختمان معلق شگفت انگیز دیدن مینمایند.

فیصد ترآید بعمل آورد.

کشف یک طریقه جدید

امید بهترین نتیجه از متود فوق را زمانی میتوان داشت که محلول اسید تری-بنزویک دوبار بالای نبات متذکره پاشیده شود. البته بار اول در زمان شکوفه و بار دوم دو هفته بعد از محلول پاشی اول، قراریکه معلوم گردیده تمامی مصارف محلول پاشی یک هکتار زمین معه معاش پرسونل آن در حدود بیست لیوا (پول بلغاریایی) میباشد در حالیکه سوداضافی در صورت استفاده از متود فوق در حدود پنجاه لیوا تخمین گردیده است.

مسدت چهار سال میشود که انستیتوت فزیولوژی نباتات مربوط اکادمی علوم بلغاریا بصورت تجربوی جهت بلند بردن سطح حاصلات یکنوع نمناع و برای رشد هرچه بیشتر و بهتر این نبات از تری - بنزویک اسید استفاده نموده و مینماید. در نتیجه تجارب انستیتوت متذکره که در لابراتوار و کشتزار صورت گرفته به اثبات رسیده که با استفاده ازین متود میتوان در حاصلات نباتات مذکور سی و چهار فیصد و در تیل خام آن سه و نه

های

رنگی رنگ

هرم کیوپس، یکی از عجایب بشری

این عکس هرم شاهی قصبه بگراویا (۲۰۰ کیلومتر دور از خرطوم مرکز سودان واقع است) را نشان میدهد. در بجا در حدود ۳۵۰۰ هرم بسایزهای مختلف وجود دارد که گفته می شود آرامگاه امپراطوران «مریتین» (قرن سوم قبل از میلادالی قرن چهارم بعد از میلاد) بوده است

هرم بزرگ «کیوپس» در غزه واقع در مصر در سال ۲۶۹۰ ق.م در زمان فرمان روایی «فروه خوفو» بنا شده است. بسیاری محققین جهانی در جریان مطالعات خود به تحیراندر شده اند زیرا نمی توان تصور کرد که چنین بنای عظیم الجثه در پنج هزار سال قبل یعنی زمانی که دانش تخیلی و ساینس مردم دره نیل محدود بود چگونه اعمار شده است.

هیچ سر رشته واحدی بدست نیست تا روشن سازد که معمار این هرم مرتفع (۴۹۰ فوت) کیوپس چگونه آن زمین سخت پوشیده از ریگ را در آن صحرا بسرای این عمارت که شش و نیم میلیون تن وزن دارد، انتخاب کرده است. تپه باد و یا زمین صخره یی که بروی آن این هرم بنا شده

هرم بزرگ کیوپس مصر که در ۲۶۹۰ ق.م بنا شده است.

یک دیوار به ارتفاع سه متر وضخامت یک متر اعمار گردد کنایت خود کرد. اگرچه در مورد چگونگی اعمار این هرم کدام معلومات مؤثق در دست نیست مگر ورق پاره یی که از یک محل باستانی سودان (گفته میشود دوهزار سال قدمت دارد) توسط «فریدریخ منکل» مهندس پوهنتون برلن که اخیرا کشف شده است شاید بتواند کلید معلوماتی باشد در مورد اینکه هرم مذکور چگونه دیزاین و اعمار شده است. گفته می شود که این نسخه شاید پلان یا نقشه کار همین هرم باشد این اولین بار است که چنین یک پلان عمارت (نسخه مکتوبه) از یک هرم کشف گردیده است. مهندس مذکور این سند را هنگامیکه بالای بزرگترین هرم در قصبه «بگراویا» که از ۳۰۰۰ قبل از میلاد الی ۳۰۰ بعد از میلاد مرکز فرهنگ تمدن بوده است) واقع در قسمت شمالی سودان مشغول کار بوده، پیدا کرده است. این نقشه یا پلان که بنام «پلیت فورم» یاد می شود دارای یکتیم متر طول بوده و به درستی جزئیات اوت لاین و زوایای هرمی را که این پلان در آن یافت شده نشان میدهد و محتوی یک دیزاین از روکتی قسمت فوقانی همین هرم می باشد. این پلان شاید کلید معلوماتی شده بتواند که چطور اهرام دیزاین ساخته شده اند. طوری که گفته میشود این هرم بزرگ هزاران سال قبل یعنی هنگامی بنا گردیده است که شهر روم اعمار شده و اولین وقایع یا اسطوره بنام «اودیسه» توسط «هومر» سروده شده است.

است کاملاً هموار و مسطح می باشد. یکی از محققین بنام «اریخ وان دانسکن» در کتاب خود بنام «کارویون های خدایان» اظهار میدارد که: هرم کیوپس نه تنها قاره ها و اقیانوس ها را بدو قسمت مساوی تقسیم مینماید بلکه مرکز ثقل قاره ها را تشکیل میدهد. چنین معلوم می شود که جای این بنا توسط کسی انتخاب گردیده بوده است که راجع به شکل گروی زمین و تقسیم قاره ها و ابحار معلومات داشته است.

نمونه تخیلی کار این هرم دیدنی بوده و ساینس دانان امروزه ما را به حیرت افکنده است. امروز هیچیک از ملل جهان هر چند اگر تمام منابع تخیلی جهان در اختیارش

بی هوشی

بکس را به دقت کامل باز نماند. اما در بکس چیزی نبود که از کار انداخته شود. آسای برنس به سادگی فراموش کرده بود که تیبب ریکارد درش را خاموش کند.

برنس ترنس دانشمند انگلیسی حسین رسیدنش به سیدنی (آسترالیا) باعث جنجال بزرگی شد وقتی به پولیس گفت که شخص در بکس دستی اش بمب خود کار گذاشته است از بکس دستی وی صدای خرخش بیرون می شد. پولیس بلافاصله هتل را از مهمانان تخلیه نموده و از متخصصین رشته خواست تا

جهان

صالح گل دراديو تلویزیون تکړه سندرغاړی

اوس هنر د خلکو دپاره دی او ټول خلقي هنرمندان شپه او ورځ د خلکو په خدمت کې دی

گراو لوستونکو او محترمو هنرمندانو! دژوندون دمجلې کارکوونکي و پاره چې ناستوته هغه هنرمندان دريږي کوم چې واقعا هنر د خلکو دپاره غواړي او خلکو ته يې وړاندې کوي .

څرنگه چې په تېرو فاسدو رژيمونو کې هنر او هنرمندان د يوې خاصې طبقې د پاره په خدمت کې ؤ، کوم چې درباريان، خاينان او دهغوی تالی ختی ؤ، شوی نه غوښتل چې هنر د خلکو د خدمت دپاره وي په تېره بيا هغه هنر چې د زيار ايستونکو ذهنونه پيسې روښانه کاوه، هروخت هنر ددوی او هنرمندان په ددوی شخصي نوکران ؤ، هنرمندان محبور ؤ چې دربار در باريان او ټول ظالم واکداران په خپل هنر کې وستايي، او که داکار يې نه کاوه دهغه وخت د هنرمندانو له ډلې نه ايستل کېده هغه هنرمندان چې هنري د خلکو دپاره غوښتل او د زيار ايستونکو دردونه او کم اوونه به يې خپل هنري ډله کې تمثيلووه، هغو ته د هنر په ډگر کې هيڅ ځای نه و .

زيار ايستونکي به دا ياد کار لاندې مهو او دوی به د زيار ايستونکو د کار په محصول خپل شان لپاره دعیش او نوش زمينه برابروله

اوچې چې به يې بري کولی هنرمندان به يې غوښتل او ددوی د هنر څخه به ناوړه استفاده کوله . اصلا دژوندانه هر نعمت ددوی په برخه ؤ او زيار ايستونکي به ددوی په نظر انسان هم نه ؤ داخولاشه چې د هنراو دژوند دنورو بېکټونه گټه واخلي . . دهغه دانسانانې دشرف ضد انسانان او ددوی ظلمونه و چې د زيار ايستونکي بچيان لاسونه يې سره ورکړل او ددوی په ضد نه ستړی کېدونکي مبارزې يې پيل کړې او د خوارولو کولو د مبارزې په نتيجه کې د نور ستر او څښير ماتونکي انقلاب يې بريالی کړ، او هغه يې سره اود انسانيت ضد سرداران اوباداران يې چې ټول دانگليس استازی او تالی ختی او د افغانستان ټوله شتمني يې په انگليسانو باندې پرودلې دي، د تاريخ کندی ته ورو سپارل .

د نور دڅښير ماتونکي انقلاب نه راپدېخوا دژوند هره ټيکمرغې د زيار ايستونکي او د زيار ايستونکي د بچيانو دپاره دی .

اوس نو هنر د خلکو دپاره دی او ټول خلقي هنرمندان شپه او ورځ د خلکو په خدمت کې دی .

زيار ايستونکي او ددوی بچيان چې د

هنرمندانو مخونه يې هم نشو ليدای اوس هغه ټول هنرمندان ددوی په خدمت کې دی او خپل هنر شوی ته وړاندې کوي . چې دا ټول د زيار ايستونکي د نظام له پرکته دی .

هغه هنرمندانو ته چې د هنر په ډگر کې شای نه ورکول کېده اوس دراديو تلویزیون دروازه هروخت ددوی په مخه خلاصه ده او ټول خلقي هنرمندان کس لاسی شوی چې د افغانستان د خلکو دراديو او تلویزیون له لاری خپل هنر خپلواکه ته وړاندې کړي چې دوی لایسې تشويقيزی او داخبار او مجلو له لاری نوره هم زيار ايستونکو ته ورپېژندل کېږي، دژوندون دمجلې خبريال ددغو هنرمندانو ډلې ته يو هنرمند سره چې صالح گل شو ميږي مرکه کېږي چې دادي تاسی درنو لوستونکو ته وړاندې کېږي :

گراو لوستونکو! څو ورځې مې راديو تلویزیون ته تيلفون وکړ چې صالح گل پيدا کړم او دهغه نه خواهش وکړم چې دژوندون دمجلې اداری ته تشريف راوړي ولی چې زه په خپله هم نښل شوی وم او هم غوښتل مې چې دژوندون ټول کار کوونکي دهغه بسا استعداد هنرمند له نژدی نه وگوري او سره معرفي شي، مگر صالح گل به مې د تيلفون له لاری نه شو موندلی، زمان تيلفون سره ورځ د صالح گل لپاره راديو تلویزیون سره د څو ترڅو چې ومې کړای شو صالح گل سره خبری وکړم او ورته واوښم چې يو پلاژونډون اداری ته راشی، زموږ بڼه د صالح گل لخوا منظور شو او دې دهرمې په شاوخوا کې و چې دژوندون اداری ته راغی دښتيا ووايم ماصالح نه وليدلې او تلویزیون مې هم نه لرله چې د تلویزیون د پردی له لاری دې مې ليدلی وای .

اوس نو صالح گل راغلی دی او ما سره د مرکې انتظار باسي صالح گل څرنگه چې تاسو دمجلې په پستی کې دهغه عکس گوري يوشکلی ، بشاش، شورين تندي خاوند او يومبارز ځوان دی پس لدينه چې سره يوځای ددوی خورو خپله مرکه تاسې ورسره شروع کوم .

ستارانک دژوندون اداری ته په راغلا ست وايم اوس که مخکې له هر شي نه د ژوندون لوستونکو ته خپل ځان معرفي کړی خوشحاله به شم ؟

- زمانوم صالح گل دپکتيا ولايت د خوست د اسماعيل خيلو اوسيدونکي يم .

- څو کاله گيږي چې سندرې وايي ؟ او هغه انگيزه چې ته يو تکړه سندر غاړی شې څه ؤ ؟

- اته کاله پخوامې له سندر وپيلو سره مينه پيدا شوې او په سندر وپيلو مې پيل کړی دی . زمانوم سندر وپيلو انگيزه زما د ملگرو تشويق ؤ چې له شعر وپيلو او سندر وپيلو سره مې زما مينه پيدا کړه هر کله چې ماشهر وپيلو نو دخپلو ملگرو لخوا به د پير تشويقيدم او زما مينه ورڅ په ورڅ شعر او سندر وپيلو سره لایسې زياتيدله او دهغه راز کله کله به چې دوستانو او خلکو منځ ته تلم دهغوی له خوا به مې د پير درناوی کېده خودادی هم پټه پاتی نشی دپوشمير مرتجعينو او اخواينانو له خوا به پدی علت چې زما سندر خلقي رنگ درلود، پرېدنامه ياديدلم خو هغه سندر غاړی چې دوطن او خلکو دشمنانو پر ضد به يې هيڅ نه وپيل نو

مرتجعينو به دهغوی قدر کاوه . هر څومره چې زه دمرتجعينو له خوا ټکول کيدلم او پروباگنده يې را پس کاوه په هماغه اندازه به دخپل هنر سره په زمانينه پيدا کېده ، او عقیده به مې لايخیده چې داد خاوری او خلکو دشمنان زمانه هنر څخه بدوړی نو بايد زه نور هم دوطن او خاوری دشمنان په خپل شعر او خپلو سندرو کې وټکوم، رسوايې کړم او دوی دسپينو جامو لاندې نور زړونه او نور نيتونه خلکو ته په ډاگه کړم .

- دهغه اشعار چې ناپه خپلو سندرو کې وپيلې دی او وايي ستا خپل شعر دی که څرنگه ؟

- هو! دخپلو ټولو سندرو شعر مې پخپله جوړ کړی دی ، مخکې مې هم وويل چې هروخت دخپلو دشمنانو لخوا ټکول کيدلم مگر زما عشق او علاقه ورڅ په ورڅ خلکو سره لاسرعت موندله او زمانينه شعر وپيلو سره زياتيدله ، چې دخپلو خلکو کړيدلس حالت به شعر کې بيان کړم .

- ترڅوصنغه پورې دې تحصيل کړيدی ؟

تر دريم ټولگی پورې مې درس لوستی دی . . . پدی وخت کې مې پخوانی خاطرې اواقصادی ستونزی چې دده دتحصيل مانع گر خيدلس ورپيدا شوی او په ناکر سره وایې چې داقتصا دی ستونزو له امله مې نورونکړای شول خپل لوست ته دوام ورکړم . . .

- تاسې مې اورپدلی دی چې ته دانقلاب څخه مخکې درتجاعي واکمنو په وخت کې سندی شوی وی آیا دارانه وپلاي شې چې ستا دسندی کيدو علت څه ؤ ؟

که کله په شونډو باندې زه تيروی او سترگې يې يوی نامعلومې ځای ته يو لي دی تاسې وايي : هو، زه دداود په ارتجاعسي حکومت کې لدې امله بند شوی وم چې ما خپله په خپلو شعرونو کې طبقاتي ټولنه تمثيلوله اودهغه رنگه هغه يې عدالتي او ظلمونه مې چې دهغو ټولنو خاصيت ؤ فندل نو لدې امله کوم وخت چې په (۵۵) کال کې د خوست لوی ولسوال زه دداودی نظام دڅښ مراسمو له پاره وروغوښتم او هلته دخوست په عسکري کلب کې يې مشاعره جوړه کړه ، له ماشخه يې چې ماخپل داشعر په سندرې کې ووايه:

چې ماخپل دشعريه سندرې کې ووايه :

شپه او ورځ کارونه کوي هر څه گټينه علت يې څه دی ؟ هيڅ نه لريښه دوی نه چا پيسره ډير د بنسنان دې چې څوک بیکاره ناست دی ولی خانان دې شپه او ورځ وهی پيسې او لاسونه

ټول يې ټناکی شول کسوی کار و نه ددوی د لاسو محصول وړی باداران دی چې څوک بیکاره ناست دی ولی خانان دی دهغه ظلمونه به ټول هله بدل شسي چې مظلومان ټول پورته يو ځل شې نن کاميابی ده يو هم ټول مظلومان دی چې څوک بیکاره ناست دی ولی خانان دی زما دی سلام وی په مظلومانو چې شمه تندز په ظالمانو صالح دبل په غم کې ډير په خپل ځای دی چې څوک بیکاره ناست دی ولی خانان دی کله چې سندرې مې خلاصه کړه نو پوليسو ته يې وويل چې دا توقيف ته بوشی کله چې زه يې توقيف ته وتلم نو استعمالونه يې را څخه

عشقی با قریحه ذاتی ای که داشت علی‌رغم دور ماندن از معارف زمانش - فقط توانست بایوستن به حلقه های ادبی و آمیزش با ادب و شعرای عصرش - از فهم شعر بهره مند شود تا دانش شعر - بر صاحب نظران پوشیده نیست که فهمیدن و شناختن را با دانستن فرقی است - و این دو اصل فرهنگی را میتوان در بسا موارد روشنتر و قانع کننده تر بیان کرد. اگر شاعری توفیق انشاد و ابداع شعر همه‌کس پسند و همه‌کس بخوان را پیدا کند، پیروزی او را باید ناشی از استعداد شگوفان و قریحه بیدارش دانست، که توان بال و پر دادن اندیشه خود را در فضای نا محدود تخیل دارد، نه از دانشی که پیرامون موازیسن علم الشعر اندوخته است.

اگر خوانندگان محترم این مقاله به شخصیت عشقی از نزدیک آشنایی داشته و آن مرد وارسته را در حین زندگی ملاقات کرده، و از محیط زیست، و شرایط زندگی و گذشته برماجرای او اندک مایه معلومات فراهم کرده باشند، بدون شک باین مطلب - که عشقی واقعا شاعر بود، و فقط استعداد و قریحه او را در زمینه شاعر شدن یاری کرد، متیقن میشوند.

از نیلاب رحیمی

شعر تجلی اندیشه شاعر است

و باور پیدا میکنند - که او از کسانی نبود که در نزد استادان ادب - زانو بخواندن آثاری مثل : ترجمان البلاغه اثر محمد بن عمر را - خوانی - حدائق الشعر رشید الدین «طوطا» المعجم فی معانی الشعراء العجم - شمس قیس «رازی» و غیره آثار و کتبی که در زمینه و موازین و صناعات لفظی و معنوی شعر تدوین گردیده زده باشد، بلکه در پرتو ذوق و تلاقح ای که در این راه داشت، قادر به گفتن اشعاری شد که امروز بدون شک با اشعار چیره دست ترین سخنوران زمان ما پهلو میزند. این عطیه را فقط از ناحیه فهم رموزات شعری نصیب شده - نه دانش موازین و صناعات ادبی.

عشقی بدست یاری فهم و شناختی که از شعر داشت - فقط شعر سرود - شعری نغز و جذاب، او از کلمات و اصطلاحات و اشاراتی در آذین بستن شعر خود استفاده کرده که مردمش به آن عبارات بیشتر مانوس بودند درین راه سعی مزید مبذول کرد تا بیشتر شعرش بیان ارزشهای بلا فصل زبان مردم باشد از آثرو شعر این سخنور هر دمی در دو سطح مختلف قرار گرفت که نگارنده

ما کم تر گوینده می را میتوان پیدا کرد که قادر به آفرینش مضامین شاعرانه و هنرمندانه از فرآورده ها و زواید های روزانه زندگی و محیط زیست باشد.

(اگر قرار باشد ما استعداد تصویر آفرینی عشقی را ارزیابی کنیم - ایجاب نگرش و دقیق تری را در اشعارش مینماید که بایست مقاله بسط دیگری در زمینه روشن شدن آن مطلب نگارش یابد که این مختصر حوصله گنجایش آنرا ندارد.)

او بکنک ادراک و تخیل، حالات ذهنی و فرآورد های عاطفی خود را در پدیده های محیطی که تجارب و اندوخته های حیاتی، اندیشه اش را در شناخت ابعاد آن مجال تحلیل داده است، انعکاس میدهد. و در همان مظاهر عینی، حقایق ذهنی خود را منعکس مینماید. این حقیقت در آینه ارزشهای هنری شاعر آنگاه بازتاب میکند، که موصوف بیوند شاعرانه خود را با اشیای ماحولش بلا فصل تر مینماید و آن اشیا برای بیان حقایق تردید ناپذیر زندگی در شهر خود استفاده میکنند. مثلاً بسیت ذیل :

عزیزان آنقدر من بی سرانجام و پریشانم که از چشمشک باشد چراغ بیت الاحزانم

این بیت گذشته از آنکه تبیین هنرمندانه صفت مبالغه - که جلوه ای از پهلو های هنری شعر است - میباشد - بلکه مبین چگونگی زندگی رقیب شاعر نیز شده میتواند و یاقطعه ذیل :

تنها شدم از آنکه به تنها نساختم چون دیگران به مردم دنیا نساختم

عمرم گذشت هر چه به گرمای روز گذار یک خارخانه ای لب در یا نساختم

و از این قبیل اشعار در دیوان عشقی که الله الحمد بقلم خودش تدوین و تنظیم گردیده بوفرت موجود است - اما مستلزم کاوی بیشتر - تردخلال وقت بیشتر میباشد.

هرگاه روح مطلب را دنبال کنیم بایست اعتراف نماییم که در ادبیات راستین معاصر ما - عشقی چهره نا آشنای نیست - زیرا این شاعر عصا و هشتاد و هفت سال حیات پویا و پر تلاش خود را در بیان اشعاری ریخت که امروز در اختیار اهل تحقیق و سایر دوست داران شعر قرار دارد. موصوف همانطور یکه در بیان اشعار نغز فلکلوری ید طولای دارد، از همتن و پرداختن اشعار بی جواب ادبی نیز عاجز و نارسا نمی باشد. چیره دستی ایمن گوینده عذب المنان را در غزلیات و قصایدی میتوان دریافت که او باشکل و محتوای سخت عالی سروده است مثلاً بیت های ذیل :

بدین تمکین که ساقی باده دریمانه میریزد رسد تا دور ماد بواری این میخانه میریزد جز دل من که بی صدا بشکست

هر شکستی به خود صدا دارد عشقی مو فناده در چشمست

و ر نه آن شوخ را کمر نبود با چه حسرت این سخن را دوش میگفت کاکلی

ای خط مشکین شکستی روز بازار مسرا - عمر ها بودم امیر مشکلات زندگی عشق آسان کرد اخیر کار دشوار مرا

بسرور بازار هستی سیر عبرت میکنم بی عنای ها جلوس رنگد کانه بس است ایات بالامثل قریحه بیدار و سخن پرداز

عشقی در پهلو های ناب ادبی است که نظیر آن ها در غزلیات و قطعات و مثنوی های دیوان صوفی عشقی طور چشم گیر وجود دارد، و میتوان اندیشه نقادان ادبی را در شناخت ارزشهای ادبی کلام این شاعر توانایی بخشید، و یاری نماید.

نشان دادن بعد فلکلوری کلام عشقی مستلزم مطالعه و دقت در خلال اشعار موصوف است. او از اصطلاحات و تعبیرات عامیانه تا ضرب المثل ها و حتی زبان محاوره مردم را در شعر خود ماهرانه و استادانه آورده است. اگر از حق نگذریم بایست اعتراف نماییم که بازتاب این هنر از زبان عشقی شاهد وسعت معلومات و بیوند استوار او با مردمان سرتاسر افغانستان میباشد. مثال ها و نمونه های که در ذیل ذکر میشود تاجای تبیین استعداد هنرمندانه و تخیل سازانه عشقی شده میتواند.

هرزه گر دویبیاک ست - جاهل و بیخ چاکست با چه تا کمر بالا شرف فروتر از ساق است کرده پاس شوخیها - داده دادی باکی کنش می نهد بر سر بامیان طلباق است بر فلانش و بی شطرنج - شب نمی برد خوابش هر طرف که میگردد - به جل به طیراق است طبع او نمیخواهد نان تاوگی هرگز

عسادت دوام اوشیروکیک و بسراق است عشقی با ساده پردازی های که ناشی از طبع و قادتش بود - از اشیای دور و پیش خویش برای بیان رموزات شعری، هنرمندانه استفاده کرده است - مثلاً در بیت ذیل :

زرد آلوی جنت را بر لب زنی زاهد ای خام طمع بگذر از اشکته اشتیاق و یادر ایات ذیل :

دیدم و تغافل زدی و او چقدر خوب سویم سرو کامل زدی و او چقدر خوب

صد نوت صدی در گیسوی مرغ گلنگی دوهره شاقلی زدی و او چقدر خوب

یک شانه ز شوخی زدی ام بر سر دریا یک شانه سر بل زدی و او چقدر خوب

از جام می بیغتم از ناز گذشتی بنگ همرا جاول زدی و او چقدر خوب

و همین طور قطعه زیر نشان دهنده رنگ فلکلوری شعر عشقی میباشد.

شکار تو سر تابه بسا خوشنماست سنگ و باز و تیر و تفنگ تو خوش ترا بزم عشرت بود جا و دان

الهی همیشه ترنگ تو خوش

اگر از این قبیل نمونه ها را در این مقاله درج نماییم - سخن به طوالت انجامیده شیوه موجز نگاری تقصیر میشود چون نگارنده در کتاب «شرح حال و تحلیل اشعار صوفی عشقی» بیواون پهلو های مختلف شعری و بیوند های اجتماعی او گسترده و مبسوط سخن رانده و بسک و اسلوب سخنوری اش را بر قواعد زندگی او طوری شرح داده که مورد پذیرش خودش نیز واقع گردیده بود خوانندگان محترم را در شناخت جنبه های زندگی شاعر توام با محیط زیست اش به مطالعه کتاب مزبور - که در سال ۱۳۵۷ در مطبعه دولتی طبع و به بازار عرضه شده است، تشویق میکنم - اما همین قدر بحث که از شعر عشقی بعمل آمده احتمال دارد که معرفی او، یعنی بعد ادبی و بعد فلکلوری، او شده بتواند گرچه از کلیه آثار این شاعر وارسته در نظر نقادان و پژوهندگان همین دو بعد روشنتر تبارز میکند باز هم مابطور مثال از هر دو بعد، دو نمونه را در پایان این مقال ضبط میکنیم تا مورد اشعای بالا شده بتواند.

راديو- جرايد نثريه هاى اختصاصى - فلم ها و تاسيس جرگه هاى محلى حفاظتوى منطقوى در يك كشور فعاليت مداوم و مفيدى داشته باشند . اين مامول در چهار چوب سرويس اطلاعات و ارتباط عامه جنگلات بخوبى تأمين ميگردد .

خاك ها و تركيبات كيمياوى و فزيكى آن در فراهم آوري امكانات احيا واحداث نقش مهمى دارند . حفاظت خاك و مراقبت از فرسايش و تنظيم آبريزه ها تپه و آماده نمودن خاك گامهاى ابتدائى امالهايت اساسى پروگرامهاى احيا واحداث جنگلات محسوب ميگردد .

موقفيت در يك طرح سر سبزى وابستگى كامل به مراقبت و رفع عوامل كلي امحياى جنگلات دارد كه هيچ يك از آن عوامل را نمى توان بدون ارتباط عوامل مرتبط به آن وسيله رفع مشكل و وليقه موفقيت دانست .

بر سبيل مثال وزش باد هاى شديد - انتقال ريگ هاى سياره ، لغزش زمين در مناطق داراي شيب هاى تند ، سرا زير شدن سيلابها ، برف كوچها ، عدم توزيع مناسب و مداوم مقدار آب از منابع ذخيره وي و محو گونه هاى مختلف حيوانات و پرندگان و حشرات

تپه و نرجه . م . ف

جنگلها - محيط و نياز مهندسيهاى انسان

بومي يك منطقه همه در اثر عوامل موجود در منطقه واقليم عمومى آن معلول تغييرات فاحش تا سرحد امحا ميگردند كه از ميان همه نقش انسان و ضرورت استفاده آن از جنگلها خيلى بارزتر ميشود . زيرا احياى طبيعى و يا مصنوعى جنگلات مستلزم گذشت وقت و زمان زياد و بهره بردارى انسانها از آن در کوتاه ترين فرصت ميبذرد مخصوصا وقتي كه اين بهره بردارى غير فنى و ناسالم باشد .

ساينس و تكنالوزى همراه با ازدياد روز- افزون نفوس امكانات تهاجيم سريع را بر جنگلها و كلييه منابع قابل استفاده آن فراهم آورده از جانيى رعايت جوانب تعاملات غامض و مبهم متناسبات اجتماعى در كشور هاى عقب مانده و روبه انكشاف بزرگترين و موثر ترين مانع حفاظت - بهره بردارى واحداث و تثبيت شكل عملى مالكيت ميگردد - در يك مقطع طولانى زمان موجبات تغيير سريع واكولوژيك را فراهم ويگانان اين تغييرات بر منابع طبيعى وييمانه سطح توليدى در جهت رفع نياز مهندسيهاى ملت ها عامل مهم و باعث تغيير باليسى عمومى بهره بردارى همانوقت ميگردد . امحا و تخريب جنگلها نه تنها تعطيل ادامه حيات نباتات بلكه تسلب حق ادامه حيات هزاران موجود زنده و وحشى كه جنگلها ماواى آنهاست ميگردد .

بقيه در صفحه ۵۰

جنگل از عرصه مليون ها سال حيثيت بناگاه و ثروت هاى ملل مختلف را از بدويت الى عصراتم و ركايت داشته است . جنگل جزوى از مجموع عوامل محيط زمين بوده اثرات حيات بخش آن بر اين مجموع انكار ناپذيراست .

وسعت پهنائى نقش جنگلات در تنوع وامور حياتى از اسكيموهاى شمال الى چنگيز خان مهاجم را احتوا ميكند . تحليل ريشه هاى تاريخى موجوديت جنگلها بختى است مطول اما مشحون از دلالت ها و شواهد مبين بر موجوديت اراضى و ساحات وسيع از جنگلها و روئيدنى هاى مفيد كه بنا بر عدم وقوف بشر بر طرز و پيمانه استفاده از آنها امحا و جپاى از آثار حيات در آن يگجا نا يود گردیده است . آيا ميتوان جنگلات نا يود شده را دوباره احيا كرد ؟

پاسخ به اين سوال بدون در نظر داشت پروگرامهاى احيا واحداث وسيع بافداكارى خستگى ناپذير اتباع يك كشور و احساس مسئوليت در طرز استفاده و بهره بردارى از منابع باقيمانده جنگلها و حفاظت سالم آن دشوار و ناممكن است .

وصول به اهداف احيا واحداث و حفاظت سالم مجزا از تعليم و تربيت كته وي دردهات و قراء همجوار جنگلها نقش بر آب خواهد بود مگر آنكه سيستم هاى ارتباط جمعى مانند

جنگلها ثروت طبيعى هر كشور است

سرگرمی‌ها

کستیافت

تهیه و تنظیم از صالح محمدکهنار

این شاعر کیست ؟

دلیل با افکار آزاد خویش توانست که خواننده اشعارش را باعشق خصایل انسانی، عشق و دوستی، اعتماد بنفس و سلامت روح آشنا سازد حالا شما نظر به بیوگرافی و عکس او اسم او را برای ما ارسال دارید .

بعد از تجربه علت آنرا برای ما بنویسید .

تجربه اول - چشم هاویننی خود را محکم ببندید بعد یکعدد سگرت را گرفته و آنرا دود کنید درین حالت متوجه خواهید گشت که آیا سگرت را که میل نموده اید روشن است و یا خیره .

کودکی که در سال ۱۸۸۹ در خا نه - معبری درجزیره معروف به «لنگ ایلند» درم برعه وجود گذاشت وی همان کسی بود که تاریخ ادبیات جهان به آن افتخار میکند و دنیا او را شاعر دیوگراسی، لقب داده اند این شاعر بزرگ گفته است که : «ملنی و دولتی درین دنیا که یکبار اطاعت بی چون و چرا کند ، و یکبار به غلامی ن دردد، دیگر روی آزادی را نخواهد دید، این شاعر هرگز از میهن خود قدم بیرون نگذاشت و تا پایان عمر از محیطی که زندگی میکرد خارج نشد دوستان و اطرافیانش، مردم ستمدیده، رنج - کشیده، و کارگران بودند او از معاشرت با آنها و دوری از طبقات اشراف و ثروتمند خوش میبود زندگی او کا ملا شاعرانه بود و همین

تجربه دوم - چوب کاک را بسر بوتل که در آن گاه ریخته اند بگذارید و بوسیله لوله نازک «نیجه فانتا» بدخل بوتل بف نهائید درین وقت گاه ها متر اکم شده به چوب کاک فشار میاورد .

شور بدهید تا سفیدی بازردی آن خوب مغلط گردد در آن وقت تخم به بسیار آسانی ایستاده میشود .

تجربه سوم - اگر یک گلوله را با انگشت سیابه دوردست خود لمس کنید درین لحظه متوجه میگردید که حتما دو عدد گلوله زیر دستتان قرار دارد .

تجر به پنجم - دست خود را بروی سرتان بگذارید به شکلیکه کف دستتان بروی سرتان داشته باشد بعد از رفیق خود بخواهید که دست تان را بطرف بالا بکشاند شاید عسب این عملیه را نتواند که انجام بدهد و اگر هم

بتواند با مشکلات زیادی .

تجربه چهارم - اگر تخم مرغ را بتوانی بروی نوک تیزان قرار دهیم آیا شده میتواند؟ بله! زیرا یک عدد تخم مرغ را گرفته خوب

کاگتس، نمره هر کدام را برای ما بنویسید .
۳- از فلمهای شان نیز نام ببرید .
شعبه جواب های صحیح یک قطعه فوتوی خود را نیز برای ما ارسال دارید .

۲- این اسما بکدام نمره عکسها مربوط هستند : شرلی تمبل، سیهون سیون، کاترین هیورن، ویرجینا بروس، نیرون پاوره گای - بوزله، کی فرانسیس، جینجر وجرس، چیس

درین جا چاپ شده است درین عکسها به سوالات ذیل جواب بگویید :

۱- آیا درین این هفت ستاره کسدامش مشهور است ؟

کدام ستاره های جهان ؟

درین کلیشه هفت ستاره سینما از کشور های مختلف جهان را مشاهده میکنید که

مساله شطرنج

درین مساله شطرنج سفید، بازی را آغاز و در دو حرکت سیاه را مات میکند تنها از شما میخواهم طریقه بالا را مد نظر بگیرید و نگویید که سفید یکدام طرق سیاه را در دو حرکت مات نمیکند زبانه از آن . بعد از حل مساله را برای ما ارسال دارید .

کدام فلم ؟

بعد از اختراع سینما کمپانی های فیلمبرداری برای شهرت خود هزاران فلم هزاران بار از آثار ادبیات جهان ن فیلم برداری کردند ما صحنه یکی از فیلمهای را که از هیچ نرین فیلمهای جهان، بشمار میرود چاپ کردیم خوب شما این صحنه فلم را بدقت دیده و تنها اسم فلم و کمپنی آنرا برای ما بنویسید .

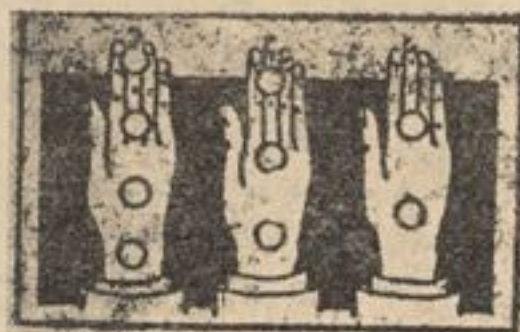
این دختر را می شناسید ؟

این دختر که چک که هنگام خواندن کتاب دیده میشود بعدها از مشهور ترین ستاره های جهان شد ما از شما نه میخواهیم که او چرا به سینما و تیاتر رو آورد تنها از شما اسم او را میخواهیم همچنان اضافه کنید که او در کدام سال به سینما رو آورد ؟

آیا میتوانید ؟

به عکس پایین خوب دقت نمایید و آنرا تجربه و طریقه آنرا برای ما نیز ارسال دارید :-
 خوب کاری که انجام میدهند اینست باید اول دوسکه دو افغانیکی را پشت دست خود بگذارید و آنرا به هوا باندازید و یکدانه یکدانه آنرا دوباره بگیرید زمانی این عمل را یاد گرفتید این عمل را با سه و چهار سکه بصورت یکجایی و همزمان انجام دهید .
 آیا شما میتوانید علت آنرا بگویید که چرا پول ها یکی پشت دیگر پایین شده و آنرا به نوبت می فایید .

بگنجانید ؟

۲۷۴۲	۴	۹
۸	۱۷۱۶۴۴	
	۴۴۱۴	۴۵۴۰
۶	۴۴۴۶۱۲	
۴۵۱۸۲۰		۴
۵	۴۴۱۱۰	

در بین این جدول اعداد گنجانیده شده و چند خانه آن هیچ نمره ندارد شما باید این نمرات را : - ۱-۷-۱۱-۱۳-۱۵-۱۹-۲۱-۲۸-۲۹-۳۱-۳۳-۳۶ را در خانه های خالی آن بگنجانید تا حاصل جمع آن نمودار و افنا و از هر طرف آن مساوی به (۱۱۱) گردد .

کدام نوع عکاسی ؟

هنر عکاسی هم مانند هنر های دیگر روز بروز تکامل میابد مادرین جانوعی از عکاسی را برای شما چاپ کردیم آیا میتوانید بگویید که این کدام نوع عکاسی جدید بشمار میرود .

آیا میتوانید آب را ذریعه برف به جوش بیاورید ؟

تجربه ذیل را عملی و علت آنرا برای ما بنویسید:

نصف ظرف را از آب پر کنید و سپس آن را در آب سوری که میجوشد غوطه نماید وقتی آب ظرف شیشه یی جوش آمد، ظرف را خارج نمایید و فوراً سر آن را با جوب کالامحکم بسازید بعد ظرف شیشه ای را طبق شکل چیه نموده و بگذارید تا جوش آن خاموش گردد وقتی آب از جوش افتاد روی ظرف آب جوش بریزید ، آب ظرف جوش نخواهد آمد . اما کمی برف روی کف ظرف بگذارید با بطوریکه در شکل نشان داده شده آب سرد روی آن بریزید ، آنوقت خواهید دید که آب ظرف جوش می آید و برف کاری را انجام داد که آب جوش نمی تواند انجام بدهد! حالا شما برای ما بنویسید که چه علت است که برف آب را بجوش می آورد؟

آیا میتوانید ؟

به این عکس خوب متوجه گردید آیا میتوانید بدون اینکه لعنه به آن خوب متوجه شوید در ظرف چند تاییه تعداد جوره های حروف انگلیسی را بشمارید و برای ما بنویسید که در ظرف چند تاییه تعداد همه را حساب نمودید؟

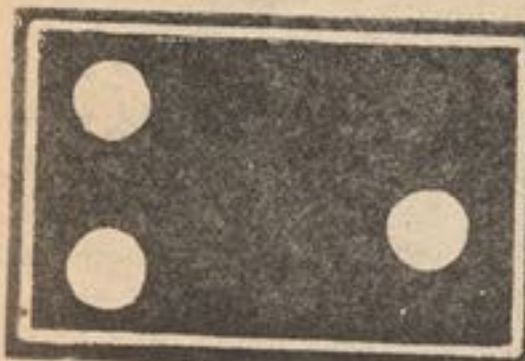
کدام کسب ؟

در جهان برای کسب پول از هزاران نیرنگ و مارگیری، به همین قسم کسب های دیگر - عاقرین جا یک صحنه عجیب و غریب را برای نان چاپ کردیم آیا میتوانید برای ما بنویسید که این مرد یکدام طریق برای پیدا کردن پول کار میکند . تنها اسم شغل آنرا برای ما بنویسید .

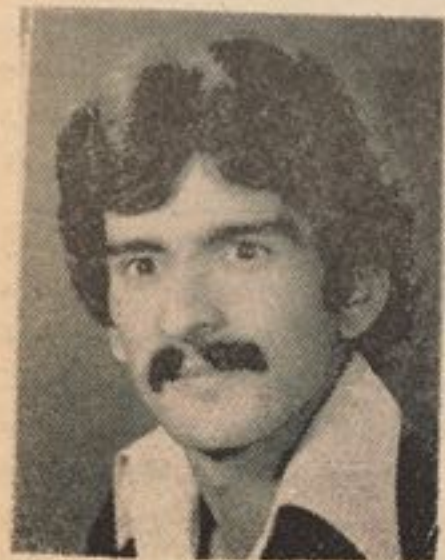
کدام مساله ؟

به این عکس خوب متوجه گردید سه دایره کوچک را مشاهده میکنید که دو تایی آن پهلوی هم دیگر و یکی آن دور تر واقع شده است . خوب شما برای ما بنویسید که مساله بین دایره تنها و دو دایره دیگر چقدر بوده و مساله کدامش زیاد است برای ما بنویسید .

حل کنندگان جدول و دیگر مسایل صفحه مسابقات و سرگرمی های ژوئنون :

عبارت انداز: عین الدین ازحربی شیونوشی محمدنسی و غلام حیدر ازخیرخانه مینه، و محمد یوسف قریشی که فقط فوتوی محمدیوسف قریشی رسید که اینک آنرا چاپ نمودیم .

محمدیوسف قریشی

مختی پیرامون روانشناسی

ماو مشکلات نوجوانان

جوانی را علمای روان شناسی دوره پرشور و مرحله طوفانی زندگی خوانده اند که همه ما آنرا بنو به خود بیست سرگذشته ایم و نمیتوانیم اکنون خودمان را بجای آنها قرار دهیم و نارامی ها و اضطرابان درونی جو آنان را احساس کنیم و مجددا در پانزدهم که این مرحله که مرحله آنتین و پر بلاطم است .

چه اگر جوانان درست رهنمایی نشوند زوداست دستخوش هیجانات پرشورو هو سبای بیجا و بیجای خود گرد نلوطنه مریمان چه والدین وجه معلمان داناوتوانا ست وجه سایرکلان سالان ولطنه مسو و است دارند نادرین مرحله در برابر جوانان از حوصله ، صبر و تحمل کار گیرند تا آنها را چنان رهنمایی و معا و تست کنند که د زندگی خط سیر مثبت و مطلوبی را برای هر يك از خود تثبیت دارند و راه راز چه فرق وتمیز نمایند .

بهرمانست . که نباید جوانان را با همه مشکلاتی که دارند از روش نند و پیش آمد های ناگوار خود بیشتر آزرده سازیم زیرا تحمل اینهم وواقع شدن جوانان در سر چهار راهی های زندگی و گرفتن تصمیم و تمیل اراده که تا کدام يك از آن را انتخاب کنند که بسر منزل مقصود رسند ، کار سهیل و ساده نیست و ایجاب زور و فون و توانایی و رسائی فکر ور رهنمایی در دست را می نماید . از آنجا است که گفته اند :

«گرم هم دلی نشوی بیشتر مایش»

علمای روان شناس دوره بین دو ده سال زندگی را مرحله جوانی تعریف کرده اند که از ده تا بیست سالگی است . دختران بین ۱۱ تا ۱۴ سال حیات علی العموم م یا به مرحله جوانی می گذارند اما پسران از سال ۱۳ حیات به بعد یعنی دو سال بیشتر از دو سیزده سال جوان می شوند و بعضی که مرحله جوانی آنها به ناخبر می افتد تا سن زده و بیست بجوانی می رسند .

همچنان روان شناسان مرحله زندگی این دو ده سال حیات جوانی را مرحله حساسیت ، بقاراری و نارامی (میساب طبیعی) و آگاهی از خود نامیده اند و علاوه کرده اند برای شور جوانی و او ضایع روانی ، نوجوانان و آرزو های آنتین آنها نمیتوانند محدود و خط درستی را تعیین گرد و سبب برای آن نام و عنوان درستی را تثبیت نمود . زیرا جوانان گاه بین دو نهایت قراردادی و هیجانی و سطر ا اختیار نمی کنند ، مبارزه و لاش آنها نهایت ندارد ،

آوان طفولیت از آن آگاهی و آشنا نری نداشتند و هنوز برای توافق به این مرحله نوبین زندگی ، کمتر بین آمادگی نداشته و قابلیت راکب نکرده اند زیرا باید مهارت های زندگی را از مواجه شدن بهمچو مسائل مشکلات فرامورفت درین جا است که کلان سالان و خاستا ما والدین همه آزادی راکه بر ای نسو جوانان قابل هستیم و میدهم با ز هم نظری به آنها داشته باشیم تا نشود در گرو د ا زندگی و بلاطم های حیات غرق گردند بلکه باید آنها مطمئن شوند که در همچو فرصت های نازک زندگی و اولد سن برای حمایت آنها حاضر و آماده است نادر حین مواجه شدن بخطر ان و مشکلات نا بهنجار از آن حمایت دستگیری کنند . باید بی برده گفت که در سالیان پیشین بلکه هنوز هم در دهات ما مروج است که هینکه نوجوانان جسمانی در نسو جوانان پدیدار می شود ، از دواجمی گردند و می کنند . اما امروز نظر به اقتضای عصر و زمان و نسای حقوق زن و مرد در شهر ها و مرکز ، این چندا ن معمول نیست زیرا حیات صنعتی و شهری اقتضات جداگانه در باره از دواج داشته و برای آن فرصت و آمادگی ها بی بکار است . سپس تحول نظام اجتماعی در ناخبر از دواج در حقیقت مانع يك امر طبیعی شدن است که مشکلاتی را در قبال دارد . زیرا شدت تقاضای تما پلات جنسی در سالیان بین دوده جوانی است .

در حالیکه نوجوانان در مرکز شهرها این مجرای طبیعی را بروی خود بسته می یا بند در راه سال آنها که ازدواج است نظر بر سوم اجتماعی به ناخبر اقتاده و برای آنها میسر نمی باشد ، طبیعی است که آنها به مشکلات مواجه می شود که با بند تما پلات جنسی را سر کوفه نگاهدارند از جانب دیگر باید متذکر شد که اکثر از دواج های نوجوانان که برای شناخت و تجارب درست صورت نگرفته و به درنگ را درک کرده نمی باشند و فقط بروی هوس های جوانی آنها از طرف والدین ترتیب می شود ، اینگونه از دواج های اجباری که بر پایه احساسات و هیجانات بنیان می گذارد ، در نتیجه مشکلات دیگری رادر کلان سال می بارمی آورد ، یکی از روزنامه نویسان ما لک انکشاف یافته در باره مشکلات جوانی را برآور میدهد که او در طرف هفت سال کار خود تقریبا چهار میلیون مکتوب گرفته بود که از آن جمله يك میلیون آن از مشکلات جوانان حکایت می کرد . بیش از نصف نامه های جوانان بنا بر علت ترس ، رسوا یی ، خجلت و بی میلی بدون نام تجریر یافته بود اما حقایق و مشکلات آنها بدرستی و کمال وضاحت در آنها درج و ثبت شده بود . نوجوانان حقایق و مشکلات را در میان می گذاشتند که هرگز جزا ت اظهار آن را با والدین ، اطبا ، رفقا و روحانیون نداشتند . گاه آنها پاسخ های عاجل و رهنمائیهای آنی راز آن مطالبه می کردند و طوری که در رادیو افغانستان همچو مکاتیب

ار سال میشود و یا سخ های مناسب داده می شود و قسمتی از آنها صرف بر ای عقده گشائی و فارغ ساختن سینه ها از بار حقایق و هیجانات مطالبی را می نوشتند و در صدد جواب آن بر نمی آمدند . اکثریت این نامه ها را مشکلات سرگیج کن جنسی جوانان احتوا می کرد و حکایاتی از فریب خوردن ها ، اسیر و فریفته شدن های هو سبای جوانی را دربر داشت .

واقعا جوانان ما از باره حقایق احساس می و راز های بسیار ساده و واقعت های جنسی اطلاع ندارند و نه باینگونه زیرا که تها و رازها از طریق سالها آشنا می شوند ، زیرا نه خانواده ها ، نه مکتب و نه موسسه تربیتی دیگر به این حقایق مسلم حیات طبیعی توجه میدول داشته و آنها را علت آن می سازند . بلکه آنها این حقایق را از کسانی می آموزند که شایسته نیست همچو مطالب را از آنها فرامورفت .

درباره مشکلات جوانان که از ندرین روان شناسی جوانان آشنا نری حاصل داشته ام که نه تنها محصول مطالعات من است ، بلکه ثمره مشاهدات و مسکلات گرات من با جوانان و نوجوانان کنکور می باشد اکنون آنها را برای مزید معلومارت خوانندگان زودتون اهدا می کنم :

- ۱- نخستین مشکلی که جوانان ما بسته آن مواجه اند ، جلب اعتماد و اولد یکن است . زیرا هینکه جوانان ناوقت تر بخانه بر می گردند چه پسران و چه دختران باشند ، طرف باز پرس عجیب و غریب قرار میگیرند و گاه هم مورد تناب و شتاب واقع می شوند . دو سیزده سال نظر به پسران بیشتر طرف کنجکوی و پرسش قرار می گیرند . البته جامعه روانکشاف و نورس ما ایجاب مراقبت نوجوانان را می نماید اما نه بعدیکه آنها را در حصه اعتماد ما برایشان مشكول و نارام سازد و از این نا حیه بشکلی مواجه گردد .
- ۲- مشکل دیگر نوجوانان ما قا در نبودن آنها به اخذ تصمیم در مسائل بسیار ساده زندگی است . علت آن واضح است و همیشه ما برای آنها تصمیم گرفته ایم و حتی بیوشیدن لباس جای رفتن بای تصمیم ما فرمیان بوده است حتی بسویه یوهنتون من سوائی را طرح کردم که بیست که قدرت تصمیم گرفتن از دواج را بهرضا و رغبت خود داشته باشند و بسیار خواهران خود همچو اجازه را بدهد ؟ از صفت آوازی بر نخاست .
- ۳- جواب این سوال را تجریری خواسته بجز عده بی قلبی که جواب مثبت دادند باقی اکثریت آنها گفتند که این امر به تصمیم والدین ما ارتباط مستقیم دارد و ما نمیتوانیم مسوولیتی را در آینده متقبل شویم .
- ۴- همچنان چه دو سیزده سال وجه پسران ادایه تمایل جنسی را بجس مخالف مشکل می بندارند .

و بلکه آنرا گناه بی احترامی برحرمی بی حیایی و سبکی بغود و دیگران تلقی می کنند پس بیولوژیکی آنها را بیقرار می نامد اما اقتضای اجتماع این نوعا پلانت را سر کوفته نگاه میدارد که سرانجام باعث تشکل عقده های روانی می گردد.

موضوع ما ختم بدن مشکلی دیگری است که نو جوانان را رنج میدهد از بسیار جانی متازی شده شکایت بسیار است ها سر می دهند از بسیار لاغری هم آواز شکوه و شکایت آنها بلند می شود. بخصوص بدید از شدن جوانی در آن ها بروی و پیشانی زیاد تر باعث نا آرامی های آنها می گردد در حالیکه این مسائل طبیعی است ساختمان جنسی هرکس برای او زیبا و مقبول است و باید آن را پدید آورد تا از چنگال این تشویش و اضطراب رهایی جوید.

مفید و بیست زیاد را که باعث سلب ازادی لازمه جوان شود از مشکلات دیگر خود قلم داد کرده اند و شکوه ها سر داده اند آنچه والدین دیگران برای فرزند خود مجاز میدانند و والدین ما اجازه نمیدهند و بسیار سخت گیرند چون رفتن به سینما اشتراک به کلاس نرسد ها و نا وقت آمدن بخانه رفتن بخانه های هم عسافان و اعمال آن.

مشکل دیگر جوانان حق ندان آنها در انتخاب همسر و شریک زندگی است و حتی از آنها پرسشی هم بعمل نمی آید و ازدواج هاعلی الاکثر از طرف والدین صورت میگیرد و حتی چنین مجال برای آنها و خاصا دوستیزگان داده نمی شود تا در این باره اظهار رای و نظر کنند چه جای آنکه خود ایشان تصمیم بگیرند و اراده خود را تمثیل کنند.

میتوان درین مورد مثال های زنده و پراکنده داد.

لاشعور خواهی و جاه طلبی عده بی از جوانان در بیسن همقطاران خود از روی دیگر است که بر آورده شدن آن مشکلاتی را برای او ایجاد می کند و باعث رنجش خاطر او می گردد. جوانی که خواهد نادر بسن گروه همسالان و حتی کلان سالان مورد قبول و مقبول خاطر همگانی واقع شده و ازین لحاظ شپرتی حاصل دارد.

خطر بزرگ حس شهرت خواهی آن است که جوان را از انجام وظایف انسانی باز می دارد و از عضو مفید جامعه شدن که واقعا منتها خوش بینی در جوانان است محروم می سازد. همچنان این شهرت خواهی جوان را از انتخاب پیشه حیاتی به دور نگاه می دارد.

این همه و جایب اجتماع و مسوولیت های حیاتی تحت شعاع شهرت خواهی قرار گرفته که در نتیجه این ارزش بیسی قرار گرفته که در نتیجه این ارزش بی

ارزش روزگارانی جوان را ملتفت اشتباه آن می سازد که از پیشه بی سودی حاصل نمی شود که چاره عمر تلف شده و فرست های از دست رفته را بکند تا اینکه جسته جسته مشکلات جوانان را بر سر دیم لبا بسد نیز چشم پوشید زیرا که عمل و عکس العمل های نو جوانان امروز انعکاس طرز روش و ذوق خانواده های جامعه و سر زمینی است که آنها در آن زیست دارند.

از آنجا که نو جوانان نمایندگان واقعی ثقافت ذهنی کشور و خانواده های خود اند بنابراین آینه تمام نمای جهان کلان سالان و بخصوص والدین خود می توانند قرار گیرند. بقول فردوسی:

پسر گو ندارد نشان از پدر
تو بیگانه خواهش مغواش پسر

پس نو جوانان از یکطرف در تحت فشار ثقافت خانوادگی قرار داشته و از جانب دیگر از اقتضات نوین عصر جدید و حیات معاصر بارک ها و جاده های مراکز شهر ها اقتضا می کنند گویا آنها از والدین سال همسالان را امتثال مینمایند. خاصا درین اواخر قدرت مادر مراکز شهر ها رویه افزایش است و نفوذ بیشتری را بر جوانان پختن کرده است.

غریب المثل دیرینه و زبان زد قدیمی عام و خاص است که:

«دستیکه گهواره ایرا می جنباند جهان را
تا نکان میدهد» پس کدام دست و نازوی توانا است که اینکار بزرگ را انجام میدهد. در روز این قدرت را دست ما در می گرفتند اما روزی توسط فشار صد ها گهواره در جنبش می آید. اما باز هم از قدرت و نفوذ پرورش دست توانای مادر زده کما سته نشده است زیرا اختراع این دکمه هم زاده دست و دماغ فرزند یک مادر است.

نه تنها امروز در جهان انکشاف یافته و مترقی قدرت گرفتن تصمیم رادر حیات خانوادگی مادر دارد بلکه در معالک روبا انکشاف و خاصا در مراکز شهر ها گرفتن تصمیم قدرت مادر دانا و تواناست.

پدر بخت یک نان او در بیرون از منزل مشغول انجام خدمات اجتماع می خود است اما مادر است که تمام امور تربیت فرزندان و نوجوانان را در داخل و خارج منزل بدوش دارد و مثال قدرت در خانواده بشمار می رود.

مگر باید به این حقیقت مسلم که انعکاس آن در کردار و بند ارثو جوانان پدیدار می شود و ازین ناحیه مشکل تا راه ایرا بارمی آورد اشاره کرده جوانان از روی و نداشتن مثال اتلائی مرد در خانه بیوسنه محرومیت می کنند اما امروز حیات عصر حاضر مقتضی آن است که از نداشتن بیکر فرشته نمای مادر هم در خانه محروم گردند زیرا مادران امروز علی الاکثر در بیرون از منزل در مزارع فابریکه ها و دفاتر ما نند مردان مشغول کار اند در

حالیکه کودکان ها و مکتب به پیمانها وسیعی که بتوانند از حوا بیج جسمانی و روانی اطفال و نوجوانان پر رسی کنند و جای مادر و پدر را مریبان و معلمان مهربان بگیرند نه بعد لازم توسعه یافته و نه به آن پیمانها مجهز میباشند و نه میتوانند این وظیفه طبیعی و اصل پدری و مادری را انجام دهند و خلاق بزرگ را پر کنند. از آنجا است که کودکان صد دایه مهربان بیک خانه نامهربان و صدخاله مهربان بیک مادر نامهربان میروند. پس ازین ناحیه و رنج برین از مثال اتلائی و کمبود مادر و پدر مشکلات تازه برای اطفال و نو جوانان خلق می شود که باعث بر بند و باری نسل ها و پر هم خوردن و در هم شکستن سیرازه های خانوادگی و فاعلی میگردند با بسن روش و طرز العملی که مادران و پدران امروزی اشتغال دارند و نمیتوانند از عهده وظیفه اصلی پدری و مادری بدرستی بدر آیند چه نتیجه بار خواهد آورد وجه احساس عمیق گناه در آنها ایجاد خواهد شد. خاصا هر گاه والدین نه تنها بکار های عوار وقت خود را صرف میشا بند و اطفال و نو جوانان که نیاز مند محبت صحبت تربیت و رهنمایی آنها اند محروم نگاه داشته به سینما ها میبها لبها کلب ها شب نشینی ها و مجال آن بروند چه گناه عظیمی است که مرتکب می شوند این اطفال که بیکه و تنها بدون مدد گار و سر پرستی در خانه مانده شده و والدین از وظایف اصل خود در برابر خود شگردانی و عیاشی ا همسال و روز نشد و وظایف ما دری و پدری را فراموش کنند واقعا خطای بزرگی می کنند. جهان نامروز بکمال تا سف مثال های از همچو والدین را در خود دارد. پس اگر همچو اطفال و جوانان داری مشکلات بی حد و عصری بار آیند دور از واقعیت نخواهد بود نتیجه چنین والدین بی بند و بار فرزندان بی بند و باری را بار دوش جامعه خواهد ساخت و به مشکلات نسل جوان و جامعه خواهد افزود.

بهبین اساس مشکلات دیگر جوانان از ناحیه داشتن والد بیسی است که در اوان جوانی با عشق سوزان و فراوانی شد بگررا استقبال می کردند اما در ما نه سالگی روی این آتش را خاکستر می گیرد احساس سرد مبری نه تنها در آنها نمودار شده و نمیتوانند کیفیت جوانی را سر از نو احیا کنند بلکه زندگی موجوده خود را وقت تربیت سالام اطفال و نو جوانان خود نمی کنند و ترک خانمان و در منزل می کنند و همد بگر خود را که از روی بی مبری طلاق داده اند رسمانیز از هم جدایی اختیار می کنند. اطفال و نو جوانان رادر میدان زندگی و عمر سه حیات باجهان محرومیت تنها می گذارند و خود ترک بار و دیار می گیرند.

این دسته بی پرو بال این اطفال و نو جوانان نه تنها احساس بیگمی و تنها بیسی و محرومیت می کنند بلکه به مشکلات گوناگون دچار می شوند که در نتیجه هم برای خود وهم برای جامعه درد سرها و نسا

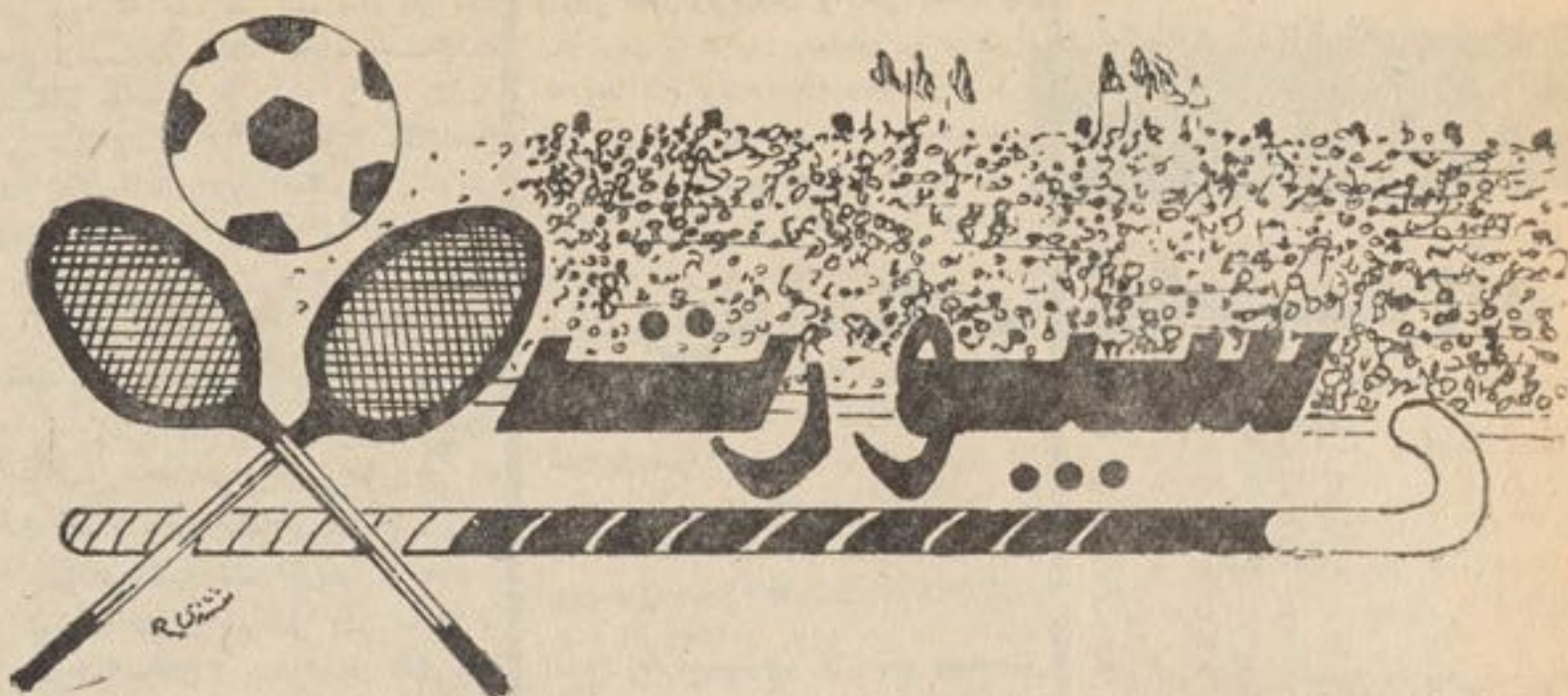
آزاد میبای خلق می کنند. همچو والدین نا غالب اندیش است که در واقع چنین مشکلاتی را برای نسل جدید و جامعه ایجاد کرده است که نمونه های آن در جوانی معنری دیده می شود.

طرز نو و مود جدید دیگری که در بر هم خوردن سیرازه خانوادگی و آواره شدن اطفال و نو جوانان معمول است اینست که عده از زنان و شوهران تا سالیان بین چهل تا چهل و پنج حیات باهم بخصوشی و مسرت زندگی می کنند اطفال و نو جوانان تا رسی آورند اما در بین این سن و سال نا گهسان عشق تازه آنها شکوفان می شود و عوس سیر و مساحت و جهان گردی بدون کردار فتنار اجتماع و محیطی به سر آنها می زند که در نتیجه اطفال و نو جوانان را برای همیشه یا مدت طولانی تنها گذاشته دل خوش هوا سر به سیر و سفر می زند و مانند هر حله بین فوده سالگی خود را بدست اوادگی و جهانی گردی می سپارند و بدون احساس مسوولیت اخلاقی و قانونی می گزارند تا نسل جوان بهر شکل که مواجه شد و بهر شکالی که برای خود و دیگران مشکلات و مزاحمت ایجاد کرد بگذرد. تازه ترین نما یل زن و شوهر جوان چنان است که هیچ طفل بار نیا ورنه تا از نزد سر تربیت و تکلیف اطفال و پرورش آنها مصون و بکنار مانند که این خود گناهسی است عظیم و نا بخشودنی که در نتیجه همجو تصمیم آنها باعث انقطاع نسل بشر می شود. زیرا مقصد از ازدواج تنها و تنها نسلی و تسکین قدرت جنسی و لذایز جسمی نیست بلکه اصل هدف تشکیل خانواده است که مهد پرورش احساس از دست با همی و تربیت جوانان و نسل های سالم آینده کشور و جهان است تا بکمال ایثار فساد کاری و جو صله این وظیفه انسانی را باید بر ما رساند.

در یکی از جراید مکتوبی را خواندم بودم که دو شیوه (۱۶) ساله از روز نامه چنین برسیده بود:

«لطفا بمن وانمود سازید که عشق چیست و چه مفهومی را افاده می کند! در پاسخ بمن تگوئید که جواب این سوال را از مادرم بگیرم زیرا او خودش در صد گرفتن سومین طلاق خود است. مادرم بسن (۳۶) سالگی قرار دارد و هنوز هم در تلاش دریافت عشق تازه خود می باشد و این گم گشته اش را تا اکنون نیافته است. پس او چگونه به این سوال من پاسخ خواهد داد».

از خلال این نامه چنان برمی آید که باعث مغشوشیت ذهنی این دو شیوه مادر او شده است و مادر او است که ذهن او را بدارک مفهوم واقعی عشق مغشوش ساخته است و برای او مشکلی را خلق کرده است. والدین دیگری را سراغ داریم که میخواهند به مشکلات نو جوانان خود هر چه بیشتر رسیدگی کنند تا آنکه غرق جهان مشغولت ها و دلبازی روبا نیک خود بقیه در صفحه ۵۶

پرو تو کول ورزشی بین افغانستان و بلغاریا

دوست داران ورزش اطلاع خواهند داشت که چندی قبل یک هیئت ورزشی افغانی تحت ریاست عبد القیوم علمزوی رئیس عالی ورزش بنا به دعوت شورای مرکزی اتحادیه سپورت و فرهنگ کشور دوستانه بلغاریا جهت مذاکرات مقدماتی پیرامون مواد پرو تو کول ورزش برای سالهای ۱۹۷۹ و ۱۹۸۰ به آن کشور رفته بودند اخیراً بوطن باز گشتند.

رئیس هیات افغانی طی مصاحبه‌ای گفت: در مذاکراتیکه صورت گرفت شورای مرکزی اتحادیه سپورت و فرهنگ بلغاریه و مقامات ذیصلاح دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان برای استحکام مزید روابط دو کشور بین هر دو کشور توافق نمودند تا در ظرف سالهای ۱۹۷۹ و ۱۹۸۰ رایج به تبادل هیات های ورزشی و تدابیر سپورتنی به اقدامات موثر دست بزنند.

رئیس هیات افغانی گفت: قبل از اینکه هیات های مملکتین مذاکرات شانرا پیرامون مسائلی که در مذاکرات آغاز کنند طرفین با ملاحظه مواد پرو تو کول ورزشی برای سالهای ۱۹۷۹ و ۱۹۸۰ تصمیم اتخاذ نمودند که به منظور تبادل افکار و تجربه بیشتر، ابراز نظر در بین ورزشکاران دو مملکت دوستانه یعنی جمهوری دموکراتیک افغانستان و بلغاریا به سوی تبادل صورت بگیرد. تبادل متخصصین ورزشی و فرهنگ به منظور تعلیم سپورت در مسابقات مختلف ورزشی، تبادل هیات های ورزشی به صورت دو جانبه و متعدد در رشته های مختلف، قسمتی از مواد پرو تو کول فوق و مذاکره هیات های افغانی و بلغاریه بود. در مساجه روابط بین المللی تمامیندگان هر دو کشور موافق و نظر های خود شانرا به منظور

استحکام وحدت نهضت بین المللی سپورت مطابق به اهداف المپیک که به حیث یک حادثه مهم اجتماعی به امور حسن تفاهم دولتی - برابری - صلح و احترام متقابل بین ورزشکاران و جوانان همه کشورها خدمت می نماید ابراز داشتند.

شورای مرکزی اتحادیه و ورزشی بلغاریا تعهد نمود که راجع به تمام تشکیلات ورزشی و فرهنگی و کلتوری خلق بلغاریه به خلقهای افغانستان عند الوقوع معلومات اراسته میدارد. در مذاکرات و انبوه گردید که مقامات ورزشی بلغاریه کمک های تربیوی را برای پذیرفتن محصلین افغانی و به مقصد ارتقای سویه معلوماتی آنها در انستیتوت های عالی ورزش در سالهای تعلیمی ۱۹۷۹ و ۱۹۸۰ به اساس موافقه کلتوری و فرهنگی مهیا سازد.

رئیس هیات افغانی گفت: مقامات ورزشی کشور دوستانه بلغاریه در یادداشت مواد پرو تو کول ورزشی سالهای ۱۹۷۹ و ۱۹۸۰ تعهد شانرا نشان دادند که مقامات بلغاریایی متخصصین مختلف کلتوری - فرهنگی و ورزشی خویشرا در مسابقات برای مدت دو ماه به افغانستان اعزام میدارند البته این تصمیم بعد از امضای پرو تو کول در مرحله تطبیق قرار داده میشود که البته طرف افغانی کست ضرورت متخصصین خویشرا در مسابقات فوق به مقامات بلغاریه تقدیم میدارد.

در مواد مذاکرات پرو تو کول تصریح گردید که مقامات ورزشی بلغاریه به سلسله مقامات ذیصلاح خویش در فرستادن متخصصین ورزشی برای مدت طویل به افغانستان حسب تقاضا و ضرورت مقامات افغانی آماده است.

و همچنان در صورتیکه مقامات افغانی خواسته

ورزشی افغانی افزود: همچنان مقامات ورزشی بلغاریه آمادگی خویشرا در حصه قبولی ورزشکاران افغانی جهت اشتراک آنها در مسابقات بین المللی و یا جلساتی دو جانبه که در سالهای ۱۹۷۹ و ۱۹۸۰ در بلغاریا صورت میگردد اظهار میدارد. در این خصوص ورزشی بلغاریه در خواست در این خصوص ورزشی افغانی را جهت عضویت آنها در فدراسیون بین المللی تا تبدیل نموده این اقدام را یک اقدام نیک و موثر خواهد بود. طرفین افغانستان و بلغاریه طی مذاکرات مقدماتی مواد پرو تو کول ورزشی موافقه دارند که همکاری فعالانه خود را در مسابقات بین المللی متعاقباً بین دو کشور و تبادل نظر راجع به مسایل ورزشی بین المللی و نهضت المپیک را به عهده خواهند داشت.

در مذاکرات مقدماتی که روی چشمه پرو تو کول ورزشی برای سالهای ۱۹۷۹ و ۱۹۸۰ در بلغاریه صورت گرفت محمد امین حکم رئیس تربیت بدنی وزارت تعلیم و تربیه و عبد الهادی معاون امریت ورزشی بوهنتون کابل نیز شامیل بودند.

باشندگان متخصصین ورزشی خود را برای کسب تجربه و تبادل افکار (هر یک را برای مدت یکماه) به بلغاریه بفرستند دو سال ۱۹۷۹ دو نامه تقریباً در سال ۱۹۸۰ هم دو نامه تقریباً موضوع ورشته آن با بد نشان داده شود طرف قبول واقع میگردد.

علمزوی رئیس عالی ورزش و رئیس هیات

ترجمه بریالی علی زاد

میزبان مسابقات المپیک سال ۱۹۸۰

قرار است علاوه بر مسکو در چهار شهر دیگر این کشور یعنی در شهرهای تالین، لیتننگراد، کیف و منسک نیز یکمده مسابقات المپیک صورت گیرد. امور مقدماتی برای برگذاری بازیهای المپیک سال ۱۹۸۰ به بیامانه وسیع در حال اجرا اند. تمام جمهوریهای شوروی بیشتر از پنجاه وزارت و دفاتر دولتی،

بعد از مدت کمتر از یکتیم سال تمامی جهانیان شاهد آغاز برگزاری بیست و دومین مسابقات المپیک جهانی در مسکو بود. مرکز و ۱۰۰۰ لیکن واقع در لوزنیک و برای مدت دو هفته در پایتخت کشور شوروا (مسکو) شامیل بازیهای المپیک جهانی سال (۱۹۸۰) خواهند بود.

دانشمند جوان شوروی که در هنگام برگزاری بیست و دومین مسابقات المپیک جهانی رهبری ورزشکاران، خبرنگاران و مدتیون را عهده خواهد داشت.

۱۹۸۰ در اتحاد شوروی پروگرام های وسیع اضافی و تفریحی دیگر از قبیل : آشنایی با مردم چندین ملیت و دارای کلتور های گوناگون شوروی، اشتراك در نمایشگاه معماری ، ساختمانی ، نقاشی و فوتوگرافی و بالاخره سیاحت در نقاط مختلف این کشور نیز خواهند داشت .

خارجی در مسابقات سپارناکیاد تاستانی که میتوان آنرا آماده کنی برای اشتراك در مسابقات المپیک سال ۱۹۸۰ برای ورزشکاران و موسسات مربوط شان دست اشتراك نموده ردهد . اشتراك کنندگان و مدعوین المپیک سال

نمودماند باید متذکر شد که بعضی از اعضا ورزشی بیست و دومین مسابقات المپیک جهانی در تابستان سال جاری (۱۹۷۹) که مسابقات نهایی تورنمنت تابستانی کشورشوراها بود حل و فصل گردیده . اینرا هم باید متذکر داد که در حدود دو هزار تن ورزشکار

اتحادیه های کارگری، دستگاه های ساختمانی موسسات عامه و اتحادیه های مختلف درین کشور دست همکاری و مساعدت شان را جهت تامین زمینه هرچه مساعد تر و فراهم آوری هرگونه تسهیلات برای برگزاری این مسابقات زایه کمیته مخصوص المپیک سال ۱۹۸۰ دراز

مترجم : دکتر جیلانی فرزند

سپورت اکروباتیک

تأخال تیم های اکروباتیک از گروه های شش نفری مردها یا چهار نفری زنبا مشتمل بوده است که درین نوع تیم ها عموماً تمرینات امپتیک مانند هرم موازنه، بلند

گرین کوشیک قهرمان چمناسیتیک جهان رادرحال اجرای نمایش می بینید .

اکروبات های سپورتی عادت دارند که هرگاه کسی به آنها جهت فرا گرفتن چنین سپورتی مراجعه نمایند به پیشانی ساز او را می پذیرند البته تربیه سپورت اکروباتیک مشتمل خواهد بود بر چمناسیتیک، بالت و خارجیوگرافی و غیره .

ساختمان معلق سپورتی را نشان میدهد که بنام «پیرامید» یا «د» میشود و توسط چهار دختر نوجوان آلمانی عملی شده است .

بابازو های قوی خویش پلی درهواساخته اند

سپورت اکروباتیک مجموعه از تمرینات فزیک ، شکل های حرکتی، چمناسیتیک جاز، رقص روکن و روم، وزن برداری و بالت است .

قبلا سپورت اکروباتیک رادر آلمان بنام (کونسکرافت سپورت) میشناختند که به قسم تقویه عضلات بصورت یک عنعنه قدیم در آنجا رواج داشت .

این سپورت که تسلط قوی بر نفس و عکس العمل فوق العاده سریع را ایجاب مینماید در سال های ۱۸۹۰ آغاز یافته بود .

در اوایل قرن بیستم بود که رقابتی دربه نمایش گذاردن این سپورت عالی بوجود آمده رقابتهای بیشتر به چنین نمایی احسان میشد .

آنها نظریه هنری که از خود نشان دادند طرف استقبال گرم مردم قرار گرفتند .

کردن، برداشتن و یا حمل کردن پارتورها در دست و سر استادن و مساندن اینها اجرا میشود .

در نتیجه استقرار و حاکمیت قوانین بین المللی بر چمناسیتیک، مسابقات آرتستیک و هنری مانند چرخیدن بر روی پاشنه پای و غیره نیز شامل مسابقات اکروباتیک گردیده است .

ناگفته نباید گذاشت که موجودیت موزیک درین نوع سپورت ها بسیار مهم است . البته امروز سپورت های اکروباتیک مشتمل است بر عناصر چمناسیتیک و از چمناسیتیک گرفته تا جاز، بالت، رقص روی بیخ، وزن برداری و رقص روکن رول نیز در آن دخیل است . درحقیقت سپورت اکروباتیک اختلاص از زیبایی و پیشرفت سپورت است .

دیپانگوالی صنعت دری بنسټپیزی هرحالی

اوس باید صنعتی انقلاب په هکله پوخه وغږیږو.
صنعتی انقلاب :-
دغه انقلاب دماشین په پیدایښت سره چه دانسان ځای نیسی منځ ته راځی دغه رنگ ماشینونه په لمړی پړاوکی دلاس ماشینو په کار ځایونو کسی (مانسوفاکتور) جوړوی . خوداسی وخت رسیری چه دماشین جوړولو دپاره ماشین منځ ته راځی یعنی د ماشین جوړولو صنایع منځ ته راځی دصنعت اولی څانگی لکه حمل و نقل اونور تراغیزی لاندي نیسی . ماشینیی اقتصاد پر اولنیز تولیدیاندی مسلط کیری پداسی حال کی چی خپله دغه اقتصاد دیپانگوالی ترجیح لاندي دی . په لمړی پړاو کی صنعتی اقتصاد په انگلستان کسی منځ ته راځی او پانگوالی یی پرتول هیواد باندی مسلط کیږی . وروسته بیاپه نولسمه پیری کی دغه انقلاب په فرانسه کی منځ ته راځی او په آلمان کی دولسمی پیری په دوهمه نیمایی کی منځ ته راځی .
- په کارگره طبقه باندی دیپانگوالی دماشینی کیدو اغیزی :-
ستر صنعت اوماشین دکار یاراوړی په یی ساری توگه لوړوی او هغه حدته یسی رسوی چی پانگوالی په خوب کی هم نه ایدو . که یوپیسه ورکولی شوای چی یواځی بودوک وخرځوی ، دکالی او بدلو لومړی ماشینونه په یو وخت کی ینجلس تر شلو دوکونو پوری په کار اجولی شی او ددی ددغه صنعت سترماشینونه منځ ته راغلی دی چی په یووخت کسی یو کارگر کولای شی پنځوس داودلو ماشین او په زرگونو دوکونه په کار واچوی .
ستر ماشینی صنعت دپسر په وهاندی اود کار دبار آوری دپاره ستر ډگر برابری دی . ۲۳ کلونو په ایدو کی د ۱۹۵۰ نه تر ۱۹۷۳ په منجه ایالتونو کی دکار بار آوری ۲۳ ځلی ، په انگلستان کی ۱۹ ځلی او په فرانسه کی ۳۳ ځلی زیاتی شوی دی .
خو څرنگه چی دتولید دوسایلو ما لکیت دخو کسو ستروپانگه والو په لاس کسی دی ، دصنعتی پر مخنگ لښچی هم دهغوی په نصیب کی دی . ۱۹۵۵ کال داماروله مخی په متعده ایالتونو کی کاربرگان دخپل دکار دحاصل څلورمه پسر څه د مزد په توگه تر لاسه کړی دی او دخلورو څخه دری برخه یی دیپانگه والو جیبونو ته تللی دی .
دښځو او کوچنیانو کار :-
دیپانگوالی د ماشینی صنعت اضافه ارزش منځ ته راتگ یواځی دصنعتی کیدلوه لاری نه تر لاسه کیری . دصنعت دماشینی کیدلو لمړنی اغیزی دښځو او کوچنیانو دکار څخه گټه اخستل دی چی په کار ځایونو کسی استخدامیری . ماشینی صنعت هغه دنده چی د کارگر په اوږو باندی اجوی ډیره ساده کوی ، دکارگر څخه دکار مهارت او جسمی قوت ډیر نه غوښتل کیری بلکی داسی زمینه منځ ته راځی چی دښځو او کوچنیانو د کار څخه په ډله ایزه توگه گټی واخیستل شی .

البته دښځو او کوچنیانو څخه په لاسی صنایعو کی او مانوفاکتورونو کی گټه اخستل کیده . زموږ په هیواد کی څالی او بدلو په لاسی صنعت کی دغه حقیقت په پخسوالی وختونو کی لیدل کیده . خو باید وواوی چی صنعت ته په پانگه والی هیوادونو کی دښځو او کوچنیانو جلبیدل دماشینی کیدو دپه منځته نیایچی څخه ده . او ددغه کار یعنی دښځو او کوچنیانو دکار څخه په ماشینی صنعت کی په پراخه پیمانه گټه اخستل دکار دقوت ارزښت کمیدل دی . لکه څنگه چی پوهیریږو :
دکار دنیرو ارزښت نه یواځی دهغه کار له مخی چی دیولوی کارگر دکار د وخت څخه چی دمعاش لپاره یی سرته رسوی ټاکل کیری بلکی دهغه کار په وخت پوری چی دکارگر دکورنی دساتنی لپاره لازمی اوده پیداکوی . دکارگری کورنی د ټولسو عمر و راتگ دکار بازار ته ، ماشینی دسیری د کار ارزښت په ټوله کورنی باندی ونیسی .
«دری دکارگرانو دستر مشر دوهمیالسی اثر کابیتال څخه » .
په بل عبارت پا نگو ا ل ل ه د ی عمله چی دکارگری کورنی ټول عمری (ښځی او کوچنیان) دکار بازارته جلبوی دکار دنیرو ارزښت ښکته راوړی اودهغه غسی کمښت په پرتله اضافی ارزښت دخان لپاره زیاتوی . خوددغه اضافه ارزښت سر چینه دکار باز آوری نه بلکی دکار دنیرو دواقعی ارزښت نه ورکول دی . ځکه کله چی دکارگری کورنی یوه غری (نارینه) کار کاهو دیوسیری اضافه ارزښت پانگه وال جیب کی لویده خواوس چی ددی کورنی ټول عمری کار کوی دخوکدو اضافه ارزښت دیپانگه وال جیب ته لویری . لکه چی دکابیتال په یوه بل څای کی داسی لولو :
«له همدی څایه څخه ده چی ماشینی دامنای مصلح دزیاتولو له امله دزیبناک او ډیره اخستل ډگر پراخوی ....»
دکارگری کورنی دښځو او کوچنیانو کار کول ددی غاید زیاتوی خوددغه گټه ، هغو اضافی لگښتونو کی مصرفیری چی دوی باندی تحمیلیری دا ځکه کله چی ښځی دکورڅخه ډیر کار کوی هغه ددی چی مخکی به یی په کور کی سرته رسولی اوس باید دسورو په غاړه ولویری اودغه کاریو مصرف اجابوی دغه کارونه دکوچنی خارنه ، گنجل او او بدلو ، یخلی او نور .
کارته دکوچنیانو هڅول په واقعیت کسی مریتوب دی ځکه چی یو کوچنی خپله پخپل شوق کار ځای ته نه ځی او قرارداد نه تری دغه کوچنیان دخپل پلار ، مور او نورو له خوا کار ځای ته تحمیلیری دلته نو په څرگنده توگه مریتوب وینو ، پانگه وال نشی کولای ادعا وکړی چی دیوه کوچنی سره یی برابر ترون منځ ته راوړی دی . دښځو او کوچنیانو کار په پانگه والی ټولته کی سترېد اخلاقی گانی منځ ته راوړی چی انگلز پخپله ارزښتناکه اثر کی (په انگلستان کی دزیار

ایستونکو طبقو وضع) نومیری دغه کاری په روښانه توگه ترسیموی .
دورځنی کار اوږدول :- ماشینی په داسی حال کی چی دیو ستروسیلی په توگه دکار یاراوړی اواضافه ارزښت ډیری ددورځنی کار داوړیدلو سترعامل هم دی اومطلق اضافه ارزش هم ډیری ماشینی له یوی خوا دیپانگه وال تنده دکاردوخت په اوږدولو کی زیاتوی له یوی لسه بلسی خوا څخه یی ددغه کار امکان را منځ ته کوی . البته دیپانگوالی تنده دکار دزیاتولو لپاره داښی ده خود ماشینی په پیدا کیدو سره دغه تنده لاهم زیاتیری ځکه چی پانگه وال خپل یوه اندازه پیسی دماشینی داخستلو لپاره مصرف کوی چی یومر شوی پانگه ده او یواځی کارگر کولای شی چی هغه ژوندی کړی ددهغه کار له امله پانگه والان غواړی چی د کار دوخت په اوږدولو سره دغه پیسی زر ترزړه بیرته لاس ته راوړی ، ماشینی که کار وکړی اویاکار وکړی زویری خو دکار کولو په صورت کی به هغه پیسی چی ورباندی لگیدلی بیرته دیپانگه والو لاس ته راځی خو هغه زویدل چی دیپکاري له امله منځ ته راځی دیپانگه وال پانگه کمی . خو باید وپوهیری چی ماشینی یواځی په مادی توگه نه زویری بلکه په معنوی توگه هم زویری پدی معنی چی نوی ماشینیونه په نوی کیفیت بازار ته راځی اویا هماغه پخوونی ماشینیونه په ارزانه بیه تولیدیری ، زیات شمیر ماشینیونه دهغو نویو اختراعاتوله امله چی رامنځته کیری سره له دی چی زوړنه وی خو معنا زوړی او باید خپل ځای نویو ماشینیونو ته پرسیږی نوځکه پانگه والان آینگار لری چی زر ترزړه خپل لیردل شوی پیسی تر لاسه کیری . ددی دیپانگه وال دتندی زیاتوالی دکار داوړدولو لپاره . البته یواځی دکار داوړدولو تنده چی پانگه وال یی لری کافی نده باید ددغه کار لپاره یعنی امکان هم شته وی دغه امکان ماشینی منځ ته راوړی ځکه چی ترڅو ماشینیات نشی کولای شی چی دپیسی او دورځنی کار وکړی . او ددی لپاره چیسی دیپانگه والی په تولیدی اپیکو کی انسان ماشینی باندی حاکم ندی بلکی ماشینی انسان باندی حاکم دی نوځکه کارگر مجبوریری په هغو ساعتونو کی چی دطبیعی استراحت لپاره و ، کار وکړی یعنی شپه اونیمه شپه کار وکړی .
ډیری صنعتی کار ځای په یوه ورځ اوشپه کی دری ټایمه کار کوی چی یو ټایم یی دشپه له خواده دغه دکار ساعت دکارگرانو جسمی او روحی روغیا له منځه وړی او هغه په خطر کی اچوی او دکارگر کورنی یی یوی خطرناکی وضعی سره مخامخ کوی . او همدارنگه دماشینی مدرن کیدل دزیاتو کارگرانو دیپکاري سبب کیری . (پا)

سرفه
په
مصاحب
همان
سور
دی-
آی
شده
کوچ
دیو
غذاو
د
ازخو
درد
مربط
معیو
اعاد
از
مگر
نی
عمر
واک
فور
اطف
واک
ش
می
تظ
کم
ران
ما
نو
پان
ش
ک
د
س
ر
پان

اطفال خود را با اکسیژن نمودن...

سرفه را گذشتانده باشد درینصورت ضرورت به تطبیق واکسین سیاه سرفه نبوده زیرا مصاب مرض سیاه سرفه مقاومت در مقابل همان مرض را در اطفال تولید می کند . درین صورت لازم است که بهعوض (دی.بی.سی.) (دی.تی) تطبیق گردد.

فلج اطفال یا پولیو:

این مرض از زمانه های خیلی قدیم شناخته شده عامل این مرض موجودات فوق العاده کوچکی اند که به چشم دیده نمی شوند و بنام ویروس یاد میشود . می باشد که از طریق غذا و آب انتشار می نماید .

در ۶۶ فیصد واقعات مرض کدام علامه از خود نشان نمیدهد در بعضی واقعات تب دردهای ناحیه سرو شکم برای چند روز به مریض پیدا شده این مرض طفل را برای دایم معیوب میسازد تعدادی که معیوبیت طفل را کاملاً اعاده نماید نیز وجود ندارد البته در زمینه از مساز برقی و آلات فلزی استفاده مینمایند مگر باز هم ناحیه معیوب دو باره صلاح کسب نمی نماید . ومرض طفل معیوب را تا آخر عمر رنج میدهد مگر امروز با بوجود آمدن واکسین خوراکی فلج اطفال واقعات این مرض قوس نزولی خود را می پیماید.

واکسین فلج اطفال:

این واکسین بشکل قطره از راه دهن به اطفال داده میشود این واکسین همزمان با واکسین دی پی تی تطبیق می گردد بدین شرح که این واکسین نیز به سه دوره تطبیق می گردد:

- دوره اول بعد از سه ماهگی .
- دوره دوم یکونیم ماه بعد از دوره اول .
- دوره سوم سیمشش ماه بعد از دوره دوم .
- و یک دوره دیگر در اثنای شمولیت بمکتب تطبیق میشود .

سرخکان:

بمرض سرخکان همه خانواده های محترم کمربیش آشنایی دارند . رازی (امام فخر الدین رازی) که از جمله اطباء مشهور کشور عزیز مادری خود بود در مورد سرخکان چنین نوشته : «سرخکانی که عمیق و بنفش رنگ باشد وخیم بوده از نوع کشنده است این شکل سرخکان بیست و دو سال قبل به تفصیل شناخته شده و امروز از جمله امراض است که مرگ و میر زیاد را بار می آورد .

سرخکان نزد اطفال مصاب فقر تغذی در ممالک روزه انکشاف به مقایسه ممالک صنعتی پیشرفته در حدود چهار صد مرتبه کشنده تر است .

گذشته از آنکه سرخکان یک مرض شرمناک است از نظر سن و سال بیشتر در ممالک روزه انکشاف اطفال بین سه ماهه الی پنج ساله را مصاب می سازد . مصاب شدن اطفال سنین بیشتر نشانی از تماس دوامدار نظریه شرایط اجتماعی است اشکال و خیم مرض در ممالکی که فقر تغذی نوع قفقازان پروتین ، کالوری دامن گیر اطفال است ، زیاد تر دیده میشود .

روز سوم لکه نقطوی به اندازه سر سنجاق که رنگ سفید میداشته باشد و علامه خوب برای تشخیص است (درجدار داخلی). رخسار طفل دیده میشود) این لکه هادر کردن ، پشت گوش ، رخسار ، تنه و پاها ی مریض پیدا میشود . تا بروز ناگهانی این سرخی نظریات و علایق مختلفه را مطرح میسازد معمولاً پیدا شدن مرض در بدن تب مریض پایین می آید به این اساس در بسیاری جاها مردم سعی می نمایند زمینه بروز این مرض زودتر فراهم گردد برای رسیدن به هدف دست به یک سلسله اعمال می زنند طور مثال طفل را در یک تکه سرخ می پیچانند و یا هم از بعضی شیوه های مخصوص محلی استفاده مینمایند در جمله عادات نادرست در مورد سرخکان و مریضان سرخکان یکی هم تجویز برهیزد و برهیزانهای بخصوص است به همین دلیل شدت سرخکان را در ممالک روزه انکشاف به خرابی وضع تغذی اطفال عطف نموده اند .

واکسین سرخکان:

برای وقایه از مریض سرخکان واکسین ضد مرض وجود دارد این واکسین از سن شش ماهگی به بعد یک دوره تطبیق میشود و برای اطفال تا آخر عمر معافیت میدهد .

.....

مرض سرخکان توسط مکتوب خوردی که به چشم دیده نمیشود بوجود می آید سرخکان از طریق افرازان و لعاب بینی و دهن در وقت سرفه ، عطسه و گپ زدن از شخص مریض به دیگران سرایت میکند مکتوب سرخکان از دهلیز به دهلیز و از یک اطاق به اطاق دیگر نیز سرایت کرده میتواند طفل مصاب بهمرض سرخکان ، سرفه ، تبداشته از بینی و چشمان او آب جاری بوده و مریض نارام و عصبی میباشد

وکمک های موسسات بین المللی چیچک از مملکت عزیز ما یکلی نابود شده و افغانستان عزیز و پاکستانی مادر قطار ممالکی قرار دارد که تصدیق نامه محر امحای چیچک را دارند ، مردم ما با مرض چیچک کم و بیش آشنایی دارند و میدانند که عواقب خطرناک مرض چیچک باعث گری، کوری و داغ هایسی در روی میشود که باقی ماندن این داغ صادر روی در نزد عوام بنام قولته یاد میشود برای اینکه اطفال تان در مقابل این مرض وقایه شوند از واکسین چیچک که یک مرتبه بعد از روز تولد تطبیق می گردد استفاده نمایند تا زمانیکه امحای جهانی آن اعلام گردد .

واکسین تی تی:

برای اینکه حیات نوزادان و مادران در سه روز اول حیات حمایه شود و اطفال معصوم از چنگال مریض خطرناک تیتانوس نجات پیدا کنند لازم است که خانم های محترم بین سن بیست و پنج و چهل رینج ولو که حمل نداشته باشند واکسین تی تی شوند این واکسین به فاصله یک ماه بدو دوره تطبیق گردد و خانم حامله باید در ماه ششم و هفتم حاملگی واکسین تی تی تطبیق نماید .

واکسین محر قه و شبیه محر قه:

این واکسین برای تولید نمودن معافیت به اطفال و کاهلان موجود است که در صورت ضرورت مورد تطبیق قرار میگیرد بخاطر داشته باشید واکسین ، شما و اطفال تان را از مصاب شدن به امراض مختلفه وقایه می نماید . واکسین امراض مختلفه بدوره های مختلف و در مدت معین تطبیق می گردد . واکسین دفتری ، تیتانوس ، سیاه سرفه ، فلج اطفال ، سرخکان و سل در تمام مراکز تطبیق واکسین طور رایگان در خدمت خلق شریف مقرر دارد .

دیدگاههای اجتماعی...

فلسفی خیام . که سوز نوای با ظاهر آنرا از سدی و حرارت شعله زده است . در این ترانه هاهم اندیشه و حکمت هست هم شور و هیجان و گاه یک ترانه به قدریک غزل گیرندگی و زیبایی دارد .

در این اشعار مثل شعر هر گویندهی بزرگ دیگر البته هست و بلند هست و وقتی شاعر تابندگی این اندیشه ها اوج میگیرد . ناچار مواردی پیش می آید که از این اوج بیان فروتر افتد و به پستی گراید . و از این نکته که شعر او علی الخصوص از حیث لفظ بکندست و یکنواخت نیست همین است . او از آن شاعران نیست که همواره در یک ارتفاع اندک نزدیک به زمین پرواز می کند . تا به اوج گرایند نه به خفیف افتند . بلکه چون تا فراز آسمان ها اوج می گیرد عجب نیست که سنگینی معنی و ازدحام لفظ او را که گاه از آن بلند پروازی ها فرو کشد .

گرایان که جامی را خاتم الشعرا میدانند بی فروغ می شود و رنگ می بازد . آن چنانکه زندگی توقف ندارد ادبیات نیز ایستایی نمی شناسد در کنار اینکه اقبال از نظر لفظ شاعر قدرتمند است محتوی شعری او سرود زمانه ی ماست زمزمه های او آهنگ بیداری آسیاست . به این غزل توجه کنیم که بیانگر زبان فشرده رسا و آهنگین اقبال است :

حلقه بستند سر تربت من نوحه گران
دلبران ، زهره و شان ، گلبدنان ، سیمین بران
در چمن قافله ی لاله و گل رخت کشود
از کجا آمده اند اینبجه خونین جگران
ای که فرمدرسه جویر ادب و دانش و فوق
نخرد با ده کس از کارگاه شیشه گران
برکتی آن نغمه که سرمایه ی آبتو گل است
ای زخود رفته نمی شوز نوای دگران
کس بدانست که من نیز بهایی دارم
آن مناعم که شود دست زدی بصران .

اقبال به دگرگونی و انقلاب باوری راستین دارد . اوقیام خلق هزارا نوای فرد های شان

میداند . اگر آهنگ این دگرگونی کند باشد آمدنش حتمی است .

بسی گذشت که آدم در این سرای کهن
مثال دانه نه سنگ آسیا بودست
فریب زاری و افسون قیصری خوردست
اسیر حلقه ی دام کسلیما بودست
غلام گرسنه دیدی که بر دوید آغوش
قیمص خواجه رنگین زخون ما بودست ؟
وقتی که خواجه از خون دل مزبور شراب
ناب میسازد و ستم دهخدايان زندگي دهقانان
را ویران می کند و دانه های تسبیح در دست
شیخ و زاهد به حلقه هادام تبدیل می شود ،
و تضاد های طبقاتی به مرحله جاد آن می -
رسد ، راهی دیگر به غیر از ستاخیز توده ها
و قیام خلق هائست این انقلاب است که می
تواند ویرانگر باشد و سازنده .
خواجه از خون رنگ مزبور سازد لعل ناب
از جفای دهخدايان کشت دهقانان خراب
انقلاب ! ای انقلاب ! ای انقلاب !
میر و سلطان نبرد بازو بهتانش در گل
جان محکومان ز تن بردند و محکومان به خواب
انقلاب ! ای انقلاب ! ای انقلاب ،
من حرون شیشه های عصر حاضر دیده ام
آنچنان زهری که از وی مارها فریج و تاب
انقلاب ! ای انقلاب ! ای انقلاب ،

سخن گفتن

بگو منجیده در هر جا سخن را
بگفتا رعبت مکتبا ذهن را
چو بلبل در گلستان ادب باش
بیاری از تکلم انجمن را
لما خدمت برای خلق و مبین
بده جا در دلت عشق وطن را
بیا در خاطر خود درس نو گیر
ز سر بیرون بکن فکر کهن را
مکن باور همی تا می توانی
دیگر بهتان های اهرمن را

نورمحمد «فیضی» اسفنده لر

غزل

ز دودیده خون نشام زخمت شب جدایی
هفته شب ناله‌ام سرچو مگان درآستان
مزه‌ها و چشم شوخش بنظر چستان نماید
ز فراق چون نالم من دلشکسته چون نی
در گلستان چشم زچه روهیسه بلزاست
سر برگ گل ندارم زچه روروم به گلشن
بکدام مذهب است این بکدام ملتست این
بطواف کعبه رفتم بحرم رهسپار ندانم
به قمارخانه رفتم همه پاکباز دیدم
در دیر میزدم من ز درون ندا برآمد

چکتم که هست اینها گل باغ آشنایی
که رقیب در نباید به بهانه گسادی
که میان سنبستان چرد آهوی فتایی
که بسوخت بندبندم ز حرارت جدایی
بامیدانکه شاید توبه چشم من دو آبی
که شنیده ام زگله‌ها همه بوی بی وفایی
که کشند عاشقی را که تو عاشقم جرای
که برون درچه کردی که درون خانه آبی
چو به صومعه رسیدم همه زاهد ربایی
که در افرای عراقی که تو آشنای مایی

محمدامین شجاعی

پیامها

از : حنیف «واق»
ما خواستار صلح
خواستار باهمی
عدل و برابری
یک آرزو بدل
و آن ،
انحادخلق
و آنگه
چو موجها
توفان نما
بسوی جهان برابری

دانشگاه عزیز!
با ما کما تبت نامیه
شعر، داستان و مطالب و محبت
و خواندن بی‌سختی

یکی از رفقایم داستان ذیل را برایم بازگو
نمود :
وقتی در ماسکو مشغول تحصیل بودم محل
رهایشم در نزدیکی اتاق خانم باقیافه مغموم
واقع گردیده بود. وی تبعه لهستان بود و ترلیسا
نام داشت . زنی بود دارای قد بلند، قوی
هیکل و سبزه رو، ابرووان سیاه و انبوه،
وروی پهن، ازدیدن چشمان بزرگ و سیاه رنگ،
آواز مهیب و بلند ، عضلات قوی و سیماهی
بدمنظرش به انسان حالت خوف و وحشت دست
میداد .
من در منزل فوقانی میز یشتم و اطباق
استراحت وی مقابلم قرار داشت . هر وقتی
وی در منزل میبود دروازه اتاق را میبستم .
در مواقعی که در راه زینه و یا صحن جویلی
با وی ملاقی میسدم تسمی میکرد، تسمی
مرموز و اسرارآمیز اکثر اوقات صرف مشروب
چشمانش بسته، موهایش زولیده و با من سر
صحبت باز کرده میسرید:

- حالتان چگونه است آقای محصل ؟
و به تعجب آن خنده های احمقانه ای
مینمود که حس نفرت را برمی انگیزت و
تندید مینمود . میخواستم محل رهایشم را
تفسیر دهم ولی زیبایی اطاقم، نظاره مناظر
زیبای طبیعت از بنجره آن وسکوت دلپذیر
سرك ها خیلی ها خوش آیند ولذت یختی
بود .
در یکی از صبحگاهان بالای کوچ نشسته

اثر ما کسیم مورکی

زجه : زلمی ذاهب

دانشگاه عزیز
فکر میکردم تابانه‌ای برای نرفتم به مدرسه
بسازم که ناگهان دروازه باز شد و آواز ناله
هنجار ترلیسا را از مدخل شنیدم .
- صحت تا خوب است آقای محصل ؟
به طرفش نگاه نمودم از چهره اش حالت
سراسیمگی ، التماس و استعنا خوانده میشد .
گفتم :
- چه میخواهید ؟
- از تو کمکی خواهانم آیا حاضری کمکم
کنی ؟
سکوت اختیار نموده چیزی نگفتم . وی
سکونم را تلاطم رضا دانسه و با آواز نرم
و التماس آمیزی گفت :
- میخواهم برایم مکتوبی بنویسی تا به خانه
برسم . همین و بس !
در کوچ راست نشسته ورق کاغذی را بالای
میزم گذاشتم و گفتم :
- بیا اینجا بنشین و بگو چه برایت بنویسم ؟
وی در حالیکه بانگهای موهمانه ای

و فکر میکردم تابانه‌ای برای نرفتم به مدرسه
بسازم که ناگهان دروازه باز شد و آواز ناله
هنجار ترلیسا را از مدخل شنیدم .
- صحت تا خوب است آقای محصل ؟
به طرفش نگاه نمودم از چهره اش حالت
سراسیمگی ، التماس و استعنا خوانده میشد .
گفتم :
- چه میخواهید ؟
- از تو کمکی خواهانم آیا حاضری کمکم
کنی ؟
سکوت اختیار نموده چیزی نگفتم . وی
سکونم را تلاطم رضا دانسه و با آواز نرم
و التماس آمیزی گفت :
- میخواهم برایم مکتوبی بنویسی تا به خانه
برسم . همین و بس !
در کوچ راست نشسته ورق کاغذی را بالای
میزم گذاشتم و گفتم :
- بیا اینجا بنشین و بگو چه برایت بنویسم ؟
وی در حالیکه بانگهای موهمانه ای

مشوفته خیالی

و گفتم :
- آقای محصل ! بولیس ، بولیس است
- مرد دلخواهم .
- مرد دلخواهت؟
- چرا تعجب میکنی آقای؟ آیا بعد از امکان
است که یک دختر مرد دلخواه داشته باشد؟
- خیر، خیر هر چیزی ممکن است .
رابطه شما با او چند عمر دارد؟
- شش سال .
- آها ! خوب . پس نوشتن مکتوب را ادامه
میدهم .
باید بگویم که تمایل زیاد مکاتبه را با
بولیس میداشتم در صورتیکه غیر از ترلیسا
کسی دیگری او را دوست میداشت . نوشتن
مکتوب راه پایان رسانیدم و ترلیسا بسیار
مودبانه گفت :
- تشکرات قلبی ام را به عوض این خدمت
بزرگت بپذیر و امیدوارم در بدل آن خدمتی
برایت انجام داده بتوانم .
- تشکرات عاجزانه ام را مقابلت تقدیم
میکتم .
- شاید در تنظیم و اصلاح لیاستان بتوانم
کمک کنم .
باشنیدن این جمله رنگم از خجالت سرخ
مردیده و گفتم :
- به همچون کمکت روادار نبوده و ضرورت
ندارم . باهم خداحافظی نمودیم .
یکی دو هفته ای گذشت ، شام یکروز

نشسته و فکر میکردم تا پروگرامی ترتیب
نموده و از تنهایی رهایی یابم . هوا خوب نبود
و نمیخواستم به گردش بروم . به حال خود
فکر میکردم بسیار خسته بودم . در این اثنا
دروازه باز شد و مزده و رود کسی را داد .
آواز تر لیساراشنیدم که گفت:

- آقای محصل ! امیدوارم مصروفیت درسی
نداشته باشید .
- خیر، فرمایشی داشتید ؟
- میخواستم مکتوب دیگری برای بنویسم .
- بسار خوب، برای پولیس؟ پلی:
- خیر، این بار از طرف او برای من .
- چه ؟

- آقای محصل عفو کنید اشتباه کردم .
برای یک رفیق یا بهتر بگویم برای یکی از
آشنا یانم، یک مردی که آشنایی کمی با او
داشتیم، او مرد خوش قلب مثل من است .
آیا حاضری برای ترلیسا مکتوب بنویسی ؟
سیمایش مغشوش بود و دستانش میلرزید .
از استماع گفتاروی حواسم را باخته و مبتلا
به سرگیچی شدم اما هسته آهسته بر خود
مستولی گشته حدس زدم واقعه از چه قرار
است، گفتم:

- بین خانم، نه پولیس وجود دارد و نه هم
ترلیسا، تمام سرگذشتی را که گفته ای دروغ
محض است . امیدوارم بعد از این باعث آزارم
نگردیده و معذوقه های خیالی برایت نسازی.
فهمیدی ؟!

دفعتا حالت غمناکی برایش دست داده و از
این طرف به آن طرف میرفت . معلوم میشد
رازی را میخواهد افشا نماید ولی نمیتواند.
منتظر ماندم بالاخره چه خواهد شد . به
اشتباه در حدس خود پی برده و فکر کردم
واقعه غیر از آنست که من تصور میکردم .

ناگهان به طرف دروازه حرکت کرده و در
حالیکه دستش را به عنوان خدا حافظی تکان
میداد از اطاق خارج گردید . من ماندم و سیل
افکار ضد و نقیض و ناخوش آیند . آواز بستن
دروازه اش را شنیدم معلوم میشد خیلی ها
قهر و غمگین است . بعد از فکر زیاد تصمیم
گرفتم تا او را دعوت نموده و هرچه بخواید
برایش بنویسم . به ایارتماش رفتم دیدم
سرش را میان هردو دستش گرفته و به میزش
تکیه نموده است . حالت ناگواری بر او
دست داد گفتم :

- گوش کن !
از جایش برخاست . در حالیکه موج
سرور و خوشی در چشمایش مشاهده میشد
بطرفم نزدیک آمد . دستانش را بالای شانه
هایم گذاشته و اینطور زمزمه نمود :
- حال برایت میگویم . پولیس قطعاً وجود
ندارد و نه هم ترلیسا . اما دانستن این واقعیت
تلخ چه مفادی برای شما دارد؟ آیا نوشتن
یک مکتوب کارمشکلی است ؟ هیچ کسی
دیگری نیست، نه پولیس نه ترلیسا . صرف
من که در پشت هستم و میخواهم خدمت
خوبی برایت انجام دهم .

در حالیکه مات و مبهوت گشته بودم گفتم:
- پس منظورت از این صحنه سازی حاجه
بود؟ گفتمی پولیس وجود ندارد ؟
- خیر، حقیقت همین است .
- ترلیسا هم وجود ندارد ؟

نه ترلیسا وجود ندارد ، من ترلیساعستم .
از اظهاراتش هیچ چیزی نفهمیدم . متوجه
حرکاتش بوده سعی میکردم چیزی از آن
دستگیرم شود ، اما او بطرف میزش رفته
به جستجوی چیزی پرداخت . و واپس آمده
با صدای لرزانی گفت :

برایت بسیار مشکل بود تا یک مکتوب
برایم بنویسی . بگیر دیگران برایم مکتوب
خواهند نوشت .

مکتوب را گرفتم و مشاهده کردم همان
مکتوب قبلی است که به عنوان پولیس
نوشته بودم .

- گوش کن ترلیسا ! معنی این عمل
چیست ؟ چرا دیگران باید برایت نامه بنویسند
درحالیکه من برایت نامه نوشتم و آرتاناهوز
تقریباً ای :

- کجا بفرستم ؟
- چرا کجا ؟ برای پولیس .
- شخصی بنام پولیس وجود ندارد .

حواسم بکلی مختل شده بود ، چیزی
دیگری جز اینکه از وی جدا شده و بروم
نبود . در حالیکه دستانش را بیشتر به شانه
هایم میفشرد گفتم :

- گفتم پولیس وجود ندارد اما من میخواهم
وجود داشته باشد . من هم مثل دیگران
انسانم و میخواهم مرد دلخواهی داشته باشم .

میدانم پولیس وجود ندارد اما از نوشتن
مکتوب هیچ ضرری برای دیگران متوجه
نمیشود .

- مکتوب برای کی ؟
- البته که برای پولیس .
- اما پولیس وجود ندارد .

درست است . اما چه که وجود ندارد ؟
او وجود ندارد اما من به تصور اینکه وجود
دارد مینویسم و او جواب میدهد و باز برایش
مینویسم ....

بالاخره فهمیدم زبیکه در سه متری ام
زندگی میکرد هیچ موجودی نداشت تا با او
مهربان باشم . او را نوازش کند و مجسورا
برایش دلدار خیالی میساخت . ترلیسا دستانت
را چنین ادامه داد :

بین ! برایم مکتوب نوشتی تا به پولیس
بفرستم و من این مکتوب را به دیگری میدادم
تا برایم بخواند به خیال اینکه پولیس آنجا
هست . باز هم از شما میخواستم مکتوبی
از طرف پولیس برای ترلیسا یعنی برای من
بنویسی و قتر این مکتوب برایم قرائت میکردید
متیقن میشدم که او وجود دارد . و زندگی را به
این ترتیب سپری مینمودم .

و بعد از آن منظم در هر دو هفته مکتوبی
برای پولیس و از طرف پولیس برای ترلیسا

تحریر مینمودم .
وی مکاتیب را با اشتیاق تام میشنید و در
بدل این کار در شستشو و ترمیم لباسهای مرا
کمک مینمود . بعد از مدت فریاضه ماه او را
به اتهام کدام جرمی زندانی نمودند و بدون
شک حال باید مرده باشد .
از شنیدن این داستان تکان خورده و چنین
نتیجه گیری نمودم :

به هر اندازه ایکه انسان تلخی های
روزگار را چشیده باشد گرمته شریانی های
آن میگردد . و ما محصور در لباس خود کنای
و غرور معصومیت و بیچارگی دیگران را درک
نکرده و فریب ظاهری انسان ها و ظواهر زندگی
را میخوریم . این طبقه مظلوم و معصوم کی
هالند ؟ این هاردمی اندمئل مادارای عیسن
اسکلیت، عین خون و عین چشم . پس چرا ما
در گرداب غرور غرق بوده و متوجه دیگران
نباشیم ؟ چرا مشکلات دیگران را از نظر
دور داشته باشیم ؟ چرا با آنها کمک نکنیم ؟
چرا با دیگران غم شریک نباشیم ؟ و صدها
چراهای دیگر . منبع و منشأ تمام این بی -
مسوولیتی هاعدم کنترل مابالای حس خود
خواهی و غرور بیجا بوده و در پیاده کردن
حواس انسانی و عواطف بشری خود عاجزیم .
ختم

خشم خلق

دوره بیچارگی و ذلت و زندان گذشت
دوره رخشان رسید و دور سرداران گذشت
برهسه مردم مبارک باد باد
نسل دوران ساز ما آباد باد
بیرق سرخ رنگ مامرکشید از زیرباده
سر کشی ارباب و خاین جملگی گشتند تباہ
دیگر اکنون چراغان میکنیم
دشت خشکت را گلستان میکنیم
ما دیگر اکنون غلامان نیستیم
بسته در زنجیر و زولان نیستیم
بیرق سرخین با شد سر فراز
منصب خلق جوان دور و دراز
قهرمان اردو ست در میدان جنگ
خاندان نادری تا بود گشتند بیدرتنگ
قلب اردوی شجاع سرور باد
چهره بی این رنجبران پر نور باد

آبیاری دشت و این دامان شود
در دامن در مان در مان درمان شود
گلشنش از گل چراغان میکنیم
خدمتش را از دل و جان میکنیم
نادر غدار سردار جلاد
دگر در نام و نشانی خاک باد
قهرمان خلق جوان پیروز باد
لیل ما عید و نهار - نوروز باد

اثر محمد همایون (هژیر)

کمچتکا

شبه جزیره کمچتکا که با پاسفیک شمالی
محاط است دارای (۱۷) هزار گوزن می باشد .
فارم های بزرگ زراعتی و مالدارانی اتحادشور -
وی در این ناحیه موقعیت دارد . در نواحی شمالی
این منطقه دهکده بنام کالیو وجود دارد که
این دهکده مرکز فارم بزرگ دولتی کورفسکی
می باشد جمعیت این ناحیه بالغ به سی و دو
هزار نفر می رسد .
مردم اینجا بسیار مینهن دوست اند و کارزیاد
را می پسندند .
اینجا به زیبایی های طبیعی ، افسانه های
رومانتیک و گلشنه های افتخار آمیز کمچتکا
علاقتمندی مفرط دارند .

حیرانونکی طرح

به پانگه والی هیواد ونونکی خوانان تل
دامیر یالستی کلتوری پالیسی به زنجیر و نوکی
تزل شوی دی توله توله له گمراه کو نکو
انکیز و خفه دکه ده .
به لندن کی دیشنونو جو پولویوی طراح دیسرلی
اردوی دوسم لباره بنخو او پیغلوته یو پول
حیرانونکی او دختنادر دسرخولی طرح کبری
ده . به زره پوری امر داده چی ددی خولی بیه
به انگلستان کی دیوی کارگری بنخسی
دمیاشنتی معاشی خنجه خوشله لوره ده .

جسی انحصاری کپیالیستی سیستم نلری
نزوند دخطر سره مخامخ کوی چی دلته ددی
خطر نا ک مر س په مقابل کی چی جنسی
په امر بالیستی نری کی دیو رزوازی ایدیانه
لوزی خاوندان هم دغه سرعت نشی تعقیبولای
نوکارگره طبقه په امر بالیستی نری اوپیر تم
پاتی هیواد و کی دملی آزادی بخشو نکلی
جنبشونو دلوی سوسیالیستی واقعی قدرت
سره یوخی کیری او دامسپریالیزم ریسی
ورباسی اوهغه فیرونه چی دکارگری طبقی
لهخوا ورته جوړ سوی وراجولی او محوه
کیری اوپه خای پی دکارگرو دیکتاتوروی
تینگیری دغو فورو په خپل پراو کی متر فی
او یو تاریخی اهمیت درلود مگر دری وا په
په مختلفو شکلو سره استعمار گر ان وه
او استعمار سوی طبقی نی خپلی دوی د یوی
کوچنی ولی خغه چی دخلکو په ډیره لو په
برخه با ندی نی دیکتا توری چلو لسه
ددوی ددولت دارگان دخلکو یا و لس سره
هیخ ریسی نلری دغی دوی طبقی یعنی حاکمه
او محکو په طبقه دیو بل سره په مخالفت
اودبشمی کی دی دحاکمی طبقی وکیلفه په
ولس ظلم اودهر دموکراتیک جنبش خغه
کول او یا د خپلی نیری کو نکلی عسکری
قوی یواسطه دنورو ولسونو لکول دی
دآو لو په تاریخ کی مختلف دولتی شکونه
لکه انارشی - مستبد - او لیگاری سی
پار لما تنا رلیزم - جمپوری - فاشستی دولتونه
او داسی نور لیدل کیری دولتی شکل
دهر یو ددوی په خاصو ساز ما نی شکلو نو
یعنی ددوی په قدرت یاد یکتا توری پوری
ارتباط لری چی دحاکمی طبقی به کمک سره
د محکو می طبقی دودی مخه نیول غوازی
دد لو د ډولو او د دولتو د شکلو په مینځ
کی ارتباط چه په اید یا لوزی او عمل کی
نی سره لری ډیر داهمیت و پدی دپورژ وازی
علما کو نبش کوی چه ددولت د شکل او با
طریقو دتغیر په اساس ددوی په طبقانی
خاصیت باو ندی یرده و او چوی مگر که
هرخومره نی شکل ته تغیر ورکری خو په
ماهیت یو وجود کی پی هیخ تغیرندی خوولی
اوهغه دپورژوازی دیکتاتور ان دی تا ریخ
وروسته له دغو دریو استثماری ډولو دو لو
خغه یوی نوی دولتی یا ټیپ مینځ ته راوست
چه نو م نی سو سیا لیستی دولت دی چه
دغی ته هم دطبقی د هو جو دیت په اساس
ډیرو لئا ریا دیکتا توری وانی سوسیالیستی
دولت هم د شکل په اساس دولت یاد پیری
چه دغه سیا سی قدرت دکارگری طبقی به
لاس کی دیوی آ لسی په تومه دی
سو سیا لیستی دولت د نورو و
استثماری د و لسو سره فرق لری
سو سیا لیستی دولت نورو د
خلکو خغه لری ندی بلکی دخلکو د خدمت
ډپاره جوړ سوی دی . سو سیا لیستی دولت

بقیه صفحه ۲۷

نقش سازمان جوانان

منظور تربیت سالم جوانان کشور ما آماده
کردن آنها برای ساختمان یک افغانستان مرفه
وسربلند وظیفه دارد که جوانان را با روحیه
انقلابی ، فداکاری و خدمت صادقانه به مردم
زحمتمکش کشور محبوب ما باروح پر شور
وظیفه منستی پرورش کند . وجوانان را در برابر
تمام پدیده های حیات اجتماعی تربیت نموده
و آنان را با روحیه انضباط و دسیپلین ، اصولیت
و خلاقیت ، پاک و شرافت ، دلیری و شجاعت
تواضع و صراحت لجه پرورش نماید و سطح
آگاهی سیاسی و اجتماعی و تجربه علمی جوانان
را بالا برد و آنان را به معلومات عمومی و فنی
و حرفه ای ، هنری و فرهنگی ، کوشش و زحمتمکش

بقیه صفحه ۲۷

جنگلها و محیط

توجه جهانیان در چندین دهه اخیر نسبت
به جنگلها طی پلانهای وسیع ملی تجلی نموده
و بیداری خاص در جهت ارزیابی ارزشهای
محیط زیست و اثرات آن بر زندگی انسانها
اهمیت بخصوصی بخود کسب نموده است .
در کشور عزیز ما که تقریباً (۹۱ میلیون)
هکتار جنگلات طبیعی موجود است از عرصه
سالیان متعادی بهترین منبع غایدات و رفیع
جوانب صنعتی - محروقاتی طبی و خوراکی
برای مردمان ما بوده اما آثار قطع غیر فنی
و استفاده نا مناسب و غیر متعادل بمقائمه
از دیاد حجم سالیانه درختان و میوه های مولده
و غیره رویدنی های جنگلی مشهود است
بناء از بدو پیروزی جمهوری دموکراتیک خلق
افغانستان طلیعه جدید و اساسی ترین طرح
های بنیادی زوی پروگرام های جنگلداری و

ورکری ترهغه وخت چی په بین المللی ساحه کی پی
طبقی تو لته نده غالبه شوی زورا و قدرت
خپل سیا سی خاصیت له لاسه لسه
ور کوی .
د نری دپرولتاریا سترو لار نیوو نکسو
تل شاولی دعینی او ذهنی شرا یطو پسه
اسا س تو لیدی قوه په یوه دا سی پیمانه
چی بیله ممانعت خغه باید په یوه ټولنه
کی وده وکری او طبقانی تضاد محو کری
اوپه اخر کی ددولت او هیواد یا حکمی فرق
اومذهبی او جسمی کار په مینځ کی فرق
اوبادلوی او کوچنی پورژوازی په مینځ
کی فرق له مینځه یوسی او دا تنها دسو -
سیا لیستی دولت د تقو پی یواسطه کو لای
شو له مینځه پی یوسی . او یو پی طبقو
ټولنه مینځ ته راولسو تر خوجه هلته
طبقاتی تضاد او نسو د هیخ د و ل
انسانی ضد خرا بکاری نه وی .

در فرا گرفتن زبانهای خارجی، تقویه قدرت
نویسنده کی وضاحت زبان برای تبلیغ و تئویر
توده های مردم تشویق و ترغیب کند وجوانان
را با روحیه پاکدامنی، صداقت، متانت در زندگی
اجتماعی و شخصی، احترام متقابل به خانواده،
محیط ، کار و توجه دلسوزانه به کودکان،
احترام به بزرگان، همدردی و کمک به انسان
های مصیبت رسیده و احترام به حقوق و آزادی
های خلقهای زحمتمکش، تربیت نماید .
سازمان خلقی جوانان وظیفه دارد به خاطر
جلوگیری جوانان از سقوط در تجمل پرستی
همیشه مبارزه نماید .

محیط زیست ترتیباً و قسماً بمنصه اجرا گذاشته
شده است .
مساعدت شرایط و امکانات وسیع که بوجود
آمد عقاید ما را در جهت پی ریزی یک جنبش
معقول و علمی غرض بقا و توسعه جنگلهای
کشور از تئوری به عمل مبدل ساخت .
تعداد پروژه های مهم و حیاتی جنگلانی در
مجموع پلانهای بزرگ آینده کشور ما است
که با اطمینان قوی تطبیق آنها جریان سریع
ساحات امحا شده جنگلهای کشور بوده و
فورنمای پرشکوه را در عرصه های مختلف از
جمله حفاظت جنگلها، تنظیم و بهره برداری،
صنایع کوچک و محصولات جنگلی، اصلاح و
تکمیر جنگلهای مشرف بسته، سروی و بهره
برداری از نباتات طبی، ابقای حیات و حش
احیا واحداث اراضی جنگلانی دولتی، توسعه
تعلیم و تربیت جنگلداری نوید میدهد .

قالین افغانی

بقیه صفحه ۱۳

تاهنوز...

آیا گفته میتوانی که تجارت قالین برای
بار اول در کدام سال صورت گرفته ؟
تجارت مستقیم قالین توسط خود افغان
ها بعد از جنگ جهانی دوم در سال ۱۹۵۱
به مارکیته های خارجی عرضه گردیده و
بعد از جنگ جهانی دوم است که در اروپا
خریداران قالین افغانی زیاد شده و مشتریان
زیادی علاقمند آن گردیدند .
انقلاب کبیر نور همانطوریکه در تمام
ساحات زندگی مردم ما تاثیر گذاشت در
مورد صنعت قالین و زندگی قالین باقی چه
تحوالاتی را پدید آورد ؟
انقلاب برگشت ناپذیر نور بصورت عموم
در تمام شئون حیات و زندگی مردم ما تاثیر
مثبت وارد نمود . صنعت قالین نیز از این
تحول بدور نمانده پس از پیروزی انقلاب
کبیر نور در صنعت قالین باقی تحولات بنیادی
صورت گرفت . اصالت قالین که رفته رفته
تحت تاثیر مفاد فردی یکعده تجار قرار
میگرفت از این حالت بیرون شده و هو باره
احیا گردید .
وضع زندگی قالین باقی که خود یک کارگر
است رویه بهبودی نهاد . امروز با پیروزی
انقلاب کبیر نور کارگران قالین از مزایای
یک زندگی آبرومند که درخور شخصیت و
اهلیت ایشان است برخوردار اند . در گذشته
دختر قالین باقی مانند متاع فروخته میشد ،
هر دختر قالین باقیکه از مهارت بیشتری
برخوردار بود به همان پیمانه به قیمت بلند
تری خرید و فروش میشد .
با صدور فرمان شمار هفتم شورای انقلاب
این وضع شرم آور از میان رفت . کرامت
انسانی و شخصیت زن که سالها دستخوش
هوی و هوس اربابان قرار میگرفت کتون
انگاده گردیده . امروز یک دختر قالین باقی
به هنرش افتخار میکند ولی هرگز کسی
مجبورش ساخته نمیتواند شخصی را که دوست
ندارد به شوهری بگیرد . امروز زنان کشور
ما اختیار خود را خود دارند و این پیروزی
بزرگی است برای کشور ما . برای خلق
های کشور ما .

نگاه مختصری بر ابعاد...

منافع خلق ومصالح علیای وطن پامی نهند. و: تحمیل و تعمیل پیمان ها عهد نامه های ضد ملی و ضد دموکراتیک که با خواست خلق ما کا ملا متباین و مغایر بود براساس و شاهان جیون، بی اراده و وطن فروش، که تاریخ مثالهای آن را بیاد دارد.

ز: ایجاد شبکه های جاسوسی در داخل استفاده از آنها بمنظور درهم کوبیدن نهضت های ملی و آزادیخواهی و ضد استعماری که پیشتر بعد از دوران حبیب الله خان و امان الله خان رونق یافت.

ح: ایجاد گروه ها و باندهای ارتشهای وابسته به طبقات استعمارگر و مدافعین استعمار و امپریالیزم که پیشتر بعد از دوران امان الله خان و بخصوص در دوران سیادت سیاسی آل یحیی تحت سایه حمایت و مشورت رهنمایی نادر ظاهر واداد که این سه فرد خود دست نشانده استعمار نیز بودند رونق گرفت.

ط: بمنظور حفظ وابستگی دولت های مرجع و ادامه فعالیت های سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی تحت عناوین کمک ها و قراردادهای اقتصادی و فرهنگی و نظایر اینها روز بروز به بسط اسالیب نوین و استعماری در این کشور رونق داده می شد.

اینها عمده ترین فعالیت ها و سیاست های استعمار بود که در طی یک و نیم قرن بر ضد منافع خلق و مصالح وطن مایه منظور فعالیت ها و اهداف زیرین برای انداخته شده و قسما هنوز به شکل دیگری در برابر انقلاب کبیر نور و علیه حزب و دولت خلقی ماحر بان دارد.

جواسیس خارجی توسط استعمار انگلیسی بیشتر تحت نام های دکتر، مشاور اقتصادی و نظامی، متخصص، سیاح، مولوی، مولانا، معلم، پناهنده سیاسی و فراری ها، تاجر، ترجمان مستخدم و نظایر اینها از غرب و شرق وارد افغانستان شده و به فعالیت های جاسوسی خویش زیرگانه به فعالیت آغاز می کردند که بخشی ازین جواسیس بیشتر در دربار شاهان و امرای قبیل از امان الله خان حتی سمت مامورین ملکی و نظامی را باز می یافتند و در بخش های اردوی کشور ما مقام فرماندانی و یا معاونت آنها را کسب می کردند اما در مجموع تمام جواسیس استعمار در بین توده ها، در ادارات دولتی، در بین روشنفکران و طبیرست به فعالیت خویش دوام میدادند و در مسایل تعیین سرحدات و در قضایای مختلف کشور و حتی در عهد نامه های تنگین گنداب و دیورند و هانداند اینها مستقیما نقش ایفا میکردند و وظایف این جواسیس تفرقه افکنی بین ملیت ها و مذاهب بین وطنپرستان و روشنفکران تحول طلب و حتی در زمان شاهان قبل از امان الله خان بین فیودالها و شاهان و بین اعضای خانواده شاهان جاه طلب و غیره بود.

اما استعمار در طی یک و نیم قرن نفوذ مستقیم و غیر مستقیم خود بر کشور ما آنچه را در

پالیسی های نظامی و نو استعماری خود بمنظور در اختیار داشتن افغانستان منعکس داده است اگر در کشور ما زمینه ها و محمل های عینی و ذهنی نمیداشت اصلا مشکل بود که استعمار قسمت (۲)

به تحقق آنها توفیق حاصل میکرد زیرا نه تنها شرایط عقب مانده ذهنی و اجتماعی جامعه ما بلکه تلاش های ارتجاع فیودالیسی و مخالفت های داخلی در زمان زده خورد های شهبازگان و امرای دودمان آبدالی همه و همه بهترین زمینه ها را برای نفوذ سیاست استعمار در پنجا مساعد ساخته بودند. و اینک ما از آغاز توجه سیاست انگلیس در افغانستان یعنی از اواخر قرن (هزده) تا اوایل قرن (نوزده) تا همین لحظه که مثنی از نمایندگان امپریالیزم و ارتجاع منطقه در همان سیاست ها در برابر انقلاب ما قسرا گرفته اند برخی حقایق و شواهد عینی را به ناپدید مطالبیکه قبلا فورمول بندی گردید در پنجا بصورت موجز و فشرده از نظر عبور میدهیم.

پس منظر توجه و نفوذ سیاست استعمار انگلیس در افغانستان:

هند بمثابة سر زمین و طلا چشم و دل کلیه استعمارگران، خاصا استعمار انگلیس را بخود مجذوب نموده بود. یک سو از بوجود آمدن ناپلیون و از جانب دیگر از قدرت نظامی افغانستان در وقت احمدشاه و تیمورشاه و زمان شاه برهن و جان استعمار انگلیس دلبره و ارتعاش راه یافته بود بخصوص اینکه انگلیس ها بزرگترین رقیب خویش در هند افغانستان را می دانست تا مبادا بر هند سیطره کامل یابد که این انگیزه از جنگ «پانی پت» و مانور های زمان شاه در پنجاب و حلب استعداد هند منعکس شده بود.

از طرف دیگر استعمار انگلیس همه ابواب نفوذ بر هند را مسدود دیده بود و تنها راهیکه به سوی هند ملاحظه می شد آنهم در اختیار افغانستان بود در همچو حالیکه چشم و دل استعمارگران به سر زمین هند خیره بود در افغانستان که نظام اقتصادی، اجتماعی فیودالیزم مسلط بود و بعد از جلوس زمان شاه اختلافات قبیله ای بین زمان شاه و برادرانش از یک طرف و بین فیودالها و زمان شاه از سوی دیگر نیز درگیر بود و ملوک الطوائفی داشت که تقویت یابد، و قدرت مرکزی به انحطاطا برود روی این اختلافات بین شهبازده های خلف تیمورشاه و بین خود فیودالها و بین فیودالها و شاه زمان اوضاع سیاسی افغانستان مشتت شده بود.

در چنین وقت در ایران دولت قاجاری روی کار آمد که از اراده و روحیه وطن پرستی چندان برخوردار نبوده چنانکه گاهی به طیل ناپلیون رقص کردند باری فرمان از استعمار انگلیس بردند و زمانی قول به سران روس میدادند ولی فقط زرمی خواستند و بر آستان زور سر می ساییدند، در شرق افغانستان «سرجاق شوره گورنی» جنرال مقبوضات هندی انگلیس شده بود در سال بعد دولت هند

و نظام دکن درهم خرد شده و نیمه یسی از کشورش را تسخیر کرده سه سال بمسیر «مارکی ولسلی» گورنی جدید انگلیسی بسا تشکیل اردوی قوی به تسخیر هندوستان و برای انهدام دولت های (مرتبه نظام دیسور) میباشند و اما بعد از تغییرات و رویداد های زیاد «مارکی ولسلی» اندیشه تسخیر هند را بطوریکه بعد از اشغال به تشکیل قوای نظامی دست زده و بوسیله همین قوا حفظ کرد که مصارف آنرا مسکونین محل اشغال شده، بپردازد. چون این قوا حافظ همین مرتزقه صوبه میباشند زان جهت از طرف افغانستان خطر شکست این قوا را در برابر قدرت نظامی زمان شاه احساس میکرد بنابراین انگلیس ها توجه افغانستان گردیده و به فعالیت ها و عملیات زیرین دست یازیدند که ما صرف نظر از تشریح مبسوط عملیات و تجا و زات مسلحانه و دوام سیادت مستقیم و غیر مستقیم غول استعمار در افغانستان محض جهات و ابعاد تکنیک ها و پالیسی این غول هستی خواری را

به شرح زیر بیان و بازتاب خواهیم کرد. استعمار انگلیس زمانیکه افغانستان را محبت رقیب خود احساس کرده و متوجه این کشور گردید در پی آن شد که باید دولت قاجاری ایران را بمتابه وسیله دست و بازو سیاست خود علیه افغانستان تجویز ویا تطبیق و تحریک نماید. همان بود که دولت از نمایندگان خود را به ایران فرستاد و این نمایندگان دودانه الماس به قیمت دو نیم صد هزار روبیه به فتح علی شاه حریص، سه میلیون به خزانه قاجار، سی هزار تنگ و بیست توپ به اردوی دولت ایران بخشیدند.

بدین ترتیب رجعت گرایان دولت قاجاری و این کدی های بی اراده بسوسنیه تطبیق علیه افغانستان قرار گرفته و به نمایندگن انگلیسی وعده دادند که هرگاه افغانستان به سرزمین هند هجوم نماید جهت خشن کردن این هجوم فورا به ولایات غربی آن حمله کرد و خراسان را خواهیم گرفت. دولت قاجاری بعدا چنین هم کرد. اما با آنهم آنچه که در خور توجه بود همانا اجیر کردن شهبازده محمود باغی و فراری و تحریک و تجسیز وی علیه افغانستان، بخصوص در برابر زمان شاه بود. با این هم استعمار انگلیس و رقاصه روی دست او یعنی فتح علی شاه قاجار بسته نکرده و با کمک هم در افغانستان هسته یک شبکه جاسوسی را ریخته و باین نحوه عملیات و تبلیغات تخریبی را در داخل و خارج کشور جهت تضعیف و سرنگونی شاه زمان مساعد گردانید زیرا افزون به مداخلات استعمار زمان شاه خود نیز در برابر مخالفت های بی داخلی روبرو بود بنابراین همه عوامل منفی و وسایس استعمار انگلیسی موجب انقراض قدرت زمان شاه گردید و گرایش انحطاطیسی افغانستان بار دیگر نطفه بست که ازین پالیسی شهبازده استعمار انگلیس زبان های بعدا متوجه افغانستان شد مثلا دو سال بعد از سقوط زمان شاه ولایت خراسان بدست دولت قاجاری ایران افتاد میگویند این ولایت سلاته یک میلیون روبیه و پنجاه هزار خروار غله مالیه

داشت بهمین منوال بعدها مرز در انقیساد روسیه رفت و پنجاب زیر قیادت ریخت سنک اعلان آزادی داد و موجز اینکه سلسله این تجزیه و پارچه پارچه شدن تا اواخر قرن نوزدهم دوام یافت که نتیجه تطبیق پالیسی نخست استعمار انگلیس عا در سرزمین افغانستان بود. ازسطور بالا به دستیاب این نتیجه تا میل میگردیم که استعمار انگلیس که اکنون در چهره امپریالیزم جهانی تجسم یافته است به اینکه علیه انقلاب کبیر نور، بلکه از هماندم که به افغانستان توجه خایفانه مینول داشت به دیاسیس و توطئه های بیشترانه متوسل گردیده بود که نتیجه آن انحطاط سیاسی و اجتماعی افغانستان و تجزیه امپراطوری دوران احمد شاه سی و افسیدن این خاک در احاط سیاست انگلیس بود.

یکی از مداخله زیرگانه استعمار انگلیس همانا فریب و تحمیل شاه فاقد اراده یعنی شاه شجاع بود که بعدها کاملا وسیله دست انگلیس ها شد. زیرا استعمار پاشاه شجاع سه معاهده را امضا کرد که اول معاهده پشاور بود که در آنوقت شاه شجاع خرد صاحب قدرت مستقل بود و ثانی معاهده لاهور است که این شاه بی اراده و کرش خصال در آنوقت فاقد قدرت و مخلوع شده بود. ثالثا معاهده کندهار بود که درین هنگام شاه شجاع طوق غلامی استعمار انگلیس را بگردن و کلاه آستان یوسی آنرا به تارک برداشت.

استعمار انگلیس از زمانیکه متوجه بود که درین دوران افغانستان داشت جواسیس در افغانستان داشت که در هر وقت و زمان اوضاع و احوال جامعه را به نفع استعمار حفظ کرده و بخصوص جواسیس مستقیم و غیر مستقیم آن در دربار شاهان، در دوایر دولتی و در میان مردم در دهات و شهر به نفع استعمار و ارتجاع و بر ضد خلق و وطن ما فعالیت میکردند اینها انواع تفرقه هارا در بین ملیت ها، مذاهب مناطق، زبان ها و نیرو های وطن پرست آزادیخواه و تحول طلبان کشور ما دامین میزدند که بیشتر تحت نام مسلمان و تحول طلب در کشور ما فعالیت میکردند اند امسار واقعیت امر تمام کار شان به نفع استعمار صورت میگرفته است بهر حال ما این جواسیس و نمایندگان مستقیم و غیر مستقیم انگلیسی و غیر انگلیسی استعمار را به ترتیب زیر در شمار گرفته و عمده ترین آنان را با تالیق کار و محل نفوذ و فعالیت شان مختصرا از نظر عبور میدهیم.

عناص جواسیس خالص انگلیسی: تا زمانیکه انگلیس هار عنعنات و اوضاع کشور ما شناخت بهتر نیافته بودند بیشتر از جواسیس خالص انگلیسی استفاده کرده تا آنان درین کشور به نفع شان فعالیت نموده و خلق هارا از هم جدا ساخته و انواع اختلافات ملی و مذهبی و قبیله ای را دامن بزند که عمدا اینها بودند:

عناص جواسیس خالص انگلیسی: تا زمانیکه انگلیس هار عنعنات و اوضاع کشور ما شناخت بهتر نیافته بودند بیشتر از جواسیس خالص انگلیسی استفاده کرده تا آنان درین کشور به نفع شان فعالیت نموده و خلق هارا از هم جدا ساخته و انواع اختلافات ملی و مذهبی و قبیله ای را دامن بزند که عمدا اینها بودند:

عناص جواسیس خالص انگلیسی: تا زمانیکه انگلیس هار عنعنات و اوضاع کشور ما شناخت بهتر نیافته بودند بیشتر از جواسیس خالص انگلیسی استفاده کرده تا آنان درین کشور به نفع شان فعالیت نموده و خلق هارا از هم جدا ساخته و انواع اختلافات ملی و مذهبی و قبیله ای را دامن بزند که عمدا اینها بودند:

عناص جواسیس خالص انگلیسی: تا زمانیکه انگلیس هار عنعنات و اوضاع کشور ما شناخت بهتر نیافته بودند بیشتر از جواسیس خالص انگلیسی استفاده کرده تا آنان درین کشور به نفع شان فعالیت نموده و خلق هارا از هم جدا ساخته و انواع اختلافات ملی و مذهبی و قبیله ای را دامن بزند که عمدا اینها بودند:

عناص جواسیس خالص انگلیسی: تا زمانیکه انگلیس هار عنعنات و اوضاع کشور ما شناخت بهتر نیافته بودند بیشتر از جواسیس خالص انگلیسی استفاده کرده تا آنان درین کشور به نفع شان فعالیت نموده و خلق هارا از هم جدا ساخته و انواع اختلافات ملی و مذهبی و قبیله ای را دامن بزند که عمدا اینها بودند:

عناص جواسیس خالص انگلیسی: تا زمانیکه انگلیس هار عنعنات و اوضاع کشور ما شناخت بهتر نیافته بودند بیشتر از جواسیس خالص انگلیسی استفاده کرده تا آنان درین کشور به نفع شان فعالیت نموده و خلق هارا از هم جدا ساخته و انواع اختلافات ملی و مذهبی و قبیله ای را دامن بزند که عمدا اینها بودند:

عناص جواسیس خالص انگلیسی: تا زمانیکه انگلیس هار عنعنات و اوضاع کشور ما شناخت بهتر نیافته بودند بیشتر از جواسیس خالص انگلیسی استفاده کرده تا آنان درین کشور به نفع شان فعالیت نموده و خلق هارا از هم جدا ساخته و انواع اختلافات ملی و مذهبی و قبیله ای را دامن بزند که عمدا اینها بودند:

عناص جواسیس خالص انگلیسی: تا زمانیکه انگلیس هار عنعنات و اوضاع کشور ما شناخت بهتر نیافته بودند بیشتر از جواسیس خالص انگلیسی استفاده کرده تا آنان درین کشور به نفع شان فعالیت نموده و خلق هارا از هم جدا ساخته و انواع اختلافات ملی و مذهبی و قبیله ای را دامن بزند که عمدا اینها بودند:

جوانان و ارزیابی شخصیت انسانی در اجتماع

نیازی به اثبات ندارد که جوانان نیروی محرکه و پیشاهنگ جوامع بشری را در طول تاریخ تشکیل داده اند و پیشاپیش کاروان تحول و تکامل باسرافراشته در دل زمانه ها نفوذ نموده و نقش و اثر تحرك و توان و خرد خویشرا بجا گذاشته اند که مطالعه و مرور سرسری آن ذهن انسان را به گذشته های دور و به مراحل اولیه تاریخ گره میزند . در نظامات مختلفه ای که تاکنون بخدمت طبقات اجتماعی در طول تاریخ بمیان آمده و ازبین رفته ، جوانان همیشه نقش برجسته داشته و کسی نخواهد و یا نخواهد جوانان را با تحرك هرچه بیشتر در امور اجتماعی سهیم اند و در گذشته هائیز چنین بوده است . عصر کنونی را علمای اجتماعی و دانش پژوهان بنام های مختلف یاد نموده اند که اکثر عنوان ها ، قرن اتم ، عصر انقلابات علمی و فنی ، دوران بیداری ملل ساکن در مستعمرات فروریختن زنجیر های اسارت و امپریالیزم و یا دعا عنوان دیگر داده اند که هر کدام در جایش مناسب و بجا است .

اما آنچه در صدر عنوان ها قرار داشته و دیگر عناوین را تحت تاثیر خویش دارد ، گذار از جامعه پوشالی و استثماری به جامعه سوسیالیستی است که مضمون عمده و شعار اساسی بیکار طبقاتی و آینده جهان را می توان در چهره و مضمون همین شعار پر محتوا درك و مطالعه نمود و نیروهای اجتماعی را نیز درین جهت کشاند .

وضع کنونی جهان به ارتباط درك دقیق و اصولی زمان فورمول علمی گذار از جامعه سرمایه داری به سوسیالیزم میرساند که درین

عصر و زمان تناسب قوا روز بروز به نفع صلح و سوسیالیزم و پیشرفت و ترقی تغییر یافته و تمام قدرت های عقبگرای و ارتجاعی که همکاری نزدیک با امپریالیزم دارند و در زیر رهبری امپریالیزم علیه جنبش و ترقی لاجوجانه تلاش می ورزند ، هرگز جلو سیل خروشان بیداری ملت ها و خلق های سراسر کینسی را گرفته نمی توانند که روز بروز در جهت پیروزی ، دود شاه ها ، رضاشاهها ، و دیگر شاهان و سلاطین و نوکران امپریالیزم را به زباله دان تاریخ می سپارند و در جای آن نظام های انقلابی و دموکراتیک را پیروزی می نمایند که همه و همه در تغییر تناسب قوا از اهمیت شایانی برخوردار بوده و به قوای انقلابی جهان علیه امپریالیزم نیروی بخشند .

بدرك دقیق و علمی مطالبی که پراکنده گفته آمد ، لازم و ضروریست تا پیشاهنگان نهضت و انقلاب همانطور یکه در تحلیل زمانه ها تشخیص می کنند که چه باید بکنند و

شمار نیرومند چه باید کرد را طرح و راه حل آفرین جستجو می نمایند باید عمیقاً توجه داشته باشند تا نیرو های خودی و دشمن را در عرصه بیکار انقلابی نیک تشخیص دهند و در صفتی موضع بگیرند که آن صف فردای جامعه را می سازد و در تاریخ جامعه جا و مقامش هرگز از چشم نمی افتد .

مسأله مهم در اینجا مسأله ارزیابی شخصیت انسان است که در مسیر زندگی و بیکار اجتماعی از اهمیت شایانی برخوردار بوده و انسان را از کجروشی و گمراهی نجات میدهد .

بناء شناخت درست و دقیق از هویت بیکار گران راه انقلاب و آنهاست که در يك صف ، یکجا با نهضت و انقلاب به پیش می روند ، اطمینان به پیروزی را در مراحل مختلف نهضت تامین می نماید و ترس و هراس و یا دلهره را ازبین می برد .

پس باید برای ارزیابی شخصیت اجتماعی ملاک و یاسنگ محکمی داشته باشیم تا هر جوان و بیکارگرانی را که با مسأله ای مبارزه و مجادله را می نمایند بشناسیم تا در مراحل مختلفه دچار سردرگمی نشویم .

درین مسیر باید جوانان بیش از پیش محاسبه دقیق و علمی داشته باشند و آنهاست که سنگ هسته گری و همراهی را با ایشان در سینه می زنند بشناسند .

البته اساسات و مقررات در احزاب طراز نوین کارگری روشن بوده و در پرتو آن به آسانی می توان شخصیت های اجتماعی را شناخت و از فعالیت روزانه آن حساب گرفت .

که این کار بصورت جدی در احزاب انقلابی تعقیب میشود و از روی فعالیت و مبارزه شخص درك میشود که شخص مورد نظر تا چه حدودی عقیده و ایدئولوژی را پذیرفته و در راه آن مبارزه می کند .

پس حال به یقین که تمام جوانان شامل در احزاب مترقی جوامع بشری نبوده ولی به اشکال و شیوه های دیگر در عرصه های مختلف اجتماعی رسالت خویش را انجام میدهند که برای آنها نیز باید ملاک تشخیص در نظر باشد .

پس حال جوانان در جامعه دارای شخصیت های متفاوتی اند و در پهنای وسیع زندگی هر کدام در جهتی به بیکار می پردازند که مطالعه شخصیت هر کدام از زوایه های مختلف قابل مطالعه است . چه شخصیت اجتماعی ، شخصیت علمی ، شخصیت اخلاقی عناوین درشتی است که به حساب هر بخش باید به ارتباط مقررده و ضوابط همان شخصیت مطالعه را آغاز نمود .

درین یادداشت برای اینکه جوانان وطن ما که در زمان کار و بیکار دگرگون آفرین باهم می رسند نسبت به یکدیگر شناخت درست داشته باشند ، با استفاده از نظریات جمع شده دانشمندان نکته های عمده ای را برجسته می نمایم که برای تمام شخصیت های اجتماعی قابل تطبیق و قابل قبول باشد .

قبل از همه باید در مطالعه و ارزیابی شخصیت اجتماعی انسان ، مسأله عینیت و واقعیت را در صدر تمام محاسبات قرار داد ، چه اگر اغراض شخصی ، بدبینی ها و خوشبینی ها ، جانبداری ها و دشمنی هائیش بازی نماید ، چنان به جامه انحراف خواهیم افتید که برخاستن از آن جا ناممکن است .

چنانچه طبق میراث نظامات و روابط نابرابر اجتماعی ، در قضاوت بعضی ها ، مسایلی شخصی ، منطوقی ، مذهبی ، لسانی ، قومی و غیره و غیره چنان ریشه فواید که به همین اساس شخصیت ها را مورد ارزیابی قرار میدهند و تا زمانیکه نفعی عاید شان بود همان شخص مورد نظر خوب و احبابا اگر عایدی برای شان نرسید ، همان شخص بدنام و بی مایه به حساب می آید .

به گفته دانشمندی « يك فرد واحد در نظر این قاضیان خود پستند و مفروض صحیح نیک است ، عصرید ، دیروز در خور لنا و فردا سزاوار نفرین » .

آیا جوانان وطن ما هم همینطور باید باشند ، آیا شخصی را بدون محاسبه دقیق و علمی و بدون مسوولیت ، صحیح نیک و عصرید تلقی کنند و یا اینکه به ارتباط منافع شخصی و زوایه های غارتگرانه کسی را که به نفع شخص خود شان بود نیک قلمداد کنند و دیگران را که پرده از روی جنایات شان بر میدارد بد محاسبه کنند ؟

البته عقل سلیم حکم می کند که اینطور درست نیست و بخصوص در اوضاع و احوال کنونی وطن که سخت نیاز به کار و بیکار علمی و عقلا نه آنان احساس می شود ، باید راه و روش انقلابی و علمی را دریافت و در روشنی آن شخصیت ها را به ارزیابی گرفت .

دانشمندی این مسأله را علما فورمول بندی نموده و راه حل انسانی و انقلابی را بما می آموزد باید به آن توجه عمیق نمود . چنانچه وی سوال می کند که ، چگونه میتوان دانست که کسی نیک و مثبت یابد و منفی است ؟ و در جواب سوال چنین می پردازد .

این دو ملاک را باید در رفتار و رابطه شخصی مورد قضاوت اولاً نسبت به واقعیت و حقیقت و ثانیاً نسبت به جامعه جستجو کرد . یعنی باید فهمید که شخص مورد نظر و

مطالعه ما در مورد حقیقت و واقعیت و جامعه چطور فکر می کند و موضعگیری آن چگونه است ؟

برای درك بیشتر ، موضوع را مختصراً بررسی می نمایم .

اولاً باید دید که واقعیت و حقیقت چیست و رفتار و روابط شخصیت انسان را در روشنی آن مطالعه کرد .

واقعیت را علما اینطور تعریف کرده اند . « واقعیت یعنی آنچه مستقل از ذهن ما واقعیت بذات خود وجود دارد و بر حسب قوانین خویش سیر می کند و هستی آن عینی است » .

به ارتباط واقعیت ، حقیقت را نیز باید فهمید چنانچه گویند « حقیقت یعنی آن طرز تفکر و تعقل انسانی که منعکس کننده موق و صائب واقعیت خارجی باشد ، یعنی انعکاس درست و صحیح آنچه واقعیت است در اندیشه و عمل که تجربه صحت آنرا و ازسی می کند عبارتست از حقیقت .

وقتی واقعیت و حقیقت را علماً درك نمودیم و در پرتو مطالعه دقیق و همه جانبه مسأله برای ما روشن گردید ، بصورت علمی شخصیت های اجتماعی را به مطالعه می گیریم و می بینیم که نسبت به آن چگونه موقف دارند و از کدام سنگر دفاع می کنند .

مسأله واقعیت و حقیقت از مسایلی مهم اجتماعی است که باید به آن توجه بیشتر و دقیقتر مبذول گردد ، زیرا درك حقیقت و واقعیت نیز کار ساده و بیش یافتاده نبوده و اگر اغراض شوم و ناروای شخصی در میان نباشد بینایی و بصیرت علمی می شود به درك آن توفیق یافت .

مثلاً سوالات تحذیرده ای در باره جهان و جامعه و قوانین حاکم بر واقعیت های عینی مطرح می گردد که جوابات را باید علما جستجو نمود . که این مسأله اکثراً و طیفه فلسفه علمی بوده و امروز استاد عقب آن بدسترس اکثر جوانان وطن قسار دارد . مقصد اینکه در اینجا وارد بحث در باره مسایل فلسفی و تیوری حقیقت و واقعیت نمی شویم .

منتها نباید از یاد برد که اگر شخص مورد مطالعه قرار میدهم اولاً دیده شود که شخص مورد نظر در موضوع واقعیت و حقیقت چگونه موضع دارد . اگر در سنگر تحلیلات علمی قرار داشت و از علمیت دفاع می کرد در جریان بررسی مورد تأیید قرار می گیرد .

با اینهم مسأله به پایان نمی رسد ، باید دید که شخص تحت مطالعه ما نسبت به جامعه چگونه تحلیل برداشت دارد و چگونه سنگر می گیرد .

مصنوعیت، قانونیب او عدالت

او خوښی ستاسی د خدمتگار په توګه ستاسو حضور ته وړاندی کوم او په ګډ سنگر کسی د وطن له ټولو زیار - ایستونکو سره ستاسی د هیواد بریالیتوبونه غواړم چی ستاسی رول د وطن دراتلونکو نسلونو دپاره زموږ د هیواد په تاریخ کی زیاتی ویارنی ثبتی کړی. د وطن پالنی په تودو احساساتو سره تاسی ته وایم چی :

ژوندی وی د افغانستان

شریف او نجیب خلك.
بريالی دی وی د افغانستان
د خلکو دموکراتیک گوند .
ویاږو چی زموږ کارگران،
بزگران ملی پانګه وال اوملی
سوداګر له وطن پالنی څخه
په ډک احساس په یوه ګډ
سنگر کی د دښمن په ضد
جنگیږی او خپل وطن آبادوی
دوطن ټول دښتینی بچیسان
شمار ورکوی چی بریالی دی وی
سوله په ټوله نړی کی
په درناوی .

(ب)

د ګرینادا

د هیواد د صدر اعظم په توګه پاتی شو . ما د نچو ست د ګیری یو فا شیمتی خبر بی ګروپ وچر د پولیسو او جاسوسانو له پیرو بیرحمه نس القبه اوی و جدا نه عنا صر و په ګډون جوړ شوی او د دولت د مخا لینیو په ټولو ګومارل شوی و .
گیری چی د خلکو تر تسلط وروسته یس د امریکا د متحد ایالاتونو یارک ته وتښتید تر نیښی وروسته ، دهغه دارتجای ری زیم یو شمیر وزیران او دهغه هیواد ډیو لیسو او دمانجو ست د خبر پتی ډلی یو شمیر لار - ښو و تکی او نور مرتجعین و نیول شول او د چول د نهښت مشرا نو د هیواد د چا روپه سمون اویا تنظیم لاس پوری کړ . دکارابین په سیه کی د ګیری درژیم په شان د یوه ګو ډا ګی ، افراطی ارتجای او فا شیمتی ټکنی نوری رژیم پتګیدلو له یوی خوا د ټول مرفی بشریت او په تیره دکارابین دسیمی داوسید ونکو خو ښی زیاته کړه او له بلی خوا یی دارتجای او امیر یا لیسی رژیمونو ښوونکو لو تر یواله پروسه ییادوی کړه د ګیری دارتجای رژیم سقوط او د ګرینادا د خلکو دیر یا لیسی ب حما سه دکارا بین په شنه لفا کی د لمر په څیر و ځلیده او وړا نکو یی ډیرو نورو اسیر ولسو نو په نړی کی د خپلوا کی ولولی راو پا رو لی . دسوریس پیشاپ په مشری د ګرینادا نوی خلقی رژیم د خلکو په ګټه د مرفی او ژورو بدلونونو یو پرا څه پرو ګرام جوړ کړی او اعلان کړی دی . دهغه پرو ګرام اصلی هد ف د ګرینادا د استعماری دوری د وروسته والی له مینځه وړل اود هیواد په اقتصاد باندی د بېر نیو یا لگسو د تسلط پای ته رسول دی .

د نوی پرو ګرام له مخی په ګرینادا کی تر څو نو کنترول شوی او د نارینه و او ښځو له پاره برابر کار به مقابل کی دیو شان

د نړی و ، وحشت او ورنایو په منظور زموږ هیواد د نه را استول کیری .
د ګرینادا د خلقی رژیم پر ضد د روزل شوو خرا بکا راو یوی ډلی څه موده مخکی دستت جوړ چه ښار کی پر دوو و دا نیو «د سودا ګری دفتر اود تسوریزم اداره» ډزی وکړی خوله یوی څسوا ملی سو دا ګرله ویری سره مخا مخ کړی او له بلی خوا ګرینادا ته د تور یستا نو دورتګ مخه ونیسی . د ګرینادا د خلکو و سله وال یو څ دا دواړه حملی شنبی کړی او د خلکو دښمنان یی په کلکه وځپل .

د ګرینادا نوی خلقی رژیم اوس ، او س برحالاتو پوره مسلطدی او په ډیره انقلابی مینه د هیواد په ودانولو بوخت دی د نړی ډیرو هیوادو دارژیم په رسمیت پیژندلی اوله هغه څخه یی خپل پلار اعلام کړی دی .

بقیه صفحه ۱۵

آیا بشری تمدن

دافغانستان دموکراتیک جمهوري دولت هم چی دخپل بهرني مینا ست دفتر قیادت سره سم د آسیا سافر یی او لایسی امریکي د خلکو د آزادی ښوونکو نهښتو لاس ملاتړ اعلام کړی دی دروان کسان داسیبه ۱۴ نیټه د ګرینادا لری خلقی رژیم په رسمیت و پیژاند او په دی او ګه یی له یوی خوا خپل تر یوال متر فی رسالت ترسره کړ اوله بلی خوا یی د ګرینادا د خلکو د ښمنانو او بین المللی امیر یا لیزم یسو کلک ګو ژار وکړ .

- بریالی دی وی د ګرینادا نوی خلقی رژیم
- بریالی دی وی د آسیا ، افریقا اولایسی امریکي د خلکو خپلواکی ښوونکی څو - څښتنه
- وړاندی د امیر یا لیزم د پوره مخو کولو په لور .

تر منځ همدا بلی پر ځای یو لړ ګډوډتیا کی یو ته اوتیا لیدل کیری .
دلته سوال داند ه چی دا ټول ښکاره ی با ید څنگه بیل شی بلکی داده چی څنگه به بشپړ شی ؟

ایا څنگه به د مرفی ټولنو هغه مفکوری نه چی غوا ری تر (۲۰۰۰) عیسوی کال پوری دخپلکی د کړی له مخه د یو زلی کمله په بشپړه توګه ټول شی د عمل جامه واغوستل شی ؟
پدا سی حال کی چی وروسته پاتسی او پر مختیا یی هیوادو ته له بشپړه ناوړه اقتصادی ستو نرو سره لاس په ګر یوان دی .

څنگه کیدای شی په هغو کی ډیر مختلیو هیوادو نو په مرسته ساینس او تکنالوژی لکه څنگه چی لازمه بریښی پراختیا وموی ؟
څنگه کو لای شو ډیر مختیا یی هیوادونو دور حتی ضرورت وې تخنیکي سامان الا تو انداز و ټاکو اود صنعتی هیوادو نو څخه په واردولو هغه تامین کړو .

په نړی کی دخورا کی موادو ، دپاکو اوبو د زیر مو اودانژری او اومه موادو د لږ - والی اود نفو سو دشپیر دچټکی رودی اود چا پیر یا ل دککر تیا د ستو نرو سره سره څنگه کیدی شی ډیر مختلیو او پر مختیالی هیوادونو ترمنځ تخنیکي او صنعتی همکارسیو ته په بشپړه توګه د عمل جا به واغوستل شی ؟

د پور تیبو ستو نرو ، غو ښتنو او سوالونو د بشپړ حل هیله هغه وخت لرلای شو چی د نړی ټول پر مختلی او پر مختیا لسی هیوادونه دسا ینس اوتکنالوژی دلاپس - مخنګ او د بشری ټولنو د ژوندانه درازرار ضرور یا تو د تامین اود هغو د ژوندانه دسویب دلورولو دپاره دساینس او تکنالوژی قوی څخه لکه څنگه چی لازمه بریښی په هغه کی ور څخه ګټه نه اخیستل کیری . او دخصوصی دندو او ډیر مختیالی هیوادو نو دغوښتنو ترمنځ دښتینی بیلاس تحقق ندی موندلی . ددغو ټولو ستو نرو د بشپړ حل دپاره ډیر مختلیو او پر مختیا یی هیوادونو

که په پر مختلی او پر مختیا یی هیوادونو کی علمی څیړنی او انکشافات پر تله کړو لیدل کیری چی د ټولنی نری په سلو پنځه نوی علمی څیړنی او انکشافات په پسر مختلی او صنعتی هیواد و نو کسسی صورت وموی چی دا پخپل اصل کی یوه ستره نا انډولی ده .

په خواشیننی سره باید وویل شی چی دهغو څیړنی او انکشافاتو څخه چی درو ښتیا کسره نه ، کور جوړولو او صنعتی کولو په برخو کی روانی دی په سلو یوا څسی یوه برخه یی د نړی د یو زلو خلکو (د نړی دنیمایی اوسیدونکو) په ګټه تمایز کیری .
د نړی پر مختلی هیواد و نه دا تر ژری د څیړنی د خر څ شپږ چنده پیسی دراز دا زوونکی و سلو د څیړنو په چارو کی خړوکی همد ارنگه یو زیات شمیر پر مختیا یی هیوادونه دروغتیا او ښوونسی اوروزنی په پر تله زیاتی پیسی دو سلی په پیرو دلو لگوی .

دایوه ناقصه نړی ده داڅکه چی دهغه دورو - سته یا تی او پر مختیا یی هیوادو نوسانس پوهانو او تکنیشنانو دنوی ګټور او خو را په زړه پوری ارزا نه او مناسب تکنالوژی په پراختیا کی فعال رول نلری . دا هم یوه ستره نیمګړ تیا ده چی په ملیونو تنو بیسوا دو اود ښوونی اوروزنی له فیضه بسی بهره نړیوالو نونسی ګولای دنننی پسر مختلی تکنالوژی په لا پراختیا کی چی دهغو د سو کاله ژوند په تامینو لو کسې څر گند نقش لری لعا له برخه واخلی .

داهم دیاد ولو وړ ده چی د نړی په زیاترو سیمو کی نیمګړی اوناقصه اقتصادی اړیکسی روانی دی څکه چی دنړی یوال صنعت او بشری قوی څخه لکه څنگه چی لازمه بریښی په هغه کی ور څخه ګټه نه اخیستل کیری . او دخصوصی دندو او ډیر مختیالی هیوادو نو دغوښتنو ترمنځ دښتینی بیلاس تحقق ندی موندلی . ددغو ټولو ستو نرو د بشپړ حل دپاره ډیر مختلیو او پر مختیا یی هیوادونو

بدون شرح

خنده خنده خنده

برابر شما انتخاب نموده ایم

کار تونهای این
صفحه را بدقت
نگاه کنید و بعد
اختیار دارید که
عنوان آنرا
چه میگذارید!!!

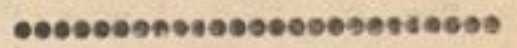
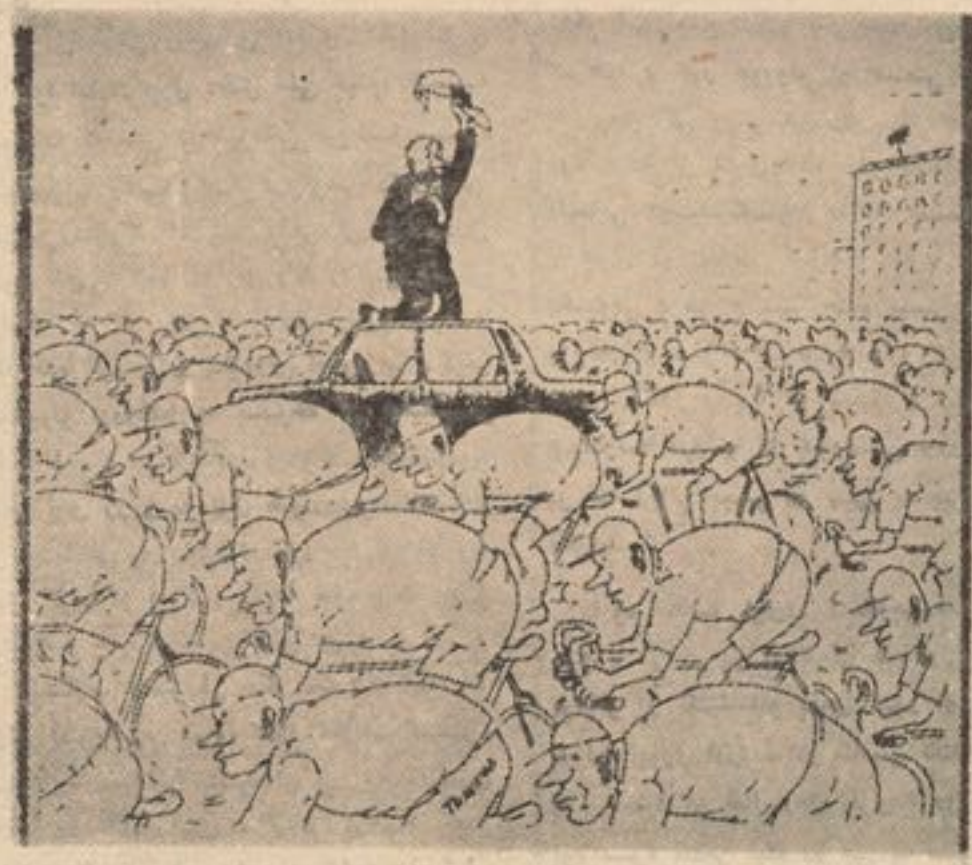

شوخی با ورزش باایسکل دوانی
باچیز دیگر !!

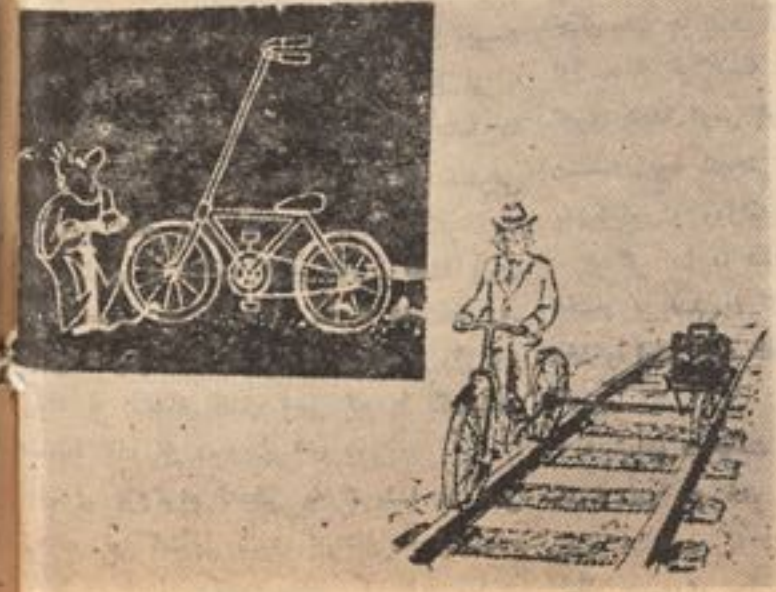
باایسکل وان اکرم تمام دنیا را باایسکل
بگردم باز هم برنده خواهم شد.

بدون شرح

دیگری میدان :
هلو، هلو متوجه بانیید یک، دو، سه ...

بدون شرح

بدون شرح

۱۲ متر برنده شده. این ریکارد اندکی کمتر از ریکارد ۱۷ متر بود که قبلا توسط بقیه بنام (دیری کراکت) به ثبت رسیده بود.

می خواهیم او را از پیش شما ببرم اگر کسی مریض نشود...

خسری که هیچ دم خوشی از دامانداشت در مجلس خواستگاری به او گفت : جوان راستش را بگویم من بکلی مخالفم اصلا کار صحیح نیست که دختر نازنینم با تو آدم احمق زندگی کند ! داماد فورا جواب داد : - همین است که آمدم به خواستگاری زیرا جان می خواهم او را از پیش شما ببرم.

اولی رویه دومی کرده گفت : بعقیده تو اگر تمام مردم سالم باشند چطور میشود ؟ دومی جواب داد : هیچ ، داکتر ها مریض میشوند .

فرق بین حادثه و بدبختی

پسری از پدرش سوال کرد : پدرجان ! فرق بین کلمه حادثه و بدبختی چیست ؟ پدر جواب داد :

پسرم : بسیار روشن وساده است . مثلا وقتی مادرت در دریا بیفتد میگویند حادثه ولی اگر کسی او را از غرق شدن نجات بدهد آنرا میگویند : بدبختی !

تب فوتبال

معمولا آنچه درستیوم های آلمان غرب میگردد، دردندانه ها گرمتر از میدان است. زدو خورد بسیار عام است. برای فروشاندن استیاق تماشاچیان بسیار خونگرم ، در قسمت پائینی جایگاه میمانان درستیوم گلشن گرجن جای مخصوصی بامبله ها ساخته شده که در آن اوباشی را که درخلال مسابقه اخلال مینمایند، تاختم مسابقه درآن نگاه میدارند (برای آنکه مسابقه راتاخیر دیده بتوانند) و بعد به مراکز پولیس انتقال میدهند.

عده دیگری از طرفداران فوتبال احساسات شانرا به طرز بسیاری آزارانه بسازمیدهند بطور مثال یکی از آنها شکم خودرا لچ نموده به نمایش بر روی شکمش این پیام خالکوبی شده بود. «کلب فوتبال کولن ! قلبمن باشماست»

بقه قهرمان

بقه بی بنام (ویلی) در مسابقات قهرمانی پرش برای بقه ها، که همه ساله طورهفتوی در کمپ انجمنز کالیفورنیای ایالات متحده امریکا برگزار میشود، باخیزی به اندازه شششاربه

بدون شرح

بدون شرح

بدون شرح

بدون شرح

بدون شرح

بدون شرح

از بالا به پائین بدون شرح

بدون شرح

ما و مشکلات نوجوانان

باشند. آنها به ارزش های جوانان ناهمگرا و اغراق اهمیت میدهند که حرفی به بیلجا می و خود سری می کنند و حدودی نزد آنها منتهی می نماید شده باشد. حینیکه جوانان بدنای واقعی مواجه می شوند و آن مواضعی را می بینند که خود می یابند و نمیتوانند به آن توافق کنند در نتیجه بعدها موافقی بر خود مینمایند. یکی از مشکلات عمده دیگر جوانان عشق و علاقه شدید آنها در صحنه های خطرناک و ماجراجویانه است با آنکه هر تاروی بود و سلول های دماغ جوانان زنگ خطر را برای آنها اعلام میدارد ولی بساز هم برای آنکه شهرت خود را در بین همقطاران از دست نداده باشند به آن مغفلی اشتراک میورزند.

حتی اگر این جوان خوشبختی ای هم باشد از اشتراک در آن مغفلی خطرناک خود داری نمی کند. گاهی هم والدین آنها را با وجود محسوس بودن خطر در اشتراک همچو محافل اجازه میدهند این محافل خواه رزمی باشد یا بزمی برای حفظ نام و شهرت خود اندازه خطر آن را فراموش می کنند و به آن اشتراک می نمایند. تصور نمائید که دو شیر جوان چهارده ساله یا پوتهای گرمی بلندوسینه بند چسب و سر و روی آرامسته و پیراسته در تلافی غریبی یا جوانیکه تازه لباس درای بوری گرفته است بیرون می رود.

مادرش هم به او اجازه بیرون رفتن را با آن جوان میدهد. طبیعی است این دو جوانیکه هم در حالت نشه باده پیمایید هم نشه کشش جنسی اند دیوانه سان موثر می رانند تا آنکه خواهی نخواهی تصادفی رخ میدهد و هر دو بحالت مرگت یا نیم جان بمنازل شان آورده می شوند که وقوع این حادثه را از آغاز چنین صحنه میتوان بدست می یابی کرد.

درجهان انگشانی یافته داشتن موثر مانند هرکسی است که دهقان بچه ما دارد هران میتوان فقط در بد ل چند گلن بطرف خود را بارقیقه یا رفیق خود در گوشتن دور از شهر کنار کشیده و به تفریح پرداخت. مردم عاقل و دور اندیش آن سرزمین در این مورد خاص چنین تبصره کرده اند و گفته اند که جوانان آنها قبل از آنکه عمل جمع را بیا موزند بعلم مسایل ضرب اقدام میورزند. مفهوم این گفته چنان است که آنها قبل از آنکه بمن یختگی ورشد کامل برسند کارهای را انجام میدهند که پیش از وقت است و سزوار آن سن و سال نمیباشند. گویا به این دوجه بی بند و باری جوانان انگشت اعتراض آنها خوشی جوانان است اعتراض کرده اند زیرا این بی احتیاطی ها و مواجه

شدن به صحنه های خطرناک جهت شرا انی جوان را عاقبت بخت و خون می نشاند. اقتضای دیروز چنان بود که والدین دوره سالکان راه پوهنتون میفرستادند و می گفتند که ذهن و دماغ خود را بکار اندازند اما اقتضای زلدگی عصر کنونی و امروزی نظر به دیروز از هم متفاوت می باشد پس مشکلات آنها نیز از هم فرق می کند. چنانکه یکی از مشکلات جوانان عصر حاضر تاب نیارودن در برابر بی مواظبگی هیجانان مشکلات اقتصادی و روانسی است که نمیبخشد با آن پنجه نرم کنند که در برابر شداید زندگی مقاومت نمایند بلکه آرزو دارند تا هرچه زودتر از چنگال آن فرار اختیار کنند آنهم فرار ابدی است که دست به انتحار میزنند که این خود کمال عدم مقاومت و مقاومت جوان در برابر طوفانهای هیجانی و شدت احساسات است. این چنین تصمیم متکی بر عقل و منطق نمی باشد و خود کتی از ضعف نفس و عقل منشا می گیرد و شایسته یک جوان سالم و طبیعی نیست.

همچنان طوفان های برهم خوردن و تلاشی شدن نظام عصبی و دماغ این جوانانیکه نمی توانند به تحول سریع السیر امروز هم گام پیش روند و توافق کنند بوفرت بملاحظه می رسد که از مشکلات عمده آنها بشمار می رود. از آنجا است که عده از والدین جهان بر جوانان سخت نمی گیرند بلکه آنچه آرزوی آنها است خوشی و مسرت فرزندان جوان ایشان میباشد زندگی با مسرت نسل جوانان از اهداف مهم آنها بشمار میرود اما بسی خیر از آنکه اصل هدف زندگی محض خوش گذرانی جوانان نیست بلکه مولد بود و منفید بودن بخود و دیگران است. تصادمات و بر خورد های زندگی يك امر طبیعی است که از آن گریزی نیست باید آنرا پذیرفت و بر آن غلبه جست و عاقلانه در راه استفاده از نیروی جسمی و فتح مزید طبیعت با ایست اهتمام کرد تا آنکه دست خوش هوا و هوس شد.

مشکل دیگر جوانان امروزی عبارت از مواجه شدن با حقایق و مشکلات زندگی و پناه بردن به دخانیات، مشروبات وادویه های سکرآور است ای بسا جوانانیکه اسیر پنجه همچو فلاکت ها و ناملایمات شده اند و پناه به آن برده اند. حیف است که جوانان قدر مستمضر و بی اراده باشد که از تحصیل حقا یق و تحولات زندگی بستوه آید و بچیز نا چیزیکه سکرآور است پنا برد و بدست خود خویشتن راه تبلیکه اندازد و از حالت عقلی و شعوری انسانی بیرون کشد.

مشکل دیگر جوانان زود قانع نشدن آنها است. اگر پدری برای جوانان دیروزی در برابر خواهش و آرزویش «نه» میگفت او آن «نه» واقعیت پنداشته قانع

می شد اما حیات پر نجل امروز ایسن امر را مشکل تر ساخته است که او نمیتواند جوان را بیک نه گفتن ساده و بسی پیرایش قانع سازد تا آنکه آرزوی او را بر آورده نساخت. آرزوی دیروز جوان فقط داشتن يك یا به رادیو جهت شنیدن اخبار و سازو آواز، جریان مسابقات ذهنی و داستانهای دنیا له دار بود اما امروز به آن قانع نمی باشد با دید جهت بر آوردن این منظور او نلو یز یون رنگه تهیه کرد.

هرگاه در باره مشکلات نوجوانان اندکی غور و دقت نمائیم و بیطر فانه قضاوت کنیم در می یابیم که اکثر آنها ما والدین برای آنها ایجاد و خلق کرده ایم واحساس گناه کاری را در برابر فایق نشدن آنها بر مشکلات و انحراف آنها از جاده حقیقت و واقعیت را عاقد نهاد و ضمیر ایشان پرورده ایم عکس العمل های جوانان انعکاس مزایای خوبی ها و همچنان نقصان ها و خلل های ما والدین است که آنها را چنان و بیس چنین بار آورده است. چه نوجوانان تا رسیدن بسن و سال جوانی از ما امتثال و اقتضا کرده می کنند و اکثریت مسطالپ حیاتی را در اثر بیروی از ما والدین فرا گرفته اند بسبب افتخارات و خجالت آنها هر کوزاده ما است و بیامی رسد. پسر هر گاه ما خواسته باشیم تا جوانان ما آرامسته به مکارم اخلاقی و پیراسته برخسوس نیت باشند باید همچو محیط و فضای واحد اقل

بقیه صفحه ۳۵ شعر تجلی...

برسیدن وصال بخدا نلانی دارم تو بیا بکلیه من چلسوی روای دارم بفراق تو مریضم بنما عیادتیم را چگر هزار پاره دل قاش قاش دارم چه شب است کین پری روی من است گرم بازی که هزار نقد جان را بدوی فلاش دارم کلد از متخجن غیسرو بساز بامن امشب که بکامه سفالین دوسه چمچه آش دارم دلم از ره قناعت به هزار شکر و بالاد که بخوان بینوایی دوسه نان داش دارم تن من گرفته عادت بلباس زنده زنده چو قلندران عشقت، سرناتراش دارم

کاکه رفتاری، نگارایت و پیزار تو کو گر تو سر تیر جوانی شف و دستار تو کو گشتی خون گریه نمودیم ز هجران کسی راست میگوی اگر، دامن گلدار تو کو مگر جمال تو پسند دل مردم باشد بین این شهر خریدارو طلبگار تو کو عزیزنی لاف بزرگی به عبا و به قبا کشف احوال تو و، ورد بر اسرار تو کو یختی بر دعوت من چون کچرتی کلخک خیره ماس تو و کسامه آچار تو کو این ربایی که سر زانو نهادی بر نمود برده و سیم و جلو گوشک و شپهار تو کو

شمع صفت تمام شب موزد گذار داشتم دود برآمد از دلم وقت سحر به بیچوتاب مارصفت گمنزلف از دوطرف خمیده است

در خانه برای آنها نامین نمائیم تا آنها فرصت مشق و تمرین راستکاری حق بینی عدالت و نوع دوستی را در محیط خانه بیابند و چنانیکه خواسته باشند بار آیند. ما باید خانه خود را گانه نون عشق و محبت سازیم تا جوانان بخود و دیگران بدیده محبت اخلاص و صمیمیت بنگرند و بما هیبت و مفهوم عشق و محبت پی برند. ما نباید مشکلات و کج خلقی های جوانان را به معلمان و جامعه نسبت دهیم و آنها را طرف سر زنی و ملامتی قرار داده و خویشتن را تیرنه نمائیم بلکه باید ما بمرحله اول بحیث نخستین مربیان آنها کس مسوولیت و افتخارات آنها را بعهده داریم نگذاریم تا آنها بشکلاتی که مواجه می گردند به شکست و یا سروسرو شوند و از آن ذهنیت های منفی و عقده های شدیدی بر دارند و روح و روان واحساسات آنها جریحه دار گردد.

طبیعی است که نمیتوان مشکلات را تکلی از سر راه نسل جوان برداشت بلکه باید نسل جوان را به مواجبه شدن و حل مشکلات معناد ساخت و نگذاشت تا هیجانی و دست و پاچه شوند پس مانمیتوانیم خویشتن را در مشکلات جوانان سپیم ندانیم بلکه بصراحت میتوان گفت که مشکلات نسل جوان زاده مشکلات و اصول تربیت ما است و اصل منشا آن ما هستیم و بس.

کلچه زده بدوش آن رنگه دگر به بیچوتاب دروغم بتان بدل بسکه فتاده عشقری سر امر است و لایه لایه جو فتره به بیچوتاب ختم

بقیه صفحه ۵۲ جوانان و آرزوهای

جامعه شناسی علمی می رساند که در جوامع طبقاتی مولدین اصلی نعمات مادی و معنوی اکثریت مردم بوده که در تمام فورماسیون های اجتماعی نیروی عمده تولیدی را تشکیل داده و در خم و بیج های تاریخ با گذار از مراحل مختلفه تمام نعمات مادی و معنوی را بوجود آورده اند. در مقابل همیشه نیروی اقلیت یا طبقات استثمارگر و ارتجاعی در جوامع طبقاتی بوده اند و هستند که تمر اکثریت را می چابند و با غرور و احمقانه فردی تمام افتخارات و نعمات را بخود طبقه و حتی فامیل خویش مستحضر می نمایند. به ارتباط آنچه مختصرا از جوامع طبقاتی تصویر گردید، خود بخود روشن می گردد که درین میان در کدام سنگر باید قرار گرفت و در کدام اول کدام خواسته ها را مطرح ساخت، آیا از طبقات مستمگر و ارتجاعی دفاع نمود و یا از طبقات اصلی جامعه، یا اینکه خواسته های شخصی، اکثرا روحیه فردی دارد طرح نمود یا برعکس نظریات و خواسته های انقلابی و آگاه در خدمت اکثریت قرار دارد.

گفت و شنودی با...

لیاس می پوشد و آرایش میکند ۱۰۰۰۰ خرج را... فلا
که بخت یارست وقت در اختیار، چرا برای
رفع پسمانی کشور خود تلاش نکنیم...
چرا از تمدن فقط عود و فیشن را بیاموزیم
اگر تمدن همین است، خاک بر سرش !!
* قهر نشوید و تمدن همین نیست، و واقعا
حرفهای خوبی گفتید. حال علاوه کنید که
چه نوع کتابها را میخوانید؟
* کتابی را میخوانم که ببرد ز ند کسی
روزگار بخورد، دردی از درد ها را درمان
کند، علاج مشکلات را نماید.
* چند کتابی از اینگونه، نام بگیرید؟
* مادر، مالوا، اثر ماکسیم گورکی و
چشم هایش... از بزرگ علوی.
* تسکر موفقیت تا آنرا میخواهم.
شاگرد دیگری رابسه شناسایی می -
نشانیم که اسمش شفیقه است... بگذریم
از خودش برسیم؟
خوب نام شما؟

با وجود آمدن انقلاب کبیر نور
همانطوریکه در دیگر ساحات اقتصادی،
اجتماعی و سیاسی کشور ما تغییراتی رونما
شد در بخش تعلیم و تربیه نیز تحولاتی پدید
آمد که از آنجمله از بین رفتن امتحان ماهانه
و کاتکور صنوف هشتم است... در گذشته،
ارباب معارف نمیخواستند که جوانان ما وقت را
مغتم بداندند و از علم سیاست استفاده برند،
از آنرو امتحانات ماهانه را پیش کشیدند که
شاگردان جز درس مکتب چیز دیگری را
نخوانند، از این باب، لغو امتحانات ماهانه،
علاقه تری کار بود که انجام گرفت.

با وجود آمدن انقلاب کبیر نور
همانطوریکه در دیگر ساحات اقتصادی،
اجتماعی و سیاسی کشور ما تغییراتی رونما
شد در بخش تعلیم و تربیه نیز تحولاتی پدید
آمد که از آنجمله از بین رفتن امتحان ماهانه
و کاتکور صنوف هشتم است... در گذشته،
ارباب معارف نمیخواستند که جوانان ما وقت را
مغتم بداندند و از علم سیاست استفاده برند،
از آنرو امتحانات ماهانه را پیش کشیدند که
شاگردان جز درس مکتب چیز دیگری را
نخوانند، از این باب، لغو امتحانات ماهانه،
علاقه تری کار بود که انجام گرفت.

خوب شما شاگردان ممتاز لیسه عایشه درانی
گفت و شنودها، قریبا به پایان است و هرگاه
سوال و پرسشی نداشته باشید، ماحرف نداریم
و جز اینکه بگویم: خوش آمدید و خوش
برگردید. ولی يك نکته را فراموش کردم
که هرگاه مطالب گفتنی تازه و کارهای
مبتکرانه داشتید، ما را خبر کنید که باز هم
یا هم گفت و شنودی کنیم و چند سخن
پیرامون آن بزنیم، پیش از این زحمت نمیدهیم
و به آرزوی موفقیت های درخشان دیگران،
رفع زحمت میکنم و میگویم خدا حافظان و
دنیایه مراد شما شاگردان ممتاز عزیز...
يك تن برسید که این مصاحبه در کدام
شماره مجله زوندون به چاپ میرسد... گفتم
به ترکیب رعایت نوت، یکی دو شماره بعد...
ختم

لیاس می پوشد و آرایش میکند ۱۰۰۰۰ خرج را... فلا
که بخت یارست وقت در اختیار، چرا برای
رفع پسمانی کشور خود تلاش نکنیم...
چرا از تمدن فقط عود و فیشن را بیاموزیم
اگر تمدن همین است، خاک بر سرش !!
* قهر نشوید و تمدن همین نیست، و واقعا
حرفهای خوبی گفتید. حال علاوه کنید که
چه نوع کتابها را میخوانید؟
* کتابی را میخوانم که ببرد ز ند کسی
روزگار بخورد، دردی از درد ها را درمان
کند، علاج مشکلات را نماید.
* چند کتابی از اینگونه، نام بگیرید؟
* مادر، مالوا، اثر ماکسیم گورکی و
چشم هایش... از بزرگ علوی.
* تسکر موفقیت تا آنرا میخواهم.
شاگرد دیگری رابسه شناسایی می -
نشانیم که اسمش شفیقه است... بگذریم
از خودش برسیم؟
خوب نام شما؟

اسم شفیقه و تخلصم الله یار پخلا
است. فلا معلم صنف ده ب رشته ساینس
عایشه درانی میباشم.
* بیشتر گفتید که تخلصم الله یار است،
حالا پخلا هم میگوید.
* تخلص فامیلیم الله یار است ولی
خوش دارم که کارهای هنری ام را با نام
شفیقه پخلا امضا کنم.
* خوب میکنید، از هنرها گفتید...
حرفم را میگیرد و زود میگوید به شعر
سرایی خوب استم.

خوب باشید اما بگذارید که من پرسش
را تمام کنم، چندبارچه شعر گفته اید؟
* زیاد گفته ام و يك بارچه آن در همین
شماره زوندون چاپ است.
* در کدام صفحه آن؟
* گلهای سرخ.
* هیچ به باورم نمی آید که شعری گفته
باشد آنهم مناسب صفحه مشکل پسند
گلهای سرخ... در همین اننا عضوی از مجله
شماره تازه بی از مجله را، که تا هنوز من
ندیده ام، به دفتر می آورد و میگوید اینهم
شماره تازه. علی الحساب ورق میزنم و به
صفحه شعر در پالیدن می افتم که شعر شفیقه
پخلا را پیدا کنم؟ نامش را پیدا میکنم و به
راستی شعرش در همین صفحه بچاپ رسیده
است... و آنگاه به او میگویم که توهمنکار
مجله استی و من ترانمی شناسم. بیشتر شعر
بفرست و همکاری خود را ادامه بده... و از

واژه های سیاسی، اجتماعی

و اقتصادی

فیو دالیزم :-

فیو دالیزم آن فراماسیون اجتماعی، اقتصادی
را گویند که در نتیجهی متلاشی شدن جامعهی
برده داری و یا مستقیما در نتیجهی متلاشی
شدن کمون اولیه با خصوصیات مشخص خود
در هر کشور، تقریبا در کلیه سر زمینهای
جهان بوجود آمد. فیو دالیزم در شکل کلاسیک
خود، یعنی عوامل آن در بطن جامعهی برده
داری بوجود آمد و بصورت کولون برونمود.
کولون ها عبارت بودند از بردگان آزاد شده
بازحمت کشتان آزاد یعنی غیر برده که قطعات
کوچک زمین را با شرایط معینی می گرفتند
و موظف بودند زمین ارباب یعنی مالک بزرگ
زمین را زراعت کنند و سهم بزرگی از محصول
را بصورت جنس یا نقد به مالک تسلیم کنند
و مقرری های دیگری بشکل بیگاری و مالیات
و غیره تادیه نمایند. در اواخر دوران برده
داری کار به این شکل، عواید بیشتری برای
برده داران و خواجگان نامین می کرد. زارعین
جدید، وابسته به زمین بودند یعنی با آن
خرید و فروش میشدند ولی دیگر بنده و زر
خرید بشمار نمی آمدند این نوع جدید
زحمت کشتان که بزبان رومی کولون نامیده
می شدند، اسلاف سرف ها یا رعایای قرون
وسطی هستند. با مرور زمان اختلاف بین
برندگان آزاد شده، کولون ها، و دهقانان
آزاد از بین رفت و همه به توده ی وسیع و
یکدست رعیت که در غرب سرف نامیده
میشود، بدل شدند، به همین جهت دوران
فیو دالیزم را سروانیزس نامیده اند.
شاخص های فیو دالیزم عبارتست از تسلط
اقتصاد طبیعی یعنی تولید برای مصرف نه
تولید برای مبادله و وضع نازل و یکنواخت
نخستیک، مالکیت فئودال (ارباب یا مسالک)
بر زمین، وابستگی شخصی دهقان (رعیت)
به فئودال که آن نیز بشکلی از اجبار و غیر
اقتصادی است. فیو دالیزم را می توان با حد
معینی از تسامح رژیم ارباب رعیتی ترجمه
کرد، مضمیم با حد معینی از تسامح برای
آنکه رژیم ارباب رعیتی، با وجود سرشت
فئودالی، با اینحال ویژگی های در کشور
های شرقی و از جمله کشور ما داشته است
که عین آن خصوصیات در اروپا دیده نشده
است. بخش مهمی از دهقانان در دوران
فیو دالیزم ابزار کار داشت، اقتصاد کوچکی
را اداره می کرد ولی چون خود مالک زمین
نبود مبیاست بروی ملکیت امالک گسار کنند
و بدینسان مالک می توانست بعنوان بهره
مالکانه نتیجهی کار دهقان را بلاعوض بسود
خود نصب کند. بهره ی مالکانه می توانست
جنسی یا نقدی باشد یا بصورت بیگاری
(کار اجباری مجالی بسود فئودال) در آید.

لطفا ورق بزنید

اوس هنر د خلکو د پاره دی او . . .

شروع کړه او د پوښتنه یې وکړه چې تاته داشعرونه چا در ښوولی دی او په دی برخه کی ستا استاد څوک دی ؟ ماورته ددغه سوال په ځواب کی ولیکل چې داشعرونه ما دخلکو له درېدری څخه زده کړی دی، اوزه خپله هم مظلوم او خواریم ما دخپل او دخپلوخلکو ژوند په خپل شعر کی تمثیل کړی او استادمی خپله درېدره ژوند دی بل کوم استاد پسې برخه کی نلرم . دوی بیابله پوښتنه وکړه چې ټولې داسی سیاسی شعرووایه ؟ ماورته وویل :

داڅو کومه گناه نده څرکه چې د دولت مشر دخلکو دخطاب په و ښاکې چې دداود (دخلکو دغولولو دپاره دکاغذ پرمخ لیکلی ؤ) دهنی مطابق چې دخاتانو پر ضد دی ما څو کوم زیات څه ندی ویلی !

دیرکی په ترڅ کی داسی وایی : پخواسی څکه ورسره همکاري نلرله چې ددغه وخت مرتجعینو واکمنو هنرداقتدال در چې ته راوتی کړی ؤ او هنرمند ته یې دقدرپه سترگه نه کتل اوپه تیره بیا دترقی هنر او خلقسی هنرمندانو خوپه هغه اوجاعی رژیم کږزیات سپکاوی کیده . او هغه وخت هنراوهنرمندان دهنی طبقی دپاره په خدمت کی ؤ چې هغه ټول ظالم واکداران او ناروا دانسان ضد دښمنان (ځانان) ؤ دهنرمندانو له هنرڅخه یې ناوړه استفاده کوله نو مایه هغه شرایط کی ونه غوښتل چې دهنو مرتجعینو ستاینه وکړم او ددوی ناروا مجلسونه ورته گسرم کړم .

- تر اوسه پوری دی په رادیو کی څو پارچې اوپه تلویزیون څو پارچې ثبتی کړی دی ؟

تر اوسه می په تلویزیون کی شپا پ لس آهنگونه ثبت کړی اوهنداراز په رادیو کی می هم شپا پ لس پارچې ثبتی کړی دی او بایمه وروایم چې دپارچې سره بیلابیلی دی یعنی درادیو پارچې جلا او دتلویزیون پارچې می جلا دی . اودغه راز په افغان موزیک کی می هم یو کس ثبت کړی دی . چې یو څو آهنگونه یې زما درادیو تلویزیون دآهنگونو له جملی څخه دی .

- ستا په نظردیو هنر مند ټولنیز رسالت څه شی دی ؟

- کله چې یو هنرمند دخلکو منځ ته لاړ شی نوخلک پری ټولپیری او ددغه هنر ته غوږ نیسی او ننداره یې کوی نو هنرمند باید ددغه راز ښه فرصت څخه استفاده وکړی او خپل هنرداسی خلکو ته داذهانودروښانو لو پاره د کاروی چې هنر مند دخپل وجدانی مسوولیت رفع کړی او خواریکښو پر گڼو ته پخپل هنرکی دهنوی دزغورنی لاره وروښی دادی دیوهنرمند ټولنیز رسالت او د هنر مقام په ټولنه کی .

- ستا په عقیده یو هنرمند څرنگه په خپل هنرکی دټولنیزو بی عدالتیو څخه خلکو ته دخلاصون لاره وروښولی شي ؟

- یو هنرمند هغه وخت دغه دنده په ښه توگه ترسره کولای شی چې خپله ټولنه او په هغی کی موجودی بی عدالتی اوناخوالی خلکو ته په خپل هنرکی تمثیل کړی اوهم ددغو بی عدالتیو او تیریو ناوړه عواقب وروښی اودغه رازکوم ښه دودونه اودیووالی ټکی چې په هغی ټولنه یا سیمه کی وجود ولری وروښی چې دا دیو هنرمند اصلسی او اساسی وظیفه ده .

- دکومو شاعرانو شعردی خوښیږی ؟

- دپایید وروایم هغه شاعر چې دپراگنس زیار ایستونکی درد په خپل شعر کی وایی اودده شعر زیار ایستونکو دپاره لاریونکی دی هغه ټول زما خوښی دی خودایاید وروایم چې هغه شاعران چې شعر یسی ډیر زما خوښیږی دهنوی له جملی څخه دپېوند او پاڅون شعرونه زما ډیر خوښیږی اوهم می دخلقی - پاشعرونه ډیر خوښیږی او نور ټول هغه انقلابی شعرونه چې زموږ دټولنی داوسنی

وضعی سره تطابق ولری زه ورسره مینه لرم . - ستا په عقیده دیو هنرمند بریالینوب په هنر کی څه دی ؟

- زما په عقیده بریالی او دروښانه راتلونکی هنر مند هغه څوک دی چې خپل هنرد پیسو په مقابل کی خرڅ نکړی اوپه خپل هنرکی داټکی تل په پام کی ونیسی چېس اوردیونکی اویا اوسیدونکی ته دټولنی په گټه څه پیغام لری . که چیرته هنرمند دغه راز پیغام په خپل هنرکی ولری نو هغه مؤفق اوبریالی هنرمند دی .

- دکوم هنرمند هنردی خوښیږی ؟

- ماته دتورو ټولو خلقی هنرمندانو په څنگ کی چې هغوی می هم خوښیږی دهوا اومنکل اشراق اوهنرخوند راگوی .

- ته دیو هنرمند په صفت له خلکو څخه څه هیله لری ؟

- زما یوازی هیله له خلکو څخه داده چې پخپل منځ اتفاق اویووالی ولری او هروخت دطیقاتی دښمنانو (کورلیو او بهرنیو دښمنانو)

واژه‌های

دندانه دار وبعد ندیجا آسیای بادی یا آبی وغیره بوجود آمد . سطح تولید ترقی کرد محصولات متنوع تر شد . مالداری رشد یافت پشه وری بتدریج کاملاً از زراعت جدا شد ، حرفه‌های جدید پدید آمدند وبالاخره آهنگری، کشتی رانی واستفاده از نیروی آب و چرخ وغیره تأثیر مهمی در پیشرفت امور صنعتی نمود . بطوریکه دیگر تکامل آینده تولید در چارچوب تنگ مناسبات فئودالی ممکن نبود .

مناسبات تولیدی جامعه فئودالی بر مالکیت ارباب بر زمین ومالکیت محدودی برعیت استوار بود ، رعیت دیگر بنده نبود، اختیار جان اوفر دست مالک نبود و مستقلاً فروخته نی شد، اگرچه بازمانی که بفروش میرفت به مالک جدید منتقل می شد . در مسائل شرقی اکثر دهقانان وابستگی بشکل کلاسیک به زمین نداشتند وبیشتر فروض آنها به مالک آنان راز نظر اقتصادی وابسته می کرد . رعیت از محصول ، دارای سهمی بود که بخود او تعلق داشت . درین دوران هم مالکیت انفرادی فئودالی وهم مالکیت دهقان وبیشه‌ور، برادوات تولید توأمآ وجود داشت . محصول اضافی رعیت تسلیم ارباب می شد که آنرا بهره مالکانه وبابهری اربابی می نامیدند . بطور کلی به سه نوع بهره مالکانه : کار بهره بایگاری، بهره جنسی و بهره نقدی برمی خوریم - که کمابیش در جنب یکدیگر وجود داشتند ولی در مراحل مختلف تکامل جامعهی فئودالی یکی از اشکال مذکور تلقی یافته است . شکل مسلط استثمار دهقانان در مرحلهی ابتدایی دوران فئودالیزم کار بهره بود . بدین معنی که دهقانان در مرحلهی ابتدایی دوران فئودالیزم روزهای معینی ازهنه را برای ارباب وروی زمین او کار می کرد . بدین ترتیب به اصطلاح اقتصادی زمان کار اضافی او از نظر زمان ومکان کاملاً مشخص بود . البته باید دانست که بهره نقدی خصوصیت نورالیمت که فئودالیزم در

په مقابل کسی ویسی اوآگاهوی او دهنوی په خلاف آکا ما نه مبارزه و کس ی اوهغه هنرمندان چې هنر واقعا دخلکو لپاره لسو ا پ ی تشو یق کس ی ا و له هنر مند څخه می هیله داده چې هر یو هنرمند باید دخپلو دخلکو لپاره صادقانه کار وکړی اوخپل هنر اوځان دخلکو خدمت ته وقف کړی .

گراڼو لوستونکو !
په دی ترڅ کی غوښتل می چې دپختزمینی سره هم مرکه وکړم او خوراری می ور ته وویل چې رادیو تلویزیون ته په معین وخت کی راسی ترڅوچې ددی یوڅو قطعی عکسونه واخیستل شی مگر نه پوهیږم چې ډیره مصروفه ده اویادایچې نه غواړی ځان خلکو ته وروښیږی اوخپل هنری یادداشتونه هنر دو ستانو ته وړاندی کړی په هر ترتیب په راتلو ټکی وخت کی نور هغه هنرمندان چې دخلکو په خدمت کی وی په وار سره به نامسو ته وروښیږند شی .

حال تلاش است ومناسبات سرمایه‌داری کم‌کم در تولید رخنه می کند. در ممالک خاورزمین باستان مدت‌ها مناسبات فئودالی با بقایای دوران های پیشین در آمیخته بود . مالکیت دولتی بر زمین ومالکیت شاهان قسمت مهمی از زمین هارا در بر می گرفت .

در آغاز این دوران اقتصاد طبیعی تسوق کامل داشت ومقصود از اقتصاد طبیعی وابسته آنست که هر ارباب در املاک خود از عواید و بهره ایکه از استثمار دهقانان بدست می آورد زندگی می کرد وتقریباً کلیهی احتیاجات وی وخدمه‌اش در املاکش تهیه می شد وبه ندرت معاملات با خارج ازین صورت میگرفت مناسبات تولیدی فئودالی در مرحلهی معینی از تکامل دوران فئودالی بهسوی دوره تکامل نیرو های مؤلده بدل می شود . با رشد تولید کالایی عوامل کم وبیش شکل گسرنه ی فرماسیون سرمایه‌داری پدید می گردد . قیامها وجنگهای دهقانی اساس جامعهی فئودالی را متزلزل می کند وجامعه راه رشد خود را بسوی دوران بعدی می گشاید .

در دوران معاصر بعلت وجود سیستم جهانی سوسیالیستی ، که بعامل قاطع تکامل جامعهی بشری بدل می شود و همچنین با وجود نهضت‌های نیرومند ملی وآزادی بخش امکان آن هست که جوامعی که در آن هنوز فئودالیزم ویا بقایای آن وجود دارد، دیگر از دوران پردرد سرمایه‌داری نگذرند و مستقیماً بادپیش گرفتن راه رشد غیر سرمایه داری بصورت بندی اقتصادی ، اجتماعی یی برسند که درآن بهره‌کشی انسان از انسان محو گردد .

در اخیر باید اضافه کرد که انقلاب های بورژوازی نظام فئودالی را نا بود کرد ولی سرمایه‌داری بخصوص در کشور های گمشد از بسیاری از بقایای فئودالی خلاص نیست (مانند مالکیت بزرگ ارضی وسیستم مزارع ورسوم اشرافی وغیره) . ولی یگانه راه پیروزی خلق اتغاذ راهی است که درآن رشد همه جانبهی جوامع بشری مخصوصاً جوامع عقب ماندهی فئودالی مقدور است وآن را رشد غیر سرمایه‌داری است .

جواب نامه های شما

همکاران عزیز، سلام علیکم!

چطور استید، چه حال و احوال دارید؟ امیدوارم خوب باشید و کارهای پرثمری را زیر دست داشته باشید.

در چند هفته گذشته، نظری انتقاد گرفته به صفحات و بخش های مختلف مجله انداختیم و چند سخنی دوستانه و صمیمانه جهت بهتر شدن آن صفحات ارایه دادیم و از سوی نیز نظر شما خوانندگان گرامی را خواستار شدیم که چه میگویید و چه نوع دگرگونی را در این زمینه می پذیرید. بهمیتگونه نظری به صفحه دوستان مجله می افکنیم که همکاران بسیار دارد و علاقمندان فراوان متعددی با ذوق و متذکر صفحه دوستان همیشه در تلاش است که صفحه دوستان مجله را، به ذوق دوستان مجله بیارید. مطالب صفحات را طوری انتخاب نماید که آبیاری ذوق خوانندگان خود را بکند. اکثر خوانندگان این صفحه، کسانی اند که خود دست به قلم دارند و چیزی می نگارند، شعر میگویند و داستان می نویسند. و به این صفحه میفرستند تا این صفحه را، با مطالب خوب خود، آذین ببندند و آرایش بدهند.

گاهی مطالبی از همکاران صفحه دوستان به مجله میرسد که بر سر و قلم متصدی صفحه را از رنگ می اندازد و صورتش سوسامانی نمیگیرد ولی نویسنده آن مطلب به قهر میرسد که مطلب را دستکاری کرده اید و فقط نامش از من است و دیگر همه از شما... ما را به باد انتقاد میگیرند که مطالب را عرض کرده اید. اگر بگویید آنچه فرستاده اید نه داستان است و نه مقاله و نه قابل چاپ چنان دشمنانه نظرش سر تا پای آدم میگیرد که گویی دوپل چشم با طرف انجام می دهد و یکی از دوتن در لباس ملامتی نادانی می افتد.

بهر صورت، این صفحه، جوانان تازه کار ما را فرصت و امکان بیشتر میدهد که خود را در عرصه پهنای ادب و قلم بیازمایند و آنگاه چیزهای خوبی بنویسند.

در صفحه دوستان مجله، اکثر مطالبی انتخاب و به چاپ میرسد که نمونه بی از تلاش ها و کوشش های فکری جوانان با ذوق و صاحب نظر ما باشد. در این صفحه مطالبی هم چون قصه و داستان، شعر و نثر، و دیگر مسایل اجتماعی به نشر میرسد که قلمزنان آن، هنوز در خط مقدم نوشتن اند. مایبوسته کوشش کرده ایم که این صفحه را از رنگ کم رنگ یکدراخت آن دور بسازیم ولی این جوان آن دارد که در این زمینه با ما همکاری اند. دنباله این اظهار نظر را، در مورد صفحه دوستان در شماره آینده بخوانید و فعلا به خواندن پاسخ نامه های همکاران عزیز مجله

بپردازید.

دوست مهربان محمد صابر ثبات متعلم صنف دهم لیسه حبیبیه!

ما هم سلام میگوییم و خوشوقتیم که باز هم از شما چیزی میخوانیم. اگر دوستانه به شما توصیه کرده بودیم که شعر آبدار و پخته بزرگان شعر و ادب را بخوانید، منظور ما جز پرورش و آبیاری فکری شما چیز دیگری نبود و اگر حال میگویید «تابه کی شعر بخوانم؟ آیا شعر من به شعر نمی ماند» اگر می ماند حرفی در بین نبود.

دوست عزیز، اگر چاپ نمودن اشعار شما کمکی به قریحه و ذوق شما نماید، تمام اشعار را که در طرف چندماه فرستاده اید بجا می سپاریم مشروط بر اینکه در شعر و نحوه نگرش شما تغییری وارد آید و نواقص برشمرده را نداشته باشد. من یقین دارم که اینکار، مشکلی را رفع نمیکند بلکه افزود هم مینماید... راستی از شما چه پنهان، آیا بدون دانستن زبان مادری، میشود شعر گفت؟ هرگاه کلمات به مفهوم درستش فهمیده نشود، میشود الفای معنی کرد؟ شما نگاشته اید «... از من آزرده نباشید اگر باشد تصویر از خود من است باز هم میگویم که تحقیر کنید. باز هم تحوین (؟) کنید به شما و مجله دلخواه خود زیاد تر علاقه میگیرم. ثبات واقعی خود را از دست نمیدهم شعر منی نویسم مضمون می نویسم برای شما میفرستم تا در کاغذ دانی بی اندازند (؟) باز هم خوشتر و خوش.

زیبایی ما در سخن ما نیست مگر زیبایی در تفکر پیشرو و مترقی ماست. جامعه امروزی افغانستان چنان از جوانان انقلابی خواستار است که در جامعه منحیت یک فداکار تن خود را تبارز بدهند.

شما به من گفته اید که در اداره مجله تشریف بیاورید سخن به جاست مگر برای منی. برای من که چندین سال شعر گفته ام اگر وقت کافی می داشتم می آمد (؟) تا از شما نیز چیزی بیاموزم، من پیوسته موی باری نیسم مگر عشق به آزادی و عشق به خلق مرا وادار ساخت تا شعر بگویم و مضمون بنویسم. من که نوشته بودم باز می نویسم تا خوب تر بنویسم این بار با دل شکسته و نا امیدانه دیگری نا (؟) بسرای شما ارسال میدارم که تحت عنوان (؟) صلح آغاز میکرد (؟) با هم (؟) نشر نکنید تحقیرانه بگویید که دست از شعر بردارید (؟) مگر یک خسوا هس مخلصانه دارم که جواش (؟) را بنویسد (؟) از خلال نامه های که برای شما درتی (؟) پنج ماه فرستاده ام یک کلمه هم از من به نشر نرسید. از این به بد (؟) باید برسد. امضا...

در نامه دیگر نوشته اید «خلاصه (؟) ...» های گرم و صمیمانه خود را به هر یک از کارکنان مدیریت مجله ژوندون تقدیم میدارم امیدوارم طرف قبول شما یان (؟) قرار گیرد. بعد از دویم ماه به یک نامه من در شماره پانزدهم جواب داده شده از شما متشکرم. در جواب اظهار کرده اید پارچه شعر شما قابل نشر نبودن یک پارچه شعر برای شما فرستاده ام از زمانی که من به مجله دلخواه خود همکاری خود را آغاز کرده ام در حدود دوازده قطعه شعر فرستاده ام. آیا به شما رسیده است یا نه؟ اگر رسیده است جواب بگویید اگر نرسیده است چرا؟ سند راجعتری بسته در دست من است شما گفته اید چیزی دیگری نفرستید به نظر شما چه؟ این چیز که در پایان گفتار نوشته ام آیا به نشر می رسد یا نه؟ نمیدانم چه قدر شعر بخوانم تا کی... به این امید که این شعر من به نشر برسد همکاری خود را ادامه میدهم و رزق قطع میکنید. اختیار دارید، صلاح کار را خود میدانید.

دوست مهربان و عزیز... به پاس احترام شما، ثلث صفحه جواب نامه هارا، به گفته های شما اختصاص دادیم تا باشد اگر، حقایقی از این نوشته برخیزد و شمارا دقایقانه و هوشمندانه بر حال شعر گویی نان واقف گرداند. وقوف بر این امر، گرمی که به دندان باز خواهد شد، به دست گشایش مییابد و به سخن معروف علاج واقعه قبل از وقوع میشود و جای پشیمانی نمی ماند.

دوست عزیز! از شما هیچگاه آزرده نیستیم و هیچگاه کسی را تحقیر نمی کنیم و با از شما گلایه داریم که به ماتمیت و بهتان بسته اید که خدا ناخواستنه شمارا از زبان ما (لال) تحقیر کرده ایم، مگر بگویید با کدام کلمات و الفاظ شمارا... کرده ایم همیشه گفته ایم شعر شاعران معاصر را بخوانید تا نوشته فکری برگزید؟ اگر ایسن تحقیر است که از این بعد به هیچیک از خوانندگان و همکاران خود نگریم...

ما، شعر خوب همکاران خود را، نه تنها به کاغذ نمی اندازیم بلکه در صفحه گلهای سرخ به چاپ میسپاریم و حق از حقه قابل ملاحظه بی هم به نامشان حواله میداریم و بدنبالش تقاضا میکنیم که این همکاری را ادامه دهند...

بسیار خوب «زیبایی در تفکر پیشرو و مترقی شماست نه در سخن شما» ولی برای ما بگویید که فکر خوب و عالی را چگونه تجلی میدهید که خوب است یا بد؟ و به چه نوع، آن فکر عالی را بدیگران میگویید؟ جز کلمات زبان، دیگر چه به اختیار دارید که ما هم استفاده بریم و از زیبایی کلام بهره ببریم «جامعه امروزی افغانستان چنان از جوانان انقلابی خواستار است چه را خواستار است» که در جامعه منحیت یک فداکار تن خود را تبارز بدهند «چرا تن خود را تبارز دهند؟ تن تبارز دادن یعنی چه؟»

بله، برای شما، که بسیار شعر گفته اید، نه. تشریف بیاورید، ممنون. دوست عزیز، هر نامه بی که از شما رسیده است متقابلا جوابش ارایه شده است و هیچ دلیلی ندارد که بی جواب بماند.. «رجوع کنید به شماره های گذشته.» دوست مهربان این چند سطر سفید برای شما گذاشته ایم که شعر خود را خود بنویسید

و حظ برید و ما را معذور دارید که از چاپش انصراف ورزیدیم.

همکار مهربان محمد ظاهر یسو یسان

سیدی از سماجی بلخ هزار شریف! چند رباعی توام به امید چاپ و پیروز بد خلقهای سراسر جهان، از شما دوست عزیز دریافتیم. به جواب باید بگوییم. اگر این رباعی ها چاپ نکرده، پیروزی خلقهای جهان را نمیخواهید؟! فقط اگر چاپ کرده بخوانید؟ خدا کند اینطور نباشد! گرچه رباعی ها از دید شاعرانه و بختگی و فرمش کلام عاریست، اما به پاس خلقها، کاری میکنیم که چاپ گردد. اگر اینطور توانستیم با همکاری های خوب خویش جبران آنرا خود بکنیم.

موفق باشید. دوست مهربان یحیی از خیرخاله مینه! نامه پر لطف و محبتت بما رسید و خرسندیم که اگر این همکاری توام یابد. عجالسا پارچه شعر نشر گرفته تا آنرا که به اسم «سالها» فرستاده بودید، زیر نظر داریم و چاپش در صفحه مجله را دربر میگیرد. فعلا مقدور نیست.

دوست ارجمند... از روز های خسر شی همکاران مجله یکی روز هایت که همکاران جدیدی با مجله خود همکاری کنند و مطالب نغز و دلچسپ برای مجله خود بفرستند. تنها آرزوی ما اینست که بر شماره خوانندگان مجله افزایش بعمل آید و مطالب مجله را عمده بی بیشتری بخوانند و آنگاه نظر بدهند، انتقاد کنند و راهنمایی نمایند. به این امید و آرزو همکاری شمارا خواستاریم و تقاضا داریم با ارسال مطالب بهتر و خوبتر ما را مدد نمایند تا مجله پر محتوی تر و خواندنی تر به خوانندگان خویش عرضه داریم. خدا حافظ

مدیر مسئول: شیر محمد کاوه
 معاون: محمد زمان نیکرای
 آمر چاپ: علی محمد عثمان زاده
 تلفون دفتر: ۲۶۸۴۹

مطبعه دو لتی

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**